

**Zpráva o situaci národnostních menšin
v České republice
za rok 2021**

Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2021

Vydal: Úřad vlády České republiky
Sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny
narodnostni.mensiny@vlada.cz

ISBN 978-80-7440-300-2
Praha 2022

Obsah

1. Úvod	6
2. Nové poznatky v oblasti podpory práv příslušníků národnostních menšin a aktuální národnostně menšinové otázky	9
2.1. Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021	9
2.2. Výzkumy a odborné publikace v roce 2021	11
2.3. Život národnostních menšin na území České republiky v roce 2021 (úspěchy, aktuální výzvy, problémy)	11
2.4. Aktuální výzvy, problémy a slabá místa v nastaveném systému	28
3. Institucionální zabezpečení výkonu práv příslušníků národnostních menšin a účast příslušníků národnostních menšin na řešení záležitostí týkajících se národnostních menšin v roce 2021	29
3.1. Rada vlády pro národnostní menšiny	29
3.2. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny	33
3.3. Výbory pro národnostní menšiny na úrovni krajů včetně hl. m. Prahy v roce 2021	33
3.4. Výbory pro národnostní menšiny na úrovni statutárních měst a obcí	44
3.5. Participace příslušníků národnostních menšin na činnosti ústředních orgánů státní správy a další formy spolupráce	46
4. Legislativní a další změny týkající se práv příslušníků národnostních menšin v roce 2021 ..	50
4.1. Legislativní změny týkající se práv příslušníků národnostních menšin	50
4.2. Nelegislativní změny týkající se práv příslušníků národnostních menšin	51
4.3. Plnění usnesení vlády týkající se práv příslušníků národnostních menšin	52
5. Užívání jazyka národnostních menšin v krajích s ohledem na provádění Evropské charty regionálních či menšinových jazyků	55
6. Vzdělávání v jazycích národnostních menšin	59
6.1. Polská národnostní menšina	60
6.2. Německá národnostní menšina	63
6.3. Romská národnostní menšina	64
7. Národnostně menšinový tisk, publikace a národnostně menšinové vysílání	65
8. Financování aktivit ve prospěch příslušníků národnostních menšin ze státního rozpočtu, územních rozpočtů krajů a zahraničních zdrojů	71
8.1. Dotační programy Ministerstva kultury	72
8.2. Dotační programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	74
8.3. Dotační programy Úřadu vlády	77
8.4. Dotační programy Ministerstva práce a sociálních věcí	79
8.5. Dotační programy Ministerstva spravedlnosti	82
8.6. Dotační programy Ministerstva pro místní rozvoj	83
8.7. Aktivity nad rámec dotačních programů státního rozpočtu	83
8.8. Dotační programy krajů na podporu příslušníků národnostních menšin	88
8.9. Zahraniční zdroje financování aktivit národnostních menšin	93
9. Závěr	94
Přílohy	96

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Obyvatelstvo Česka podle vybraných národností (sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021)	10
Tabulka č. 2 - Výbory, komise a pracovní skupiny v krajích	33
Tabulka č. 3 - Výbory, komise a pracovní skupiny ve statutárních městech v roce 2021	44
Tabulka č. 4 - Výbory pro národnostní menšiny, či jiné poradní orgány na úrovni obcí v roce 2021	45
Tabulka č. 5 - Přehled dotačních programů a čerpání finančních prostředků na aktivity národnostních menšin v roce 2021	71
Tabulka č. 6 - Celková finanční podpora za rok 2021 pro jednotlivé národnostní menšiny ve výběrovém dotačním řízení na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin	73
Tabulka č. 7 - Počet vybraných druhů sociálních služeb, které v registru poskytovatelů explicitně uvádí mimo jiné cílovou skupinu národnostní menšiny k 25. lednu 2022	88
Tabulka č. 8 - Zahraniční zdroje financování Svazu Maďarů	93

Seznam příloh

Příloha č. 1 Kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin	96
Příloha č. 2 Seznam odborných publikací, metodik i atlasů	106
Příloha č. 3 Seznam mateřských škol, kde je vyučovacím jazykem jazyk polský	109
Příloha č. 4 Seznam základních a středních škol, kde je vyučovacím jazykem jazyk polský	110
Příloha č. 5 Seznam základních a středních škol, ve kterých jsou některé předměty vyučovány v německém jazyce	112
Příloha č. 6 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2021	113
Příloha č. 7 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora integrace příslušníků romské menšiny v roce 2021	116
Příloha č. 8 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin v roce 2021	117
Příloha č. 9 Seznam podpořených projektů v dotačním programu na podporu integrace romské komunity v roce 2021	118
Příloha č. 10 Seznam podpořených projektů v dotačním programu na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol v roce 2021	120
Příloha č. 11 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2021	123
Příloha č. 12 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce v roce 2021	124
Příloha č. 13 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora terénní práce v roce 2021	125
Příloha č. 14 Seznam podpořených projektů pro cílovou skupinu Národnostní menšiny na IP 1.1 OPZ v roce 2021	126
Příloha č. 15 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Knihovna 21. století Odboru umění, literatury a knihoven Ministerstva kultury v roce 2021	128
Příloha č. 16 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Samostatného oddělení církví a náboženských společností Ministerstva kultury – podpořené projekty týkající se židovské komunity v roce 2021	129
Příloha č. 17 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II – Zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami (ISO II/A)	130
Příloha č. 18 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Samostatného oddělení muzeí (SOM)	131

Příloha č. 19 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Kulturní aktivity – oblast kinematografie a dalších médií v roce 2021*	132
Příloha č. 20 Seznam podpořených projektů v dotačním programu na podporu vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2021	133
Příloha č. 21 Seznam podpořených projektů dotačního programu Jihomoravského kraje na činnost národnostních menšin v roce 2021	135
Příloha č. 22 Seznam podpořených projektů v dotačním programu statutárního města Brna na činnost národnostních menšin v roce 2021	136
Příloha č. 23 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora integrace národnostních menšin a cizinců Libereckého kraje v roce 2021	138
Příloha č. 24 Seznam podpořených projektů v Programu podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje v roce 2021	139
Příloha č. 25 Seznam projektů podpořených v rámci individuálních dotací Moravskoslezského kraje a v rámci dotačního programu Program aktivit v oblasti kultury v roce 2021	140
Příloha č. 26 Seznam projektů podpořených v rámci podpory kultury v Olomouckém kraji v roce 2021	141
Příloha č. 27 Seznam projektů podpořených v rámci dotačního programu Podpora integrace romských komunit v Olomouckém kraji v roce 2021	142
Příloha č. 28 Seznam projektů v oblasti podpory aktivit národnostních menšin podpořených Pardubickým krajem v roce 2021	143
Příloha č. 29 Seznam projektů podpořených v rámci programu v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021 - Prezentace národnostních kultur v hl. m. Praze, kulturní, společenská a osvětová činnost národnostních menšin	144
Příloha č. 30 Seznam projektů podpořených v rámci programu v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021	148
Příloha č. 31 Programy v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021	149
Příloha č. 32 Přehled poskytnutých finančních prostředků v roce 2021 mimo oblast dotačního programu formou individuální účelové dotace - oblast národnostních menšin	150
Příloha č. 33 Seznam projektů podpořených mimo oblast grantového řízení formou individuální účelové dotace pro oblast národnostních menšin v Ústeckém kraji v roce 2021	151

1. Úvod

Na základě Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny, který schválila vláda usnesením ze dne 10. října 2001 č. 1034, ve znění pozdějších úprav, je každoročně vládě České republiky předkládána Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice (dále jen „Zpráva“). Text předkládané Zprávy zpracovalo Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, jež je součástí Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády, a to na základě podkladů příslušných ministerstev, institucí, orgánů místní i regionální samosprávy a představitelů národnostních menšin, kteří jsou členy Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“).

Základní práva příslušníků národnostních menšin plynou z Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána a zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a některých dalších zákonů. Podle tohoto zákona spadá do působnosti Rady mj. připravovat pro vládu souhrnné zprávy o národnostní situaci na území České republiky; předkládaná zpráva směřuje rovněž k plnění tohoto úkolu. Důležitý právní nástroj k ochraně národnostních menšin představuje také zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Na mezinárodní úrovni jsou práva příslušníků národnostních menšin upravena především Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin, jíž je Česká republika smluvní stranou.

Stejně jako v předchozích letech je cílem Zprávy zmapovat aktivity a změny, k nimž došlo v uplynulém roce, a které se bezprostředně týkají situace národnostních menšin žijících na území České republiky. Život národnostních menšin v České republice i v roce 2021 poznamenala protiepidemická opatření zavedená v důsledku koronavirové pandemie, zejména v zimě, na jaře a na podzim. Vzhledem k tomu, že po dobu prvních cca 5 měsíců roku 2021 byla v platnosti velmi přísná opatření, mezi nimiž bylo i omezení pohybu obyvatel, je logické, že spolkový život byl v té době značně omezen. Mnoho kulturních či vzdělávacích aktivit národnostních menšin proto nemohlo být uskutečněno. Přesto některé menšiny uspořádali možná až překvapivě velké množství menšinových akcí, zejména během léta. Až na toto částečné faktické omezení společenského života však zpráva za rok 2021 neidentifikuje žádné zásadní změny v postavení národnostních menšin. V Radě bylo i nadále zastoupeno 14 národnostních menšin, a to menšiny běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská.

Rok 2021 však přinesl zásadní nové poznatky o národnostních menšinách prostřednictvím Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v březnu, dubnu a květnu 2021. Samotnému sčítání předcházela kampaň cílící na příslušníky národnostních menšin. Vyplnění otázky na národnost bylo dobrovolné, bez vyplnění ji nechalo 31,6% osob, při sčítání v roce 2011 to bylo 25,3%. Podobně jako v roce 2011 bylo možné při sčítání uvést dvě národnosti. U většiny národnostních menšin zastoupených v Radě se více obyvatel přihlásilo pouze k jedné národnosti, výjimku tvoří menšiny německá, romská a rusínská, kde většina osob hlásících se k těmto národnostem je uvedla v kombinaci s národností českou či jinou. U národností chorvatské, maďarské a řecké je počet osob hlásících se k těmto národnostem výlučně a v kombinaci s národností jinou v zásadě vyrovnaný. V současné době nebylo možné provést komparaci mezi sčítáním lidu v letech 2011 a 2021 v počtech osob, které se přihlásili k dané národnosti ať už výlučně nebo v kombinaci s jinou národností, protože k roku 2011 není možné dohledat ve veřejně přístupných datech veškeré kombinace národností.

Aktuální národnostně menšinové otázky, zpracované na základě zkušeností a z pohledu příslušníků národnostních menšin zastoupených v Radě, jsou uvedeny v kapitole 2. Další kapitoly (kapitoly 3 a 4) přinášejí informace o institucionálním zabezpečení výkonu práv

příslušníků národnostních menšin na různých úrovních veřejné správy i o diskutovaných a uskutečněných legislativních změnách týkajících se práv příslušníků národnostních menšin. Otázky užívání jazyka národnostních menšin včetně vzdělávání v těchto jazycích a vydávání národnostně menšinového tisku jsou součástí kapitol 5, 6 a 7. Zpráva také obsahuje, v souladu s § 12 nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů, přehled vyhodnocení využití dotací poskytnutých ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin v roce 2021. Financování aktivit ve prospěch příslušníků národnostních menšin je zpracováno v kapitole 8.

K otázkám možné diskriminace příslušníků národnostních menšin se každoročně vyjadřuje Kancelář veřejného ochránce práv (dále jen „KVOP“). V roce 2021 se veřejný ochránce práv zabýval 46 podněty, ve kterých stěžovatelé namítali diskriminaci z důvodu rasy, etnicity či národnosti. Z toho v 20 podnětech namítali stěžovatelé diskriminaci z důvodu romské etnicity¹ (z oblastí uvedených v antidiskriminačním zákoně², nejčastěji v oblasti bydlení a zaměstnání), ve 14 podnětech oznamovatelé namítali diskriminaci přímo z důvodu národnosti.

Jedním z témat, kterému se KVOP dlouhodobě věnuje, a na jehož nedostatečné řešení upozorňuje, je problematika vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem.

Na zvyšující se počty žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka reagovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v uplynulém roce předložením novely vyhlášky o základním vzdělávání,³ která s účinností od 1. září 2021 zavádí nový systém jazykové přípravy pro žáky cizince (s cizí státní příslušností). Cílem změny právní úpravy má být dle ministerstva zajištění rovných příležitostí ke vzdělávání všem žákům a eliminace počtů žáků, kteří vzdělávací systém opouštějí předčasně. I po novele však zůstávají na poli podpory žáků s odlišným mateřským jazykem v průběhu vzdělávání některé systémové nedostatky. Na některé z nich upozornil veřejný ochránce práv v rámci připomínkového řízení k novele vyhlášky. Jedná se například o skutečnost, že jazyková příprava cíleně pamatuje pouze na žáky cizince. S nedostatečnou znalostí češtiny se přitom potýkají i další skupiny žáků, například právě žáci s českým občanstvím ale odlišným mateřským jazykem.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání však obsahuje kapitolu 8.4 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka, která uvádí: „*Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka*“. V praxi se takto vzdělávání i metodická podpora ze strany MŠMT, České školní inspekce a Národního pedagogického institutu České republiky realizuje.

K problematice práv příslušníků národnostních menšin se v rámci Zprávy každoročně vyjadřuje také Kancelář prezidenta republiky (dále jen „KPR“). Na KPR se obracejí tisíce občanů (tazatelů) s různými dotazy, žádostmi a stížnostmi. Nepřihlásí-li se sám tazatel k určité národnostní menšině, nemá KPR možnost jak tuto skutečnost z korespondence či komunikace identifikovat. Pokud se v roce 2021 tazatel přihlásil k národnostní menšině, jednalo se většinou o národnostní menšinu romskou, slovenskou, ruskou a ukrajinskou.

¹ Od jara roku 2019 eviduje Kancelář veřejného ochránce práv podněty na diskriminaci z důvodu romské etnicity pro účely statistických dat samostatně.

² Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů, zakazuje diskriminaci v oblastech vymezených v ustanovení § 1 odst. 1.

³ Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

U příslušníků slovenské, ruské a ukrajinské menšiny převažovala podání související s možností přicestování rodinných příslušníků nebo návratu jich samotných do České republiky. Jednalo se především o dotazy na konkrétní podmínky vstupu na území České republiky v souvislosti s protiepidemickými opatřeními (např. povinnost prokázání se očkováním, nutnost podstoupení testu na covid-19, absolvování karantény či případná vízová povinnost). Mezi dalšími tématy pak převažovaly otázky na čerpání finančních náhrad z důvodu omezení podnikatelské činnosti v důsledku vládních nařízení. Žádosti o pomoc ve špatné finanční a sociální situaci také z velké části souvisely s dopady pandemie.

Co se týče tazatelů hlásících se k romské národnosti, převládala podání s tematikou finanční a sociální, pisatelé v mnoha případech zdůrazňovali zhoršení situace v důsledku pandemie onemocnění covid-19. Jmenovitě se jednalo o dluhovou problematiku, hrozící i probíhající exekuce, insolvenční řízení, těžkosti s nalezením zaměstnání, dávky státní sociální podpory, záležitosti důchodového zabezpečení a problémy související s nájemním bydlením. Samostatnou kapitolou pak byly reakce na případ Roma Stanislava Tomáše, jenž zemřel v Teplicích po zásahu Policie ČR, která při jeho zajištění použila donucovacích prostředků. Pisatelé žádali prezidenta republiky o dohled nad prošetřením případu, po oznámení výsledků vyšetřování pak žádali o nové prošetření.

Prezident republiky se postavení národnostních menšin v České republice dotýkal při diskusích s nově nastupujícími velvyslanci, při jednání s představiteli veřejné správy (dotčenými ministry a komunálními politiky), při pravidelných jednáních expertního týmu v Lánech nebo při dvoustranných setkáních s představiteli států, jejichž národnostní menšiny v České republice žijí.

Mezinárodní závazky

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin (dále jen „Rámcová úmluva“) představuje mezinárodní smlouvu, která komplexně kodifikuje práva národnostních menšin a jejich příslušníků. Jménem České republiky byla Rámcová úmluva podepsána ve Štrasburku dne 28. dubna 1995, v platnost vstoupila na základě svého článku 28 odst. 1 dnem 1. února 1998 a pro Českou republiku podle odstavce 2 téhož článku vstoupila v platnost dnem 1. dubna 1998. Přistoupením k Rámcové úmluvě se Česká republika zavázala k odevzdávání pravidelných zpráv o plnění vzniklých závazků. Rámcová úmluva je nejrozsáhlejším právním nástrojem týkajícím se postavení a práv menšin, který integruje také poměrně podrobnou úpravu jazykových práv příslušníků národnostních menšin. Z hlediska regionální ochrany jazykových menšin a menšinových jazyků má klíčové postavení Evropská charta regionálních či menšinových jazyků (viz níže).

V návaznosti na předložení *Páté periodické zprávy o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin v České republice*, která byla schválena vládou usnesením č. 471 ze dne 1. července 2019⁴, zveřejnil Poradní výbor Rady Evropy pro Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin dne 6. října 2021 *Stanovisko Poradního výboru Rady Evropy k páté periodické zprávě* (dále jen „Stanovisko“).⁵ Hlavní doporučení, která Stanovisko obsahovalo, směřovala k boji proti stereotypům vůči národnostním menšinám a zvyšování povědomí o národnostních menšinách, dále ke sběru dat o etnické příslušnosti a jazyku a k užívání menšinových jazyků (v médiích, na úřadech, ve veřejném

⁴ <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/dokumenty/mezinarodni-dokumenty/Pata-periodicka-zprava-cela.pdf>

⁵ <https://rm.coe.int/5th-op-czech-republic-en-restricted/1680a2b3d6>

prostoru). Dne 8. prosince 2021 byla výše uvedená doporučení, uvedená ve Stanovisku, schválena Výborem ministrů.⁶

Evropská charta regionálních či menšinových jazyků

Pro Českou republiku vstoupila Evropská charta regionálních či menšinových jazyků (dále jen „Charta“) v platnost dne 1. března 2007 a týká se těchto jazyků: němčiny, moravské chorvatštiny,⁷ polštiny, romštiny a slovenštiny. Charta upravuje kontrolní mechanismy k vyhodnocování uplatňování jejích zásad v členských státech Rady Evropy, které jsou jejími smluvními stranami, a v případě potřeby i k formulování doporučení ke zlepšení vnitrostátní právní úpravy a v praxi uplatňovaných postupů. Ústřední roli má Výbor expertů, který byl ustanoven podle článku 17 Charty. Posláním výboru je předkládat Výboru ministrů Rady Evropy hodnotící zprávy o tom, jak daný stát plní své závazky, prověřovat skutečnou situaci regionálních a minoritních jazyků v daném státě a přijímat doporučení. K naplňování tohoto úkolu přijal v souladu s čl. 15 odst. 1 Charty Výbor ministrů plán pravidelných zpráv v původně tříletém cyklu. V listopadu 2018 byl však plán pravidelných zpráv Výborem ministrů upraven a monitorovací cyklus byl prodloužen na pět let. Zprávu o plnění o provádění doporučení pro okamžitá opatření Česká republika předložila v roce 2020; pátou periodickou zprávu o naplňování Charty má předložit do 1. března roku 2023.

V roce 2021 zpracovalo Ministerstvo zahraničních věcí ve spolupráci se sekretariátem Rady vlády pro národnostní menšiny a zástupci německé menšiny v Radě návrh na doplnění prohlášení České republiky v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. (viz podrobněji část 4.2) Tímto krokem reagovalo Ministerstvo zahraničních věcí na žádost Shromáždění německých spolků v České republice k rozšíření ochrany němčiny částí III Charty. Žádost Shromáždění německých spolků v České republice byla projednána a odsouhlasena na jednání Rady dne 8. ledna 2021. Rada tak jednomyslně podpořila úsilí o účinnější ochranu německého jazyka jako jazyka národnostní menšiny, který je tradičně používán na území České republiky. Návrh byl v listopadu 2021 zaslán do meziresortního připomínkového řízení. V době předložení této zprávy pokračovala práce na vypořádání vznesených připomínek. V návaznosti na ukončení procesu vypořádání připomínek a v souladu s usnesením Rady č. 3/2021 ze dne 8. ledna 2021 by mělo být přistoupeno k formálnímu rozšíření aplikace Charty rovněž na moravskou Chorvatštinu, a to podle části II. Charty. V praxi však již moravské Chorvatštině je tato ochrana poskytována.

2. Nové poznatky v oblasti podpory práv příslušníků národnostních menšin a aktuální národnostně menšinové otázky

2.1. Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021

Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2021 spolupracovalo s Českým statistickým úřadem (dále jen „ČSÚ“) na kampani k přípravě Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v březnu, dubnu a květnu 2021. Ve spolupráci s národnostními menšinami byly vypracovány překlady internetových formulářů ke sčítání do jazyků národnostních menšin, mj. v angličtině, němčině, polštině, ruštině, ukrajinštině, vietnamštině a romštině.

Výsledky sčítání kromě jiného přinesly důležité informace o počtu příslušníků jednotlivých národnostních menšin v České republice. V současné době jsou k dispozici jak výsledky za

⁶ https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a4d338

⁷ Proces vedoucí k ochraně chorvatštiny jako menšinového jazyka ve smyslu ustanovení Charty zatím nebyl dokončen, Česká republika však tuto ochranu již nyní poskytuje.

celou Českou republiku a za kraje⁸ tak i výsledky za nižší sídelní jednotky. Vzhledem k tomu, že výsledky za nižší sídelní jednotky byly publikovány v době finalizace této zprávy, není součástí této zprávy jejich hlubší analýza. Výsledky jsou k dispozici veřejně na webu ČSÚ až na úroveň obcí.⁹ Vyplnění otázky na národnost bylo dobrovolné, bez vyplnění ji nechalo 31,6% osob, při sčítání v roce 2011 to bylo 25.3%.

Následující tabulka přináší počty obyvatel, kteří se při sčítání lidu 2021 přihlásili k nějaké ze 14 národností, jejichž zástupci (resp. zástupci příslušných národnostních menšin) zasedají v Radě, a to ať už samostatně, nebo v kombinaci s další národností. Údaje v tabulce zahrnují všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání místo obvyklého pobytu na území České republiky. Jde jak o občany ČR, tak i cizí státní příslušníky bez ohledu na typ povoleného pobytu. Z tabulky je patrné, že u většiny národnostních menšin se více obyvatel přihlásilo pouze k jedné národnosti, výjimku tvoří menšiny německá, romská a rusínská. U národností chorvatské, maďarské a řecké je počet osob hlásící se k těmto národnostem výlučně a v kombinaci s národností jinou v zásadě vyrovnaný.

Tabulka č. 1 - Obyvatelstvo Česka podle vybraných národností (sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021)

národnostní menšina	jedna národnost	v kombinaci s druhou národností	celkem
běloruská	4 030	1 099	5 129
bulharská	6 073	1 606	7 679
chorvatská	1 167	1 247	2 414
maďarská	5 969	5 284	11 253
německá	9 128	15 504	24 632
polská	26 802	11 416	38 218
romská	4 458	17 233	21 691
rusínská	608	1 296	1 904
ruská	25 296	9 210	34 506
řecká	2 069	2 008	4 077
slovenská	96 041	66 537	162 578
srbská	2 914	1 187	4 101
ukrajinská	78 068	14 824	92 892
vietnamská	31 469	7 254	38 723

K výsledkům sčítání se vyjadřují i samotné menšiny v části 2.3. V současné době nebylo možné provést komparaci mezi sčítáním lidu v letech 2011 a 2021 v počtech osob, které se přihlásili k dané národnosti ať už výlučně nebo v kombinaci s jinou národností, protože k roku 2011 není možné dohledat ve veřejně přístupných datech veškeré kombinace národností. Odbor lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády plánuje ve spolupráci s Českým statistickým úřadem takovouto analýzu zpracovat.

Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“) bylo usnesením Rady vlády pro národnostní menšiny č. 11/2021 ze dne 18. června 2021 požádáno, aby v návaznosti na provedené Sčítání lidu, domů a bytů 2021 zpracovalo metodické stanovisko pro potřeby obcí k posuzování počtu občanů hlásících se k jiné než české národnosti v souvislosti se zřizováním výborů zastupitelstva pro národnostní menšiny podle zákonů o územních samosprávných celcích a označování ulic v jazyce národnostní menšiny podle zákona o obcích. Metodické stanovisko bylo zpracováno v součinnosti s Českým statistickým úřadem a MV nyní čeká na předání výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021 ze strany Českého statistického úřadu. Po jejich zpracování bude stanovisko zveřejněno na internetových stránkách MV.

⁸ <https://www.czso.cz/csu/scitani2021/narodnost>

⁹ <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=SLD210082-OB-OR&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=4293&katalog=33522&pvo=SLD210082-OB->

2.2. Výzkumy a odborné publikace v roce 2021

V roce 2021 byla publikována řada odborných publikací, metodik, atlasů a studií spjatých s tématem národnostních menšin v České republice¹⁰.

K nejvýznamnějším vědeckým projektům k otázce menšin patřil projekt typu NAKI II od Ministerstva kultury č. DG18P02OVV064 - *Právní, historické a společenskovoední aspekty nových a tradičních menšin v České republice (2018 – 2021)*. Hlavním řešitelem projektu byl prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. a tajemníkem JUDr. PhDr. René Petráš, Ph.D. z Právnické fakulty Univerzity Karlovy (dále jen „UK“). Příjemce koordinátor byla Právnická fakulta UK (spolupracující s Husitskou teologickou fakultou UK), další příjemci byly Ústav pro soudobé dějiny, Slezská univerzita a Slezské muzeum. Projekt navazuje na projekt NAKI řešený na Právnické fakultě UK v letech 2012 až 2015 *Problémy právního postavení menšin a jejich dlouhodobý vývoj*, částečně i na projekt NAKI *Slezsko: Paměť – identita – region* řešený Slezským zemským muzeem v letech 2011–2015. V rámci projektu lze rozlišovat především celostátní a regionální aktivity, které jsou navzájem provázány. U aktivit zaměřených na celé území státu, případně i na komparace, tvoří základ aspekty právní, sociální a historické. Ke klíčovým sledovaným aspektům studovaným na celostátní úrovni, ale v úzké vazbě na regionální výzkumy patří vznik nových menšin a jejich právní a sociální postavení v rámci české společnosti. To bude porovnáno s pojmem tzv. tradičních menšin spojených se vznikem ČSR v roce 1918. U regionálních výzkumů je sledován zejména historický a sociální vývoj jednotlivých entit ve vybraných obcích severozápadu Čech, Slezska a severní Moravy a východu středních Čech od roku 1945 až po současnost, kde budou nastíněny i aktuální problémy. Základní výzkum týkající se nejnovější historie menšin je nezbytný i pro právní řešení jejich postavení. Největší menšiny v České republice vznikly v zásadě až přistěhováním po roce 1945 a tento proces pokračuje i v současnosti a je spojen s procesy migrace.¹¹

V rámci projektu vznikla řada praktických příruček neboli metodik pro veřejnost dostupných hlavně na stránce: https://naki.prf.cuni.cz/?page_id=138. Kromě metodik a atlasů vznikaly také rozsáhlejší odborné publikace.

2.3. Život národnostních menšin na území České republiky v roce 2021 (úspěchy, aktuální výzvy, problémy)

Představitelé národnostních spolků menšin žijících v České republice se každoročně mohou ve Zprávě vyjádřit k důležitým událostem uplynulého roku. Reflexe úspěchů, nových výzev či možných problémů čtrnácti národnostních menšin zastoupených v Radě přináší tato kapitola. Její text je složen z redakčně upravených příspěvků zpracovaných zástupci jednotlivých menšin v Radě. Zařazení těchto textů do Zprávy má umožnit zachytit autentické postoje příslušníků národnostních menšin. Stanoviska a názory vyjádřené v této části Zprávy nelze tudíž ztotožňovat se stanovisky zpracovatele Zprávy, případně vlády. Tyto názory nemusí ani nutně odrážet konsensuální postoje dané národnostní menšiny, neboť v některých případech nemuselo být takového konsensu mezi příslušníky národnostní menšiny dosaženo a naopak, mezi jednotlivými spolky některých národnostních menšin panují zásadní názorové odlišnosti a neshody. Ty se mohou týkat nejen života příslušníků dané národnostní menšiny v České republice, ale také situace v mateřských zemích nebo různých historických událostí.

¹⁰ Tato kapitola si neklade za cíl podat vyčerpávající přehled literatury publikované k tématu v roce 2021. Uvádíme především publikační činnost z okruhu odborných spolupracovníků Rady vlády pro národnostní menšiny.

¹¹ <https://www.rvvi.cz/cep?s=jednoduche-vyhledavani&ss=detail&n=0&h=DG18P02OVV064>

Z níže uvedených příspěvků plyne, že spolkový život a aktivity národnostních menšin i v roce 2021 výrazně ovlivnila omezení, která sebou přinesla pandemie covid-19. Problémem se obecně staly omezené možnosti cestování a kontaktů s rodinami a známými v mateřských zemích národnostních menšin, v roce 2021 už bylo po většinu roku (s výjimkou jara) možné volně cestovat v rámci Schengenského prostoru (pouze s testem, bez nutnosti karantén), totéž však neplatilo pro menšiny, jejichž mateřská země není v EU a Schengenském prostoru, tito příslušníci národnostních menšin měli cestování nadále značně ztížené (Bělorusové, Rusové, Srbové, Ukrajinci, Vietnamci). Přesto jednotlivé národnostní menšiny i ve ztížených podmínkách pokračovaly ve své spolkové, kulturní a osvětové činnosti.

Jak již bylo uvedeno, život příslušníků některých národnostních menšin ovlivňovala rovněž reakce na politickou situaci v mateřské zemi, zejména se to v roce 2021 týkalo Běloruska a Ukrajiny¹². Pandemie rovněž podtrhla podle názoru zástupců některých menšin význam podpory národnostně menšinových periodik, které v době, kdy nebylo možné přirozené setkávání a spolkový život, zajišťovaly alespoň částečný kontakt s komunitou či s původní vlastí. Většina národnostních menšin se v roce 2021 věnovala také přípravě na Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 a participaci co největšího počtu příslušníků jejich menšin v censu.

Kapitolu doplňuje seznam kulturních a společenských akcí pořádaných příslušníky národnostních menšin, který je uveden v příloze č. 1.

Běloruská menšina¹³

Jak i rok předchozí, rok 2021 hodně přispěl k soudružnosti a aktivizaci běloruské komunity v ČR. Ve sčítání lidu se k běloruské národnosti přihlásilo 5 129 osob, což je dvaapůlkrát tolik, co v roce 2011, kdy běloruská národnost byla zachycena ve sčítání lidu poprvé. Hodně Bělorusů využilo možnost zmínit i druhou národnost, nejvíc z nich uvedlo národnost českou (699). Podle posledních statistik ministerstva vnitra v ČR žije 8 211 Bělorusů s trvalým a přechodným pobytem, což zvyšuje počty běloruské komunity a svědčí o jejím rychlém přibývání.

Nejvýrazněji běloruské téma na celorepublikové úrovni znělo v červnu, během návštěvy Sviatlany Cichanouské v České republice. Běloruská demokratická lídryně byla přijata na nejvyšší státní úrovni, měla projev v Senátu, byl jí věnován koncert českých umělců na pražské Kampě, proběhlo několik přátelských setkání s běloruskou diasporou. Při příležitosti návštěvy a osobního setkání vzešla od prezidenta Miloše Zemana nabídka otevřít v Praze kancelář, nebo zastoupení běloruské demokratické opozice. Úkol následně řešilo Ministerstvo zahraničních věcí ve spolupráci s kancelářím Sviatlany Cichanouské, zatím však záměr zůstává otevřený.

V roce 2021 byly aktivní zavedené běloruské spolky. Ve spolkovém rejstříku přibyl nový spolek s výmluvným názvem Česko 1989 – Bělorusko 2020, z.s.

Jako docela tíživý problém vnímá komunita přetrhání osobních rodinných vazeb v případech, kdy čeští Bělorusové nemohou navštívit Bělorusko z důvodu politických, a jejich blízcí nemohli přijet do Česka z důvodu protikoronavirových restrikcí. V této souvislosti vzniklo několik peticí a dopisů, adresovaných ministerstvu zahraničí, parlamentu, politikům. Zmiňuje se v nich mimo jiné i složité nouzové východisko, jakým se čeští Bělorusové setkávají se svými rodiči: musí organizovat výlet obou stran například na území Gruzie.

¹² Vojenská agrese Ruské federace proti celému území Ukrajiny se datuje do roku 2022, proto není předmětem této Zprávy. Ukrajina je však zde uvedena z důvodu v roce 2021 přetrvávajícího konfliktu na Donbase.

¹³ Podklady ke zpracování textu poskytla Alena Kovářová, členka Rady.

Běloruská menšina identifikuje minimálně jeden případ, kdy v Bělorusku bylo zahájeno trestní řízení proti Bělorusce žijící v ČR kvůli jejím politickým postojům. Bylo jí naznačeno, že je i v Česku „pod kontrolou“. O politickém charakteru stíhání této osoby bylo informováno MV. Zástupci běloruské národnostní menšiny měli několik konzultací s vedením sekce Odboru azylové a migrační politiky MV také ve věci pobytové agendy (řada představitelů běloruské národnostní menšiny má vedle státního občanství České republiky také státní občanství Běloruské republiky, ale ne všichni z nich si mohou vyřídit například prodloužení platnosti svých běloruských dokladů).

Veškerá Bělorusku prospěšná činnost se tak vlastně přesouvá do prostředí diaspory, která řeší také neodkladné potřeby pomoci krajanům, jejich integraci do nového prostředí. To vše platí i pro běloruskou komunitu v Česku. Proto návrh otevření zde Běloruského centra (zastoupení demokratického Běloruska) zůstává velice aktuální.

Potřeby národnostního rozvoje mohly by být také realizovány v rámci vědecko-kulturního multiprojektu, kterému chce věnovat svou činnost nově vzniklý Běloruský institut v Praze. Kromě vědeckých plánů této instituce přichází v úvahu znovuotevření (aspoň fakultativního) vyučování běloruštiny na některé z českých univerzit nebo otevření malé mediální agentury, která by umožnila akreditaci a práci několika běloruských novinářů, kterým je dočasně znemožněna profesionální činnost v Bělorusku.

Bulharská menšina¹⁴

V roce 2021 se spolkový život sdružení, v nichž se realizují příslušníci bulharské národnostní menšiny, rozvíjel i přes mimořádné vnější okolnosti a ukazuje, že bulharská komunita v ČR je celkově velmi různorodá a pestrá. Tomu odpovídá i skutečnost, že se jednotliví příslušníci diaspory mají možnost sdružovat v celé řadě spolků, které díky dlouholeté tradici bulharské národnostní menšiny na území Čech, Moravy a Slezska fungují jak ve velkých městech, tak i v některých menších sídlech. Vzhledem k historickým okolnostem existuje na území ČR jednak síť sdružení, jejichž působnost se datuje již před rok 1989. V současnosti funguje pod hlavičkou Asociace bulharských spolků (dále jen „ABS“), jež má sídlo v Praze a pod níž spadá celkem deset spolků působících kromě hlavního města i v dalších městech ČR (Brno, Ostrava, Plzeň, Ústí nad Labem, Olomouc, Mladá Boleslav, Hořovice, Kladno, Most). Všechny tyto spolky jsou samostatně registrovány. Po roce 1989 nově, především ve velkých městech, vznikaly spolky, které se zaměřily i na další aspekty menšinového života. Jde například o spolky Zaedno, Vazraždane, Bulharská pravoslavná obec nebo Bulharská kulturně osvětová organizace sv. Cyrila a Metoděje, všechny v Praze, či sdružení Pirin v Brně.

Na spolkových aktivitách bulharské menšiny se i v roce 2021, tak jako o rok dříve, negativně odrazila pokračující pandemie covid-19 a nastavená proticovidová opatření, včetně omezení pohybu, které nezasáhlo jen do samotných spolkových aktivit bulharské komunity, ale zasáhlo i do volebního práva příslušníků bulharské menšiny v průběhu parlamentních voleb do bulharského národního shromáždění. Kvůli přísným proticovidovým opatřením totiž českými úřady nebylo umožněno zřídit volební místnosti v ČR jinde, nežli jen v Praze na půdě bulharského velvyslanectví, a to navzdory ustanovením bulharského volebního zákona, která hovoří o povinnosti bulharských orgánů (v tomto případě velvyslanectví) zajistit volební místnost ve všech místech na území cizí země, kde se pro volby zaregistruje určitý počet voličů. Tato situace nastala v dubnu. V průběhu r. 2021 však Bulhaři k volebním urnám v rámci předčasných voleb šli ještě dvakrát a v těchto případech již díky rozvolňování proticovidových opatření bylo možné volit i mimo hlavní město.

¹⁴ Podklady ke zpracování textu poskytl Georgi Bečev, člen Rady.

Podíváme-li se podrobněji na samotnou spolkovou činnost jednotlivých sdružení bulharské komunity v ČR, pak zjistíme, že navzdory omezením vycházejícím z proticovidových opatření, byl spolkový život až překvapivě pestrý.

Sdružení *Vazraždane* (vznik r. 2001) má bohaté zkušenosti s pořádáním folklórních večerů, koncertů klasické hudby, literárních setkání, divadelních představení, promítání filmů, vernisáží, workshopů, atp. Některé z jeho projektů se realizují s podporou Ministerstva kultury (dále jen „MK“), či Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), Magistrátu hl. m. Prahy (dále jen „MHMP“) a také Ministerstva školství a vědy Bulharské republiky. V roce 2021 pokračoval projekt *Klub Vazraždane*, který představuje lidové zvyky a tradice formou koncertů, společenských setkání nebo dílen. Dále probíhal také dlouholetý projekt *Dny bulharské kultury*, který zahrnoval dvě tematické výstavy věnované 20. výročí existence spolku *Vazraždane*, které představily jeho činnost. V rámci *Dnů* se uskutečnil také tradiční vánoční koncert v Sukově síni Rudolfiny. Důležitou činností je vydávání periodika *Balgari*, které vychází 5x ročně a v bulharštině pravidelně informuje o životě komunity a spolků *Vazraždane*, *Pirin*, *Bulharský klub v Ostravě*, atd. Časopis je podpořen finančně grantem MK.

Spolek rovněž zajišťuje *Bulharskou školu Vazraždane*. Jde o projekt kladoucí důraz na vzdělávací a osvětovou aktivitu pro děti a mládež z řad bulharské menšiny. Je rovněž podporován Ministerstvem školství Bulharské republiky (v r. 2021 se jednalo o grant ve výši 134.000 Kč). Škola má celkem 90 žáků a výuka probíhá 1x týdně v Domě národnostních menšin v Praze.

Druhým spolkem, který v roce 2021 oslavil 20 let existence, je Bulharská pravoslavná obec v ČR. Jeho cílem je oproti ostatním spolkům propojení národních tradic s tradicí pravoslavnou. Velká část klubové činnosti je zaměřena na oslavy svátků, připomínku bulharských lidových tradic, klub se snaží o zapojení mladé generace. Spolek již tradičně organizoval festival *Víra, Naděje, Lásky a Moudrost – vše to, co nás sblíží*. Festival proběhl na náměstí Míru pod záštitou MČ Praha 2 a s finanční podporou MK ČR a zahrnoval outdoorové akce, výstavu, workshopy, hudební a literární setkání. Jeho snahou je napomáhat porozumění mezi národnostmi a překonávání předsudků vůči některým etnikům. Spolek kromě toho realizoval také cyklus osmi akcí z projektu *Návrat k bulharským kořenům*. Jde o projekt spojený s bulharskými tradicemi. Zahrnoval představení hlavních kalendářních svátků (Baba Marta, Kukeri, Cvetnica, Lazarky, Boží hod velikonoční, Dušičky, Vánoce). Tento projekt podpořil také MHMP, jelikož naplňuje jeho snahy o začleňování a integraci menšin. Spolek se rovněž podílel na dalších akcích jako *Zažít Americkou jinak*, *Noc kostelů*, apod.

Z problémů, s nimiž se spolek v r. 2021 potýkal, zmiňuje především podfinancovanost projektů, jelikož dotace z MK a MHMP byly nízké, a také nejistotu v plánování akcí kvůli probíhající pandemii. Vzhledem ke ztrátě stávajícího zázemí by spolek do budoucna uvítal pomoc při zajištění nového.

V Praze sídlí také Bulharská kulturně-osvětová organizace „Sv. Cyrila a Metoděje“, která byla založena roku 1992. Spolek řadu let spolupracuje s bulharskými a českými historiky, např. s prof. PhDr. Janem Rychlíkem. Vydává publikace bulharsky i česky, životopisné texty, poezii, apod. Podporuje vznik dokumentů a filmů o osobnostech, které se zapsaly do spolkového života v ČR. V roce 2021 spolek uspořádal klubový hudebně-literární večer s účastí mezzosopranistky Snežiny Koumanové. Na Pražském knižním veletrhu pak spolek ve spolupráci s Domem národnostních menšin, o.p.s. (dále jen „DNM“) představil autorskou básnickou sbírku Daniely Džorové – Waldhans. Spolek se celkově zasazuje o integraci a sdílení celoevropských kulturních hodnot, nikoli pouze prezentaci úzce menšinového zaměření. Celkem se akcí spolku v roce 2021 zúčastnilo cca 800 lidí, což s ohledem na jeho

zaměření je úspěšná bilance mající vzestupný trend. Kromě toho probíhala i běžná klubová činnost – oslavy narozenin členů spolku, hostování různých osobností z Bulharska apod.

Spolek Zaedno již také patří mezi tradiční pražská sdružení. V roce 2021 probíhala jeho činnost na více úrovních. Jedna z jeho nejvýraznějších aktivit je vydávání dětského časopisu *Kamarádi*, který v r. 2021 vycházel již desátým rokem. Kulaté výročí periodika zaměřeného na vícejazyčné děti a multikulturní výchovu, které vychází i díky finanční podpoře Úřadu vlády ČR (dále jen „ÚV ČR“), MŠMT a MHMP, spolek v září oslavil dokumentační výstavou a výstavou ilustrací z časopisu. Spolek pokračoval také v soutěžním projektu *Vícejazyčnost je bohatství*. Je určen pro děti z vícejazyčných rodin, nebo z rodin národnostních menšin, z rodin. Které mají zahraniční kořeny nebo se učí a komunikují vedle češtiny také v jiném jazyce. Jeho 9. ročníku se v roce 2021 zúčastnilo 754 dětí a 96 pedagogů ze 40 škol a organizací v celé ČR. Sdružení Zaedno také realizovalo několik výstav bilancujících zejména výše uvedené projekty *Kamarádi* a *Vícejazyčnost je bohatství*, a to po celé ČR (např. Kněžmost, Klatovy, Praha), ale také v Bratislavě.

O spolku referoval hned dvakrát pořad Českého rozhlasu (dále jen „ČRo“) *Mezi námi* věnovaný národnostním menšinám. Konkrétně to byly rozhovory s ilustrátorkou Sevdou Kovářovou a vedoucím tanečního souboru *Balgari* působícím rovněž při spolku Zaedno – Todoreem Ralevem. V roce 2021 se spolku rovněž podařilo vyřešit letitý problém s absencí zázemí, když byl v rámci výběrového řízení DNM vybrán a od podzimu využívá kancelář v prostorách DNM.

Největší událostí, kterou v roce 2021 již tradičně uspořádal ve spolupráci s ABS Bulharský spolek Brno, bylo Mezinárodní krajanské setkání konané při příležitosti bulharského státního svátku *24. květen - den bulharského písemnictví a svatých Cyrila a Metoděje* v jihomoravských Mikulčicích. Na rozdíl od předchozího roku tentokrát setkání proběhlo s větší návštěvností a u sochy sv. Cyrila a Metoděje se konala jak slavnostní bohoslužba, tak tradiční bulharské kolové tance *choro* apod. Po ničivém tornádu, které zpusťovalo několik jihomoravských obcí, zorganizoval Bulharský spolek Brno ve spolupráci s ABS mezi členy sdružení sbírku pro poničené Mikulčice a vybraná částka byla následně převedena na účet obce. Spolek participoval i na dalších akcích konaných v rámci Jihomoravského kraje – dětský soubor vystoupil v září na brněnském Babylonfestu a při stejné příležitosti se členové spolku účastnili také setkání menšin Jihomoravského kraje. Spolek dále pořádá *Nedělní školu bulharštiny*, jejíž činnost je spolufinancována bulharským ministerstvem školství.

Sdružení sv. Georgi Pobedonosec v Kladně, které rovněž spadá pod ABS, v roce 2021 uspořádalo zasedání s volbou nového předsednictva. Kromě toho se věnovalo především vnitřnímu spolkovému životu – konala se setkání členů při příležitosti jejich životních jubileí spojená např. s výlety po ČR.

Pod hlavičkou ABS rovněž vychází další periodikum, zaměřené na bulharskou komunitu žijící v ČR. Jde o časopis *Roden glas*, který vychází také 5x ročně a jehož vydávání je finančně podpořeno z grantového programu MK. V roce 2021 šlo o jubilejní 50. ročník. Zdravici při té příležitosti redakci časopisu zaslala také Iliana Jotova, viceprezidentka Bulharské republiky. Redakce v tomto roce uspořádala mezinárodní soutěž na téma „*Můj rodný hlas je...*“, jíž se ve třech soutěžních blocích (Výtvarné umění, Literatura, Fotografie a video) účastnilo více než 160 lidí z ČR, Bulharska, Slovenska, Francie, Argentiny a dalších zemí. V říjnu 2021 se v Rílském klášteře a Kjustendilu zástupci časopisu účastnili tradičního setkání bulharských médií působících v zahraničí a časopis byl oceněn cenou fondu *13 století Bulharska* za přínos v oblasti šíření bulharské kultury v zahraničí.

V roce 2021 v ČR proběhlo sčítání obyvatelstva, jehož první závěry zveřejnil Český statistický úřad (dále jen „ČSÚ“). Vyplyvá z nich mimo jiné to, že k bulharské národnosti (ať už samostatně nebo v kombinaci s další národností) se přihlásilo celkem 7679 lidí, což je

oproti roku 2011, kdy probíhalo předchozí sčítání a k bulharské národnosti se přihlásilo 4999 lidí, velmi výrazný nárůst. V porovnání s předchozími sčítáními v roce 2001 (4363 lidí) a roce 1991 (3487 lidí), je u bulharské národnostní menšiny na rozdíl od některých jiných jasně patrný vzestupný trend. Nyní tak čeští Bulhaři tvoří devátou nejpočetnější národnostní menšinu na území ČR.

Chorvatská menšina¹⁵

Významným úspěchem pro chorvatskou menšinu je pokračování prací na Chorvatském domě v Jevišovce. V roce 2021 pokračovala jeho výstavba, přičemž probíhala už 2. etapa tohoto projektu, kromě toho byla také dokončena expozice v Muzeu moravských Chorvatů. Dne 4. září 2021 uspořádali zástupci chorvatské menšiny Chorvatský kulturní den (tzv. Kiritof) v Jevišovce, který se těšil velké pozornosti a zájmu členů menšiny.

Chorvatská menšina v současné době neidentifikuje žádný zásadní problém. Zcela zásadním úkolem je ale pro chorvatskou menšinu aktuálně dokončení výstavby Chorvatského domu a jeho zprovoznění.

Jak už bylo uvedeno výše, největším úkolem je v současnosti příprava stavby muzea a kulturního centra Chorvatský dům. Další výzva, která naváže na probíhající práce, je zajištění dlouhodobého stabilního financování jeho provozu. V tomto bodě by chorvatská menšina ráda velmi ocenila pomoc Úřadu vlády České republiky.

Maďarská menšina¹⁶

Maďarská národnost v českých zemích je tradiční a konsolidovaná. V roce 2021 maďarskou menšinu reprezentovaly organizace Svaz Maďarů žijících v českých zemích, z. s., Spolek Iglice, Spolek maďarských lékařů a přírodovědců v ČR, Společnost Artura Görgeyho, Spolek Jánose Esterházyho, Nadace Rákóczi, politicko-občanské hnutí Coexistentia-Soužití–Maďarská sekce, Česko-maďarská obchodní komora, Maďarská katolická fara v Praze a pražská obec Maďarské reformované církve. Kromě těchto organizací v České republice působí dva maďarské studentské spolky: Spolek Endre Adyho v Praze (dále jen „AED“) a Spolek Ference Kazinczyho (dále jen „KAFEDIK“) v Brně. Tyto spolky sdružují v uvedených městech vysokoškolské studenty maďarské národnosti, ve většině případů se jedná o občany Slovenské republiky. Studentské spolky aktivně spolupracují s ostatními, již zmíněnými maďarskými organizacemi.

Rok 2021 byl poznamenán nadále trvajícím pandemií koronaviru, která zásadně ovlivnila všechny oblasti existence maďarské menšiny, výrazně omezila společenské dění, proměnila práci. Organizace reprezentující maďarskou menšinu se věnovaly svým aktivitám podle možností s maximální péčí, vždy s ohledem na pandemickou situaci, s přísným dodržáním aktuálních nařízení. Převážná část projektů byla realizována.

Maďarská menšina klade velký důraz na uctění památky předků. Nebylo tomu jinak ani v roce 2021. V březnu Spolek Jánose Esterházyho za účasti povoleného počtu účastníků, představitelů Maďarského velvyslanectví v Praze a dalších maďarských organizací, uctil památku 64. výročí úmrtí Jánose Esterházyho na Motolském hřbitově. Následné vzpomínkové akce při příležitosti 173. výročí maďarské revoluce v roce 1848/49 se rovněž konaly za přítomnosti omezeného počtu představitelů maďarských organizací, kteří se poklonili památce hrdinů jednotlivě. Již podruhé se uskutečnil, za symbolické účasti představitelů obecního úřadu Zlatá Koruna a Maďarského velvyslanectví v Praze, pietní akt, který se koná každoročně 8. května na počest maďarských vojáků, padlých na konci 2.

¹⁵ Podklady ke zpracování textu poskytla Lenka Kopřivová, členka Rady.

¹⁶ Podklady ke zpracování textu poskytla Anna Rákóczi, členka Rady.

světové války při obraně obcí Rájov a Zlatá Koruna. Pietního aktu bývali vždy v hojném počtu přítomni Maďaři žijící v českých zemích, předně členové pražského spolku Svazu Maďarů. V září se díky zlepšení pandemické situace spolek rozhodl pro dodatečné uctění památky padlých hrdinů a v počtu dvaceti členů se vydal do Kolodějí nad Lužnicí a do obce Rájov, která je nyní součástí Zlaté Koruny. Koncem května se konal za účasti členů karlovarského spolku Svazu Maďarů tradiční pietní akt v Hazlově. Posléze v listopadu pobočný spolek Karlov Vary, tentokrát společně se členy teplického spolku, opět uctil památku maďarských studentů a profesorů Technické univerzity v Budapešti, kteří tragicky zahynuli 11. dubna 1945. Bývalá předsedkyně karlovarského pobočného spolku byla v roce 2021 vyznamenána za poskytnutí pomoci při obnově památníku na počest tragicky zesnulých studentů vysokým státním vyznamenáním Maďarské republiky.

Svaz Maďarů žijících v českých zemích s celostátní působností je největší maďarskou organizací na území České republiky. Již přes třicet let vyvíjí rozsáhlou kulturní a vzdělávací činnost se zaměřením na zachování maďarského jazyka, a to na co nejvyšší úrovni. Tento záměr je společným jmenovatelem pro činnost všech pobočných spolků, působících v Praze, Brně, Ostravě, Plzni, Teplicích, Lovosicích, Karlových Varech. Sílící pandemie v první polovině roku značně ovlivnila chod celé organizace. Aktivity se převážně přesunuly do on-line prostoru, hojně se využívala elektronická komunikace, sociální sítě, webové stránky. Ústředí Svazu a pobočné spolky průběžně poskytovaly informace o on-line výstavách, koncertech, možnostech zhlédnutí maďarských filmů, divadelních představení atd. Plánované akce byly spolky vzhledem k pandemické situaci nuceny přesunout převážně na druhou polovinu roku.

I v nadmíru složitém roce 2021 pokračoval projekt Kulturní, informační a dokumentační činnost maďarské menšiny v ČR, zaměřený na zachování jazykové a národnostní kultury, uspokojení specifických kulturních potřeb, poznávání a rozvíjení vzájemných česko-maďarských kulturních vztahů a též přiblížení kulturních hodnot maďarského národa českým spoluobčanům. Snahou Svazu Maďarů bylo projekt realizovat, i přes lockdown v prvních měsících roku a posléze přes stále se měnící podmínky. Se značnou odezvou se setkala dlouho očekávaná akce pražského spolku, jubilejní výstava maďarských výtvarníků skupiny Concordia, která se konala v září v prostorách Galerie Staré čistírny odpadních vod v Bubenci. Výstava kvůli zprísnění opatření nemohla být v loňském roce uskutečněna. Říjnovou výstavu Pražské kuriozity ze sbírek fotografa Ottó Zachára, zakladatele spolku Bohemia z Budapešti a besedu se členy spolku Bohemia zorganizoval pražský spolek v DNM. Pobočný spolek Ostrava uspořádal v červnu v pořadí již 24. vzpomínkovou slavnost s mezinárodní účastí, pietní akt na vězeňském hřbitově u symbolického hrobu Jánose Esterházyho v Mírově, který zemřel v polovině padesátých let ve zdejší věznici. V Lovosicích se konala zajímavá výstava k příležitosti 100. výročí úmrtí světoznámého cukráře Émila Gerbeauda s názvem Maďarské dezerty, kterou spolek připravil ve spolupráci s Maďarským kulturním střediskem v Praze. Výstava se konala od poloviny listopadu až do konce roku. Karlovarský spolek v květnu uctil památku velíkána maďarské literatury, básníka Jánose Aranye u jeho pamětní desky v Karlových Varech. S velkým úspěchem se setkala i prezentace maďarské gastronomie na akci Kraj dokořán. Začátkem prosince pobočný spolek v Karlových Varech uspořádal nádherný charitativní koncert na podporu dětského oddělení JIP. Koncert se konal pod záštitou kardinála Dominika Duky, přítomni byli rovněž představitelé maďarského velvyslanectví v Praze. Brněnský spolek je nejen pravidelným účastníkem, ale i koordinátorem folklorního festivalu národnostních menšin Babylonfest v Brně, který se koná v září. Festival důstojně reprezentuje kulturu a tradici místních národnostních menšin. V roce 2021 pobočný spolek v Brně byl opět pověřen organizací jednoho ze sedmi programů festivalu, a to večera Žijí mezi námi. Zajímavá talk show se i tentokrát setkala s velkým zájmem obecnstva. Slovo dostala i maďarská gastronomie, kterou pobočný spolek v Brně s velkým úspěchem prezentoval na Dni národnostních menšin v Kuřimi. Spolku se daří i práce s dětmi, v roce 2021 se podařilo uskutečnit 6 dětských akcí, zaměřených na dětskou jógu, tvořivou dílnu, hudbu, zpěv a hry.

Letní, posléze podzimní měsíce umožnily členům jednotlivých spolků setkat se i osobně. Na klubových setkáních zazněly historické, literární i hudební přednášky. V Ostravě se konala mj. přednáška k 101. výročí Trianonu, v Praze si členové měli možnost vyslechnout mj. pojednání s názvem 75 let maďarského forintu. Teplický spolek připravil pro své členy přednášky věnované životu a dílu maďarských spisovatelů László Németha a Józsefa Katony. Lovosický spolek přichystal přednášku k 210. výročí narození Ference Liszta. Spolek Karlovy Vary překvapil své členy vystoupením maďarsko–romské hudební skupiny Šarkáni. Brněnský spolek již v minulém roce přesunul část svých aktivit do on-line prostoru. Pomocí aplikace zoom v roce 2021 uskutečnil dvanáct úspěšných on-line přednášek z oblasti historie, vědy a umění, z nichž jmenujme alespoň jednu, poutavou přednášku o malé vesničce Hollókő, která je jednou z prvních míst zapsaných na seznam světového dědictví UNESCO.

Ani rok 2021 nepřál akcím s účastí nad sto osob. V česko-maďarských vztazích je velmi očekávanou společenskou událostí tradiční Pražský maďarský ples, navštěvovaný v hojném počtu i českými účastníky. Ples organizovaný pobočným spolkem v Praze se vzhledem k velmi nepříznivé pandemické situaci bohužel začátkem roku nemohl uskutečnit. Tradiční celostátní třídenní letní vzdělávací tábor, který je mimořádně významným momentem života Svazu Maďarů žijících v českých zemích, také již podruhé padl za oběť epidemii koronaviru.

Začátkem září se podařilo zrealizovat oslavu 30. výročí založení Svazu Maďarů, která kvůli pandemické situaci musela být již v roce 2020 několikrát odložena. Slavnostní program, který se konal ve velkém sále Maďarského kulturního střediska – Lisztova Institutu Praha, vzdal hold třicetileté bohaté minulosti organizace. Předsedkyně Svazu Maďarů na slavnostním zasedání převzala v pořadí již druhé vysoké státní vyznamenání Maďarské republiky za dlouholeté zásluhy. K významnému jubileu byla vydaná sbírka novel s názvem Rodinné historky – 2. Tato sbírka byla s velkým úspěchem prezentována na slavnostním zasedání za účasti spisovatelky a zároveň zakladatelky ostravské organizace, Taťány Poljakové. První díl sbírky vyšel před deseti lety u příležitosti 20. výročí založení Svazu Maďarů. Pozvání na tuto významnou událost přijali představitelé Maďarského velvyslanectví, Lisztova Institutu, MK, DNM, představitelé maďarských organizací, maďarské katolické fary v Praze a pražské obce Maďarské reformované církve.

Nejvýznamnějším projektem Svazu Maďarů jsou každoročně pořádané Dny maďarské kultury – prezentace a šíření maďarské kultury v českém prostředí, konané na podzim v několika městech v ČR (Praha, Brno, Ostrava, Teplice a Lovosice). Cílem těchto dní je udržování kulturních tradic maďarské menšiny, prohloubení identity, seznámení českých spoluobčanů s maďarskou kulturou. Dny maďarské kultury se podařilo z velké části zrealizovat, některé plánované akce však musely být nahrazeny jinými programy. Dny maďarské kultury zahájil pobočný spolek Praha koncem října varhanním koncertem Ivany Michalovičové, koncert se konal v kostele svatého Jindřicha a Kunhuty. Ve sklepní galerii Institutu Liszt spolek uspořádal úspěšnou výstavu maďarské malířky Erzsébet Szabó Štefunkové, žijící v Brně. Pražské Dny maďarské kultury byly završeny křtem nové sbírky a autorským čtením básníka Imre Pappa, žijícího v Praze. Ostravský spolek formou přednášky a promítáním historického filmu připomněl 65. výročí revoluce 1956 v Maďarsku. Velkému úspěchu se těšilo Kateřinské odpoledne a večer s živou hudbou Jánose Levendy, který uspořádal pobočný spolek v Ostravě jako náhradu za tradiční galavečer Dní kultury v Ostravě. Pobočný spolek Lovosice místo tradičního Večera operety připravil Hudební večer s vystoupením pedagogů místní hudební školy a výstavu Vánoční setkání s maďarskými dezerty. Pobočný spolek v Teplicích přichystal historickou přednášku o životě Istvána Széchenyiho, politika a spisovatele, který se mj. zasloužil o založení Maďarské akademie věd. Katalinské setkání teplického spolku se uskutečnilo s mezinárodní účastí. Pozvání spolku přijali Maďaři žijící v Drážďanech. Akce se zúčastnili i členové karlovarského a plzeňského spolku. Brněnský pobočný spolek v rámci Dní maďarské kultury uspořádal k výročí událostí roku 1956 v Maďarsku pietní akt u pamětní desky maďarských jakobínů na

Špilberku. Odpolední mše svatá za hrdiny maďarské revoluce 1956 byla celebrována v maďarštině v kostele svatého Michala na Dominikánském náměstí. O následný koncert duchovní hudby se zasloužil pěvecký sbor Szent Korona Kórus (Sbor svaté koruny), který přijel na pozvání brněnského spolku ze Slovenska. Brněnské Dny maďarské kultury vrcholily galavečerem. Vystoupení swingové kapely Golddies se setkala s velkou odezvou publika.

I za nelehkých podmínek se dařilo práci s dětmi předškolního a školního věku, zaměřené především na osvojení a zdokonalení maďarského jazyka, kterou zajišťuje spolek Iglice. Celoroční výuka maďarského jazyka a dějepisu probíhala v souladu s aktuální epidemiologickou situací, v první polovině roku zejména on-line, pomocí e-learningu. Školní „on-line docházku“ zpestřily zajímavé on-line kroužky. Ke Dni dětí čekalo na malé diváky krásné on-line loutkové představení divadla Aranyszamár (Zlatý osel). O letních prázdninách, začátkem července spolek Iglice uskutečnil letní tábor v malebném Kisoroszi, v Maďarsku. V září díky zlepšení pandemické situace, stále však s maximálním dodržením aktuálních předpisů se děti mohly radovat z živého divadelního vystoupení v podání divadelního souboru Pódium Színház (Divadlo Pódium). Práce s dětmi v druhé polovině roku probíhala již prezenčně. Činnost předsedkyně spolku Iglice byla v roce 2021 oceněna vysokým státním vyznamenáním Maďarské republiky.

Katolické mše v kostele Sv. Jindřicha a Kunhuty a reformované bohoslužby v Klimentské ulici 18 v Praze, probíhaly v souladu s aktuálními vládními opatřeními. Byla zahájena přestavba střešních prostor katolické fary s cílem vytvořit studentské koleje, zázemí pro 5-10 maďarských studentů. Předání prostor se plánuje na rok 2022. Maďarští věřící u příležitosti oslav dne Těla a krve Páně se aktivně zúčastnili červnového procesí na Hradčanech. Přípravou jednoho ze čtyř oltářů byla pověřena maďarská katolická fara v Praze.

Maďarské organizace jsou neziskovými organizacemi, proto jsou aktivity a úspěšné fungování závislé na včasném poskytnutí dotací. S pozdním obdržetím dotací se potýkají organizace opakovaně, každým rokem. I přes stále trvající pandemii, přes veškeré překážky a potíže usilovaly organizace o to, aby maximálně dostali svému poslání. Spolupráce s orgány veřejné správy jak na celostátní, tak na místní úrovni navzdory epidemii probíhala bez problémů, bez kolizí.

Německá menšina¹⁷

Za úspěch považuje německá menšina realizaci velkého množství projektů, navzdory v roce 2021 probíhající pandemii covid-19 a s ní spojeným opatřením. Výčet těchto akcí je přiložen v příloze č. 1. V rámci těchto projektů byly pořádány nejrůznější kulturní, národnostní, folklorní a společenské akce po celé České republice. Za obrovský úspěch dále německá menšina považuje výsledky sčítání lidu. Od roku 1991, prvního polistopadového sčítání, byly počty německé menšiny o 50% nižší. Ve sčítání lidu 2021 se tuto tendenci podařilo zastavit. Díky finanční podpoře ze Spolkové republiky Německo na provoz setkávacích středisek německé menšiny mohla menšina úspěšně pečovat o struktury svých spolků a tím i o členstvo.

Výsledků bylo dosaženo především angažovaností vedoucích osobností národnostní menšiny a u stěžejních projektů Shromáždění německých spolků také vynikající spoluprací, konstruktivním přístupem a ochotou Sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny a zejména přístupem a ochotou bývalé zmocněnkyně pro lidská práva prof. JUDr. Heleny Válkové, CSc.

¹⁷ Podklady ke zpracování první části textu poskytl Martin Dzingel, člen Rady.

V roce 2021 činnost německých spolků nejvíce postihla pandemie covid-19. Některé významné projekty musely být zrušeny a byl omezen spolkový život. Projekty, které fungují již několik let, se daří jen velmi pomalu dostávat do cílové rovinky:

- německé hroby
- jazyková charta
- výuka němčiny na školách.

Za nejhorší považuje německá menšina stav u žádosti na posílení stupně ochrany německého jazyka v rámci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, kdy se postup od léta 2019, kdy byla podána žádost na vládu ČR, je velmi pomalý.

Mezi aktuální výzvy, kterým německá menšina čelí, patří práce a angažovanost mládeže a střední generace příslušníků německé menšiny. Další aktuální výzvou je dokončení výše uvedených projektů.

Polská menšina¹⁸

Veškerá činnost polské národnostní menšiny v roce 2021 byla poznamenána pandemií covid-19.

Kongres Poláků v České republice (dále jen „Kongres Poláků“) ve spolupráci s dalšími polskými spolky vedl kampaň před Sčítáním lidu, bytů a domů 2021 směřující na příslušníky polské národnostní menšiny se sloganem „Wpisuję polską“ (Uvádím polskou národnost) jak u starší generace tradiční tištěnou formou, tak u mladší generace s využitím moderních komunikačních prostředků včetně sociálních sítí.

Rok 2021 byl pro Polský kulturně-osvětový svaz rokem (dále jen „PZKO“) volebním. Na XXIV. Sjezdu delegátů bylo vyhodnoceno minulé čtyřleté funkční období a stanoveny hlavní směry činnosti. Byl zvolen nový Hlavní výbor PZKO. Předsedkyní PZKO byla opětovně zvolena Helena Legowicz, místopředsedou Andrzej Suchanek.

Zástupci polské menšiny jsou rádi, že i přes postupné vlny pandemie se podařilo v roce 2021 zorganizovat většinu plánovaných akcí, a to jak velkých, jako jsou *Dolański Grom*, *Bystrzycki Złot*, *Gorolski Świąto*, řada dožínkových slavností, tak i menších, které pořádaly jednotlivé místní skupiny PZKO.

Řada místních skupin PZKO pokračovala v rekonstrukci svých sídel – Domů PZKO, které jsou z velké části financovány z dotací Ministerstva zahraničních věcí Polské republiky v rámci programu Spolupráce s polskou komunitou a Poláky v zahraničí 2021 - polská komunitní infrastruktura. Je třeba poznamenat, že tyto činnosti finančně podporují také místní samosprávy jednotlivých obcí a měst.

Přes složitou situaci způsobenou pandemickými omezeními Polská společnost turisticko-sportovní Beskid Śląski zrealizoval většinu plánovaných akcí dle svého kalendáře akcí. V listopadu byl slavnostně předán do používání objekt na vrcholu hory Javorový, který připomíná stoletou historii spolku a současně slouží turistům, sportovcům a ostatním návštěvníkům Javorového jako krásné odpočinkové místo. Vybudování odpočinkového místa bylo realizováno díky přispění místních firem a přízni samosprávných orgánů.

¹⁸ Podklady ke zpracování textu poskytli Dariusz Branny a Gabriel Kopeć, členové Rady.

Pandemie opětovně ovlivnila uměleckou činnost PTA Ars Musica, z.s., přesto se konalo několik koncertů ChM Canticum Novum (3), ChS Collegium Iuvenum (1) a KG Zorómbek (1) a recitační soutěž KRESY.

Kongres Poláků byl nucen rovněž v tomto roce zrušit tradiční projekt *Škola v přírodě u Baltu* představující dvoutýdenní vzdělávací a osvětový pobyt pro dvě stě žáků 7. tříd polských základních škol. S ohledem na po celou dobu panující pocit nejistoty ohledně možnosti takové akce vůbec organizovat, je otázkou, zda se vůbec podaří v budoucnu velmi oblíbený projekt obnovit.

Aktuální výzvou je generální rekonstrukce sídla PZKO v Českém Těšíně, která by měla být zahájena v roce 2022. V současné době se připravuje projektová dokumentace. Investice v řádu desítek milionů je již částečně podpořena příslibem dotace z Polské republiky. Úkolem na další léta je najít další možnosti financování.

Polská společnost turisticko-sportovní Beskid Śląski opětovně vyzývá ke zjednodušení projektových žádostí. Tvorba složitých projektových žádostí a s tím spojená administrativa nepřiměřeně zahlučuje spolky.

Romská menšina¹⁹

Rok 2021 se nesl v omezeních souvisejících s pandemií covid-19. Do jisté míry se dá říci, že úspěchem pro romskou menšinu je fakt, že v podstatě velká část NNO plynule přešla na online systém prezentace svých služeb na sociálních sítích, kde se distančně snažili pomoci a udržet si kontakt se svými klienty nebo komunitou. Tím se v podstatě u romské národnostní menšiny několikrát znásobil zájem o participaci na těchto službách. Dále byla v roce 2021 představena nová vládní koncepce integrace Romů v ČR (Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030, dále jen „Strategie“). Strategie je svým způsobem revoluční, neboť ve svém obsahu nese nově také jasnou časovou strukturu, co se v problematice řešení Romů má stát, a kdo za to nese odpovědnost. Bohužel, v současné době romská menšina neví, zda tento dokument bude novou vládou akceptován. Dále neví, kdy a zda bude jmenován romský zmocněnec, jak je uvedeno ve Strategii.

Romská národnostní menšina se v roce 2021 potýkala se stejnými problémy jako v předešlých letech. Na tuto otázku v podstatě reaguje Strategie. Mezi hlavní body, které tato koncepce řeší, patří:

1. Strategický cíl A: Emancipace, podpora rovnosti, začleňování a participace
2. Strategický cíl B: Anticiganismus
3. Strategický cíl C: Vzdělávání
4. Strategický cíl D: Bydlení
5. Strategický cíl E: Zaměstnanost
6. Strategický cíl F: Zdraví
7. Strategický cíl G: Kapacity a zdroje pro implementaci strategie

Pokud bude tato koncepce naplňována tak, jak je navrženo, došlo by k patřičným změnám, které jsou pro pozitivní změnu v oblasti integrace Romů do společnosti nutné. Ovšem v tuto chvíli romská menšina neví, jak vláda na změněný dokument zareaguje. Do této chvíle romská menšina neobdržela žádnou informaci o novém romském zmocněnci a neví, za jak velkou prioritu vláda považuje integraci Romů do společnosti.

Hlavní výzvou je změna celé struktury integrace Romů, kterou obsahuje Strategie. Přesto, že je funkční Rada vlády pro záležitosti Romské menšiny, tak z hlediska člena Rady, který

¹⁹ Podklady ke zpracování textu poskytl Ján Balog, člen Rady.

poskytl podklady pro zpracování této zprávy, nedostatečně fungují výbory této rady a její pracovní orgány. Důvody jsou mj. v malém počtu zaměstnanců Úřadu vlády, jakož i v častých personálních změnách.

Situaci romské menšiny se komplexně zabývá výroční Zpráva o stavu romské menšiny, která je pravidelně publikována na webových stránkách vlády.²⁰

Rusínská menšina²¹

Za významný úspěch proto menšina považuje, že mohla přes složitou epidemickou situaci, i nadále vydávat časopis *Podkarpatská Rus*, který stále, snad ještě víc než kdykoliv předtím, fungoval jako informační medium nejen mezi členy spolku, ale i širší rusínskou i českou veřejností. V době pandemie to byl velmi cenný informační zdroj. V první části roku se časopis přednostně věnoval aktuálním tématům a událostem, kupř. opatření MHMP v souvislosti s vyhořením kostela sv. Michaela v Praze na Petříně či sčítání lidu v roce 2021. Osud zmíněného kostela sv. Michaela inspiroval ČRo k šestidílnému seriálu *Dřevěné kostely na Podkarpatské Rusi*, pořady byly vysílány v kulturním magazínu stanice Vltava *Mozaika*. Dále se první čísla zaměřila na „kulatá“ jubilea rusínských osobností žijících v Česku, na historická a kulturní témata. Připomněla např. osmdesátiny Kateřiny Romaňákové, publikovala stati *Tragický listopad 1938*, přinesla vzpomínku pamětníka *Jak se žilo Židům na Podkarpatské Rusi*, zaznamenala 85 let Rusínského gymnázia v Prešově (v rubrice Rodný kraj), atd.

Ve druhém pololetí roku se obsah časopisu věnoval obdobným tématům jako v prvních číslech. Pokračovaly rozhovory představující významné Rusíny žijící v ČR a osobnosti s rusínskými kořeny, v tomto období to byl např. rozhovor s hudebnicí a písničkářkou Janou Šteflíčkovou nebo s filmovou producentkou Alenou Vandasovou.

Spolek přátel Podkarpatské Rusi (dále jen „SPPR“) vytvořil ke sčítání lidu videoklip *Jsme Rusíni v České republice*, který šířil po síti.

SPPR v roce 2021 připravila (společně s org. Babylon) úspěšný večer s názvem Hledání kořenů věnovaný rusínské kultuře. Konal se v Knihovně Václava Havla 7. října 2021.

K této příležitosti vyšla také v časopise *Babylon* zvláštní příloha, kde byly publikovány úryvky z textů rusínských autorů žijících v ČR. Rusínský spolek na příloze spolupracoval.

Spolek se rovněž podílel na programu *Konference o národnostních menšinách* pořádané Magistrátem hl. města Prahy v Národním muzeu (4. listopadu 2021); zpracoval pro ni příspěvek, který tam byl přednesen.

Když opomineme pandemickou situaci, která ostatně zasáhla téměř celý svět, největším problémem je stále nedostatečné vědomí majoritní společnosti o Rusínech, i když mainstreamová média seznamují veřejnost s životem Rusínů ve větší míře, než tomu bylo v předcházejících letech. Problémy vidí menšina také v malém zájmu, zejména mladých lidí o spolkový život vůbec.

Zaznamenáván je bohužel i poměrně vlažný vztah, zejména mladých lidí s rusínskými kořeny, k zájmu o vlastní identitu, tj. o rusínskou národnost. Výjimku tvoří Rusíni z východního Slovenska žijící v Česku, kteří se ke své národnosti většinou aktivně hlásí. V uplynulých dvou letech však byly i jejich kulturní a spolkové aktivity kvůli omezeným možnostem v důsledku pandemie utlumeny.

²⁰ Zprávy za předchozí roky jsou dostupné na <http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?pgid=85>.

²¹ Podklady ke zpracování textu poskytla Dagmar Březinová, členka Rady.

Ruská menšina

Ani v roce 2021 se vztahy mezi jednotlivými spolky ruské národnostní menšiny příliš nezměnily a mezi některými spolky přetrvávají nadále spíše napjaté vztahy. Některé spolky nespolupracují se zástupkyní ruské národnostní menšiny v Radě, podobně jako v minulých letech, s jinými je podle zástupkyně ruské menšiny v Radě spolupráce bezproblémová a obohacující. Zástupkyně ruské národnostní menšiny upozorňuje, že materiály pro Zprávu zaslaly pouze spolky Ruská tradice, z. s., Sportovní klub SAMBO Praha, z. s. a KULTURUS, z. s., ostatní spolky, jak bylo už výše uvedeno, se zástupkyní v Radě za ruskou národnostní menšinu nespolupracují.

Činnost spolku Ruská tradice, z. s. byla v roce 2021 zaměřena na prezentaci ruské národnostně-menšinové kultury v České republice, především na území hl. m. Prahy. Proběhla řada důležitých a zajímavých akcí kulturního, společenského a osvětového charakteru. Všechny akce byly volně přístupné členům spolku a přátelům. V lednu 2021 se uskutečnilo novoroční setkání členů spolku. Během měsíce dubna proběhl jarní úklid hrobů na hřbitově v Praze na Olšanech, které má v péči spolek Ruská tradice. Květnové vzpomínkové akce proběhly u hrobů příslušníků Ruské osvobozené armády na hřbitovech na Olšanech, v Osově a Stašově. V květnu se také uskutečnila vzpomínková akce na odvečené československé občany do Gulagů u pamětní desky na hřbitově na Olšanech. Hlavní akcí v měsíci září bylo předávání *Ceny Rudolfa Medka*, společně s Národní knihovnou ČR, v budově Slovanské knihovny. V listopadu proběhlo 20. setkání národnostních menšin, na němž zazněla přednáška členů Ruské tradice. Ve stejném měsíci se také uskutečnila *Konference ke 100. Výročí Masarykovy ruské pomoci*, jejímž pořadatelem byla Ruská tradice.

Spolek *KULTURUS*, z. s. realizuje mnoho obohacujících aktivit, věnovaných nejenom kultuře, ale také vzdělávání, a to i v prostředí nově přichozích rusky hovořících obyvatel. Aktivity jsou uvedeny v tabulce, v příloze č. 1.

Sportovní klub SAMBO Praha, z. s. připravil *Mezinárodní kulturně sportovní festival bez publika*, s podporou prezidenta České republiky Miloše Zemana.

Řecká menšina²²

Obecně lze říci, že obdobně jak v roce 2020, tak i rok 2021 s ohledem na pandemickou situaci nenabídl prostor k uskutečnění vytyčených cílů řecké menšiny. Neuskutečnila se celá řada tradičních akcí řecké menšiny. Některé akce proběhly v omezeném počtu ve venkovních prostorách jako například tradiční zahájení a ukončení *Řeckého léta* v Ostravě, *Babylonfest* v Brně nebo tradiční folklorní a dudácký festival *Folkmaj* v Javorníku. Řecké obce se snažily v rámci možnosti udržet v chodu jejich základní priority jako provoz kanceláří, volby do orgánů obce, provoz tanečních souborů, výuka řeckých tanců a písní, výuka řeckého jazyka apod.

Vzhledem k této situaci, omezeně probíhal v srpnu až listopadu pilotní projekt Řecké obce Ostrava s názvem *Historie řecké menšiny v moravsko-slezském kraji od roku 1948*. Cílem projektu je natáčet rozhovory s dětskými emigranty (dnes již seniory), kteří v roce 1948 odešli z Řecka a následně přicestovali do Československa. Dále je cílem natáčet rozhovory i s dalšími řeckými seniory s důrazem na jejich životní příběhy včetně jejich integrace do života v tehdejší Československu.

Přes všechna omezení a přijatá opatření z důvodu pandemie covid-19 se Lyceu Řekyň podařilo třikrát v roce uskutečnit metodický seminář řeckých tanců a písní, a to 1x v červnu

²² Podklady ke zpracování textu poskytl Adriano Mandilas, člen Rady.

v Koutech u Ledče nad Sázavou a v září 1x v Brně a 1x v Koutech u Ledče nad Sázavou. Cílem těchto seminářů je výměna zkušeností a konzultace problematiky výuky, dále příprava učebních plánů a společných akcí, soustředění tanečníků v návaznosti na výuku v jednotlivých skupinách.

Nadační fond Hellenika ve spolupráci s Moravským zemským muzeem uspořádal slavnostní křest knihy PhDr. Jany Polákové, Ph.D., *Dva životy, dvě kultury, dvě země. Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti*. Současně zrealizoval i stejnojmennou putovní výstavu v Budkově a v Telči. Starosta Budkova požádal o zapůjčení výstavy z důvodu, že v obci je dětský domov, do kterého na konci 50. let minulého století byly umístěny řecké děti. Kniha vyšla s finanční podporou statutárního města Brna a Jihomoravského kraje.²³

Mezi největší výzvy pro řeckou menšinu patří zajištění výuky řečtiny pro děti a mládež, a to za udržení a rozšíření stávajících programů podpory. Dále zapojení nově přichozích Řeků do činnosti menšinových organizací a zároveň přispění k jejich plnohodnotnému zapojení do české společnosti. Výzvou je také financování činnosti menšinových organizací – udržení a rozvoj programů podpory národnostních menšin (výuky jazyka, folklorní aktivity, propagaci moderní kultury, podpora periodik včetně menšinových médií a informačních zdrojů. A rovněž profesionalizace činnosti menšinových spolků – prostřednictvím vzdělávání funkcionářů menšinových spolků a odměňování jejich činnosti např. prostřednictvím dotačních titulů. Zde by RVNM nebo Úřad vlády České republiky mohl zprostředkovat a zajišťovat vzdělávací semináře zaměřené např. na dotace, fundraising, projektové řízení apod.

Slovenská menšina²⁴

Podobně jako pro celou společnost byl i pro slovenskou menšinu minulý rok s pandemií covid-19 složitý. Spolky věnující se činnosti zaměřené na kulturní, vzdělávací, společenské a jiné potřeby slovenské menšiny pokračovaly dále nepřerušeně ve svých aktivitách, což lze nepochybně považovat za úspěch, spíše ale za jejich přirozenou potřebu a důvod jejich existence. Možná nastane doba, kdy se to bude považovat za významný počin, neboť je to pojem relativní. Každý spolek může považovat za mimořádný úspěch některou ze svých uskutečněných aktivit, ty budou uvedeny v příslušném následujícím odstavci.

Navzdory pandemické situaci se povedlo pokračovat v největších tradičních projektech slovenské národnostní menšiny: provozování Slovenského domu v Praze, *Praha srdce národů* (mezinárodní festival), *Dny slovenské kultury po ČR*, *Mezinárodní festival slovenského folklóru Jánošíkův dukát v Rožnově pod Radhoštěm*, *Literární soutěž Jána Kollára*, *Pražská konference slovenských středoškoláků*, *Cena Matěje Hrebendy*, *Folklór bez hranic*, *Vánoce s Limborou* a další.

Rovněž se zdařila integrace v případě slovenských časopisů, když časopis *Korene* byl vydáván formou přílohy časopisu *Slovenské dotyky*. Časopis *Listy Slovákov a Čechov ktorí chcú o sebe vedieť viac* vycházel samostatně v rozšířené formě. Realizoval se i projekt rozhlasových pořadů *Mozaika*.

Pochopitelně, největším problémem byla už druhý rok po sobě pandemie covid-19, která znemožnila, či omezila konání, nebo změnila formu realizace mnoha aktivit slovenské národnostní menšiny, zvláště u spolků s pravidelnými aktivitami založenými na setkávání a komunikaci. Řešení vidí menšina ve zlepšení situace v důsledku vakcinace a dalších

²³ Bližší informace o publikaci lze nalézt na:

<https://munishop.muni.cz/obchod/knihy/dva-zivoty-dve-kultury-dve-zeme-logisticke-naklady-0x001019665>

²⁴ Podklady ke zpracování textu poskytl Vladimír Skalský, člen Rady.

opatření. Mezi hlavní problémy dlouhodobě patří také postupné snižování srozumitelnosti slovenštiny u nejmladší generace obyvatel České republiky, především v západní části státu. Příčiny vidí v nedostatečném zastoupení slovenštiny ve sdělovacích prostředcích, jakož i ve vzdělávacím procesu na českých školách. Dalším problémem je absence slovenského školství, které je sice legislativně ošetřeno, ovšem není ze strany státu a škol aktivně nabízeno. V neposlední řadě je problémem nízký a z dlouhodobého hlediska snižující se objem grantové podpory menšinových aktivit, zvláště v oblasti podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin. Řešení vidí menšina v trpělivém dialogu s médii veřejné služby, mírných změnách v obsahu vzdělávání v hodinách českého jazyka a literatury, případně i v jiných předmětech, v aktivnějším zjišťování zájmu o vzdělávání ve slovenštině, obzvláště předškolní. Vzhledem k alternativním aktivitám některých slovenských spolků by menšina uvítala navyšování grantové podpory pro tuto oblast.

Výzvou je zlepšení komunikace a spolupráce mezi všemi spolky hlavně u aktivit směřujících ku prospěchu příslušníků celé slovenské menšiny. Výzvou je také zabezpečit v menšině generační přenos, tedy přitáhnout mladé lidi k práci pro menšinu, a brzdit proces ztráty srozumitelnosti slovenštiny. Recept je naznačen výše, zvláště je jím i důraz na podporu dětí a mládeže, školství a médií, a nalezení dostatečného množství prostředků pro tyto aktivity.

Srbská menšina²⁵

V roce 2021 vydalo *Občanské sdružení Luka Praha* v překladu několik knih významných srbských autorů. *Spolek Radost* pokračoval v omezeném režimu ve svých hlavních aktivitách, kterými jsou provozování tanečního souboru a školy srbského jazyka pro děti ve dvou věkových kategoriích.

Ukrajinská menšina²⁶

Ukrajinská národnostní menšina v době finalizace podkladu požádala o možnost nevyjadřovat se obsáhle k dotazníku a situaci za rok 2021 s tím, že aktuálně v roce 2022 jsou veškeré spolkové aktivity soustředěny na podporu Ukrajiny a pomoc uprchlíkům z Ukrajiny. Zástupce menšiny v Radě dále odkazuje na předchozí zprávy a uvádí, že si je mj. ukrajinská menšina vědoma potřebnosti podpory odvětví, jako jsou vzdělání a informace poskytované majoritě i nově příchozím. Ukrajinská menšina se proto účastní svým poradním hlasem projektů, které podporují začleňování nových imigrantů do prostředí ČR, a pomáhá jim v novém prostředí lépe se orientovat.

Spolky ukrajinské národnostní menšiny i v roce 2021 spoluorganizovali řadu akcí s dalšími neziskovými organizacemi, s městskými částmi, kraji, podíleli se na prezentaci ukrajinské kultury v ČR, ale také na integraci nově příchozích Ukrajinců do ČR.

Ukrajinská národnostní menšina v rámci jednotlivých spolků koordinuje mimoškolní vzdělávání žáků ukrajinského původu. Omezujícím faktorem ve sdružování byl průběh pandemie covid-19 s dopadem na vyučování a mimoškolní aktivity, proto se menšina snažila realizovat výuku a projekty online.

Činnost ukrajinských organizací byla v roce 2021 ovlivněna nadále trvajícím konfliktem ve východní části Ukrajiny, byl kladen důraz na humanitární pomoc Ukrajině a dobrovolnické činnosti. Jednotlivé kulturní akce menšiny byly věnovány i tomuto tématu. Jednalo se o koncerty, vystoupení, vyjádření a diskuse. Vzájemná komunikace mezi organizacemi probíhala prostřednictvím dnes běžných komunikačních kanálů včetně sociálních sítí

²⁵ Podklady ke zpracování textu poskytl Jovan Mitrović, člen Rady.

²⁶ Podklady ke zpracování textu poskytl Bohdan Rajčinec, člen Rady.

(existuje celá řada profilů). Financování je u jednotlivých organizací různé. Částečně menšina čerpá z dotací v rámci vyhlášených programů ústředních a místních orgánů, financování je zajišťováno také z vlastních zdrojů.

Jako velmi významnou je třeba v roce 2021 hodnotit spolupráci s DNM či spolupráci s dalšími spolky národnostních menšin v ČR. Za společný počín a úspěšnou spolupráci všech národnostních menšin, RVNM, jednotlivých ministerstev a veřejnoprávních institucí lze označit pokračování programu ČRo Plus *Mezi námi*, popř. pořady o národnostních menšinách v České televizi.

Ukrajinská národnostní menšina vnímá dlouholetý proces zlepšování postavení Ukrajinců v ČR a obecného vnímání menšiny jakožto přirozené součásti majority. Zlepšení je patrné i v oblasti informovanosti majority i zaměstnávání cizinců.

Ukrajinská národnostní menšina spatřuje potenciál v založení ukrajinského kulturně-vzdělávacího centra v Praze. Takový komplexní projekt však není možné realizovat bez podpory vlády ČR, především s ohledem na možnosti užívání případně vybraných prostor. Přestože bylo vynaloženo úsilí vedení ukrajinských spolků i sekretariátu Rady, nebyly bohužel vhodné prostory zatím nalezeny.

Vietnamská menšina²⁷

I v roce 2021 Vietnamci nadále pokračovali s charitativními aktivitami zaměřenými zejména na solidaritu a pomoc potřebným. Vietnamci velice rychle reagovali na ničivé tornádo na jižní Moravě a spontánně se zapojili do nejrůznějších sbírek na pomoc obětem a řešení pustošivých následků tornáda. Např. spolky sdružené v rámci Svazu Vietnamců v ČR předaly finanční dary pro obce zasažené tornádem cca ve výši 1,5 mil. Kč. Novým trendem je přímé zapojení Vietnamců i do veřejných sbírek vyhlášených českými charitativními organizacemi.

Díky účasti v charitativních, komunitních a kulturních aktivit Vietnamci dále rozšiřují a prohlubují spolupráci s orgány samosprávy, např. vietnamské komunity v Jihomoravském a Pardubickém kraji obdržely pamětní medaile hejtmana a další desítky osob dopis s osobním poděkováním od zástupců místních samospráv.

Kromě problémů, které vznikly v důsledku covidové pandemie a o nichž byla uvedena informace ve zprávě za rok 2020 (podnikání, ztráty prací, ztráty nebo značné snížení příjmů, omezování pohybů a cestování a skoro nulový společenský život, problémy spojené s distanční výukou dětí), zde menšina uvádí další nové problémy v oblasti zdravotnictví. Drastické změny v cenové politice pojišťoven pro cizince představují pro držitele krátkodobých nebo dlouhodobých víz (zejména pro ženy v plodném věku) skokové navýšení a velkou finanční zátěž. Navíc dost nepříjemným problémem pro vietnamské rodiče je sehnat pro své děti lékaře. Děti potřebují mít svého lékaře, zubaře nebo očního lékaře v rozumné vzdálenosti od svého domova. Návrh řešení: Vytvořit online systém (aplikaci nebo web), aby občané věděli, která místa/lékaři (ve kterých oblastech) stále přijímají pacienty, místo toho, aby museli složitě volat všem lékařům na klinice a nakonec byli odmítnuti.

Přes veškeré snahy v integraci žáků s odlišným mateřským jazykem (dále jen „OMJ“)²⁸ stále vietnamská menšina čelí obrovskému problému s integrací a adaptací žáků s OMJ

²⁷ Podklady ke zpracování textu poskytli Huu Uyen Pham, člen Rady.

²⁸ V rámci realizace Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ jsou realizována systémová opatření na podporu dětí s OMJ. K 1. září 2021 byla novelizována vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, a vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, která oblast upravuje. Systém je stanoven i v rámcových

z Vietnamu, zejména v začátcích napříč stupněm, a to i pro žáky s českým občanstvím. Chybí systémová jazyková podpora jak pro žáky, tak i pro pedagogy a další odborníky. Nově přichodí žáci v současné době mají možnost účasti na různých kurzech češtiny od městských částí či neziskových organizací, neodpovídají však poptávce a intenzitě potřeby žáků. Dále na tyto kurzy žáci chodí po škole, kdy už jsou unavení po celodenní výuce, které vůbec nerozuměli, proto jsou neefektivní. Kromě nedostatku jazykové péče, čelí tito žáci i sociální izolaci, psychické zátěži a rodinnému tlaku, aby se rychle adaptovaly. Ve většině případů se snaží vietnamské rodiny zaplatit různé kurzy s cílem rychle se naučit česky, mnoho rodin dlouhodobě však nedokáže finančně obstát a některé děti jednoduše potřebují dlouhodobou jazykovou péči, takže nemohou splnit očekávání rychlé adaptace do českého prostředí. Žáci, kteří pobývají již delší dobu v ČR, to nemají o moc jednodušší, neboť nezískali potřebnou podporu na začátku a během adaptace do školského systému, proto neuspěli, mnozí z nich propadli ze systému a potýkají se s mnohými problémy při integraci, problémy na pracovním trhu a vzniká z toho mnoho dalších sociálních problémů. Neziskové organizace pracující s žáky s OMJ uvádějí 40-60 procent žáků ZŠ, kteří nepokračovali ve středoškolském vzdělávání či ho nedokončili. Žáci, kteří se naučili ovládat hovorovou češtinu, nemusejí nutně zažít úspěch ve škole, neboť jejich vývoj akademického jazyka je zanedbáván. Tento nedostatek systému se snaží řešit v rámci svých možností některé vietnamské spolky a sdružení (zejména Lam Cha Me CZ, z. s.) svými volnočasovými aktivitami či placenými kurzy po škole. Vietnamské spolky rozumějí situacím, mentalitě Vietnamců i zdejšímu prostředí a vzdělávacímu systému, mohou sdílet zkušenosti a přímo a efektivně s nimi komunikovat, dostat se k jádru problémů jednotlivých dětí a pomohou jim při řešení potíží v oblasti vzdělávání. Další problém je systém zařazení nově přichodících cizích dětí do tříd podle jejich věku. Vědomosti těchto dětí jsou kolísavé a část dětí měly velké problémy. Tady možná přichází v úvahu zavedení rozřazovacích testů. Návrh dlouhodobého řešení: vytvořit jazykové kurikulum českého jazyka pro žáky s OMJ napříč stupněm. Součinnost s kraji, zřizovateli mateřských, základních a středních škol na zřízení intenzivních jazykových tříd přímo v každé městské části, provést analýzu potřeb jak žáků nově přichodících, tak i žáků s OMJ pobývajících delší dobu v ČR a kteří stále potřebují pomoc a intenzivní péči. Dále je důležité lépe podporovat vietnamské spolky, které nabízejí řešení těchto problémů a vytvořit podmínky pro jejich fungování.

Velice omezené byly možnosti cestování do Vietnamu v důsledku proticovidových opatření vlády Vietnamu a pouze vybrané osoby směly letět do Vietnamu a to za přemrštěné ceny letenek. Kvůli tomu se někteří občané Vietnamu ocitli v bezpříjmové situaci, proto museli spoléhat na pomoc od svých krajanů, a zejména ti, kterým skončilo oprávnění k pobytu, se ocitli dokonce v ilegálním pobytovém statusu.

Problémem byl i nedostatek finančních zdrojů na financování dalších aktivit. Dotační programy vyžadují složité podklady, výkazy a tím i ztrátu času na vlastní rozvíjení aktivit. Návrh řešení: zjednodušení formalit i způsobu ověřování (Asociace Čechů vietnamského původu).

Výzvou je integrace do české společnosti a tolerance české kultury vůbec a i u druhé generace Vietnamců v ČR. Dále pracovní integrace na českém pracovním trhu a kvalita života. Kurzy češtiny a kurzy základních českých reálií by mohli částečně vyřešit problém.

Podařilo se zajistit pomoc a asistenci pro příslušníky komunity v boji s pandemií covid-19. Došlo k založení komunitní skupiny „Covid tại Séc“ („Covid v ČR“) na Facebooku²⁹, kde si Vietnamci mohou najít potřebné informace a rady týkající se prevence, léčby a očkování proti covidu-19. Do aktivity skupiny se zapojili mladí vietnamští lékaři, kteří poskytují užitečné

vzdělávacích programech pro základní a předškolní vzdělávání, vznikly metodické materiály a programy a Národní pedagogický institut České republiky poskytuje podrobnou podporu.

²⁹ Covid tại Séc“ („Covid v ČR“) na Facebooku: viz zde: [COVID tại Séc | Facebook](#)

informace a rady ke konkrétním případům. Dobrovolníci dále zajišťovali tlumočení, koordinovali dodávky potřebných věcí pro lidi, kteří museli do karantény a velice vydatně pomohli s registracemi k očkování proti covidu-19.

Podařilo se včas identifikovat problém se zajištěním vakcinace pro část příslušníků komunity, kteří nemají veřejné zdravotní pojištění a ze začátku se nemohli zaregistrovat na očkování proti covidu-19 a najít řešení v přijatelném odstupu.

Problémem bylo zajištěním vakcinace pro skupinu Vietnamců, kteří již neměli legální pobyt na území ČR, ale cestovat domů také nemohli, protože jim cestu domů v době pandemie vietnamský stát neumožnil. Díky iniciativě MHMP, společnosti Podané ruce a Česko-vietnamského vzdělávacího institutu z.s. se podařilo i pro tuto skupinu zajistit očkování v kategorii pro samoplátce (společnost Sangu.eu dotovala očkování pro 400 osob).

Židovská komunita

Federace židovských obcí v ČR (dále jen „FŽO“) se nepřihlásila ke statutu národnostní menšiny, nicméně její zástupce je zván jako stálý host na jednání Rady. Bližší informace o životě židovské komunity je možné nalézt ve výročních zprávách FŽO.³⁰

2.4. Aktuální výzvy, problémy a slabá místa v nastaveném systému

Dlouhodobou výzvou, se kterou se oblast ochrany a rozvoje národnostních menšin v České republice potýká, je způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu, ke kterému mají připomínky i zástupci národnostních menšin v České republice a jejich spolků. Negativním jevem je nastavený trend, kdy pouze velmi zřídka dochází k navyšování alokací jednotlivých dotačních programů. Ve většině případů zůstává objem finančních prostředků, přidělený na jednotlivé dotační programy, napříč ústředními orgány státní správy, každý rok stejný. Tento fakt by se mohl na první pohled jevit pozitivně, je ale třeba vzít v potaz, že projekty žadatelů jsou každý rok nákladnější, což je dáno i růstem mezd a výší inflace v České republice. V důsledku toho je tedy počet projektů, které jsou podpořeny, obecně každý rok nižší, protože zatímco rostou náklady, tak výše finančních prostředků zůstává stejná. Toto je vnímáno negativně zástupci spolků národnostních menšin, které jsou nuceny stále častěji hledat další formy spolufinancování. Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin a právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny přitom vyplývá přímo z §12 a §13 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, včetně poskytování dotací.³¹ Další komplikací je princip jednoletého financování ze státního rozpočtu, který zabraňuje potenciálním žadatelům realizovat víceleté projekty.

³⁰ Blíže viz www.fzo.cz.

³¹ § 12 Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na zachování a rozvíjení svého jazyka, kultury a tradic a na jejich respektování.

(2) Stát vytváří podmínky pro zachování a rozvoj kultury, tradic a jazyků příslušníků národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky; podporuje zejména programy zaměřené na divadla, muzea, galerie, knihovny, dokumentační činnost a další aktivity příslušníků národnostních menšin. Za tím účelem poskytuje dotace ze státního rozpočtu; podmínky a způsob poskytování dotací stanoví vláda nařízením.

§ 13 Právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce svých národnostních menšin.

(2) Stát podporuje pro zachování a rozvoj kultury, tradic a jazyků vydávání periodického i neperiodického tisku vydávaného v jazycích národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, a rozhlasové a televizní vysílání v jazycích národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky. Za tímto účelem poskytuje dotace ze státního rozpočtu; podmínky a způsob poskytování dotací stanoví vláda nařízením.

Jako další problém je ze strany zástupců národnostních menšin všeobecně vnímána aktuální kapacita Sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, který v současné době má zřízenou pouze jedno služební místo na plný úvazek. Přitom penzum úkolů je široké – odborné a organizační zajišťování činnosti Rady, zajišťování jednání specializovaných výborů a pracovních skupin Rady, předkládání periodických monitorovacích zpráv k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin a k Evropské Chartě regionálních či menšinových jazyků, s čímž souvisí organizace monitorovacích návštěv Poradního výboru Rady Evropy k této problematice, monitorování situace národnostních menšin a vypracovávání každoročních Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice, aj. Takovéto nastavení již nenabízí dostatečný prostor pro poskytování potřebné podpory jednotlivým národnostním menšinám při řešení jejich specifických problémů či požadavků a ani pro spolupráci s kraji a obcemi a pro práci v terénu. Do budoucna proto bude potřebné hledat nápravu této situace, protože počet příslušníků některých národnostních menšin na území České republiky narůstá a dále bude narůstat i v budoucnu (zejména menšina ukrajinská, vietnamská), a tím bude narůstat i počet výzev, na které bude potřeba reagovat.

3. Institucionální zabezpečení výkonu práv příslušníků národnostních menšin a účast příslušníků národnostních menšin na řešení záležitostí týkajících se národnostních menšin v roce 2021

3.1. Rada vlády pro národnostní menšiny

Dle Statutu je Rada stálým poradním a iniciativním orgánem vlády pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků. Rada v rámci své působnosti sleduje dodržování Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, zákonů a dalších právních norem ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin. Působnost Rady je vymezena zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, statutem, jednacím řádem, popř. usneseními vlády.

Funkci sekretariátu Rady plní Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, které bylo v roce 2021 součástí Odboru pro lidská práva a ochrany menšin.

V roce 2021 byli nově jmenováni do Rady někteří zástupci veřejné správy – konkrétně zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva vnitra a Svazu měst a obcí. Jmenný seznam všech členů Rady je uveden ve *Výroční zprávě o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2021* i na webových stránkách vlády³².

V roce 2021 se konala tři jednání Rady. První z nich se uskutečnilo dne 8. ledna 2021³³. Na úvod prvního zasedání proběhla kontrola úkolů z předchozího jednání. Poté Rada projednala informaci o jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání ze dne 14. října 2020. V dalším bodu se Rada zabývala informací Ministerstva dopravy o výsledcích jednání týkajícího se zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách. Bylo konstatováno zdržení celého procesu. Čtvrtý bod se týkal informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Rada v této věci přijala usnesení č. 3/2021 ve kterém podporuje úsilí o účinnější

(3) Vytváření a šíření rozhlasových a televizních pořadů ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin u provozovatelů ze zákona stanoví zvláštní právní předpisy.

³² <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/clenove/>

³³ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/jednani-rady/jednani-rady-ze-dne-8--ledna-2021-186451/>

ochranu němčiny jako jazyka národnostní menšiny, který se tradičně používá na území České republiky a požádala ministra zahraničních věcí o předložení příslušného návrhu; požádala ministra zahraničních věcí také o to, aby zahrnul do návrhu podle bodu II rovněž dřívější doporučení Rady vlády pro národnostní menšiny týkající se ochrany spisovného chorvatského jazyka s akcentem na podporu gradišćanské jazykové variety chorvatštiny v souladu s usnesením Rady č. 172 ze dne 26. dubna 2016 k bodu č. 1. Další bod byl zaměřen na informaci ke Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. V tomto bodu bylo poukázáno na nejdůležitější aspekty sčítání vzhledem k národnostním menšinám. V šestém bodu Rada projednala informace o šetření organizace FUEN (Federal Union of European Nationalities) v oblasti šíření informací souvisejících s pandemií covid-19 v jazycích národnostních menšin. V rozpravě zaznělo, že nebyla zaznamenána žádná stížnost ze strany příslušníků národnostních menšin na neinformovanost o pandemii v národnostních jazycích. Sedmý bod se týkal projednání žádosti o podporu Rady vlády pro národnostní menšiny ve věci sjednocení názvů polského národnostního školství v České republice. Zástupce polské národnostní menšiny uvedl, že toto téma bylo v rámci organizací polské národnostní menšiny projednáno. Podle jeho názoru však předložený návrh není konsensuálním návrhem polské národnostní menšiny. V následujícím bodu byla poskytnuta informace o návrhu dohody mezi Chorvatskou a Českou republikou o ochraně české národnostní menšiny v Chorvatské republice a chorvatské národnostní menšiny v České republice. V dalším bodu Rada projednala informaci o zájmu vietnamské národnostní menšiny o vybudování pohřebiště a odpovídající zajištění života seniorů v domovech pro seniory. Cílem tohoto podnětu bylo získání informací s dostatečným časovým předstihem, aby se do budoucna našlo systémové řešení pro početně narůstající skupinu vietnamských seniorů žijící v České republice. V bodu Různé byly na programu tyto dílčí body: diskuse k hlasování per rollam k novému Jednacímu řádu Rady; informace o *Konferenci ke 100. výročí Masarykovy pomocné akce*; informace o překladu *Zprávy o situaci národnostních menšin v roce 2019* do anglického jazyka a informace o přípravě *Zprávy o situaci národnostních menšin v roce 2020*.

Druhé jednání Rady se uskutečnilo dne 18. června 2021³⁴. Na úvod druhého jednání proběhla „nepracovní“ část, ve které byla představena témata: připomenutí 100. výročí Masarykovy pomocné akce a pravoslavná část Olšanských hřbitovů (Nekropole ruské emigrace) a její současná situace. Následoval první řádný bod pracovní části jednání, tedy kontrola úkolů z předchozího zasedání. Další bod na programu měl téma: Informace Ministerstva dopravy o výsledcích jednání týkajícího se zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách. Byla vyjádřena nespokojenost s formou nahrávky v polském jazyce, nicméně proces už byl před finalizací. Dalším bodem v pořadí byla informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a ochrany chorvatského jazyka částí II Charty. K tomuto bodu byla přijata usnesení. Následující bod se zabýval podnětem ukrajinské národnostní menšiny ke zřízení kulturně-vzdělávacího centra. Bohužel zatím nedošlo v této věci k posunu. K tomuto bodu bylo přijato usnesení. V sedmém bodě Rada projednala nejasnosti ohledně deklarace dvojí národnosti a jejího vykazování orgány veřejné správy. V osmém bodě zástupci daných resortů přednesli informaci o dotačních programech Ministerstva kultury, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Úřadu vlády České republiky. Následující bod se zabýval návrhem na ukončení činnosti Výboru pro dotační politiku a Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy, první Výbor byl zachován, druhý zrušen. Poslední bod Různé zahrnoval tyto dílčí body: informace zástupců národnostních menšin k aktuálním událostem v jejich mateřských zemích; přístup Muzea Těšínska, resp. jeho zřizovatele, tj. Moravskoslezského kraje, k závazkům ČR vůči polské národnostní menšině, Dodržování § 29 a § 117 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích - v obcích s 10 % zastoupením občanů jiné než české národnosti (podnět polské národnostní menšiny); situace Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje (podnět ukrajinské národnostní

³⁴ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/jednani-rady/zapis-z-jednani-rady-vlady-pro-narodnostni-mensiny-18--6--2021-190020/>

menšiny); zápis vietnamských jmen a příjmení dle Nařízení vlády č. 594/2006 Sb. o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy; informace k očkovaní cizinců - shrnutí současného nastavení přístupu cizinců pobývajících na území ČR k očkovaní proti onemocnění; informace o publikační činnosti vztahující se k problematice národnostních menšin na Právnické fakultě UK a Informace o přípravě Zprávy o situaci národnostních menšin za rok 2020. Ke dvěma těmto dílčím bodům byla přijata usnesení.

Třetí jednání Rady se konalo dne 7. prosince 2021³⁵. Na úvod proběhla kontrola úkolů z předchozího jednání. Bylo mj. konstatováno splnění úkolu ve věci hlášení v polském jazyce na nádražích a zastávkách. Dalším bodem na programu byla informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a ochrany chorvatského jazyka částí II Charty. Bylo uvedeno, že materiál je v mezirezortním připomínkovém řízení. Třetím bodem byla informace k situaci Chrámu Zesnutí přесvaté Bohorodice na Olšanském hřbitově. Byla představena aktuální situace, kdy nebyly dodržovány podmínky smlouvy o pronájmu ze strany nájemníka. Rada projednala další bod, kterým byla možnost (symbolického) navrácení občanství obětem komunistického režimu z řad národnostních menšin. Členové se shodli, že po právní stránce nelze navrátit občanství zemřelé osobě. V úvahu by připadala forma např. symbolického uznání. Do bodu Různé byly zařazeny tyto dílčí body: informace o jednání výboru pro dotační politiku; podnět ukrajinské národnostní menšiny ke zřízení kulturně-vzdělávacího centra; informace o dotačním řízení programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice na rok 2022; stručná informace o realizovaných a nerealizovaných projektech dotačního řízení v roce 2021 (vratky celé dotace spojené s covid-19, změny rozpočtů); doplnění zástupců maďarské, romské, rusínské, ukrajinské a vietnamské národnostní menšiny do výběrové dotační komise MK v programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice; informace ohledně vytvoření pozice zmocněnce pro romské záležitosti; informace o stavu procesu začlenění gruzinské menšiny do Rady a plán začlenění a diskuze k návrhu na povinné očkování.

Výbory Rady / Pracovní skupiny

Výbor pro dotační politiku

Výbor pro dotační politiku vykazoval v předchozích pěti letech nečinnost a ani jednou nezasedal. Na jednání Rady 18. června 2021 bylo proto navrženo (Usnesením č. 12/201.) jeho zrušení, nicméně Rada tento návrh neschválila. Zmocněnkyně vlády pro lidská práva proto požadovala svolání tohoto výboru. Jednání bylo svoláno na 17. prosince 2021. Jednání však nebylo usnášenišchopné, jelikož nebyla přítomna nadpoloviční většina členů, jednání proto pokračovalo neformálně. Neformálně se účastníci dohodli, že je nutné jmenovat nového předsedu, a jmenovat nové členy. Neaktivní členové byli písemně vyzváni k vyjádření, jestli chtějí setrvat coby členové, nebo rezignovat. Značná část bývalých členů následně rezignovala. Nominace nového předsedy a nových členů bude předmětem příštího řádného jednání Rady.

Výbor pro spolupráci s orgány samosprávy

V roce 2021 neproběhlo žádné zasedání Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy. Výbor pro spolupráci se samosprávami byl zrušen na základě usnesení č. 13/2021, dne 18. června 2021.

³⁵ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/jednani-rady/jednani-rady-vlady-pro-narodnostni-mensiny-ze-dne-7--12--2021-194707/>

Pracovní skupina pro národnostně menšinové vysílání

Pracovní skupina pro národnostně menšinové vysílání v roce 2021 nezasedala.

Pracovní skupina pro řešení situace německých (a dalších) hrobů v České republice

Pracovní skupina pro řešení situace německých (a dalších) hrobů v ČR (dále jen „PS funerálie“) zasedala v roce 2021 jedenkrát a to 7. září 2021. Na programu bylo představení projektu Technologické agentury ČR (dále jen „TA ČR“) *Problematika německých hrobů v ČR: návrh komplexního přístupu*. Jedná se o aplikovaný výzkum, který uskuteční tým řešitelů z organizace GEOtest, a.s. Dvouletý projekt vyhlásila podle programu veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA 2 TA ČR. Odborným gestorem projektu je Ministerstvo zahraničních věcí ČR (dále jen „MZV“). Dalším bodem na programu byla situace na pravoslavné části Olšanských hřbitovů. Pravoslavný chrám Zesnutí přesváté Bohorodice přestal sloužit svému původnímu účelu, místo je pravidelně znesvěcováno pořádáním různých akcí, které porušují původní účel fungování chrámu. Toto téma bylo dále probíráno i na jednáních Rady.

Pracovní skupina k možnosti rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

Pracovní skupina k možnosti rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2021 nezasedala.

Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

Komise je složena ze zástupců státní správy, odborné veřejnosti a zástupců národnostních menšin, jejichž jazyky jsou chráněny Evropskou chartou regionálních či menšinových jazyků. Jednání Komise se uskutečnilo dne 8. prosince 2021.

Materiály a publikace

V roce 2021 byly vypracovány tyto materiály:

- *Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2020*³⁶ byla projednána a schválena vládou usnesením č. č. 793 dne 13. září 2021.
- *Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2020* byla zveřejněna na webové stránce Úřadu vlády dne 6. května 2021³⁷.

Další aktivity Rady

Ve dnech 26. a 31. srpna 2021 proběhly tradiční školící *Semináře pro žadatele o poskytnutí dotace v dotačních programech Úřadu vlády ČR v oblasti lidských práv*. Semináře proběhly formou videokonference na platformě Webex. Úvodní prezentace se zaměřila na základní informace a hlavní změny v poskytování dotací pro rok 2022. Na webových stránkách Úřadu vlády jsou z tohoto semináře k dispozici materiály³⁸.

³⁶ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/zprava-o-situaci-narodnostnich-mensin-v-ceske-republice-za-rok-2020-190736/>

³⁷ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/vyrocnizprava-o-cinnosti-rady-vlady-pro-narodnostni-mensiny-v-roce-2020-187397/>

³⁸ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/dotace/dotace-16052/>

Rada dále spolupracovala s ČSÚ na kampani k přípravě Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v březnu, dubnu a květnu 2021, jak je uvedeno v části 2.1. této zprávy.

3.2. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Romská rada“) byla zřízena usnesením vlády ze dne 17. září 1997 č. 581, jako Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity. Romská rada působí jako meziresortní orgán, jehož posláním je sjednocení integračních aktivit ministerstev, státních institucí, krajů a dalších veřejných institucí ve vztahu k Romům. Za tímto účelem iniciuje systémové změny a odstraňování překážek, které brání Romům žít plnohodnotně a důstojně ve společnosti.

Zprávu o stavu romské menšiny v ČR každoročně vypracovává Oddělení kanceláře Rady vlády pro romské záležitosti a sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny. Zpráva za rok 2020 je dostupná na webových stránkách Úřadu vlády.³⁹

3.3. Výbory pro národnostní menšiny na úrovni krajů včetně hl. m. Prahy v roce 2021

Institucionální zabezpečení výkonu práv příslušníků národnostních menšin v krajích popisuje níže uvedená tabulka, ve které jsou vyjmenovány konzultační mechanismy sloužící ke komunikaci mezi národnostními menšinami a veřejnou správou. Z celkových pěti existujících výborů byly v roce 2021 čtyři zřízeny na základě § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a jeden byl zřízen nad rámec tohoto zákona. Podrobný popis situace v jednotlivých krajích je uveden níže.

Tabulka č. 2 - Výbory, komise a pracovní skupiny v krajích

kraj	konzultační mechanismus (Výbor, Komise, Pracovní skupina)	povinnost ze zákona*
Jihočeský	-	
Jihomoravský	Výbor pro národnostní menšiny	NE
Karlovarský	Výbor pro národnostní menšiny	ANO
Královéhradecký	-	
Liberecký	Komise Rady Libereckého kraje pro národnostní menšiny, cizince a sociální začleňování	NE
Moravskoslezský	Výbor pro národnostní menšiny	ANO
Olomoucký	Pracovní skupina Etnické menšiny a cizinci	NE
Pardubický	Komise Rady Pardubického kraje pro integraci romské komunity a dalších etnických skupin	NE
Plzeňský	Výbor pro oblast sociálních věcí	NE
Hlavní město Praha	Výbor pro národnostní menšiny Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny	ANO NE
Středočeský	-	
Ústecký	Výbor pro národnostní menšiny	NE
Vysočina	Pracovní skupina poskytovatelů služeb pro národnostní a etnické menšiny, osoby bez přístřeší a oběti trestné činnosti	NE
Zlínský	-	

* Byly naplněny podmínky, kdy je zřízení Výboru pro národnostní menšiny zákonnou povinností.

Jihočeský kraj

V Jihočeském kraji nebyl Zastupitelstvem Jihočeského kraje zřízen Výbor pro národnostní menšiny na základě § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění

³⁹ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/zprava-o-stavu-romske-mensiny-v-ceske-republice-za-rok-2020-192596/>

pozdějších předpisů. Jelikož data z posledního sčítání lidu v roce 2021 nebyla během roku 2021 ještě dostupná, vycházel kraj stále z dat z roku 2011, kdy nebyla naplněna podmínka alespoň 5% občanů kraje hlásících se k národnostní menšině jiné než české. Rovněž žádný spolek zastupující zájmy národnostních menšin o zřízení výboru nepožádal.

Jihomoravský kraj

Zastupitelstvo Jihomoravského kraje v souladu s ustanovením § 35 odst. 2 písm. p) a § 76 a násl. zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s ustanovením článku 8 odst. 1 Volebního řádu Zastupitelstva Jihomoravského kraje pro VI. volební období 2020–2024 zřídilo výbor pro národnostní menšiny. Platforma byla zřízena z vlastní iniciativy.

Personální obsazení výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Jihomoravského kraje (dále jen „ZJMK“) je v počtu 13 členů, a to ve složení předseda, dva místopředsedové a 10 členů. Z toho 7 představitelů zastupuje politické kluby, 6 členů zastupují příslušníci národnostních menšin (národnostní menšina vietnamská, ruská, maďarská, romská, polská a chorvatská).

Výbor zasedá sedmkrát do roka. Z těchto sedmi zasedání jsou dvě zasedání rozšířeného výboru, na které se zvou účastníci Dotačního programu na podporu činnosti národnostních menšin a další významní hosté.

Základními tématy zasedání výboru pro národnostní menšiny ZJMK jsou realizace dotačního programu na činnost národnostních menšin, prezentace činnosti národnostních menšin, informace o činnosti jednotlivých spolků, *Den národnostních menšin*, *Zpráva o situaci národnostních menšin*, zhodnocení činnosti za uplynulý rok, návrh rozpočtu pro dotaci na projekty a činnost subjektů působících v oblasti národnostních menšin a ve prospěch národnostních menšin.

Karlovarský kraj

Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Karlovarského kraje funguje na základě výše uvedeného zákona již od roku 2005. Pozici zapisovatele ve výboru po celou dobu kontinuálně vykonává koordinátor pro romské záležitosti, národnostní menšiny a integraci cizinců Mgr. Pavel Vaculík, vzděláním etnolog, který je zařazen v rámci krajského úřadu do odboru sociálních věcí.

Počet členů Výboru pro národnostní menšiny jmenovaných Zastupitelstvem Karlovarského kraje je 15 osob. Jsou v něm zastoupeny nejpočetnější národnostní menšiny Karlovarského kraje. Jedná se o zástupce z řad národnostních menšin, kdy národnostní menšinu zastupuje 1 osoba z každé národnostní menšiny (z vietnamské, německé, ukrajinské, ruské, slovenské, romské, mongolské a maďarské). Ve Výboru jsou zastoupeni i zástupci politických stran (VOK, ANO, KDU-ČSL, Místní, SPD, TOP 09, a předsedkyně Markéta Monsportová je za Českou pirátskou stranu). Celkem má Výbor 8 zástupců národnostních menšin a 7 zástupců politických stran. K jednání výboru jsou pravidelně zváni i zástupci Policie ČR (styčný důstojník pro národnostní menšiny) a jeden zástupce srbské národnosti menšiny. Tito zástupci jsou schváleni usnesením Výboru jako stálí hosté.

První jednání Výboru pro národnostní menšiny v novém povolebním složení se uskutečnilo dne 8. února 2021. V roce 2021 se uskutečnilo celkem 6 zasedání, z nichž jen jedno zasedání bylo uskutečněno on-line formou.

Výbor v průběhu roku 2021 nadále podporoval (s ohledem na pandemická omezení) snahu o zachování národních a kulturních tradic menšin. Pravidelně předával informace a podněty národnostních menšin členům Zastupitelstva Karlovarského kraje.

V roce 2021 se Výbor pro národnostní menšiny věnoval zejména přípravě a realizaci Dne národnostních menšin, kdy se jednalo už o 13. ročník této akce. Den národnostních menšin – jednodenní akce se uskutečnila při Svatovavřínecké pouti města Chodova dne 14. srpna 2021. Bohužel byla velmi omezena nejen pandemií a opatřeními vlády ČR, ale i vysokými teplotami v den konání. Na programu byly hudební, pěvecké, rukodělné, kulinářské i taneční ukázky vystoupení různých národnostních menšin. Nebývalý úspěch zaznamenal mongolský hrdební zpěv.

Skvělé bylo na jednom podiu vidět dohromady ruské, ukrajinské a běloruské zpěváky, za jejichž doprovodu tancoval romský, německý a rusínský soubor. Akci lze z celkového pohledu hodnotit jako velmi zdařilou, s výbornými ohlasy nejen návštěvníků ale i zástupců samosprávy města.

Výbor pro národnostní menšiny začal v roce 2021 pracovat v novém složení, a tak se především seznamoval s úspěšnými projekty a deklaroval zájem pokračovat v dosavadních akcích (např. *Kalendář jídel národností žijících v Karlovarském kraji*, *Kniha národních pohádek a akce Menšiny čtou dětem*), vše s novým jednotným grafickým vizuálem. Nově byla navázána úzká spolupráce s Výborem pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje.

Výbor má zájem uspořádat *Ples menšin a přehlídku filmů* z prostředí národnostních menšin. Předsedkyni výboru se podařilo navýšit rozpočet výboru na 250.000 Kč. Všechny zápisy a usnesení z výboru jsou dostupné na webu Karlovarského kraje⁴⁰.

Královéhradecký kraj

Na základě sčítání lidu uskutečněného v roce 2011 nevznikla Královéhradeckému kraji povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny. Podmínky pro zřízení tohoto výboru se v roce 2021 nezměnily. V roce 2010 byl rozhodnutím Zastupitelstva Královéhradeckého kraje změněn název původního Výboru pro národnostní menšiny na Výbor pro lidská práva. V roce 2013 byla místo tohoto výboru ustavena Komise pro lidská práva, jejíž náplní je mimo jiné také podpora kulturní a národní identity příslušníků národnostních menšin v Královéhradeckém kraji. Na základě Jednacího řádu Rady a komisí Královéhradeckého kraje ze dne 21. srpna 2017 jsou komise zřizovány „vždy na dané funkční období rady“. Po krajských volbách uskutečněných na podzim 2020 nebyla novou radou kraje činnost komise obnovena, mimo jiné z důvodu složité pandemické situace a s ní souvisejících priorit. Na počátku roku 2022 však bude z pokynu vedoucího kanceláře odboru hejtmána připraven materiál na jednání Rady Královéhradeckého kraje, který bude obsahovat návrh na zřízení Komise pro lidská práva. Čekáme rovněž na zveřejnění výsledků sčítání lidu, domů a bytů realizovaného v roce 2021, neboť z § 78 odst. 2 zákona o krajích vyplývá zákonná povinnost krajům, v jejichž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů kraje hlásících se k národnosti jiné než české, zřídit výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny. Královéhradecký kraj je připraven za splnění zákonných podmínek příslušný výbor zřídit. V uplynulém roce působila pod koordinátorem pro romské záležitosti neformální skupina aktérů působících v Královéhradeckém kraji v oblasti romské integrace, kterou tvoří zejména tzv. romští poradci působící na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností. Skupina se věnovala

⁴⁰ <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/dokumenty/Stranky/usn-vybory/vyb-20/Vyb-mensiny20.aspx>

především přípravě Strategie prevence sociálně nežádoucích jevů v Královéhradeckém kraji 2022-2027.

Liberecký kraj

Liberecký kraj usnesením č. 132/13/RK ze dne 22. ledna 2013 ustanovil Komisi Rady Libereckého kraje pro národnostní menšiny a sociální začleňování, která byla usnesením č. 325/17/RK ze dne 7. března 2017 rozšířena i na cílovou skupinu cizinců. Jedná se o iniciativní a poradní orgán Rady kraje, pro oblast integrace národnostních menšin a osob ohrožených sociálním vyloučením. Tato komise byla zřízena nad rámec § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. Rada Libereckého kraje usnesením č. 111/VI/20/RK ze dne 1. prosince 2020 schválila zřízení Komise Rady Libereckého kraje pro národnostní menšiny, cizince a sociální začleňování i pro funkční období 2020-2024.

Ve sledovaném období komise měla celkem 16 členů a tajemníka. Předsedou komise byl náměstek hejtmana. Dále ji tvořily 3 zástupci národnostních menšin (1 zástupce vietnamské menšiny, 1 zástupce německé menšiny a 1 zástupce romské menšiny), 9 odborníků (Úřad práce ČR, krajská pobočka v Liberci, Agentura pro sociální začleňování, Centrum na podporu integrace cizinců Libereckého kraje – MV ČR, Centrum pro integraci cizinců o.p.s., Krajské ředitelství Policie ČR Libereckého kraje, zástupci samosprávy) a 1 zaměstnanec Krajského úřadu Libereckého kraje (odbor sociálních věcí a odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu). Tajemníkem komise byl krajský koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců.

V průběhu roku 2021 se z důvodu vládních opatření k zamezení šíření koronaviru covid-19 uskutečnily 3 řádné zasedání komise prezenční formou a 2 zasedání distanční formou.

Komise kromě výměny informací k aktuálním problémům spojených například s nežádoucím vývojem v některé lokalitě Libereckého kraje, projednávala především připravované koncepční a strategické dokumenty v oblasti sociálního začleňování, menšinové politiky, projekty a programy podporující sociální integraci, plánování sociálních služeb, projektové žádosti pro projekty financované z evropských strukturálních fondů, dotačního fondu Libereckého kraje a jiných dotačních programů pro tuto cílovou skupinu osob. Probíraná témata jsou detailně zaznamenávána v zápisech a zveřejňována na webových stránkách kraje⁴¹.

Liberecký kraj taktéž zřizuje pozici koordinátora pro záležitosti národnostních menšin a cizinců podle § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ten z pozice své funkce řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky, napomáhající integraci příslušníků národnostních menšin do společnosti. Činnost koordinátora je kumulovaná (0,9 úvazku koordinátor pro romské záležitosti + 0,1 úvazku koordinátor pro záležitosti ostatních národnostních menšin a cizince).

Moravskoslezský kraj

Historicky první Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Moravskoslezského kraje byl ustanoven na druhém zasedání Zastupitelstva dne 12. února 2001 usnesením č. 6/2. Výbor je zřizován na základě ustanovení § 76 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ <https://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/rada/komise-rady-libereckeho-kraje/pro-narodnostni-mensiny-cizince-a-socialni-zaclenovani>

Hlavní náplní činnosti Výboru je řešení problematiky národnostních menšin žijících na území kraje, hájení jejich práv a vytváření prostoru k prosazování zájmů a potřeb národnostních menšin. Vzhledem k četnému zastoupení národnostních menšin v Moravskoslezském kraji zřizuje Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje Výbor pro národnostní menšiny v rámci každého volebního období.

Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Moravskoslezského kraje byl ustanoven na jednání Zastupitelstva Moravskoslezského kraje dne 5. listopadu 2020 usnesením č. 1/12, předsedou Výboru je Ing. Vít Slováček. Výbor za období od ledna 2021 do listopadu 2021 uskutečnil celkem sedm jednání. V lednu a březnu v souvislosti s covid-19 se jednání výboru nekonala. Ve Výboru jsou zastoupeni reprezentanti politických klubů, kteří jsou zainteresováni v problematice národnostních menšin, popřípadě kteří jsou přímo příslušníky některých z menšin žijících na území kraje. Z hlediska národnostního je nejvíc zastoupena polská národnostní menšina.

Hlavními body činnosti výboru byly:

- Projednávání žádostí o dotaci v rámci dotačního programu kraje Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje pro rok 2021.
- Seznámení se *Zprávou o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2020*, která byla zpracována na základě požadavku Úřadu vlády České republiky.
- Seznámení se s historií a činnostmi Generálního konzulátu Polské republiky v Ostravě.
- Seznámení se s vietnamskou komunitou.
- Výjezdní jednání v Muzeu Těšínska – seznámení se blíže s jeho historií; projednání navýšení projektů v rámci dotačního programu pro národnostní menšiny a doplnění informací k problematice hraničního sloupu.
- Projednání podmínek dotačního programu Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2022.
- Možnost financování festivalu národnostních menšin *Prolínání kultur* mimo dotační program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2022.
- Seznámení se s aktivitami příslušníků národnostních menšin – romská komunita.
- Seznámení se s aktivitami příslušníků národnostních menšin – slovenská menšina.

Ze 17 členů výboru jsou 3 členové v zastupitelstvu kraje. Informace, k jaké národnostní menšině se členové výboru hlásí nejsou k dispozici.

Olomoucký kraj

V Olomouckém kraji nebyl Zastupitelstvem Olomouckého kraje zřízen Výbor pro národnostní menšiny na základě § 78 odst. 2 zákona 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Při posledním sčítání lidu nebyla naplněna podmínka alespoň 5 % občanů kraje hlásících se k národnostní menšině jiné než české, rovněž žádný spolek zastupující zájmy národnostní menšiny o zřízení výboru nepožádal.

V rámci tvorby a implementace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2021–2023 byla zřízena Pracovní skupina Etnické menšiny a cizinci, která má 12 členů, z tohoto počtu byli v roce 2021 3 Romové, kteří pracují v nestátních neziskových organizacích poskytujících služby příslušníkům romské menšiny. U ostatních národnostních menšin nebyly zjištěny specifické problémy a požadavky, které by bylo třeba řešit v rámci střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb.

Členové Pracovní skupiny Etnické menšiny a cizinci jsou průběžně informováni o dotačních titulech centrálních orgánů veřejné správy i Olomouckého kraje, které jsou cíleny na rozvoj a podporu kultury i jazyka národnostních menšin. Vzhledem k pandemii covid-19 se pracovní skupina sešla pouze jednou, řešila specifické potřeby rozvoje sociálních služeb pro příslušníky romské menšiny. Dne 11. října 2021 byl uskutečněn pro členy pracovní skupiny a další subjekty podílející se na integraci Romů workshop na téma *Rovný přístup ke vzdělávání z pohledu ombudsmana*.

Pardubický kraj

Dne 7. prosince 2020 byla Radou Pardubického kraje ustavena komise Rady Pardubického kraje pro integraci romské komunity a dalších etnických skupin na volební období 2020 – 2024. Komise je zřízena jako iniciativní a poradní orgán rady dle § 59 odst. 1 písm. d) a § 80 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. V roce 2021 nebyl v působnosti kraje ustanoven Výbor pro národnostní menšiny dle § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích.

Třináctičlennou komisi v roce 2021 tvořili – člen Rady Pardubického kraje zodpovědný za sociální péči a neziskový sektor, vedoucí odboru sociálních věcí a vedoucí odboru školství Krajského úřadu Pardubického kraje, odborníci z řad místních samospráv a zástupci poskytovatelů sociálních služeb působících v oblasti integrace Romů, sociálně vyloučených osob a cizinců, styčný důstojník pro národnostní menšiny z Krajského ředitelství Policie ČR Pardubického kraje. Jeden člen komise se veřejně hlásí k národnostní menšině.

Na Krajském úřadě Pardubického kraje zodpovídá za problematiku národnostních a etnických menšin koordinátorka pro romské záležitosti. V rámci své agendy aktivně spolupracovala zejména s organizacemi Centrum na podporu integrace cizinců Pardubického kraje, MOST PRO, o.p.s., Europe Direct a se styčným důstojníkem pro menšiny Policie ČR, místními akčními skupinami, obcemi s rozšířenou působností a romskými poradci.

Komise Rady Pardubického kraje pro integraci romské komunity a dalších etnických skupin v roce 2021 zasedala z důvodu nepříznivé epidemiologické situace vzniklé pandemií covid-19 (především jaro a podzim) pouze jednou. Jednalo se o první ustavující setkání komise, bodem programu tedy bylo seznámení s jednacím řádem komise a následné jmenování předsedy a místopředsedy komise, dále krajská koordinátorka pro romské záležitosti předala informace o průběhu vzniku navazujícího strategického materiálu kraje, Strategii romské integrace Pardubického kraje 2021 – 2026. Na vzniku strategie se aktivně podílí pracovní skupina, která definovala hlavní témata, kterými se strategie zabývá. Jsou jimi zdraví (včetně závislostí), bydlení, vzdělávání, finance, volný čas, občanské vzdělávání Romů a posilování vztahů majority s minoritou, kultura a systémové cíle. Nejvíce palčivé problémy, které se dotýkají romské integrace, jsou vzdělávání, bydlení, a finance. Dále zástupce organizace Most pro o.p.s. a organizace Centrum na podporu integrace cizinců shrnuly uplynulý rok za oblast dotýkající se cizinců na území Pardubického kraje. Zástupce Odboru azylové a migrační politiky poskytl informace k realizaci dobrovolných návratů. Závěrečným bodem jednání byla diskuze, která se týkala především připravované Strategie romské integrace Pardubického kraje 2021 – 2026, konkrétně tématu vzdělávání. Byla diskutována témata vztahující se k odpovědnosti rodičů, přístupu škol a systémovému uchopení vzdělávání dětí ze sociálně vyloučeného prostředí. Dalším tématem diskuze bylo očkování a možnost zprostředkování mobilního očkovacího týmu přímo v lokalitách.

Plzeňský kraj

Otázkami národnostních menšin se v současné době zabývá Výbor pro oblast sociálních věcí.

Centrum na podporu integrace cizinců pořádá ve spolupráci s Krajským úřadem Plzeňského kraje Regionální platformy pro otázky integrace cizinců na území Plzeňského kraje. Samotná platforma se schází od roku 2012. Platforma vznikla jako hlavní prostředek výměny informací a zlepšení spolupráce se zástupci širší a odborné veřejnosti. Slouží ke vzájemnému sdílení informací o cizincích žijících na území Plzeňského kraje, hodnotí aktuální situaci, dochází zde ke vzájemnému informování o legislativních změnách a identifikování problémových oblastí se snahou o jejich řešení. Členové platformy se v roce 2021 kvůli pandemickým opatřením nescházeli, ale byli spolu v telefonickém a písemném kontaktu. Členem platformy není zástupce žádné etnické menšiny.

Dále Plzeňský kraj vstoupil na základě Smlouvy o partnerství ze dne 25. srpna 2021 do partnerství s Centrem pro komunitní práce, z. s., se sídlem Francouzská 75/4, 120 00 Praha, které zastupuje Mgr. Jan Martínek (Centrum pro komunitní práci Západní Čechy) pro projekt „Platforma pro zlepšení integrace Romů v Plzeňském kraji“ v rámci programu Program lidská práva.

V roce 2021 proběhlo setkání pouze členů Platformy dne 10. listopadu 2021. V počátečních jednáních Rady se budou účastnit pouze její členové, na těchto jednáních dojde k stanovení obsahu činnosti Rady, postupně se na jednání budou zvat další odborníci a hosté. V rámci projektu jsou plánovány i vzdělávací aktivity pro členy Rady (komunikační dovednosti apod.). V rámci realizace projektu budou probíhat pravidelné konzultační setkání s realizátory a partnery projektu, na kterých se bude dojednávat konkrétní spolupráce v rámci harmonogramu projektu.

Plzeňský kraj vnímá potřebu komunikace se zástupci romské národnostní menšiny i její specifické problémy, v založené platformě získá Plzeňský kraj relevantního partnera pro komunikaci v oblasti integrace Romů.

Hlavní město Praha

Výbor pro národnostní menšiny zastupitelstva hlavního města Prahy byl zřízen Usnesením ZHMP č. 1/2 ze dne 15. listopadu 2018, na základě Zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Usnesením ZHMP č. 4/66 ze dne 28. února 2019 byli jmenováni externí členové Výboru – zástupci národnostních menšin a další členové nominovaní politickými kluby ZHMP.

Usnesením ZHMP č. 27/95 ze dne 27. května 2021 byla do funkce jmenována členka Výboru zastupující běloruskou národnostní menšinu. Předsedou Výboru byl jmenován zastupitel hl. m. Prahy, Mgr. Jiří Knitl a tajemnicí Mgr. Jana Hajná – zaměstnanec MHMP (vedoucí oddělení národnostních menšin a cizinců).

V roce 2021 Výbor pracoval v počtu 20 členů (včetně předsedy a místopředsedy Výboru) a složení Výboru bylo v roce 2021 následující: 4 členové Zastupitelstva hl. m. Prahy, 2 externí členové nominovaní politickými kluby Zastupitelstva hl. m. Prahy, 14 zástupců národnostních menšin (včetně zástupce židovské komunity), zastoupení jednotlivých národnostních menšin bylo následující – běloruská, bulharská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská, vietnamská a zástupce židovské komunity.

V roce 2021 byla podána ze strany běloruské národnostní menšiny nominace kandidátky, která byla jmenována usnesením ZHMP (viz výše). Ve Výboru tedy není zastoupena pouze chorvatská národnostní menšina, která jako jediná dosud nepodala návrh na svého kandidáta a není tedy zastoupena prostřednictvím člena Výboru. Nadále však platí, že pokud bude v průběhu tohoto volebního období podána ze strany uvedené národnostní menšiny oficiální nominace, tak bude zajištěno předložení návrhu na jmenování ZHMP.

Mezi stálé hosty Výboru patří: zástupkyně ředitele Magistrátu pro sekci služeb občanům, zástupce z oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny Úřadu vlády, ředitel DNM, a romský koordinátor hl. m. Prahy.

V roce 2021 se uskutečnilo celkem 5 jednání Výboru a v rámci své činnosti se Výbor zabýval následujícími tématy:

- Plán činnosti na rok 2021 a 2022 (včetně harmonogramu).
- Grantové řízení pro oblast národnostních menšin – aktuální informace k průběhu grantového řízení v roce 2021 a dále příprava vyhlášení grantového řízení na rok 2022.
- Projednání *Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2021 až 2025 (včetně části týkající se záměru Strategie romské integrace hl. m. Prahy)*, která byla doporučena Výborem k předložení na projednání Radou a Zastupitelstvem hl. m. Prahy (materiál byl schválen usnesením Zastupitelstva HMP č. 23/35 ze dne 22. ledna 2021).
- Spolupráce v zajištění aktuálních informací pro možné zveřejnění na webovém portálu hl. m. Prahy k oblasti národnostních menšin (www.prahanarodnostni.eu) – zejména ve vztahu k činnosti spolků národnostních menšin a informacích o nich.
- Pravidelné aktuality ze života jednotlivých národnostních menšin ze strany členů Výboru, kteří zastupují národnostní menšiny (informace o akcích organizací národnostních menšin, aktuálních problémech, návrzích jak může Praha pomoci národnostním menšinám a informace o cílech jednotlivých národnostních menšin).
- Projednání bodů zařazených na základě podnětu členů Výboru – v roce 2021 se jednalo např. o následující témata: Znepokojivý stav na Olšanských hřbitovech II. – pravoslavná část – zejména pak v souvislosti s ochranou a užíváním pravoslavného chrámu (Chrám Zesnutí přesvaté Bohorodice), Informace předsedy kongresu Ukrajinců k aktuálním oficiálním prohlášením ukrajinské národnostní menšiny, Informace k možnostem podávání návrhů k udělení čestného občanství Komisi Rady hl. m. Prahy pro čestné občanství hl. m. Prahy a ceny hl. m. Prahy.
- Téma přípravy *20. Setkání národnostních menšin – konference s názvem Reflexe a výhledy národnostních menšin* a kulturní část *Laskavost – mezi lidmi most*. Setkání se konalo pod záštitou radní hl. m. Prahy MgA. Hany Třeštíkové. S činností Výboru a uvedenou akcí bylo také spojeno možné podávání nominací na *Ocenění předsedy Výboru pro národnostní menšiny ZHMP za významný přínos v oblasti národnostních menšin v Praze* (ocenění bylo uděleno v rámci uvedené akce RNDr. Milanu Pospíšilovi). Akce se konala ve spolupráci s Národním muzeem (stejně jako v předchozích několika letech) a proběhla v prostorách Nové budovy Národního muzea dne 4. listopadu 2021.
- Dům národnostních menšin o.p.s. – pravidelná prezentace činnosti, informace a projednání významných akcí (včetně těch, do nichž je zapojena Akademie národnostních menšin, z.s. a jsou určeny pro širokou veřejnost). V roce 2021 byly rovněž poskytovány průběžné informace k provozu organizace a změny v realizaci akcí s ohledem na vývoj epidemiologické situace a dodržování vládních opatření. Důležitou součástí byly rovněž průběžné informace týkající se výběrového řízení na zajištění činnosti kanceláří jednotlivých národnostních menšin v Domě národnostních menšin o.p.s. pro další období, které bylo plně realizováno v souladu se schválenou Koncepcí politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám schválenou v lednu 2021.
- Informace z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny a oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (díky spolupráci s uvedeným pracovištěm).
- Prezentace navrhované činnosti pracovní skupiny, která vznikla z iniciativy členů Výboru za romskou a ruskou národnostní menšinu, a to za souhlasu ostatních členů

Výboru. Pracovní skupina se bude věnovat vybraným tématům týkajícím se národnostních menšin, a to v rámci odborných diskuzí (např. ve vztahu ke statistickým datům, médiím, vzdělávání a dalším).

Průběžně byly součástí jednání Výboru v roce 2021 také informace k významným akcím v oblasti národnostních menšin, ale i akcím pro širokou veřejnost, do nichž se aktivně zapojuje také DNM a jednotlivé spolky národnostních menšin (akce jsou ve většině případů rovněž podpořeny prostřednictvím dotací hl. m. Prahy). Jedná se např. o dva velké festivaly - *Mezinárodní folklorní festival Praha srdce národů*, *Světový romský festival Khamoro*, dále pak výše uvedené *Setkání národnostních menšin*, *Svět knihy*, *Zažít město jinak*, *Barevná 9* apod. Také v roce 2021 bylo však nutné reagovat na nouzový stav a opatření, která vyplývala z vývoje epidemiologické situace – některé akce byly tedy zrušeny bez náhrady a řada dalších se musela při zajištění organizační stránky a formy provedení akce přizpůsobit dané situaci.

Oblasti dotačního řízení se samostatně věnuje Komise Rady hl. m. Prahy pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců. Tato komise se stejně jako v předchozím období zabývala otázkami spojenými s dotačním řízením pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců. V oblasti národnostních menšin se jednalo o Programy podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021 (jednoleté a víceleté financování) a přípravu vyhlášení Programu podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2022. Dále věnovala pozornost tématu financování aktivit pořádaných nebo spolupořádaných hl. m. Prahou v daných oblastech. Komise projednávala návrhy na přidělení dotací v oblasti dotačního titulu pro oblast národnostních menšin, stejně tak samostatného titulu pro oblast integrace cizinců, které byly následně předloženy Radě a Zastupitelstvu hl. m. Prahy ke schválení. Hodnotila rovněž efektivitu využití finančních prostředků, které byly poskytnuty na jednotlivé projekty v rámci dotačního řízení a současně na akce pořádané či spolupořádané přímo hl. m. Prahou. Ve vztahu k oblasti národnostních menšin se rovněž zabývala výstupy externího odborného vyhodnocení dotačních programů zaměřených na oblast národnostních menšin vyhlášených v předchozích letech (zacílení dotačního programu a jeho jednotlivých opatření, ale i podrobné kompletní vyhodnocení všech podpořených projektů pro zajištění nastavení administrace v dalších letech, stejně tak hodnocení po obsahové stránce a zajištění zpětné vazby dopadu realizovaných aktivit pro další práci grantové komise a její další práci/hodnocení).

Otázkami romské menšiny se navíc zabývá Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy, jehož členy jsou zástupci MČ Praha 1 – 22, dále vybraných romských a proromských organizací a rovněž institucí (např. KŘ HMP – Policie ČR, Státní zdravotní ústav). Tato platforma je poradní skupinou romského koordinátora. Umožňuje sdílení zkušeností či příkladů dobré praxe v oblasti práce s romskou menšinou a rozvíjí možnosti spolupráce mezi MHMP a jednotlivými městskými částmi. Poradní sbor se zabývá ve vztahu k romské menšině v rámci své činnosti zejména sociálními otázkami, bydlením, zaměstnáváním, dále oblastí vzdělávání a kulturního rozvoje. V roce 2021 byla četnost jednání opět ovlivněna omezeními, která panovala s ohledem na šíření nemoci covid-19 a zasedání se uskutečnila v menší míře.

Středočeský kraj

Zastupitelstvo Středočeského kraje, ve smyslu zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, Výbor pro národnostní menšiny nezřídilo. O jeho ustavení prozatím neuvažuje, neboť podmínka pro jeho zřízení, 5 % občanů hlásících se k jiné než české národnosti, stanovená § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), nebyla splněna. Nikdo z členů nově zvoleného Zastupitelstva Středočeského kraje a Rady kraje nedeklaroval jinou, nežli českou národnost.

V rámci statutárního města Mladá Boleslav byla zřízena jako poradní orgán Rady města Komise pro integraci etnik a národnostních menšin, která ve městě působí několik let. Rada města schválila 13 členů této komise. Mezi nimi jsou i zástupci slovenské, vietnamské, ukrajinské a bulharské menšiny. Dále jsou v komisi zástupci neziskových organizací, Správy uprchlických zařízení MV ČR, Centra pro integraci cizinců, Arcidiecézní Charity Praha, nezisková organizace Proxima Sociale o.p.s, zástupce Střední zdravotnické školy a zástupci politických stran. Předsedkyně komise je slovenské národnosti. V první polovině roku zasedala komise on-line, po prázdninách fyzicky. V průběhu prázdnin komise nezasedala.

Prioritou komise bylo uspořádání 3. ročníku *Festivalu kultur*, který se konal 16. září 2021 v prostoru Výstaviště (dotace od Škoda Auto 100.000 Kč). Během odpoledne se v programu představili na *Festivalu kultur* zástupci 10 národnostních menšin, nebo komunit, které se ve městě zdržují (Vietnam, Turecko, Thajsko, Bulharsko, Indie, Mongolsko, Slovensko, Moldavsko, Kolumbie, Arménie, Nepál a Ukrajina). Celá akce byla opět zdokumentována i v médiích (Facebook a televize Tývka.cz). Ve svých stáncích zástupci menšin představili ochutnávky jídel, národní zvyky a tradice. Ve svých vystoupeních prezentovali národní písně, tance, atd. Dalšími tématy jednání komise v průběhu roku bylo informování zástupce organizace Centrum pro integraci cizinců o podávaných tzv. malých projektech financovaných firmou Škoda Auto a Magistrátem města Mladá Boleslav. Cílem projektů bylo zlepšit integraci dětí cizinců na základních školách a pořádání kurzů českého jazyka pro cizince. Ve spolupráci se Škoda Auto byly vydány letáky pro pracující cizince v 8 mutacích pro lepší orientaci ve městě. Dále se v září konala akce *Drakiáda* a v listopadu *Den mezinárodní kuchyně*.

Dle zjištění kraje v Úvalech u Prahy působí coby místostarosta města rodák z Konga. V Nymburku je člen městského zastupitelstva pocházející z Angoly. V Benešově je členem místního zastupitelstva kurdský lékař.

Středočeský kraj v oblasti dotační politiky pro národnostní menšiny zaměřuje svou činnost především na podporu romské národnostní menšiny, podporuje činnost a aktivity sociálních služeb ve vyloučených lokalitách. V rámci dotačního řízení na podporu sociálních služeb, Středočeský kraj v uplynulém roce rozdělil celkovou částku 2.282.512.100,00 Kč.

V souvislosti s implementací Evropské charty regionálních či menšinových jazyků kraj v uplynulém roce žádná opatření vyplývající z jejího ustanovení nerealizoval. Na základě dosavadních zkušeností lze konstatovat, že žádný z menšinových jazyků na území Středočeského kraje nelze definovat ve smyslu čl. 1 Charty, tj. jako jazyk ve smyslu užšího územního vymezení, kde je vyjadřovacím prostředkem takového počtu osob, který by přijetí různých ochranných a podpůrných opatření opodstatňoval.

Ústecký kraj

Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje byl poprvé zřízen na 3. zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje ve II. volebním období 2004 – 2008, konaném dne 9. března 2005 (usnesení č. 11/3Z/2005). Impulsem pro jeho první zřízení se staly výsledky Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001, v němž se k jiné národnosti než české přihlásilo na území Ústeckého kraje 5,9 % obyvatel. Výbor byl následně opakovaně zřizován i v dalších volebních obdobích, přestože počet obyvatel Ústeckého kraje hlásících se k jiné národnosti než české při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 poklesl pod 5 %.

Pro aktuální, VI. volební období 2020 – 2024, byl Výbor pro národnostní menšiny zřízen na 1. zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje konaném dne 16. listopadu 2020 (usnesení č. 032/1Z/2020). Výbor byl zřízen nad rámec § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, neboť počet obyvatel Ústeckého kraje hlásících se k jiné národnosti než české byl dle posledního sčítání lidu provedeného v roce

2011 nižší než 5 %. Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2021, nebyly během roku 2021 známy.

Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje měl v roce 2021 13 členů, z nichž jeden byl zástupce národnostní menšiny, a to menšiny romské. Pravidelnými hosty na jednáních Výboru však byli zástupci všech ostatních menšin žijících na území kraje, jejichž organizace projevily zájem o spolupráci s Výborem, konkrétně se jednalo o menšinu slovenskou (Obec Slovákov v ČR, z.s.), vietnamskou (Svaz Vietnamců v Ústeckém kraji, zs), německou (Shromáždění německých spolků v ČR, z.s.), ukrajinskou (Česko-ukrajinské sdružení Úsvit, z.s.), ruskou (spolek KOVČEG-ARCHA), maďarskou (Svaz Maďarů žijících v českých zemích, z.s.), bulharskou (Asociace bulharských spolků v ČR, z.s.) a za židovskou komunitu (židovské obce působící v Ústeckém kraji). Výbor se zástupci národnostních menšin úzce spolupracoval a tito zástupci se aktivně zapojovali do jeho činnosti. Jednání Výboru se vedle zástupců národnostních menšin nominovaných příslušnými organizacemi pravidelně účastnili též předsedkyně Výboru pro národnostní menšiny statutárního města Chomutova, koordinátor pro romské záležitosti Ústeckého kraje a ředitel ústecké pobočky neziskové organizace Poradna pro integraci, z.ú., zabývající se problematikou integrace cizinců.

Hlavními tématy, kterými se Výbor v roce 2021 zabýval, byly Sčítání lidu, domů a bytů 2021 a podpora obyvatel kraje s odlišnými než českými kořeny k přihlášení k jiné národnosti než české, podpora očkování proti onemocnění covid-19 mezi příslušníky národnostních menšin a cizinců, prezentace národnostních menšin a jejich aktivit v mediálních kanálech Ústeckého kraje (krajské noviny, sociální sítě), organizace tradiční kulturně-gastronomické akce *Barevný region* a příprava dotačního programu na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin, jehož vyhlášení je plánováno na rok 2022. Vedle toho byl Výbor platformou pro společná setkávání se zástupci národnostních menšin a diskuzi otázek, které se jich týkají. Jednání Výboru se konala 1x měsíčně s výjimkou měsíce července, v roce 2021 se tedy výbor sešel 11x.

Kraj Vysočina

Z důvodu nenaplnění podmínky uvedené v ust. § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, nebyl ani v roce 2021 ustanoven Krajem Vysočina výbor pro národnostní menšiny. V rámci Krajského úřadu Kraje Vysočina je zřízeno funkční místo koordinátora pro romské záležitosti. V roce 2021 v rámci Kraje Vysočina působila pracovní skupina poskytovatelů služeb pro národnostní a etnické menšiny, osoby bez přístřeší a oběti trestné činnosti, která se podílela na aktualizacích Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Kraji Vysočina.

V Kraji Vysočina v roce 2021 probíhala setkání regionální poradní platformy Centra na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina. Setkání byla zaměřena na aktuální situaci cizinců v Kraji Vysočina, důraz byl kladen na diskuzi a hledání nových možností řešení problémů u cílové skupiny. Setkání platformy se pravidelně účastní zástupci odboru azylové a migrační politiky cizinecké policie Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, Městské policie Jihlava, Kraje Vysočina a města Jihlavy, úřadu práce, pracovníci hospodářské komory, zástupci škol, zaměstnavatelů, neziskových organizací apod. V roce 2021 proběhla 2 zasedání platformy (z toho 1x online), kterých se účastnilo cca 15 účastníků (bez zástupců národnostních menšin) se zaměřením na témata: adaptačně integrační kurzy pro nově příchozí, novela zákona o pobytu cizinců, představení služeb Centra, nejčastější problémy cizinců, adaptačně integrační kurzy – platforma zaměřená primárně pro zaměstnavatele.

Zlínský kraj

Výbor pro národnostní menšiny zřízen nebyl v roce 2021, jelikož ve Zlínském kraji nesplňujeme zastoupení občanů jiné národnosti dle § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Jiná platforma nad rámec zákona o krajích také nebyla zřízena.

Zlínský kraj má v rámci krajského úřadu zřízenou funkci koordinátora pro romské poradce, jejíž součástí je také agenda národnostních menšin. Tato funkce je zařazena v Odboru Kancelář hejtmána od roku 2000. Podrobnou zprávu o činnosti krajského koordinátora zasílá kraj každoročně sekretariátu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Prostřednictvím krajského koordinátora probíhá spolupráce s romskými i proromskými neziskovými organizacemi, zabývajícími se integrací romské komunity a také s organizacemi, které se věnují i dalším národnostním menšinám, pokud v kraji působí.

3.4. Výbory pro národnostní menšiny na úrovni statutárních měst a obcí

Institucionální zabezpečení výkonu práv příslušníků národnostních menšin ve statutárních městech popisuje níže uvedená tabulka, ve které jsou vyjmenovány konzultační mechanismy sloužící ke komunikaci mezi národnostními menšinami a veřejnou správou. Z celkových čtyř výborů byly v roce 2021 dva zřízeny na základě zákona (Karviná a Třinec) a dva (Brno a Chomutov) nad rámec zákona, konkrétně § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Některá další statutární města zřizují jinak pojmenované konzultační mechanismy, např. komise nebo rady.

Tabulka č. 3 - Výbory, komise a pracovní skupiny ve statutárních městech v roce 2021

město	konzultační mechanismus (Výbor, Komise, Rada, Pracovní skupina)	povinnost ze zákona ⁴²
Brno	Výbor pro národnostní menšiny	NE
České Budějovice	-	
Děčín	-	
Frydek-Místek	-	
Havířov	-	
Hradec Králové	Komise sociální, zdravotní a rodinné politiky	NE
Chomutov	Výbor pro národnostní menšiny	NE
Jablonec nad Nisou	-	
Jihlava	-	
Karlovy Vary	-	
Karviná	Výbor pro národnostní menšiny	ANO
Kladno	-	
Liberec	Rada pro cizince, národnostní menšiny a další etnika	NE
Mladá Boleslav	Komise pro integraci etnik a národnostních menšin	NE
Most	Komise sociální a národnostních menšin	NE
Olomouc	-	
Opava	-	
Ostrava	-	
Pardubice	Skupina komunitního plánování Cizinci, národnostní a etnické menšiny	NE
Plzeň	Komise pro oblast sociálních věcí a národnostních menšin	NE
Prostějov	Pracovní skupina pro komunitní plánování Národnostní menšiny a cizinci	NE
Přerov	-	
Teplice	-	

⁴² Byly naplněny podmínky, kdy je zřízení Výboru pro národnostní menšiny zákonnou povinností podle § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Třinec	Výbor pro národnostní menšiny	ANO
Ústí nad Labem	-	
Zlín	-	

Výbory pro národnostní menšiny na úrovni obcí

Níže uvedená tabulka uvádí přehled obcí, ve kterých byl v roce 2021 zřízen výbor pro národnostní menšiny (popřípadě jiný orgán, např. komise nebo pracovní skupina), a to jak na základě § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tak i nad rámec uvedeného zákona. Tabulka je sestavena na základě údajů, které poskytly krajské úřady.

Tabulka č. 4 - Výbory pro národnostní menšiny, či jiné poradní orgány na úrovni obcí v roce 2021

obec	poradní orgány zřízeny na základě zákona⁴³
Aš	ANO
Bílá Voda	NE
Bukovec	ANO
Bystřice (okr. Frýdek-Místek)	ANO
Česká Lípa	NE
Česká Třebová	NE
Český Těšín	ANO
Dolní Lomná	ANO
Hnojník	ANO
Horní Suchá	ANO
Hrádek	ANO
Cheb	NE
Chotěbuz	ANO
Jablunkov	ANO
Kobylá nad Vidnavkou	NE
Košařiska	ANO
Milíkov	ANO
Mosty u Jablunkova	ANO
Návsí	ANO
Nýdek	ANO
Petrovice u Karviné	ANO
Písečná (okr. Frýdek-Místek)	ANO
Semněvice	NE
Smilovice (okr. Frýdek-Místek)	ANO
Stonava	ANO
Střítež	ANO
Těrlicko	ANO
Třanovice	ANO
Vendryně	ANO

Podle výsledků posledního Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 a na základě § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, by výbory pro národnostní menšiny měly být zřízeny i v dalších obcích, kde byl počet obyvatel hlásící se k jiné než české národnosti vyšší než 10%. V Moravskoslezském kraji to jsou obce: Bocanovice, Ropice, Horní Lomná, Albrechtice, Vělopolí, Písek, Komorní Lhotka, Řeka, Heřmanovice a Bílá; v Olomouckém kraji je to obec Vikantice, Měrovice nad Hanou a Šléglov; V Karlovarském kraji se jedná o obce Josefov, Staré Sedlo, Nové Sedlo, Oloví, Abertamy, Horní Blatná a Tatovice; v Ústeckém kraji je to obec Lipová, Měděnec a Vejprty; v Jihočeském kraji se jedná o obec Světlík, Radějovice a Probulov; v Královéhradeckém kraji

⁴³ Byly naplněny podmínky, kdy je zřízení Výboru pro národnostní menšiny zákonnou povinností podle § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

se jedná o obec Stanovice, ve Středočeském kraji o obec Okoř, ve Zlínském kraji je to obec Střelná a v Plzeňském kraji obec Horská Kvilda. Všechny tyto jmenované obce měly podle výsledků posledního sčítání z roku 2011 zastoupení občanů jiné než české národnosti vyšší než 10 %. Důvody, proč výbory nejsou zřízeny, bývají různé. Nejčastěji se jedná o malý zájem příslušníků menšin o zřízení výboru v místě nebo neexistence národnostně menšinových spolků, které by o zřízení výboru zažádaly. Dalším důvodem může být také rychle se měnící národnostní skladba obyvatelstva v důsledku migrace, kdy v dané lokalitě dojde k poklesu počtu příslušníků národnostních menšin.

3.5. Participace příslušníků národnostních menšin na činnosti ústředních orgánů státní správy a další formy spolupráce

V poradních orgánech jednotlivých resortů ústředních orgánů státní správy byli i v roce 2021 zastoupeni příslušníci národnostních menšin - např. ve výběrových dotačních komisích, pracovních skupinách apod. Níže je uveden přehled národnostních menšin, jejichž zástupci působí v poradních orgánech jednotlivých ministerstev, do nichž jsou nominováni prostřednictvím Rady.

Ministerstvo kultury

Ve výběrovém dotačním řízení Ministerstva kultury v programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice, které spadá do působnosti odboru regionální a národnostní kultury (dále jen „ORNK“), má výběrová dotační komise 19 členů, z toho je 13 zástupců národnostních menšin (za každou národnost menšinu 1 zástupce): bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, ruská, rusínská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská, vietnamská. Ke konci listopadu došlo z důvodu uplynutí funkčního období k výměně zástupců u romské, rusínské, ukrajinské a vietnamské menšiny.

Příslušníci romské národnostní menšiny jsou zastoupeni v komisi pro integraci romské komunity. Tento poradní orgán má 9 členů, z toho 5 zástupců romské národnostní menšiny.

Komise pro hodnocení projektů v programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin spadá do působnosti odboru médií a audiovize (dále jen „OMA“). Komise má 15 členů, z toho 13 členů je jmenováno za národnostní menšiny. Jde o zástupce běloruské, bulharské, maďarské, německé, polské, ruské, romské, slovenské, rusínské, řecké, srbské, ukrajinské a vietnamské menšiny. Koncem listopadu došlo k obměně členů u ruské, rusínské, maďarské a ukrajinské menšiny.

Příslušníci romské národnostní menšiny byli zastoupeni v Radě Muzea romské kultury (dále jen „MRK“) a v redakční radě Bulletinu MRK. V roce 2021 byla Rada muzea složena ze 7 členů, přičemž u 5 z nich se jednalo o příslušníky romské národnostní menšiny. V redakční radě odborného romistického časopisu *Bulletin Muzea romské kultury* zasedalo 5 členek, z nichž 2 byly příslušnice romské minority. Z celkem 40 pracovníků, ať už na částečné či celé úvazky jak ze státní dotace, tak z externích projektů, pracovalo v MRK celkem 10 pracovníků, kteří jsou příslušníky romské národnostní menšiny. Jde o pozice: ředitelka, odborný pracovník/kurátor fondu video dokumentace, odborný pracovník/kurátor fondu audio dokumentace, muzejní edukátor/průvodce ve výstavách, kustod ve výstavách, technický pracovník – správce budovy, referent BOZP/řidič, uklízečka a recepční.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Výběrová komise pro posouzení projektů v dotační výzvě Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2021 – celkem 19 členů, z toho 9 zástupců národnostních menšin.

Výběrová komise pro posouzení projektů v dotační výzvě Podpora integrace romské menšiny v roce 2021 měla celkem 19 členů, z toho 10 zástupců romské menšiny.

„V rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (dále jen „OP VVV“) byli příslušníci národnostních menšin zapojeni v systémovém projektu „Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem. Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora (APIV A)“, realizovaného Národním pedagogickým institutem (dále jen „NPI ČR“). V projektu působí 1 zástupce romské národnostní menšiny jako garant odborného panelu na téma Příprava programů Dalšího vzdělávání pedagogů (dále jen „DVPP“) pro oblast společného vzdělávání (panel má jednoho garanta). Zástupci romské menšiny jsou dále spolupracujícími experty a lektory v případě úkolů, které se týkají vzdělávání pedagogů v oblastech multikulturní výchovy, podpory při vzdělávání romských dětí, žáků a studentů, základech romologie pro pedagogické pracovníky aj.

Současně je zástupce Rady vlády pro záležitosti romské menšiny členem Monitorovacího výboru OP VVV, Plánovací komise programu OP VVV hlavní, Plánovací komise programu OP VVV pro prioritní osu 3.

Zároveň byla se zástupci romské občanské společnosti realizována řada samostatných jednání týkající se naplňování relevantních opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (tzv. Strategie romské integrace) 2021-2030 prostřednictvím plánovaných intervencí v programovém období 2021-2030 z Operačního programu Jan Amos Komenský (dále jen „OP JAK“).

Ministerstvo práce a sociálních věcí

V roce 2021 mělo Programové partnerství pro implementaci PO 2 investiční priority 2.1 a 2.2 Operačního programu zaměstnanost (dále jen „PROP“) celkem 24 členů. Členem PROP v roce 2021 byli i zástupci za následující organizace/instituce:

- MMR – Odbor pro sociální začleňování (Agentura)
- Rada vlády pro záležitosti romské menšiny
- Úřad vlády ČR – Odbor lidských práv a ochrany menšin

V roce 2021 působilo v Komisi pro sociální začleňování 42 členů. Členy Komise byli v roce 2021 například i zástupci z následujících organizací:

- MMR – Odbor pro sociální začleňování (Agentura)
- 9 zástupců neziskových organizací mimo jiné Společenství Romů na Moravě, o.p.s . a IQ Roma servis, z. s.
- Úřad vlády ČR – Odbor lidských práv a ochrany menšin
- Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky

V roce 2021 probíhala debata a spolupráce se zástupci romských a proromských organizací a občanských členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny nad ustanovení a zaměřením specifického cíle bod 2.3 písm. j) prosazovat socioekonomickou integraci marginalizovaných komunit, jako jsou Romové Operačního programu Zaměstnanost plus 2021–2027 (dále jen „OPZ+“).

Dále s výše uvedenými aktéry započala debata k nastavení podpory prostřednictvím výzvy financované v rámci specifického cíle bod 2.3 písm j) a debata k vytvoření definice romské a pro romské nestátní neziskové organizace.

Na základě Plánu nelegislativních úkolů vlády na rok 2021 bylo rozhodnuto o rozšíření materiálu *Strategie sociálního začleňování 2021-2030* o témata z oblasti bezdomovectví,

z důvodu končící platnosti *Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020*. Uvedená strategie, rozšířená o vybraná témata z oblasti bezdomovectví, byla schválena vládou České republiky usnesením č. 1169 dne 13. prosince 2021. Konkrétně byl materiál rozšířen o definici ETHOS, o sociální práci v sociálním bydlení apod. Cílem je i mimo jiné zlepšit zdravotní dostupnost pro osoby bez domova a zaměřit se na lepší dostupnost nízkoprahových pobytových a ambulantních služeb pro osoby v extrémním sociálním vyloučení.

Ministerstvo vnitra

K otázce zastoupení počtu příslušníků národnostních menšin v pracovních orgánech rezortu (např. výběrové dotační komise, pracovní skupiny k řešení vybraných témat, výbory) se nelze početně vyjádřit, protože nejsou sledovány ani evidovány počty osob z národnostních menšin, které se účastní jednání v těchto pracovních orgánech. Jejich evidování v rámci sledování jednotlivých národností se neslučuje s právními předpisy chránícími osobní údaje a práva menšin v České republice. V dané věci nejsou ze strany Rady prováděna ani žádná dotazníková šetření.

Vedoucí oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny je členem republikového výboru pro prevenci kriminality a dále členem komise republikového výboru pro prevenci kriminality pro výběr projektů programu prevence kriminality na místní úrovni k poskytování dotací ze státního rozpočtu.

Policejní specialisté jsou pokynem policejního prezidenta č. 204/2016 zařazeni do pracovní skupiny styčného důstojníka pro menšiny daného kraje. Jejich úkolem je jak pochůzková činnost a výkon preventivní a právně osvětové činnosti v sociálně vyloučených lokalitách, příprava podkladů pro budoucí rozhodování, koordinaci a usměrňování aktivit Policie ČR ve vztahu k romské menšině, tak i pravidelný kontakt s obyvateli sociálně vyloučených romských lokalit a spolupráce s terénními sociálními pracovníky a komunitními centry, působícími v dané oblasti.

Policie ČR vyvíjí aktivity k budování důvěry mezi Policií ČR a menšinami, snaží se o zlepšování komunikace v řešení problémů v zákonné působnosti Policie ČR, vytvoření efektivní spolupráce mezi Policií ČR a samosprávami a o eliminaci trestné činnosti, včetně lichvy, v sociálně vyloučených lokalitách. Styční důstojníci pro menšiny a členové jejich pracovních skupin jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR kontinuálně mapují a monitorují sociálně vyloučené lokality, včetně zaznamenaných sociálně patologických jevů a kriminality.

Ministerstvo spravedlnosti

V roce 2020 bylo Kolegiem expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech ustaveno Expertní fórum k výkonu rozsudku D. H. a ostatní proti České republice. Tato pracovní skupina působí dodnes. Fórum je složeno ze zástupců státu (MŠMT, MPSV, ÚV ČR, Výbor pro práva dítěte Rady vlády pro lidská práva, Rada vlády pro záležitosti romské menšiny, Kancelář veřejného ochránce práv, Česká školní inspekce, Národní pedagogický institut), zástupců pracovníků škol a školských poradenských zařízení, jakož i z univerzitních odborníků, sociologů, nevládních organizací a zástupců romské komunity. Počet členů expertního fóra se pohybuje kolem 25 osob, z toho jsou dvě osoby příslušníky romské menšiny.

Vězeňská služba České republiky, která spadá do resortu Ministerstva spravedlnosti, se v rámci odborného zacházení zaměřuje na specifika cizinců a současně podporuje aktivity, které se zaměřují na kulturní tradice, snižování jazykové bariéry a jiné. Stále přetrvává možnost spolupráce věznic s externími organizacemi, jejichž primární služby se zaměřují jak

na cizince, tak na národnostní menšiny. Například v rámci projektové spolupráce se Věznice Kynšperk nad Ohří a Věznice Bělušice zaměřily na vzdělávání vězněných občanů vietnamské státní příslušnosti/národnosti. Mezi nejčastěji spolupracující subjekty patří například Klub Hanoi - South East Asia - Liaison, z.s., Integrovaná centrum pro podporu cizinců, Romodrom, o.p.s., Organizace pro pomoc uprchlíkům.

Probační a mediační služba, která také spadá do resortu Ministerstva spravedlnosti, se v rámci své agendy věnuje práci s pachateli trestných činů, ale i s oběťmi trestných činů z řad národnostních menšin. Pro práci s těmito skupinami využívá dostupné cizojazyčné materiály, které jsou zpracovány pro nejčetnější skupiny národních menšin.

Úřad vlády

Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků měla v roce 2021 11 členů, z toho 5 členů tvořili zástupci národnostních menšin. Jednalo se o zástupce polské, německé, slovenské, romské a chorvatské národnostní menšiny, tzn. těch menšin, jejichž jazyk je chráněn Evropskou chartou regionálních či menšinových jazyků.

V dotační Komisi pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce bylo v roce 2021 9 členů, z toho jeden zástupce romské národnostní menšiny.

V dotační Komisi pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora terénní práce bylo 8 členů, z toho jeden zástupce romské národnostní menšiny.

V dotační Komisi pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti bylo 8 členů, z toho jeden zástupce romské národnostní menšiny.

Výbor pro dotační politiku měl v roce 2021 10 členů, z toho 9 členů bylo za národnostní menšiny (bulharská, maďarská, německá, 2x polská, romská, rusínská, ruská, srbská).

Výbor pro spolupráci s orgány samosprávami byl v roce 2021 zrušen.

Pracovní skupina k možnosti rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků měla v roce 2021 12 členů, z toho jednoho zástupce německé národnostní menšiny.

Pracovní skupinu pro národnostně menšinové vysílání v roce 2021 tvořilo 17 členů, z toho bylo 15 zástupců za menšiny. Konkrétně šlo o představitele běloruské, bulharské, maďarské, chorvatské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské, vietnamské národnostní menšiny a jednoho zástupce za židovskou komunitu.

Pracovní skupinu pro řešení situace německých (a dalších) hrobů v České republice v roce 2021 tvořilo 15 členů, z toho bylo 5 zástupců za menšiny. Konkrétně šlo o představitele chorvatské, německé, ruské, ukrajinské národnostní menšiny a jednoho zástupce za židovskou komunitu.

4. Legislativní a další změny týkající se práv příslušníků národnostních menšin v roce 2021

4.1. Legislativní změny týkající se práv příslušníků národnostních menšin

V roce 2021 došlo ke vzniku či novelizaci některých legislativních materiálů týkajících se také práv příslušníků národnostních menšin, případně byly tyto změny připravovány.

Ministerstvo kultury

V gesci Ministerstva kultury byly v roce 2021 připravovány tyto právní předpisy týkající se práv národnostních menšin:

- Návrh zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o službách platform pro sdílení videonahrávek)

Již v roce 2020 vláda předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o službách platform pro sdílení videonahrávek) (sněmovní tisk č. 981). Cílem návrhu zákona je transpozice právní úpravy Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu, do českého právního řádu.

Poskytovatel služby platformy pro sdílení videonahrávek musí přijmout opatření s cílem chránit širokou veřejnost před pořady, videonahrávkami vytvořenými uživateli platformy a audiovizuálními obchodními sděleními obsahujícími podněcování k násilí či nenávisti namířené proti skupině osob nebo jednotlivci i z důvodu příslušnosti k národnostní menšině.

Vzhledem k tomu, že sněmovní tisk č. 981 nestihl být projednán před koncem volebního období Poslanecké sněmovny, byl vládou opětovně projednán dne 25. 10. 2021 a byl zaslán nově ustavené Poslanecké sněmovně (sněmovní tisk 30). V roce 2021 nebyl legislativní proces dokončen.

Ministerstvo spravedlnosti

V gesci Ministerstva spravedlnosti byly v roce 2021 připravovány tyto právní předpisy týkající se práv národnostních menšin:

- Novela zákona o soudních poplatcích

Ministerstvo spravedlnosti vypracovalo v roce 2019 návrh novely zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Jedním z cílů tohoto návrhu bylo snížení poplatku za odvolání proti soudnímu rozhodnutí ve věcech ochrany před diskriminací na stejnou výši, v jaké je stanoven poplatek za návrh na zahájení soudního řízení ve věcech ochrany před diskriminací, tedy na 1.000 Kč. Ministerstvo spravedlnosti předpokládalo, že tato změna mohla být přínosná v boji proti všem formám diskriminace, tedy i proti diskriminaci národnostních menšin. Návrh novely zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, byl však 29. ledna 2021 v prvním čtení zamítnut Poslaneckou sněmovnou.

Ministerstvo zahraničních věcí

V gesci Ministerstva zahraničních věcí byly v roce 2021 připravovány tyto právní předpisy týkající se práv národnostních menšin:

- Návrh na doplnění prohlášení České republiky v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

Návrh na doplnění prohlášení České republiky v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, byl podle Jednacího řádu vlády a Legislativních pravidel vlády rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení dopisem ministra zahraničních věcí pana Jakuba Kulhánka, M.A., čj. 133392-5/2021-LPTP, ze dne 4. listopadu 2021. Návrh materiálu byl předložen na základě usnesení Rady vlády pro národnostní menšiny č. 3/2021 a doporučení Výboru ministrů Rady Evropy České republiky ohledně aplikace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků.

Podle návrhu Česká republika prohlašuje, že bude aplikovat vybraná ustanovení části III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků na německý jazyk v Karlovarském kraji na území okresů Cheb, Karlovy Vary a Sokolov, v Libereckém kraji na území okresu Liberec, v Ústeckém kraji na území okresu Ústí nad Labem, v Jihočeském kraji na území okresu Český Krumlov, v Moravskoslezském kraji na území okresu Opava a v Pardubickém kraji na území okresu Svitavy. Dále jsou v materiálu uvedena konkrétní vybraná ustanovení Charty, celkem jde o 38 bodů.

Rozšíření ochrany němčiny částí III Charty by mělo mít minimální dopad na státní rozpočet, neboť v převážné míře jsou přebírány závazky, jejichž úprava, v souladu se zněním Charty, je již ve stávajícím právním řádu ČR zajišťována. Doplnění prohlášení je projednáváno postupem stanoveným pro mezinárodní smlouvy prezidentské povahy, neboť upravuje práva a povinnosti osob ve smyslu článku 49 písm. a) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“) a rovněž obsahuje ustanovení o věcech, jejichž úprava je vyhrazena zákonu, ve smyslu článku 49 písm. e) Ústavy.

K materiálu byly uplatněny zásadní připomínky ze strany Ministerstva financí (dále jen „MF“), MŠMT a MV. Doporučující připomínku uplatnilo MK. V současné době jsou připomínky vypořádávány.

4.2. Nelegislativní změny týkající se práv příslušníků národnostních menšin

Ministerstvo vnitra

V roce 2021 nedošlo v materiálech nelegislativní povahy (i pokud jde o mezinárodní smlouvy a různé koncepční materiály) ke změně týkající se práv příslušníků národnostních menšin.

- Strategie pro práci Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“) ve vztahu k menšinám do roku 2020

Odbor prevence kriminality MV má v gesci pro sledovanou oblast jako věcný gestor Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020 (pozn. na léta 2019 a 2020), která v metodické a koncepční činnosti souvisí s touto problematikou, včetně shromažďování a analýzy relevantních informací. Součástí této Strategie je Akční plán do roku 2020. V roce 2021 nedošlo vzhledem k délce trvání strategie k žádným změnám, avšak vzhledem k dopadům pandemie nemoci covid-19 a opatřením vlády ČR s tím souvisejícím, bylo

požádáno o prodloužení její platnosti do roku 2021, respektive do přijetí nové Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027. V ní bude problematika práce Policie ČR ve vztahu k menšinám součástí Strategického cíle D – Komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách, práce Policie ČR ve vztahu k menšinám. Nová Strategie byla schválena usnesením vlády České republiky č. 276 ze dne 6. dubna 2022

Cílem aktivit resortu MV v policejní práci s menšinami, v rámci které je řešena rovněž problematika sociálního vyloučení a sociálního začleňování, je otevřená komunikace Policie ČR s menšinovými skupinami založená na vzájemné důvěře a respektu. K dosažení tohoto cíle MV soustavně pracuje na posilování vazeb Policie ČR s menšinovými skupinami, prohlubování spolupráce s dalšími zainteresovanými subjekty (např. krajskými koordinátory pro romské záležitosti, lokálními poradci Odboru (Agentury) pro sociální začleňování, manažery prevence kriminality, neziskovými organizacemi, atd.), na implementaci moderních přístupů a postupů do policejní praxe a cíleně se zaměřuje na systematické vzdělávání policistů v oblasti sociálních, komunikačních a interetnických dovedností.

Policejní specialisté jsou pokynem policejního prezidenta č. 204/2016 zařazeni do pracovní skupiny styčného důstojníka pro menšiny daného kraje. Jejich úkolem je jak pochůzková činnost a výkon preventivní a právně osvětové činnosti v sociálně vyloučených lokalitách, příprava podkladů pro budoucí rozhodování, koordinaci a usměrňování aktivit Policie ČR ve vztahu k romské menšině, tak i pravidelný kontakt s obyvateli sociálně vyloučených romských lokalit a spolupráce s terénními sociálními pracovníky a komunitními centry, působícími v dané oblasti.

Policie ČR vyvíjí aktivity k budování důvěry mezi Policií ČR a menšinami, snaží se o zlepšování komunikace v řešení problémů v zákonné působnosti Policie ČR, vytvoření efektivní spolupráce mezi Policií ČR a samosprávami a o eliminaci trestné činnosti, včetně lichvy, v sociálně vyloučených lokalitách. Styční důstojníci pro menšiny a členové jejich pracovních skupin jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR kontinuálně mapují a monitorují sociálně vyloučené lokality, včetně zaznamenaných sociálně patologických jevů a kriminality.

- Strategické materiály v oblasti boje proti extremismu a předsudečné nenávisti

V roce 2021 vláda ČR schválila nové strategické dokumenty redefinující státní politiku v oblasti boje proti extremismu a předsudečné nenávisti. Směřování státu v delším časovém horizontu je popsáno v Koncepci boje proti extremismu a předsudečné nenávisti 2021 – 2026. Konkrétní okamžitá opatření jsou zahrnuta do Akčního plánu boje proti extremismu a předsudečné nenávisti 2021–2022. Oba tyto dokumenty kladou důraz na ochranu obětí trestné činnosti z nenávisti.⁴⁴

4.3. Plnění usnesení vlády týkající se práv příslušníků národnostních menšin

V této části Zprávy jsou shrnuty informace o plnění některých úkolů ministerstvy, které se týkají oblasti národnostních menšin.

⁴⁴ Více na <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.

Ministerstvo kultury

Odbor regionální a národnostní kultury

Usnesení vlády dotýkající se práv národnostních menšin, včetně romské národnostní menšiny, jsou plněna v rámci výběrových dotačních řízení a prostřednictvím příspěvkových organizací Ministerstva kultury.

Oddělení literatury a knihoven (dále jen „OLK“)

OLK v roce 2021 v souladu s nařízením vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven a Koncepcí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-27 vyhlášovalo dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám evidovaným dle knihovního zákona. Jedním z jeho tematických okruhů je „Podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců“. Dotace byly poskytovány na nákup literatury v jazycích národnostních menšin a na akce, seznamující s jinými kulturami.

Muzeum romské kultury

Muzeum romské kultury přímo neřeší otázku práv romské národnostní menšiny, ale soustavně a velmi intenzivně svým programem přispívá ke sblížení romské minority a majority. Muzeum nabízí edukační programy pro žáky ZŠ a studenty SŠ zaměřené na expozici Příběh Romů, na téma holokaustu, společného porozumění mezi kulturami, eliminaci předsudků apod. Programy příležitostně realizuje i externě přímo ve školách. Formou workshopů, besed a přednášek přibližuje muzeum kulturu Romů širokému spektru romské i neromské veřejnosti.

V roce 2021 se část programů realizovala online formou. Proběhlo celkem cca 75 edukačních programů/workshopů a komentovaných prohlídek tematicky zaměřených na historii a kulturu Romů, a to v expozici MRK, na výstavě *Otisk cest. Fotografie Claude a Marie-José Carret* a dále skrze programy k tématu holokaustu, soužití majority s minoritou, romské hudbě a tanci.

MRK se významně podílelo na 15. ročníku festivalu *Mene Tekel* (Praha, 11.–17. října 2021), mezinárodním projektu proti totalitě, a to prezentací putovní výstavy výsledků krajinářsko-architektonické mezinárodní soutěže o budoucí podobě památníku v Letech u Písku (Novoměstská radnice, účast PhDr. Jany Horváthové, ředitelky muzea) a přednáškou *Lety u Písku – místo paměti, paměť místa* Mgr. Petry Svobodové a Mgr. Dušana Slačky v prostorách Senátu Parlamentu ČR v rámci mezinárodní konference *Právo na právo* (14. října 2021).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MŠMT plnilo v roce 2021 usnesení vlády týkající se práv příslušníků národnostních menšin formou dotačních programů, a to jak pro školy a školská zařízení, tak pro nestátní neziskové organizace. Cíle, účely a rozsah podpory jsou uvedeny v dalších částech zprávy.

Ministerstvo vnitra

Usnesením vlády ČR ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády ČR, týkajících se integrace romské menšiny, vláda ČR uložila ministru vnitra:

- působit na základě poznatků z výkonu dozoru nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek územních samosprávných celků a usnesení, rozhodnutí a jiných

opatření jejich orgánů preventivně formou doporučení pro obce a kraje s cílem předcházet diskriminačním praktikám, například v oblasti přístupu k obecnímu bytovému fondu nebo v oblasti veřejného pořádku.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV v roce 2021 posuzoval zákonnost 9 872 obecně závazných vyhlášek a 6 811 jejich návrhů. Při jejich posouzení v rámci abstraktní kontroly zákonnosti nezjistil, že by obce přímo diskriminovaly některou skupinu občanů z důvodu rasy, národnosti či etnika.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly věnuje v rámci své dozorové činnosti nad obecně závaznými vyhláškami obcí dlouhodobě pozornost problematice segregace ve školství a své poznatky a doporučení, jakož i poznatky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Kanceláře veřejného ochránce práv zapracovalo již v roce 2017 do Metodického doporučení k činnosti ÚSC č. 6 - Tvorba obecně závazných vyhlášek (stanovení školských obvodů spádových mateřských a základních škol). Toto doporučení bylo distribuováno obcím v tištěné podobě a je trvale přístupné na webových stránkách MV.

V rámci plnění úkolů stanovených Strategii sociálního začleňování 2021–2030 provádí odbor veřejné správy dozoru a kontroly MV posuzování zákonnosti pravidel (zásad) pro přidělování obecních bytů. Pravidla pro přidělování obecních bytů, zjištěná v rámci kontrolní činnosti MV nebo na základě podnětu, jsou posuzována po obsahové stránce z pohledu případné diskriminace a možnosti omezení přístupu k bytům. Důležitým aspektem celé problematiky je skutečnost, že obce nemají povinnost vydat pravidla pro přidělování obecních bytů.

V roce 2021 bylo MV provedeno 75 kontrol samostatné působnosti obcí, při kterých byla u kontrolovaných obcí zjišťována existence pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce. V rámci provedených kontrol a další dozorové a metodické činnosti bylo MV zjištěno 27 pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce.

Při posouzení výše uvedených pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce zjistilo MV různé nedostatky, ale ani v jednom případě nebylo zjištěno, že by obce přistupovaly k diskriminaci žadatelů o byt na základě národnosti či rasy. Základní pravidla pro rovný, tedy nediskriminační přístup k bytovému fondu obcí jsou uvedena v „Doporučení pro obce a města pro předcházení tvorby a rozšiřování sociálně vyloučených lokalit“ se zdůrazněním na zajištění potřeby bydlení, která jsou mj. zveřejněna na webových stránkách veřejného ochránce práv a MV.⁴⁵

Tato doporučení zpracovaná MV a Kanceláří veřejného ochránce práv srozumitelnou formou poskytují základní informace, které mnohé obce využívají při přípravě pravidel přístupu obyvatel k obecnímu bytovému fondu.

Od roku 2021 má MV svého zástupce v expertní skupině projektu Podpora sociálního bydlení, která pracuje v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí. Expertní skupina se v roce 2021 sešla zatím pouze jednou formou on-line na téma sociální pracovník v obci v samostatné/přenesené působnosti. V průběhu jednání si zástupci veřejné správy i neziskových organizací vyměnili své poznatky v oblasti sociální práce. Rezonujícím tématem bylo zejm. financování sociální práce a sociální práce na malých obcích (I. typu).

V průběhu roku 2021 vznikla užší spolupráce MV s Agenturou pro sociální začleňování, která je součástí Ministerstva pro místní rozvoj. MV své poznatky z dozorové činnosti v oblasti posuzování zákonnosti pravidel pro přidělování obecních bytů, jakož i upozornění na zákaz diskriminace národnostních i jiných menšin při nakládání s obecním bytovým fondem v roce 2021 prezentovalo, v rámci této spolupráce, na kulatém stole pro zástupce obcí v oblasti

⁴⁵ Více na <https://www.mvcr.cz/soubor/doporuzeni-zajisteni-potreby-bydleni-pdf.aspx>.

Jesenicka – mikroregion Jesenicko a mikroregion Žulovsko, kde došlo nejenom k prezentaci výkladu MV k opakujícím se podmínkám v pravidlech pro přidělování bytů, ale i k diskuzi a výměně praktických zkušeností z této oblasti.

Zástupci MV se pravidelně účastní seminářů pořádaných MPSV ve spolupráci s MMR na půdě Akademie veřejného investování. Jedná se např. o konferenci na téma Sociální bydlení v ČR: Analýzy a výzkumy, pořádanou v září 2021. Předmětem konference bylo zejm. představení jednotlivých analýz a výzkumů neziskových organizací v oblasti sociálního bydlení, např. sociální struktura bytů či výzkum sousedských vztahů. MV také individuálně reaguje na různé dotazy Ministerstva práce a sociálních věcí z oblasti nájemního bydlení, resp. přidělování nájemního bydlení obcemi.

5. Užívání jazyka národnostních menšin v krajích s ohledem na provádění Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

Naplňování závazků plynoucích z uzavření této mezinárodní smlouvy Českou republikou se týká těchto historických a regionálních jazyků: polština, němčina, romština, slovenština a od 1. ledna 2015 také moravská chorvatština. Blíže o Evropské chartě regionálních či menšinových jazyků viz také kapitola 1.1. Níže je uveden přehled situace na úrovni krajů v naplňování závazků plynoucích z Charty.

Jihočeský kraj

Počet příslušníků národnostních menšin v Jihočeském kraji je relativně nízký, neexistují lokality s vyšší koncentrací příslušníků jednotlivých národnostních menšin a spolků, které by prosazovaly či vznášely požadavky vyplývající z Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. V rámci území Jihočeského kraje nebylo zjištěno užívání jazyků národnostních menšin při předávání informací veřejné správy nebo úředních jednáních, ani nebylo zjištěno užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích.

Jihomoravský kraj

V Jihomoravském kraji není ve smyslu zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů užíváno dvojazyčného označení.

Od roku 2017 působí na Magistrátu města Brna 4 interkulturní pracovníci s jazyky ukrajinština, ruština, vietnamština, rumunština a arabština. Poskytují asistenci a tlumočení cizincům i zaměstnancům veřejných institucí při vzájemném styku, starají se o informovanost daných jazykových skupin ve městě, vyhledávají zranitelné či potřebné cizince přímo v terénu, zajišťují přenos informací o situaci a potřebách cizinců na úroveň samosprávy a působí preventivně. Vytvářejí a šíří informační materiály v jazycích těchto menšin, tvoří informační videa a obecně etablojí účinné komunikační kanály směrem k těmto menšinám. V několika případech vytvořili jazykové mutace úředních dokumentů. V prosinci 2019 statutární město Brno vydalo průvodce pro nově příchozí cizince v jazycích těchto menšin a také v angličtině.

Interkulturní pracovníci na Magistrátu města Brna s výše uvedenými jazyky asistují a tlumočí ve styku cizinců a zaměstnanců veřejných institucí včetně úřadů na území města i během úředních jednání.

Karlovarský kraj

Otázkou implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků se kraj výslovně nezabýval, neboť nebyl zaznamenán problém s právy vyplývajícími z tohoto dokumentu. Do anglického, německého a ruského jazyka jsou přeloženy informace o kraji na portálu úřadu Živý kraj. Na vývěskách ani v Krajských listech ostatní jazyky nejsou využívány. V rámci úředního jednání s příslušníkem národnostní menšiny se v případě potřeby najímá překladatel. Často si sami příslušníci národnostních menšin (většinou příslušníci vietnamské národnostní menšiny) berou k jednání osobu, které důvěřují a která je schopna komunikovat v úředním jazyce (rodinný příslušník, tlumočnick). V rámci Karlovarského kraje není užíván na vjezdových a výjezdových tabulích s názvem obcí jazyk národnostních menšin, není užíván ani pro označení budov státních orgánů a samosprávných celků. Ze strany příslušníků národnostních menšin nebyl takový požadavek vznesen.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj se doposud implementací Evropské charty regionálních či menšinových jazyků nezabýval, neboť o to zástupci národnostních menšin neprojeví zájem. Pokud bude Královéhradecký kraj s žádostí osloven, nebo dojde k významnému navýšení počtu osob užívajících menšinový jazyk, je připraven vyhovět opodstatněným požadavkům v oblasti aplikace ochranných a podpůrných opatření obsažených v Chartě. Královéhradecký kraj považuje ochranu menšinových jazyků za velmi důležitou a potřebnou, neboť představuje klíčový předpoklad k zachování vzácné kulturní rozmanitosti na území České republiky.

Liberecký kraj

Liberecký kraj užívání menšinového jazyka začal aplikovat na svých webových stránkách. Jedná se o jazykové mutace: angličtina, ruština, vietnamština a mongolština. Na těchto webových stránkách lze získat základní informace související s životem v ČR a v roce 2021 zejména také o vládních opatřeních nastavených k zamezení šíření koronaviru covid-19.

Liberecký kraj ve spolupráci s Centrem na podporu integrace cizinců a s Krajem Vysočina vydal preventivní brožuru pro cizince, která je zaměřena na aktuální problémy v kraji. Brožura vznikla v pěti jazykových mutacích s ohledem na rozložení cizinců v kraji a cílí jak na cizince z EU, tak ze třetích zemí. Brožura byla přeložena pro početnou skupinu Mongolů, Vietnamců. Rusů a Ukrajinců. Brožura byla vydána i v české a anglické verzi. Volba jazykových mutací je ve shodě s programy ekonomické migrace – jazyky byly vybrány s ohledem na země původu cizinců, kteří by mohli do Česka, potažmo Libereckého kraje přijít v letošním roce a později.

Brožury, které byly vydány jak v tištěné, tak i elektronické verzi, se snaží preventivně působit v devíti oblastech, například v oblasti zaměstnání, bydlení, zdravotnictví nebo bezpečnosti. Další část je zaměřena na užitečné kontaktní údaje v každém ze čtyř okresů. Vybrané tematické oblasti jsou záměrně pojaty široce, ale úzce spolu souvisí. „Brožura má za cíl pomoci jak obyvatelům kraje, zaměstnavatelům, tak zejména samotným cizincům. Pokud cizinci budou znát svá práva a povinnosti, místní zvyky, tak se mohou vyhnout protiprávnímu jednání, které obvykle páchají z neznalosti. Na druhou stranu budou znát i svá práva, například o výši mzdě a pracovní době, mohou se tedy bránit proti neetickému chování ze strany zaměstnavatele nebo od majitele bytu, u kterého bydlí“.

Preventivní brožura vznikla za podpory Ministerstva vnitra ČR z programu prevence kriminality.⁴⁶

Moravskoslezský kraj

V rámci dotačního programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků pro rok 2021 bylo podáno 12 projektů, z nichž bylo 9 podpořeno. I mimo dotační tituly dochází k instalacím vjezdových a výjezdových tabulí s dvoujazyčnými názvy obcí.

Olomoucký kraj

Počet příslušníků národnostních menšin, zejména aktivních, je v Olomouckém kraji relativně nízký, neexistují lokality s vyšší koncentrací příslušníků jednotlivých národnostních menšin a existencí spolků, které by prosazovaly či vznášely požadavky vyplývající z Evropské charty regionálních či menšinových jazyků.

Pardubický kraj

Pardubický kraj nemá zkušenosti s implementací Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Místní názvy nejsou uváděny v jazykových mutacích. Tlumočení pro neziskové organizace vykonává MOST PRO o.p.s., případně Centrum na podporu integrace cizinců. Ve školách je zprostředkováno tlumočení zmíněnými organizacemi nebo Národním institutem pro další vzdělávání, či si cizinci zajišťují a hradí tlumočníky sami (dle právních předpisů). Webové stránky Pardubického kraje jsou kromě češtiny zpracovány i v angličtině, němčině, francouzštině, italštině a polštině. Mnoho informací je v nejrůznějších jazycích poskytují klientům z řad cizinců zejména výše zmíněné organizace.

Plzeňský kraj

V roce 2021 kraj nezaznamenal případy, kdy by byl u úředního jednání přítomen tlumočník. Stanovené doklady, vydané orgány cizích států se předkládají s potřebnými ověřeními, nestanoví-li se jinak, nebo přímo použitelné právo Evropské unie. Jsou předkládány s úředním překladem do jazyka českého, nejsou-li psány v jazyce slovenském. Užívání slovenského jazyka jednacího má zákonnou podporu. Cizinci, žadatelé o udělení státního občanství České republiky, mají stanovenou zákonnou podmínku složení zkoušky z českého jazyka na úrovni B1 Evropského rámce pro jazyky.

Při předávání informací na úseku matriční a státoobčanské agendy nebylo užíváno jazyků národnostních menšin a ani nevznikl požadavek na tlumočení jazyků národnostních menšin během úředních jednání na Krajském úřadě Plzeňského kraje.

V rámci působnosti orgánů samosprávy v Plzni se naplňují cíle a zásady Evropské charty regionálních či menšinových jazyků uvedených v části II. Při úředních jednáních s klienty z jiných států na úřadech či odborech, ať již Magistrátu města Plzně či městských obvodů, je používán anglický jazyk, popřípadě jsou využíváni tlumočníci, kteří jsou registrovaní v rejstříku soudních tlumočnicků. V případě, že se dostaví občan jiného státu s tlumočnickem, kterému klient důvěřuje, probíhá tlumočení prostřednictvím tohoto tlumočnicka.

⁴⁶ Viz zde: <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/oddeleni-socialni-prace/zalezitosti-narodnostnich-mensin-a-cizincu/cizinci-a-migranti/zakladni-informace-k-pobytu-v-ceske-republice/brozury-ke-stazeni>.

Pro další využití tlumočení při úředních jednáních či překladů dokumentů v menšinových jazycích (bulharština, vietnamština, rumunština apod.) jsou využívány nestátní neziskové organizace působící na území města Plzně. Poradna pro cizince pod neziskovou organizací Diecézní charita Plzeň poskytuje tlumočení i nad rámec jazyků oficiálních menšin také ještě mongolsky a bělorusky.

Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně zaktualizoval Informační příručku pro cizince v Plzni, která je zároveň přeložena do dalších 6 jazykových mutací – angličtiny, bulharštiny, ukrajinštiny, ruštiny, vietnamštiny a rumunštiny. Problematika integrace cizinců je pro statutární město Plzeň významným tématem.

Krajská koordinátorka pro romské záležitosti zveřejňuje v rámci výkonu svojí agendy aktuality na webových stránkách Krajského úřadu Plzeňského kraje pro osoby romského etnika. V několika případech byly údaje uvedeny jak v českém tak i v romském jazyce. Jednalo se pouze o zveřejnění, nikoliv překlad.

V některých ORP v roce 2021 docházelo k tlumočení do jazyků národnostních menšin během úředního jednání.

Hlavní město Praha

V případě běžného úředního kontaktu a zveřejňování informací ze strany hl. m. Prahy nebyla potřebná zvláštní opatření a ani nebyl zaznamenán oddělením národnostních menšin a cizinců žádný podnět vztahující se k tématu užívání jazyků národnostních menšin při úředních jednáních ze strany ostatních pracovišť Magistrátu hl. m. Prahy.

Na základě podpory rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostních menšin, mohou národnostní menšiny v hl. m. Praze a s její finanční podporou vydávat publikace, knihy (pro dospělé, děti a mládež) ve svém jazyce. Součástí dotačního řízení „Programy v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021 (jednoleté a víceleté financování“ byl stejně jako v předchozích letech zařazen Okruh II. - Publikační činnost související se vztahem národnostních menšin k hl. m. Praze. Význam podpory publikační činnosti národnostních menšin je důležitý zejména z hlediska uchování a rozvoje jazyka národnostních menšin, ale je také cenným zdrojem pro oblast multikulturní výchovy a umožňuje bližší seznámení majoritní společnosti s otázkami národnostních menšin.

Středočeský kraj

V souvislosti s implementací Evropské charty regionálních či menšinových jazyků kraj v uplynulém roce žádná opatření vyplývající z jejího ustanovení nerealizoval. Na základě dosavadních zkušeností lze konstatovat, že žádný z menšinových jazyků na území Středočeského kraje nelze definovat ve smyslu čl. 1 Charty, tj. jako jazyk ve smyslu užšího územního vymezení, kde je vyjadřovacím prostředkem takového počtu osob, který by přijetí různých ochranných a podpůrných opatření opodstatňoval.

Ústecký kraj

S implementací Evropské charty regionálních či menšinových jazyků nemá Ústecký kraj zkušenost. Jazyk národnostních menšin na webových stránkách kraje není užíván. Totéž platí pro zpravodaj kraje, vývěsky či úřední desky.

Podpora osob jiné než české národnosti při jednání s úřady a dalšími institucemi je zajišťována především neziskovými organizacemi, pro příklad lze uvést organizaci Poradna pro integraci, z.ú., jejíž pobočka v Ústí nad Labem zajišťuje na území kraje mimo jiné

tlumočení během úředních jednání, výuku českého jazyka, překlady a další aktivity, jež pomáhají integraci cizinců.

K užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích na území Ústeckého kraje nedochází.

Kraj Vysočina

Webové stránky Kraje Vysočina lze otevřít mimo češtinu ve dvou dalších jazycích – angličtina a němčina. Webové stránky města Chotěboř se dají otevřít mimo češtinu ve třech dalších jazycích – angličtina, němčina a maďarština.

Kraj Vysočina se v případě potřeby tlumočení při úředních jednáních obrací na vysoutěženou firmu, která tlumočení zajistí.

Zlínský kraj

Evropská charta regionálních či menšinových jazyků nebyla ve Zlínském kraji realizována žádnou z výše uvedených forem, tj. webové stránky kraje, úřední jednání nebo místní názvy.

6. Vzdělávání v jazycích národnostních menšin

Vzdělávání v jazycích národnostních menšin patří k nejúčinnějším opatřením pro zachování menšinového jazyka i pro další kulturní i společenský rozvoj národnostních menšin. Národnostní menšiny o vzdělávání ve svém jazyce mají zpravidla velký zájem. Vzhledem k malé početnosti a rozptýlenosti národnostních menšin žijících na území České republiky však národnostně menšinové školství existuje jen ve vztahu k polské menšině.

Podle článku 25 odstavec 2 písmeno a) Listiny základních práv a svobod se občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám za podmínek stanovených zákonem zaručuje též právo na vzdělání v jejich jazyku. Toto právo je dále upraveno v § 11 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, podle kterého příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo na výchovu a vzdělávání ve svém mateřském jazyce ve školách, předškolních zařízeních a školských zařízeních za podmínek, které stanoví zvláštní právní předpisy. Příslušníci národnostních menšin mohou dále za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy zřizovat soukromé školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny nebo s výukou jazyka národnostní menšiny jako vyučovacím předmětu a soukromá předškolní zařízení a soukromá školská zařízení.

Podmínky pro zajištění vzdělání v jazyce národnostní menšiny v mateřských, základních a středních školách obcemi, kraji a případně Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy upravuje ustanovení § 14 školského zákona. Předpokladem je, že v obci musí být dle zákona zřízen výbor pro národnostní menšiny a současně jsou zákonem stanoveny minimální počty dětí, které se ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlásí. Vzhledem k nízkému počtu statutárních měst a obcí, ve kterých je zákonem dána povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny (viz tabulka č. 3 a tabulka č. 4 výše), je menšinové školství financované z veřejných rozpočtů omezeno pouze na polské národnostně menšinové školství v Moravskoslezském kraji.

V této části Zprávy je dále podrobněji popsána situace týkající se vzdělávání v jazycích národnostních menšin ve vztahu k menšině polské, německé a romské, u kterých je tato otázka diskutována rovněž ve vztahu k naplňování Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. V principu však otázka vzdělávání v menšinovém jazyce existuje ve

vztahu ke všem národnostním menšinám. Přístup ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny je proto podporován ze strany státu také prostřednictvím dotačních programů, především programu Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy⁴⁷. Ke vzdělávání v menšinových jazycích přispívají aktivně rovněž samotné spolky příslušníků menšin.

6.1. Polská národnostní menšina

Polská menšina je díky své početnosti a koncentraci v Moravskoslezském kraji jedinou národnostní menšinou, která může využívat možností národnostně menšinového školství financovaného z veřejných rozpočtů. V Moravskoslezském kraji je zřízeno několik škol, v nichž se vzdělávání uskutečňuje pouze v polském jazyce, či dvojjazyčně, a to jak v českém jazyce, tak i v polském jazyce, podle ustanovení § 14 odst. 5 školského zákona.

Podle údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, je v současné době na území ČR zřízeno 32 mateřských škol s polským jazykem vyučovacím nebo s česko-polským jazykem vyučovacím. Všechny tyto mateřské školy se nachází na území Moravskoslezského kraje. Tyto mateřské školy navštěvovalo ve školním roce 2021/2022 celkem 830 dětí, které byly zařazeny do 45 tříd. Seznam zmíněných mateřských škol tvoří přílohu č. 3.

Počet základních škol, ve kterých je vyučovacím jazykem jazyk polský, byl ve školním roce 2021/2022 24 škol s polským jazykem vyučovacím, přičemž všechny tyto školy se nachází v Moravskoslezském kraji. Uvedené školy zřídily celkem 136 vyučovacích tříd, které navštěvovalo 2 040 žáků.

Na území Moravskoslezského kraje se rovněž nachází Střední školy, kde je vyučovacím jazykem jazyk polský, či je polština jedním z vyučovacích jazyků. Jedinou střední školou, ve které je polský jazyk jediným vyučovacím jazykem je Polské gymnázium - Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace. Další střední školy, které mají v Rejstříku škol uveden vyučovacím jazyk oboru polský, jsou Střední průmyslová škola, Karviná, příspěvková organizace, Obchodní akademie, Český Těšín, příspěvková organizace a Střední zdravotnická škola, Karviná, příspěvková organizace. Uvedené střední školy navštěvovalo ve školním roce 2021/2022 celkem 1 373 studentů. Seznam základních a středních škol je uveden v příloze č. 4.

Činnost Pedagogického centra pro polské národnostní školství v Českém Těšíně

Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín (dále jen „Pedagogické centrum“) je přímo řízená organizace financovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Hlavní činnost Pedagogického centra vychází ze Zřizovací listiny Pedagogického centra, z úkolů a dlouhodobých programů MŠMT. Činnost Pedagogického centra v roce 2021 probíhala v souladu se statutem příspěvkové organizace a v souladu se schváleným plánem hlavních úkolů.

Pedagogické centrum intenzivně spolupracuje se zřizovatelem ve všech záležitostech týkajících se vzdělávání příslušníků polské národnostní menšiny.

Ve všech školách a školských zařízeních s polským jazykem vyučovacím se Pedagogické centrum dlouhodobě věnuje problematice užívání a podpory mateřského jazyka. Jedná se především o zajišťování potřeb škol a školských zařízení s polským jazykem vyučovacím včetně podpory žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, příprava metodických pomůcek

⁴⁷ <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/programy-na-podporu-vzdelavani-v-jazycich-narodnostnich-mensin-a-multikulturni-vychovy>

pro školy s PJV, vydávání a distribuci metodických pomůcek – měsíčníků *Jutrzenka* a *Ogniwo*.

Obě metodické pomůcky zohledňují potřeby žáků a učitelů polských menšinových škol, zábavnou formou podporují kreativitu a učí sociálním dovednostem.

Jutrzenka (roč. 76/110) – slouží jako metodická pomůcka ve formě časopisu, je určena k práci s žáky 1. stupně polských škol v hodinách mateřského jazyka, matematiky či vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Mezi tematické série patřily např.: „Děni kolem nás (aktuální problémy očima dětí), „Naše divadlo“ (autorské texty pro polský jazyk a dramatickou výchovu), „Komiks“ (série s ponaučením) atd.

Ogniwo (roč. 76) slouží jako metodická pomůcka k výuce žáků 2. stupně základní školy. Je atraktivním doplněním učiva. Mezi tematické série patřily např.: série „Čtu rád/a“ (podpora čtenářství), „Poznat Polsko“ (zajímavá místa v Polsku), rozhovory s žákyněmi a žáky polských menšinových škol, kteří dosáhli úspěchu ve sportu, vědě, v jazycích atd., „IT News“ (série pro oblast ICT) atd.

Metodické pomůcky vycházejí pravidelně jednou měsíčně po dobu celého školního roku, tedy 10 čísel v nákladu 1100 ks (*Jutrzenka*) a 700 ks (*Ogniwo*).

Dále se Pedagogické centrum věnovalo vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vznikla metodická podpora pro učitele polského a českého jazyka „Vademecum polonisty a bohemisty“, která obsahuje:

- příklady hodin polského/českého jazyka s využitím jazykových a literárních podobenství,
- myšlenkové mapy pro práci v obou předmětech.

Na projektu spolupracovali také didaktici Univerzity Palackého v Olomouci a Pedagogické fakulty v Krakově a učitelé polského a českého jazyka polských menšinových škol. Projekt byl mj. finančně podpořen z programu Kanceláře premiéra polské vlády prostřednictvím organizace Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“.

Projekt aktivně podporuje benefit dvojjazyčnosti a jeho cílem bylo přenést výsledky nejnovějších výzkumů do metodiky polského a českého jazyka (např. prolínání, vyvozování a vysvětlování lingvistických jevů v českém a polském jazyce).

Rovněž v roce 2021 byly připraveny testy pro polský jazyk v rámci přijímacího řízení na střední školy a konaly přípravné kurzy on-line pro žáky 9. roč. ZŠ s polským jazykem vyučovacím.

Ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace se podpora polského menšinového školství týkala dalšího vybavení škol učebnicemi a pracovními sešity v polské jazykové mutaci. Do polského jazyka byly přeloženy pracovní sešity a učebnice vydavatelství Taktik pro 1. – 3. roč. ZŠ.

V roce 2021 se konaly také vzdělávací akce on-line, s důrazem na rozvoj informačních technologií, např. cyklus ICT – Innowacyjnie, ciekawie, Twórczo (ICT – Inovativně, zajímavě, tvořivě). Dále pak se učitelé účastnili dílen s tematikou formativního hodnocení a kritického myšlení. Nejčastější formou dalšího vzdělávání byly akce pro celou sborovnu.

Oblast soutěží v roce 2021 opět poznamenala nevhodná epidemiologická situace, proto se soutěže rušily nebo konaly v on-line podobě. Mj. se konaly následující soutěže:

- Mistr kreativního psaní pro žáky od 4. – 9. roč. ZŠ - polský jazyk – 160 účastníků
- Matematické soutěže – 540 žáků
- FOX – soutěž v anglickém jazyce – 120 žáků

Soutěží se v roce 2021 zúčastnilo více než 800 žáků ze škol s polským vyučovacím jazykem.

Přeshraniční česko-polská spolupráce v oblasti vzdělávání

PC ČT je aktivní v oblasti přeshraniční česko-polské spolupráce, zejména v oblasti společného vzdělávání. Některé

z projektů byly z důvodu pandemické situace prodlouženy do roku 2022.

V roce 2021 pokračovala realizace 3 přeshraničních projektů.

1. V rámci programu INTERREG VA ČR-Polsko je Pedagogické centrum partnerem vlajkového projektu „Zvyšování jazykových kompetencí budoucích absolventů na přeshraničním trhu práce“ (vedoucí partner – Univerzita Palackého v Olomouci, partneři – Pedagogické centrum a Uniwersytet Wrocławski). Pro budoucí absolventy z ČR a Polska jsou připraveny workshopy na rozvoj komunikačních kompetencí, propagace učení se sousedícím jazykům a vzájemnému poznávání obou kultur.

2. V rámci programu INTERREG VA ČR-Polsko je Pedagogické centrum partnerem projektu „akcent@net“ (vedoucí partner – Institut Euroscola v Třinci, Slezská univerzita v Katovicích a Evropské seskupení územní spolupráce NOVUM).

Po celé délce česko-polské hranice, ve všech euregionech, se až do konce roku 2021 budou realizovat akce v rámci 4 hlavních aktivit: networking – síťování českých a polských škol, job-shadowing – výměnné stáže pro učitele, konzultace on-line pro česko-polskou spolupráci a tvorba česko-polské publikace „Mozaika kultur“.

3. „Tradice a zvyky regionu“ - projekt v rámci programu INTERREG VA ČR-Polsko, Fond mikroprojektů se zabývá regionálním vzděláváním v česko-polském pohraničí Těšínského Slezska a spočívá v přiblížení tradic a zvyků regionu v jednotlivých ročních obdobích. Byla vytvořena mapa tradic a zvyků regionu v elektronické verzi a stolní hra s regionální tematikou.

Další aktivity Pedagogického centra pro polské národnostní školství v Českém Těšíně

PC ČT pokračovalo v koordinaci aktivit česko-polské pracovní skupiny pro oblast učebnic. V roce 2021 byla dokončena již 4. publikace, sborník konferenčních příspěvků „Rok 1918, jeho předpoklady, důsledky a význam v českých/československých a polských učebnicích“.

Základem činnosti česko-polské pracovní skupiny pro oblast učebnic je snaha věnovat pozornost problematice vzájemných česko-polských stereotypů a možnostem jejich překonávání, zvláště ve výuce společenskovedních předmětů, historie a literatury. Členy pracovní skupiny za českou stranu jsou představitelé Ostravské univerzity, Karlovy univerzity a PC ČT, z polské strany se jedná o zástupce univerzit v Poznani, Vratislavi, Krakově a Štětíně.

S pracovní skupinou rovněž aktivně spolupracují didaktici Univerzity Komenského v Bratislavě.

6.2. Německá národnostní menšina

Německá národnostní menšina je na území České republiky prostorově rozptýlená, a proto na rozdíl od menšiny polské, nemůže využít možnosti zřizování národnostně menšinových škol podle ustanovení § 14 školského zákona. Pozornost německé menšiny se proto v praktické rovině obrací jak k soukromému školství, tak k výuce některých předmětů na školách v německém jazyce jako v cizím jazyce.

MŠMT dle Výnosu č. 9/2013, kterým se upravuje postup při povolování výuky některých předmětů v cizím jazyce, povoluje školám mimo jiné i výuku některých předmětů v německém jazyce. Jedná se o základní i střední školy.

ZŠ německo-českého porozumění a Gymnázium Thomase Manna je škola založená v roce 1991 německou menšinou v České republice. Nabízí pro české i německé děti vzdělání a výchovu v 1. - 5. ročníku s němčinou jako jazyk cizí nebo mateřský. Připravuje žáky pro studium na Gymnáziu Thomase Manna, které je osmileté a nabízí velmi kvalitní výuku němčiny.

Němčina je vyučovacím jazykem na dvoujazyčném Rakouském gymnáziu v Praze, které je založeno na základě mezinárodní smlouvy.

Dalším projektem, který je z hlediska jazykové politiky MŠMT významný, je program dvojjazyčné výuky a rozšířené výuky němčiny nabízené v rámci projektu Německý jazykový diplom KMK. V České republice pracuje v současné době ve spolupráci se Spolkovou republikou Německo jedna dvojjazyčná šestiletá sekce, a to na Gymnáziu F. X. Šaldy v Liberci, a jedna dvojjazyčná osmiletá sekce v rámci Německé školy v Praze. Na gymnáziích působí němečtí vyučující a vedoucí německé sekce. Vyučující zajišťující výuku vybraných předmětů v němčině a vedoucí sekce jsou do ČR vysláni Centrálou pro školství v zahraničí Spolkového správního úřadu. Absolventi dvojjazyčné výuky získávají česká i německá maturitní vysvědčení, která jim umožňují přístup jak na vysoké školy v České republice, tak ve Spolkové republice Německo. Dvojjazyčná gymnázia mají speciálně upravený Rámcový vzdělávací program, který respektuje specifika dvojjazyčné výuky.

I v roce 2021 pokračoval pilotní projekt k zahájení výuky v německém jazyce ve dvou třídách základních škol v Jablonci nad Nisou a Chebu, a to za spolupráce s Úřadem vlády ČR a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Přehled základních a středních škol, ve kterých jsou některé předměty vyučovány v německém jazyce je uveden v příloze č. 5.

Ministerstvo spolupracuje s různými partnery v oblasti výuky němčiny, zejména pak s Goethe institutem. Podporuje jeho akce na rozvoj mnohojazyčnosti nejen v našich školách, ale i celé společnosti.

Aktivity v roce 2021 byly poznamenány pandemií covid-19. Akce na podporu jazyků národnostních menšin byly omezené, a pokud probíhaly, tak většinou online. Níže uvádíme dvě akce, které proběhly online na podporu výuky němčiny.

Dne 11. května 2021 Odbor školství Plzeňského kraje a Shromáždění německých spolků v České republice, z.s., organizovaly ve spolupráci s MŠMT a Evropským střediskem pro moderní jazyky Rady Evropy pro učitele německého jazyka dvoudenní online školení k výuce německého jazyka metodou CLIL.

Dále pak Shromáždění německých spolků v České republice ve spolupráci s velvyslanectvím Německa, Goethe institutem a dalšími aktivními partnery v oblasti výuky německého jazyka

organizovalo v době pandemie online setkání k podpoře výuky němčiny a k podpoře výuky němčiny jako jazyka národnostní menšiny nazvaná Austausch-Kaffe. Celkem proběhla 4 setkání za účasti zástupců MŠMT.

Zástupci MŠMT se účastní pravidelných setkání partnerů kampaně *Šprechtíme*, které byla udělena záštita MŠMT. Jedná se o významný projekt, podporovaný Velvyslanectvím Spolkové republiky Německo a Velvyslanectvím Rakouské republiky v České republice, který představuje společný akční plán podpory výuky němčiny v ČR.

Česko-německé aktivity jsou rozsáhlé také v rámci mimoškolních aktivit mládeže, zde jde např. činnost Koordinačního centra česko-německých výměn mládeže TANDEM v Plzni, podporovaného mimo jiné i ze zdrojů MŠMT. Koordinační centra poskytují poradenské služby a podporují státní a nestátní instituce a organizace obou zemí při uskutečňování a zintenzivňování česko-německých výměn mládeže a mezinárodní spolupráce v oblasti práce s mládeží. Tandem má celostátní působnost. Cílem jeho činnosti je setkávání mladých lidí. Tandem nabízí finanční podporu na česko-německá setkávání dětí a mládeže zejména v mimoškolní a předškolní oblasti, realizuje Program podpory odborných praxí a zprostředkovává Evropskou dobrovolnou službu v SRN. Mezi důležité úkoly Tandemu patří mimo jiné zprostředkování kontaktů mezi českými a německými organizacemi a podpora jejich partnerství.

6.3. Romská národnostní menšina

Výuka romského jazyka na školách v České republice stále neprobíhá systematicky, protože současné školy narážejí na několik faktorů, které komplikují či znemožňují výuku romštiny. Jedná se především o nezájem rodičů romských dětí o tuto výuku, resp. o situaci, kdy výuka romského jazyka není rodiči žáků požadována. Rodiče většinou romštinu považují za jazyk používaný jen v rámci vnitřní rodinné komunikace. Další komplikaci zaznamenaly školy, na kterých se podařilo výuku romštiny prosadit, ale romské děti se do těchto nepovinných vyučovacích kurzů obávají přihlásit z důvodu následné stigmatizace ze strany svých spolužáků z majority.

Možnost výuky romského jazyka byla podle informací MŠMT ve školách nabízena stejně, jako je tomu u jiných méně vyučovaných cizích jazyků - tedy jako doplňující volitelný nebo nepovinný předmět. Rozhodnutí závisí pouze na poptávce ze strany žáků, studentů a jejich rodičů a v neposlední řadě na možnostech a podmínkách školy. Rozhodnutí je plně v kompetenci ředitele školy.

Romský jazyk se objevuje jako součást výuky tematicky blízkých předmětů např. na Střední odborné škole managementu a práva v Jihlavě, na které je vyučován v rámci předmětu multikulturní výchova nebo na pobočce této školy v Brně jako samostatný vyučovací předmět.

Vysokoškolská výuka romštiny a romistiky

Studijní programy nebo vyučované předměty na vysokých školách zaměřené na romistiku:

- Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra středoevropských studií: Romistika
- Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity – Romský jazyk jako volitelný předmět otevřený pro studenty libovolného studijního programu
- Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy - předmět Integrace Romů ve studijním programu Speciální pedagogika

- Filozofická fakulta Univerzity Pardubice – předměty vyučované v rámci studijního programu Sociální antropologie na Katedře sociální a kulturní antropologie: Romové v dějinách a současnosti, Romština pro antropology, Religiozita Romů, Jazykový kurz Romštiny I - IV, Konverzace v romštině a četba textů I - II, Romové v etnografickém výzkumu, Dějiny a kultura Romů

Romistika a romština v nabídce předmětů Katedry sociální a kulturní antropologie:

- Filozofická fakulta Ostravské univerzity - Základy romologických studií (celoživotní vzdělávání)

Multikulturní výchova

Problematika multikulturní výchovy, výchovy k respektování lidských práv i výchovy proti extremismu, rasismu a intoleranci je integrální součástí rámcových vzdělávacích programů (dále jen „RVP“) základního i středního vzdělávání a jako taková je v rámci kurikulární reformy implementována do jednotlivých školních vzdělávacích programů (dále jen „ŠVP“). Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný vzdělávací obsah a jsou závazné pro tvorbu ŠVP.

7. Národnostně menšinový tisk, publikace a národnostně menšinové vysílání

Představitelé národnostně-menšinových spolků žijících v České republice každoročně poskytují informace o svých publikačních aktivitách. Následující text přináší přehled publikační činnosti národnostních menšin v roce 2021.

Běloruská menšina

Běloruská menšina nemá své tištěné periodikum. V nakladatelství Lidové noviny vyšla kolektivní historická práce Dějiny Běloruska (editorka Alena Marková). Mediální prezentace proběhla v pořadu Ex libris na ČRo Plus 16. listopadu 2021.

České novinářky Adéla Dražanová a Tereza Šupová ve své knize Bělorusko na cestě ke svobodě nabízejí rozhovory s řadou běloruských osobností, včetně žijících v ČR. Toto vydání (z nakladatelství Kniha Zlín) mělo 8. listopadu veřejnou prezentaci v Knihovně Václava Havla.

V rámci Mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu *Svět knihy* v září měla Ambasáda nezávislé běloruské kultury (Brno) svůj stánek a prezentaci běloruských vydání pod názvem Zaostřeno na Bělorusko.

Během celého roku byly názory, komentáře a příběhy českých Bělorusů konstantně prezentovány v médiích. Věnovaly jim svůj prostor Český rozhlas a Česká televize (pořady *Mezi námi*, *Babylon*, *Události Komentáře*, *168 hodin*), Seznam zprávy, CNN Prima News. Praktický skoro každé vydání časopisu Respekt psalo o běloruském tématu. Dokonce č. 22 týdeníku Respekt za 2021 rok vyšlo s titulkem v běloruštině přímo na obálce. Běloruští hosté se účastnili četných on-line diskusí a podcastových pořadů (on-line diskuse Pirátské strany, IDnes, podcast ČRo Vinohradská 12).

Bulharská menšina

Přestože bulharská národnostní menšina se v rámci ČR řadí mezi početně menší minority, její aktivita na poli vydávání periodik je poměrně značná. Dvě sdružení vydávají časopisy s mnohaletou tradicí. Konkrétně se jedná o časopis *Balgari* vydávaný spolkem Vazražđane

a časopis *Roden glas* vydávaný Asociací bulharských spolků (ABS). Oba časopisy psané bulharsky jsou zaměřeny především na čtenáře z řad příslušníků národnostní menšiny.

Periodikum *Balgari*, vychází 5x ročně a v bulharštině pravidelně informuje o životě komunity a spolků Vazražďane, Pirin, Bulharský klub v Ostravě, atd. Časopis je podpořen finančně grantem MK. Pod hlavičkou ABS rovněž vychází další periodikum, zaměřené na bulharskou komunitu žijící v ČR. Jde o časopis *Roden glas*, který vychází také 5x ročně a jehož vydávání je finančně podpořeno z grantového programu MK ČR. V r. 2021 šlo o jubilejní 50. ročník. Zdravici při té příležitosti redakci časopisu zaslala také Iliana Jotova, viceprezidentka Bulharské republiky. Redakce v tomto roce uspořádala mezinárodní soutěž na téma „Můj rodný hlas je...“, jíž se ve třech soutěžních blocích (Výtvarné umění, Literatura, Fotografie a video) účastnilo více než 160 lidí z ČR, Bulharska, Slovenska, Francie, Argentiny a dalších zemí. V říjnu 2021 se v Rilském klášteře a Kjustendilu zástupci časopisu účastnili tradičního setkání bulharských médií působících v zahraničí a časopis byl oceněn cenou fondu 13 století Bulharska za přínos v oblasti šíření bulharské kultury v zahraničí.

Chorvatská menšina

Chorvatská národnostní menšina nemá v České republice svoje vlastní tištěné periodikum. V roce 2021 vyšly v médiích tyto články, které se dotýkají chorvatské menšiny:

- 29. srpna 2021 *Kiritof v Jevišovce po covidu – bez kozla, ale s mladou krví* (Deník)
- 6. října 2021 *Farben des kroatischen Mährens* (Novi Glas)⁴⁸
- 29. září 2021 *Prezentacija knjige „Barvy chorvatské Moravy“* (Hrvatske novine)⁴⁹
- 23. října 2021 *Barvy chorvatské Moravy nevyblednou* (Volksgruppen ORF.at)⁵⁰

Kromě dobré spolupráce s ČT (Marta Růžičková) uvádí chorvatská menšina dobrou spolupráci také s lokálními (jihomoravskými) médii, která pravidelně informují o jejich akcích a aktivitách.

Maďarská menšina

Mezi zvláště významné, mimořádné aktivity Svazu Maďarů patří ediční činnost - vydávání jedinečného časopisu *Prágai Tükör* (Pražské zrcadlo). Svaz Maďarů žijících v českých zemích vydává periodikum *Prágai Tükör* bez přerušení již od roku 1993. Časopis si vybudoval své pevné, ničím nezaměnitelné místo v životě maďarské národnostní menšiny v České republice. Od roku 2013 má novou podobu a vychází 6x za rok v barevném provedení v nákladu 1 000 ks. Průběžně sleduje kulturní a společenský život maďarské menšiny, též intenzivně se věnuje česko-maďarským vztahům v nejrůznějších sférách života (kultura, dějiny, aktuality aj.). Každé číslo přináší obsah a resumé v českém i anglickém jazyce. Časopis je mezi čtenáři velice oblíben. *Prágai Tükör* výrazně přispívá k zachování národní identity a k rozvoji kulturního života maďarské menšiny v České republice. Současně vysílá kladné impulsy o existenci, životě a činnosti této menšiny. Rovněž je ojedinělým dokumentem, který dalším generacím předává poselství, výpověď o životě Maďarů žijících v České republice, a také rozšiřuje škálu periodik o časopis vydávaný v maďarském jazyce. Po celou dobu pandemie se časopis těšil zvýšenému zájmu, předplatitelé netrpělivě očekávali vydání každého nového čísla *Prágai Tükör*. V čase epidemie časopis pro mnohé znamenal určité spojení se světem. *Prágai Tükör* se nesporně zasloužil o to, aby se jeho čtenáři lépe vyrovnali s náhlou izolací a pocity samoty.

⁴⁸ Viz <https://noviglas.online/2021/10/06/die-farben-des-kroatischen-maehrens-boje-hrvatske-morave/>.

⁴⁹ Viz <https://hrvatskenovine.at/dogadajji-i-priredbe/2021-09-29t180000/prezentacija-knjige-barvy-chorvatske-moravy>

⁵⁰Viz <https://volksgruppen.orf.at/cesi/radiotelevize/stories/3126697/>

Český rozhlas na stanici Rádio Plus v relaci *Mezi námi* odvysílal v roce 2021 následující materiály o maďarské menšině v České republice:

- Maďarka s duší Češky – Éva Molnár bohemistka - leden
- Proč se zúčastnit sčítání lidu – János Kokes, šéfredaktor *Prágai Tükör* - duben
- Vánoce maďarského kněze v Praze – Zoltán Balga, katolický farář - prosinec

Česká televize v relaci *Sousedé* odvysílala v roce 2021 následující materiály o maďarské menšině v ČR:

- Babylonfest v Brně – v pořadu vystoupili i představitelé brněnského pobočného spolku Svazu Maďarů - říjen

Krajské listy, měsíčník Karlovarského kraje ve svém červnovém vydání uveřejnil článek pod názvem *Maďaři žijící v Karlovarském kraji se představují*. O činnosti maďarské menšiny v Praze přinesla v září reportáž maďarská veřejnoprávní televize Duna TV. Maďarská veřejnoprávní televize M1 v prosinci informovala, že v Praze na katolické faře kostela sv. Jindřicha a Kunhuty probíhá přestavba střešních prostor s cílem vytvořit studentské koleje. Maďarský týdeník na Slovensku Magyar7 v roce 2021 pravidelně zveřejňoval informace o tom, že v Praze vyšlo nové číslo časopisu *Prágai Tükör* (Pražské zrcadlo) a seznamoval své čtenáře s obsahem společenského a kulturního dvouměsíčníku vydávaného Svazem Maďarů v ČR. Maďarský katolický měsíčník *Remény*, dále portály Felvidék.ma a ma7.sk v prosinci informovaly, že v Praze na katolické faře kostele sv. Jindřicha a Kunhuty probíhá přestavba střešních prostor s cílem vytvořit studentské koleje, zázemí pro 5-10 maďarských studentů. Byly otištěny také rozhovory s farářem Zoltánem Balgou. Oba portály informovaly také o oslavách 30. výročí založení Svazu Maďarů.

Německá menšina

Shromáždění německých spolků v ČR vydávalo v roce 2021 tyto tiskoviny:

- Landesecho, celostátní měsíčník,
- Egerländer Bladl, regionální měsíčník, centrální Chebsko,
- Heimatruf, regionální měsíčník, jižní Chebsko,
- Mitteilungsblatt Pilsen, spolkový list pro členy – kvartální
- Hallo Freunde, Mor. Třebová – spolkový list pro členy – dvouměsíčník
- Mitteilungsblatt Reichenberg – spolkový list pro členy – kvartální
- Troppauer Nachrichten – Opavský spolkový list pro členy – dvouměsíčník
- Teschner Nachrichten – Havířovský spolkový list – kvartální
- Mitteilungsblatt Komotau – Chomutovský list pro členy – kvartální
- Nachrichtendienst – Brněnské spolkové noviny – dvouměsíčník

Mezi pro německou menšinu nejvýznamnější publikace, které v roce 2021 vznikly, patří *Evropská integrace z pohledu národnostních menšin v ČR* a *Knihy bájí a pohádek českých Němců*. V roce 2021 proběhlo také velké kulturní setkání německé menšiny v ČR. Dále byla v roce 2021 udělena novinářská cena Johnnyho Kleina. Byly také položeny další pamětní kameny.

Pro německou národnostní menšinu vysílá každý pátek Český rozhlas – regionální stanice Sever patnáctiminutový pořad *Sousedé*. Vedle tohoto veřejnoprávního česko-německého magazínu existuje také spolkové *Radio Hultschin*, které provozuje místní německý spolek v Hlučíně.

Spolek Němců a přátel německé kultury v ČR průběžně aktualizuje svoje webové stránky <http://www.kulturverband.org> a facebookový profil. Vydává také čtvrtletní oběžník s názvem *Infoblatt* (úředně registrované interní periodikum, ročník 16, vychází nepravidelně).

Polská menšina

V roce 2021 byly vydávány tyto tiskoviny a publikace pro polskou národnostní menšinu:

Kazimierz Jaworski, *Sylwetki ludzi związanych z Końską / Osobnosti w historii Konecké*, Český Těšín: Kongres Polaków Republice Czeskiej 2021, 119 stran, ISBN: 978-80-87381-30-4

Sdružení přátel polské knihy, *sbírka básní Marty Bocek Na zdrowie* v nákladu 300 ks, ISBN 978-890-907310-2-8.

Publikace PPTS *Beskid Śląski 100 lat*, náklad 500 ks.

Kalendarz Śląski, nákladem 1200 ks, ISBN 978-80-87281-39-0.

Domy Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej, náklad 1 000 ks, ISBN 879-80-87281-40-6.

Od roku 2014 se daří oslovovat čtenáře na informačním webu www.zwrot.cz, který je publikován ve dvou jazykových verzích polské a české.

Od roku 2019 je postupně tvořen multimedialní průvodce pamětními místy české části Těšínského Slezska www.miejscapamieci.cz na kterém uživatel najde památníky spojené s první a druhou světovou válkou a česko-polskou válkou, polské školy, sídla polských organizací, domy Polského kulturně-osvětového svazu. Informace jsou doplněny širokou nabídkou fotografií, a k jednotlivým místům jsou uvedeny přesné souřadnice. Průvodce je průběžně aktualizován a rozšiřován.

Głos, noviny vydávané Kongresem Poláků vycházející 2krát týdně v nákladu 3 400 ks, z toho 2700 předplatitelů.

Zwrot, časopis vydáván měsíčně Polským kulturně osvětovým svazem v nákladu 1 600 ks, z toho 1 200 předplatitelů.

Články v polském jazyce se objevují v týdeníku Třineckých železáren *Hutník* a v obecním tisku na Těšínsku.

V posledních letech se daří oslovit čtenáře internetových portálů www.glos.live a www.zwrot.cz a také prostřednictvím účtů na různých sociálních sítích.

Televizní zpravodajský pořad *Wiadomości w języku polskim* mapuje nejdůležitější události z národnostně smíšeného regionu v příhraničních oblastech s Polskou republikou v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Zprávy jsou vysílány v polském jazyce s českými titulky jednou týdně a trvá cca 6 minut.

Český Rozhlas Ostrava vysílá večer v pracovních dnech *Wydarzenia*, aktuální informace z dění polské menšiny trvají 25 minut.

Základní problém vydavatele novin, měsíčníku (a s tím spojené provozování internetových portálů) je zajištění kontinuity financování. Velkým problémem pro sestavení rozpočtu pro

uvedená media se jeví roční dotační programy, o jejichž výsledku se dozvídáme teprve ke konci prvního čtvrtletí. Další problém je výše dotace, stanovená MK pro tyto programy, protože nereflakuje navýšení nákladů s ohledem na proporcionalní růst ovlivněný inflací v ČR.

Romská menšina

V roce 2021 byly vydávány tyto tiskoviny pro romskou národnostní menšinu: *Romano Vodji*, *Kereka*, *Romano Džaniben*, *Romano Hangos*. Na stanici ČRo Radiožurnál je pravidelně každý týden vysílán pořad *O Roma vakeren*. V posledních letech jsou u romské menšiny také velmi oblíbená internetová rádia a zpravodajský server Romea.cz.

V Nakladatelství romské literatury (www.kher.cz), které se zaměřuje na tvorbu romských autorů, byly v roce 2021 vydány dvě sbírky romských autorů: *Samet blues* a *Všude sama krása*.

Situaci romské menšiny ve vztahu k médiím se podrobně zabývají výroční Zprávy o stavu romské menšiny, které jsou publikovány na webových stránkách vlády a obsahují i informace o menšinovém tisku, publikacích a národnostně menšinovém vysílání.

Rusínská menšina

Společnost přátel Podkarpatské Rusi (dále jen „SPPR“) vydává 4x do roka periodikum *Podkarpatská Rus*, náklad je 700 kusů. Členové SPPR pravidelně připravují příspěvky pro magazín Českého rozhlasu Plus o národnostních menšinách, *Mezi námi*. V průběhu roku 2021 bylo odvysíláno cca 12 příspěvků s tématy týkajícími se Rusínů a rusínské menšiny v ČR. Byly to např. tyto příspěvky: rozhovor s historikem Ondřejem Štěpánkem k výstavě o Podkarpatské Rusi v Národním muzeu; rozhovor s úspěšnou filmovou producentkou Alenou Vandasovou o jejích rusínských kořenech; rusínské téma v českém filmu; Viktoria Rampal Dzurenko – rusínská dokumentaristka; rusínsko-české manželství Lojkových; historik Petr Placák o rusínském literárním večeru a národnostních menšinách vůbec; putování za sochou TGM v Rachově atd.

Trvá rovněž spolupráce s Českou televizí, zvláště s autory pravidelného pořadu *Sousedé*. ČT vysílala mj. reportáž z pořadu v Knihovně Václava Havla. Vzhledem k omezení kulturních akcí však bylo loni méně aktivit i směrem k ČT.

Ruská menšina

V roce 2021 vydávala ruská národnostní menšina, prostřednictvím organizace Ruská tradice, z. s. tyto časopisy:

- *Ruskoje slovo (Русское слово)*
- Samostatná příloha časopisu *Ruskoje slovo pod názvem Slovo molodym (Слово молодым)*

Reportáže o ruské národnostní menšině pravidelně vysílá ČRo Plus v pořadu *Mezi námi*. Na webových stránkách Ruská tradice www.ruslo.cz jsou rozmístěny materiály o činnosti.

Řecká menšina

Jediným tištěným periodikem řecké menšiny v ČR je časopis *Kalimera* Řecké obce Praha, který se vydává každé 2 měsíce

V pořadu *Sousedé* České televize byla vysílána reportáž pod názvem *Babylonfest* v Brně, která se dotýkala řecké menšiny.

Stále trvá požadavek na reportáže k akcím mimo velká města. Zástupci řecké menšiny žádají o podporu financování cestovního v Českém rozhlasu a České televizi, tak aby bylo možné reportování o dění v menších obcích.

Zástupci řecké menšiny by uvítali vznik dotačního programu na podporu mediálních výstupů a informačních kanálů menšin (webů, podcastů, internetových médií a periodik).

Slovenská menšina

V roce 2021 vycházely v České republice tyto tiskoviny slovenské národnostní menšiny:

- *Korene, Prvý slovenský časopis v ČR*, vychází formou přílohy časopisu
- *Slovenské dotyky*, vydává Obec Slovákov v ČR, z. s.
- *Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť*, vydává DOMUS SM v ČR, z. s.
- *Slovenské dotyky, Magazín Slovákov v ČR*, časopis s výrazně nejvyšším nákladem (8300 ks.), vydává Slovensko-český klub, z. s.

V roce 2021 byly vydány tyto neperiodické publikace slovenské národnostní menšiny:

- *Zdenka Sojková 100*, vydal Slovensko-český klub, z. s.

V Českém rozhlasu je pravidelně vysílán samostatný pořad pro slovenskou národnostní menšinu pod názvem *Stretnutie*. V dubnu 2021 zařadila Česká televize jednotlivé reportáže o slovenské menšině v rámci vysílání magazínu *Babylon* (ČT Ostrava). Na Rádiu Zet připravuje pravidelně Bona Fide, z. s. pořad *Slovenská mozaika*. Především ze strany České televize vidíme stále značné rezervy, ovšem oceňujeme například zavedení pondělních slovenských bloků. Zájem Českého rozhlasu je značný, i když bychom ocenili institucionalizaci slovenské redakce.

Srbská menšina

V roce 2021 vydávalo Srbské sdružení sv. Sáva již sedmnáctý ročník časopisu *Srpska reč*. Časopis je dvouměsíčník a vychází ve formátu A4 v počtu 400 výtisků. Časopis je tištěný původním srbským písmem, tj. srbskou cyrilicí. Redakce časopisu má tři profesionální novináře - členy nejstaršího Svazu novinářů Srbska.

Ukrajinská menšina

Ukrajinská národnostní menšina vydává s podporou MK dva časopisy. Prvním z nich je časopis *Porohy*, druhým pak *Ukrajinský žurnál*.

Spolky ukrajinské národnostní menšiny využívají za účelem informovanosti svých členů řadu profilů na sociálních sítích. Informace o životě menšiny, akcích, integračních procesů, možnostech vzdělávání aj. jsou dostupné na portálech *ukrajinci.cz* a *uaportal.cz*. Odborné komentáře k ČR-UA vztahům jsou dostupné na FB profilu *My a Ukrajina*. Informace o spolkové činnosti jednotlivých organizací jsou dostupné například na *dzerelo.cz*, *erudyt.cz*, *uakrok.cz*, *ukrzurnal.cz*, *rodyna.cz*.

Reportáže o ukrajinské národnostní menšině jsou vysílány v rámci pořadu *Mezi námi* na ČRo Plus. Ve vysílacím čase pořadů *Sousedé a Babylon* (ČT) je možné se o životě menšiny dozvědět více obrazem. Soukromé a internetové pořady nejsou registrovány.

Vietnamská menšina

Vietnamská národnostní menšina vydávala v roce 2021 následující publikace:

- *Když není král, Výbor povídek* autora Nguyen Huy Thiep, nakladatelství Argo, překlad: Petr Komers.
- *Peníze od Hitlera* autorky R. Denemarkové, nakladatelství Phu Nu, překlad: Mgr. Hau Phamová,
- *Magazín Huong Sen (Vůně Lotusu)*, Vietmedia, 6 čísel za rok 2021.

Reportáže o vietnamské národnostní menšině se objevily i v pořadu ČT *Sousedé* a v pořadu ČRo *Mezi námi*. Zpravodajství vietnamské televize VTV4 se věnovalo i vietnamské komunitě v ČR. Online zpravodajství Tamdamedia.eu se věnovalo aktualitám v ČR.

8. Financování aktivit ve prospěch příslušníků národnostních menšin ze státního rozpočtu, územních rozpočtů krajů a zahraničních zdrojů

Veřejná podpora národnostních menšin, která jim usnadňuje uchování vlastních tradic, jazyka a rozvoj menšinové kultury, je realizována z velké části prostřednictvím dotací. Jednotlivé resorty podporují činnosti, které spadají do oblasti jejich působnosti a řídí se přitom rozpočtovými pravidly a nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě výše uvedených právních předpisů vyhlášovaly MK, MŠMT a ÚV ČR výzvy v rámci dotačních programů zaměřených specificky na aktivity a podporu národnostních menšin. Přehled těchto dotačních programů a výše poskytnuté finanční podpory v roce 2021 shrnuje tabulka č. 5. V roce 2021 zmiňované rezorty poskytly na aktivity národnostních menšin celkem 97.617.775 Kč.

Tabulka č. 5 - Přehled dotačních programů a čerpání finančních prostředků na aktivity národnostních menšin v roce 2021

Poskytovatel	Název dotačního programu	Celková výše poskytnuté dotace v Kč
Ministerstvo kultury	Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice	9.924.000
	Podporu integrace příslušníků romské menšiny	2.083.450
	Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin	24.850.000
Celkem		36.857.450
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin	10.999.834
	Podpora integrace romské komunity	11.875.000
	Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších	4.232.710

	odborných škol	
Celkem		27.107.554
Úřad vlády ČR	Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků	3.382.492
	Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce	13.841.891
	Podpora terénní práce	10.668.398
	Podpora koordinátorů pro romské záležitosti	5.675.000
Celkem		33.567.781
Celkem za uvedené dotační programy: 97.532.785 Kč		

Nad rámec dotačních programů uvedených v tabulce č. 5 poskytovaly rezorty v roce 2021 finanční podporu také dalším aktivitám spolků národnostních menšin, a to v rámci dotačních programů, které nejsou specificky zaměřené na národnostní menšiny, ale mohou se jejich aktivit dotýkat nebo na aktivity dalších subjektů, které se dotýkají podpory národnostních menšin v ČR. Všechny tyto aktivity jsou popsány dále v textu.

Významnou podporu pro aktivity příslušníků národnostních menšin poskytují také jednotlivé kraje. V krajích, kde tradičně žije vyšší počet příslušníků národnostních menšin, mají zpravidla dotační programy zaměřené přímo na aktivity spolků národnostních menšin. Kraje však obecně podporují aktivity národnostních menšin také individuálními dotacemi či v rámci dalších dotačních programů kraje. Podpora aktivit národnostních menšin z rozpočtů krajů ČR v roce 2021 je blíže popsána v kapitole 8.8.

8.1. Dotační programy Ministerstva kultury

Program na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice spadá do působnosti odboru regionální a národnostní kultury, komise je poradním orgánem náměstka ministra kultury, do jehož působnosti přísluší problematika národnostních menšin.

Výběrové dotační řízení je vyhlašováno podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 21. února 2007 č. 122 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění nařízení vlády č. 262/2005 Sb.

Určení výběrového dotačního řízení: fyzické osoby a právnické osoby registrované nebo založené do konce předminulého roku, které prokazatelně vykonávají činnost ve prospěch národnostních menšin nejméně jeden rok, vyjma státních příspěvkových organizací zřizovaných Ministerstvem kultury.

Druh kulturních aktivit:

- a) umělecké aktivity (divadla, muzea, galerie, knihovny),
- b) kulturně vzdělávací a výchovné aktivity,
- c) studium a rozbory národnostní kultury a lidových tradic,
- d) multietnické kulturní akce (směřující mimo jiné např. k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie),
- e) ediční činnost (neperiodické publikace),
- f) dokumentace národnostní kultury.

Do výběrového dotačního řízení bylo zasláno 69 projektů od 49 žadatelů. Požadovaná dotace činila 17.665.650 Kč. Většina žadatelů měla statut spolků, ale zúčastnily se i obecně prospěšné společnosti, církevní a náboženská společnost a fyzické osoby. Státní dotaci získalo 43 subjektů na podporu 61 projektů, celkový objem přidělených dotací činil 9.924.000 Kč (částka bez následných vratek).

Tabulka č. 6 zobrazuje přehled poskytnutých finančních prostředků v tomto dotačním programu pro jednotlivé národnostní menšiny. Seznam všech podpořených projektů v tomto dotačním programu tvoří přílohu č. 6.

Tabulka č. 6 - Celková finanční podpora za rok 2021 pro jednotlivé národnostní menšiny ve výběrovém dotačním řízení na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin

národnostní menšina	celková finanční podpora (v Kč)
bulharská	368.000
chorvatská	308.000
maďarská	859.000
německá	342.000
polská	2.313.000
romská	1.265.000
ruská	288.000
řecká	713.000
slovenská	2.515.000
srbská	80.000
ukrajinská	362.000
vietnamská	192.000
ostatní spolky + multietnické akce	171.000
jiné subjekty (mimo spolky)	148.000
c e l k e m	9.924.000

V odboru regionální a národnostní kultury byly aktivity romské národnostní menšiny v roce 2021 podporovány v rámci výběrových dotačních řízení též v Programu na podporu integrace příslušníků romské menšiny.

Výběrové dotační řízení je vyhlášováno v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 21. února 2007 č. 122 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění nařízení vlády č. 262/2005 Sb.

Určení výběrového dotačního řízení: právnické osoby registrované nebo založené do 31. prosince 2019, vyjma státních příspěvkových organizací, zřízených Ministerstvem kultury, které prokazatelně vykonávají činnost ve prospěch příslušníků národnostních menšin (zejména romské menšiny) nejméně jeden rok (činnost lze prokázat např. výroční zprávou, referencemi odborníků, vyjádřením představitele státní správy či samosprávy, recenzí, výstřižky z tisku či dalšími příklady dokládajícími činnost žadatele).

Tematické okruhy (druhy podporovaných činností):

- a) umělecké aktivity (divadla, muzea, galerie, knihovny, koncerty, přehlídky, festivaly),
- b) kulturně vzdělávací a výchovné aktivity (např. semináře, přednášky, besedy),
- c) odborné studie rozšiřující poznání a podporující bádání o romské kultuře, tradicích a historii,
- d) dokumentace romské kultury,

- e) ediční činnost (neperiodické publikace),
- f) kulturní akce směřující k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie.

Do výběrového dotačního řízení na podporu integrace příslušníků romské menšiny vyhlášeného odborem regionální a národnostní kultury (dále jen „ORNK“) se přihlásilo celkem 32 žadatelů s 33 projekty. Většina žadatelů měla statut spolků, ale zúčastnily se i církevní organizace, příspěvkové organizace obcí, obecně prospěšné společnosti a nefinanční podnikatelské subjekty. Oceněno bylo 26 projektů od 25 žadatelů, celková schválená částka dotace činila 2.447.880 Kč, v důsledku odstoupení od projektů bylo vyplaceno pouze 2.083.450 Kč (částka bez následných vratek). Seznam všech podpořených projektů v tomto dotačním programu tvoří přílohu č. 7.

Odbor médií a audiovize (dále jen „OMA“) je garantem dotačního programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, dále Program.

Dotace jsou poskytovány na základě nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity. Cílem podpory je vytvářet podmínky pro rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin a týká se:

a) vydávání periodického tisku vydávaného v jazycích národnostních menšin, který není vydáván za účelem dosažení zisku, je veřejně šířen na území České republiky a dotace slouží pouze na prokazatelné náklady spojené s jeho vydáváním nebo rozšiřováním.

b) vysílání v jazycích národnostních menšin, které není provozováno za účelem dosažení zisku, je šířeno na území České republiky, dotace může být použita pouze na prokazatelné náklady spojené s výrobou programů a jejich šířením na území České republiky.

Program měl v roce 2021 hodnotu 24.850.000 Kč. Původní hodnota Programu 20.850.000 Kč byla ze zdrojů MK navýšena o 4.000.000 Kč.

V roce 2021 byly vyhlášeny dvě výzvy, do první se přihlásilo 29 projektů a do druhé 22 projektů. Celkem bylo podpořeno 26 projektů třinácti národnostních menšin. Bylo podpořeno 5 projektů romské, 4 německé, 3 slovenské, po dvou projektech ve prospěch polské, bulharské a ukrajinské menšiny a po jednom ve prospěch řecké, ruské, rusínské, židovské, srbské, maďarské a vietnamské menšiny. Byly podpořeny 3 mediální projekty, jeden ve prospěch slovenské a romské menšiny a jeden multinárodní. Jinak se jednalo o podporu tištěných periodik různého formátu.

Z celkové hodnoty Programu bylo ve prospěch romských projektů poskytnuto 4.084.000 Kč (16,4 %). Šlo o podporu periodických tiskovin, novin a časopisů, *Romano Džaniben*, *Romano Hangos*, *Romano Vod'i a Kereka* a výroby hudebních pořadů v rámci projektu *Amare Lavutara*.

Seznam všech podpořených projektů v tomto dotačním programu je uveden v příloze č. 8.

8.2. Dotační programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Cílem programu *Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2021* byla podpora vytváření podmínek pro naplňování státní politiky v oblasti vzdělávání v jazycích národnostních menšin, podpora vzdělávání dětí a žáků pocházejících z odlišného jazykového a kulturního prostředí, podpora projektů multikulturní výchovy dětí, žáků

a mládeže do věku 26 let směřující k posilování vědomí o obecné lidské sounáležitosti, poznávání historie a kultury jiných národů, vedoucích ke vzájemné toleranci a boji proti rasismu a xenofobii. Prostřednictvím programu je plněna řada mezinárodních smluv i vládních usnesení – např. Strategie boje proti extremismu, Evropská charta regionálních či menšinových jazyků, Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, Mezinárodní konference Fenomén Holocaust. Dotaci bylo možné žádat na realizaci projektů, které se primárně zaměřují na dva tematické okruhy.

Tematický okruh A: podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin

1. Rozvoj mateřského jazyka národnostních menšin (vzdělávací aktivity, kurzy, publikace, projekty).
2. Vzdělávací aktivity pro příslušníky národnostních menšin – děti, žáky a mládež, včetně vydávání publikací, vzdělávacích textů pro děti, žáky a mládež v menšinových jazycích, jako součást širšího projektu zaměřeného na vzdělávání. Kurzy jazykového vzdělávání dětí, žáků a mládeže z národnostních menšin.
3. Tvorba výukových materiálů v jazycích národnostních menšin se zaměřením na kulturní tradice a dějiny národnostních menšin a etnik žijících na území ČR pro děti, žáky a mládež (především je upřednostňována e-learningová forma).

Tematický okruh B: podpora aktivit národnostních menšin

1. Tvorba a realizace vzdělávacích programů a výukových materiálů pro děti, žáky, mládež a pedagogické pracovníky, směřující k rozvoji humanismu a potírání xenofobie, rasové národnostní a náboženské nesnášenlivosti, rasismu a antisemitismu, a dále projekty zaměřené k tématu holocaustu.
2. Objevujeme Evropu a svět (kulturní zvyklosti a historické bariéry, práce s příběhy dětí a rodin z jiných zemí a kultur, vzájemné poznání a porozumění - co máme společného a čím se odlišujeme) – projektové vyučování. Využití podpůrných metod jako je např. biografická práce, Sokratovský dialog, multikulturní kalendář.

Okruh příjemců: SP, US, OPS, CPO, které prokazatelně vykonávají činnost ve prospěch příslušníků národnostních menšin alespoň jeden rok a mateřské, základní, střední a vysoké veřejné školy v ČR.

Alokace na uvedenou výzvu činila v roce 2021 15.039.000 Kč.

V rámci dotačního řízení byly podpořeny projekty v celkové výši 10.999.834 Kč. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 9.

Dotační výzva Programu na podporu integrace romské menšiny je zaměřena na zajištění základních podmínek pro rozvoj společného vzdělávání romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu prostřednictvím projektů, které podporují předškolní vzdělávání romských dětí, zvyšují jejich účast v předškolním vzdělávání i připravenost na úspěšné zahájení školní docházky, podporují spolupráci rodiny a školy v oblasti předškolního a základního vzdělávání, přispívají k úspěšnému vzdělávání romských žáků na základní škole a působí preventivně proti předčasnému ukončení vzdělávání romských žáků, podporují úspěšný přechod romských žáků základních škol na střední školy a napomáhají úspěšné integraci romských a ostatních dětí a žáků prostřednictvím volnočasových aktivit.

MŠMT se pomocí této výzvy rozhodlo podpořit vzdělávání romských dětí a žáků, kteří přicházejí z nerovného prostředí, ve kterém jim hrozí nejen sociální vyloučení, ale také nerovné šance pro získání kvalitního vzdělání. Cílem výzvy je zajištění základních podmínek pro rozvoj společného vzdělávání romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu prostřednictvím projektů, které podporují předškolní vzdělávání romských dětí, zvyšují jejich

účast v předškolním vzdělávání i připravenost na úspěšné zahájení školní docházky, podporují spolupráci rodiny a školy v oblasti předškolního a základního vzdělávání, přispívají k úspěšnému vzdělávání romských žáků na základní škole a působí preventivně proti předčasnému ukončení vzdělávání romských žáků, podporují úspěšný přechod romských žáků základních škol na střední školy a napomáhají úspěšné integraci romských a ostatních dětí a žáků prostřednictvím volnočasových aktivit. Výzva směřuje na podporu takových aktivit, do kterých se mohou zapojit nejen romské děti, ale také děti, které sdílejí společný prostor, tak aby bylo možné rozvíjet interkulturní dialog a podpořit vzájemné porozumění v tomto procesu.

Dotaci bylo možné žádat na realizaci projektů, týkajících se těchto tematických okruhů:

Tematický okruh A – Předškolní vzdělávání

Tematický okruh B – Spolupráce rodiny a školy v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Tematický okruh C – Vzdělávání romských žáků na základní škole a podpora úspěšného přechodu a setrvání na střední škole do konce 1. ročníku

Tematický okruh D – Volnočasové aktivity pro romské děti a žáky

Okruh příjemců: SP, US, OPS, CPO, NaNF, VVI, veřejná VŠ, školy a školská zařízení, které prokazatelně vykonávají činnosti ve prospěch romské komunity nejméně 1 rok.

Alokace na uvedenou výzvu činila v roce 2021 12.875.000 Kč. V rámci dotačního řízení byly podpořeny projekty v celkové výši 11.875.000 Kč. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 10.

Dotační výzva na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol na rok 2021 je zaměřena na podporu právníkům osobám vykonávajícím činnost střední školy, konzervatoře nebo vyšší odborné školy zapsané ve školském rejstříku podle školského zákona na zajištění finanční a materiální podpory pro romské žáky a studenty vzdělávající se na středních školách, konzervatořích a vyšších odborných školách, pokud jsou občany České republiky a jejichž rodinám působí náklady spojené se středním nebo vyšším odborným vzděláváním finanční obtíže.

Cílem výzvy je podpořit romské žáky/studenty ve studiu, zlepšit vzdělávací výsledky romských žáků/studentů, zamezit předčasným odchodům romských žáků/studentů ze SŠ, a VOŠ a z konzervatoří, zvýšit počet romských žáků/studentů, kteří úspěšně ukončí vzdělávání na SŠ, konzervatoři a VOŠ a zvýšit počet romských žáků/studentů, kteří budou motivováni ke vzdělávání na vysokých školách.

Ve výzvě byly podporovány tyto aktivity:

- a) aktivita A: zajištění finanční a materiální podpory žáků/studentů (finanční podpora na úplatu za vzdělávání, stravné, cestovné, ubytování a školní potřeby),
- b) aktivita B: zajištění přímé podpory vzdělávání (podpora pro žáky/studenty, kteří žádají o podporu v rámci aktivity A.).

Okruh příjemců: SŠ, VOŠ, konzervatoře.

Alokace na uvedenou výzvu činila v roce 2021 7.000.000 Kč. V rámci dotačního řízení byly podpořeny projekty v celkové výši 2.346.030 Kč v období leden – červen 2021 a 1.886.680 Kč v období září – prosinec 2021. Celkem za kalendářní rok 2021 byla poskytnuta částka 4.232.710 Kč. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 11.

Kromě výše zmíněných dotačních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jsou dále ve výzvách Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání realizovány projekty podporující inkluzi dětí, žáků a studentů z řad příslušníků národnostních menšin. Jedná se zejména o projekty obcí a neziskových organizací v rámci tzv. koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.

8.3. Dotační programy Úřadu vlády

Dotační program na podporu implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků má za cíl naplnit mezinárodní závazek⁵¹, který Česká republika převzala, a to zachovat a podporovat historické regionální a menšinové jazyky. Konkrétně se jedná

o podporu polštiny; němčiny; romštiny; slovenštiny a moravské chorvatštiny.

V roce 2021 byly podporovány následující aktivity:

- a) Vzdělávací aktivity na všech vzdělávacích stupních nad rámec standardního vyučování, které se zaměřují na výuku menšinového jazyka nebo v něm probíhají. Cílovou skupinou těchto aktivit mohly být jak osoby s menšinovým jazykem jako jazykem mateřským, tak osoby s češtinou jako mateřským jazykem. Aktivity mohly být zaměřené i na vzdělávání pedagogů s cílem podpory menšinových jazyků zejména v prostředí osob s češtinou jako jazykem mateřským. Zvláštní zřetel byl brán na aktivity podporující úctu, porozumění a toleranci mezi různými jazykovými skupinami.
- b) Kvantitativní a kvalitativní analýzy zaměřené na výzkum užívání menšinových jazyků, indikaci oblastí jejich podpory a návrhy forem této podpory.
- c) Podpora užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích. Zvláštní zřetel byl brán na výrobu, instalaci a údržbu tabulí s názvy obcí, jejich částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků. V rámci tohoto tematického okruhu mohla být podpořena zejména: výroba a tisk publikací (např. vytvoření digitální mapy s tradičními místními názvy, tisk map s tradičními místními názvy); vytvoření analýzy zaměřené na mapování historického a kulturního dědictví uživatelů menšinového jazyka v regionu a výroba a instalace dvojjazyčných cedulí (např. označení autobusových zastávek, názvy ulic a lokalit, vjezdové a výjezdové cedule s názvem obce, označení ve veřejných (obecních) budovách aj.)
- d) Mapování a dokumentace hřbitovů a hrobů, které jsou významné z hlediska života národnostních menšin v České republice⁵².

Pro rok 2021 mohly o dotaci žádat, stejně jako v předchozích letech, spolky; ústavy; církevní právnické osoby; obecně prospěšné společnosti; školy a školská zařízení dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů; vysoké školy dle zákona č. 111/1998 Sb.,

⁵¹ Podle usnesení vlády ze dne 27. dubna 2010 č. 315.

⁵² Tematický okruh činnosti uvedený pod písmenem D) lze realizovat v souvislosti se všemi jazyky národnostních menšin zastoupených v Radě vlády pro národnosti menšiny. Jedná se o běloruskou, bulharskou, chorvatskou, maďarskou, německou, polskou, romskou, rusínskou, ruskou, řeckou, slovenskou, srbskou, ukrajinskou a vietnamskou národnostní menšinu.

o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a obce.

V roce 2021 bylo podpořeno celkem 17 organizací v celkové výši 3.382.492 Kč. Vratku celé dotace provedl v průběhu roku příjemce Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza, příspěvková organizace, Hnojník, ve výši 64.000 Kč a spolek Slovenský klub, z.s. ve výši 30.302 Kč. Oba příjemci dotace se rozhodli projekt nerealizovat v souvislosti s pandemií covid-19. Všechny podpořené projekty spadaly do oblasti podpory A, C a D.

Nejvíce projektů cílilo na podporu polštiny, podpořeno bylo osm projektů v celkové výši 936.298 Kč. Čtyři projekty byly zaměřeny na vydání publikace či jiných textů za účelem zachování menšinového jazyka, tři projekty se zaměřily na mluvené slovo a v rámci jednoho projektu byly vytvořeny dvojjazyčné informační tabule.

Projekty zaměřující se na romštinu byly podpořeny ve výši 965.826 Kč. Jednalo se o projekty tří organizací, které získaly dotaci i v předchozích letech – Nová škola, o.p.s., KHER z.s. a Univerzita Karlova. Mezi výstupy těchto projektů patřilo mj. vydání tištěných a elektronických romsko-českých sbírek textů romských autorů, softwarově inovovaný slovník romských neologismů, literární besedy, semináře, čtení s romskými autory a výtvarná a literární soutěž.

V roce 2021 byly podpořeny také tři projekty zaměřené na slovenštinu, celkově ve výši 631.417 Kč. Mezi ně patřil projekt organizace BONA FIDE z.s., která dlouhodobě realizuje čtrnáctideník o slovenštině, Slovácích a Slovensku, vysílaný slovensky na Rádiu ZET. Dále se jednalo o organizaci Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR, z.s., která zdokumentovala slovenské hroby ve vybraných pohraničních regionech ČR za účelem zachování historické a kulturní paměti slovenské menšiny a organizace Slovenský klub z.s. si kladla za cíl vzdělávat obyvatele ve slovenském jazyce v oblasti slovenských dějin, umění, kultury a literatury.

Dva projekty ve výši 319.951 Kč realizovala organizace Omnium Nord z.s., která se zaměřila na zdokumentování historických německých hřbitovů.

S výší podpory 536.000 Kč byl v tomto dotačním programu podpořen také tradiční multilingvinní projekt organizace Spolek Zaedno. Projekt dlouhodobě podporuje multikulturní výchovu s důrazem na jazyky národnostních menšin v ČR, a to nejen u žáků na základních školách, ale jeho výstupy slouží také jako metodická pomůcka pro uživatele národnostních jazyků či pedagogické pracovníky.

Úřad vlády v roce 2021 administroval také 3 dotační programy zaměřené na integraci romské národnostní menšiny.

Dotační program **Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce** je preventivního charakteru a je určen pro neziskové organizace (spolky, ústavy, církevní právnické osoby, obecně prospěšné společnosti, nadace nebo nadační fondy) na realizaci neinvestičních projektů podporujících příslušníky romské komunity a obyvatele sociálně vyloučených lokalit (dále jen „SVL“) s cílem předcházet u nich sociálnímu vyloučení a odstraňovat jeho důsledky.

Dotační program je rozčleněn do dvou okruhů, v rámci nichž jsou podporovány:

- a) projekty využívající principy komunitní práce v romských komunitách/lokalitách, tj. projekty poskytující podporu a pomoc lidem žijícím v romských komunitách/lokalitách k získávání dovedností řešit svoji situaci vlastními silami,

s podporou dalších osob nebo společným úsilím dané komunity mj. vedoucí ke zlepšení sousedských vztahů;

- b) aktivity, které doplňují terénní práci, sociální programy a sociální služby, u nichž žadatel o poskytnutí dotace prokázal analýzou cílové skupiny a situace v komunitě/lokalitě, že jsou potřebné a vedou k prevenci sociálního vyloučení nebo přispívají ke zlepšení situace obyvatel romských lokalit.

Doplňkovou součástí projektů může být edukační a informační činnost, tj. pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, zpracování příkladů dobré praxe (např. formou příručky, včetně zpracování metodiky postupů v dané oblasti), vydávání informačních materiálů, tiskovin a publikací, které se vztahují k potřebám cílové skupiny a příp. ke zlepšení sousedských vztahů.

V rámci dotačního programu bylo v roce 2021 podpořeno 22 subjektů v celkové výši 13.841.891 Kč. V roce 2021 pracovalo 16 projektů s metodou komunitní práce. Co se týká projektů zaměřených na aktivity doplňující terénní práci, sociální programy a sociální služby, bylo v této oblasti podpořeno 6 projektů. Z pohledu územního bylo v rámci 2021 projektů podpořeno 25 lokalit, jelikož několik organizací působilo v rámci jednoho projektu i ve více lokalitách. Celkem bylo do projektových aktivit zapojeno přibližně 7 800 osob. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 12.

Účelem dotačního programu **Podpora terénní práce** je zabezpečení druhu vykonávané práce terénní pracovník, kterého zaměstnává obec nebo příspěvková organizace obce, zřízená pro tyto účely. Těžištěm terénní práce je přímá práce s cílovou skupinou v jejím přirozeném prostředí. Terénní pracovník vykonává následující okruhy činností: osvěta o právech příslušníků romské menšiny a podpora aktivního občanství příslušníků romské menšiny; podpora cílové skupiny při řešení problémů v oblasti vzdělání, zaměstnání, zdraví, bydlení, chudoby a diskriminace; práce s cílovou skupinou (jednotlivci nebo komunita) vedoucí k zmocňování jejich členů.

V roce 2021 bylo podpořeno celkem 36 obcí, v celkové výši 10.668.398 Kč. Celkem bylo v podpořených obcích vytvořeno 44 pracovních míst s průměrnou výší úvazku 0,84. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 13.

Dotační program **Podpora koordinátorů pro romské záležitosti** je určen na zabezpečení druhu vykonávané práce krajský koordinátor pro romské záležitosti v organizační struktuře krajského úřadu, včetně jeho potřeb na úrovni kraje v návaznosti na ustanovení § 67 odst. 1 písm. f) zákona o krajích. Sekundárním cílem je pak zajištění stability institucionální sítě, prostřednictvím které stát komunikuje a prosazuje centrální integrační politiku na úrovni kraje, a která významně přispívá ke koherentní a koordinované tvorbě a realizaci politik romské integrace na území České republiky. V rámci dotačního programu pro rok 2021 bylo zajištěno financování pozice krajského koordinátora včetně jeho potřeb ve 13 krajích (mimo hl. město Prahu) v celkové výši podpory 5.675.000 Kč.

8.4. Dotační programy Ministerstva práce a sociálních věcí

Projekty s cílovou skupinou „Národnostní menšiny“ se zaměřují převážně na integraci romské menšiny na trh práce. Dva projekty byly zaměřeny na podporu polské národnostní menšiny v oblasti Třinecka a Jablunkovska. Příslušníci národnostních menšin se však účastní i projektů pro jiné cílové skupiny, např. osoby starší 50 let, osoby do 25 let věku a mladistvé do 18 let bez kvalifikace nebo osoby s nízkou úrovní kvalifikace, osoby dlouhodobě nezaměstnané apod.

Počty dosud podpořených osob z národnostních menšin v soutěžních projektech IP 1.1 od začátku OPZ:

- v projektech zaměřených výslovně na národnostní menšiny: 841.
- v projektech celkem⁵³: 1700.

Za rok 2021 činí odhad počtu podpořených osob z národnostních menšin 350 osob.

Cílem výše uvedených projektů je řešit sociální vyloučení na trhu práce. Nejčastějšími aktivitami jsou motivační kurzy, pracovní diagnostika, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, obvykle s čerpáním mzdových příspěvků. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 14.

MPSV v rámci své činnosti zveřejňuje také výzvy zaměřené na sociálně vyloučené lokality. V roce 2021 se jednalo o výzvu č. 03_16_052 - Podpora sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách. Jednalo se o již třetí v pořadí vyhlášenou výzvu v rámci tzv. koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, který je podporován v rámci Investiční priority 2.1 Operačního programu Zaměstnanost (dále jen „OPZ“). Celková alokace výzvy činí 1.200.000.000 Kč. Uvedená výzva je určena pro obce, jakožto nositele Strategického plánu sociálního začleňování, které byly vybrány Monitorovacím výborem Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost MMR – Odboru pro sociální začleňování (Agentura), a to v období do 30. června 2019. Dalšími podmínkami pro zařazení obce/obcí do výzvy byla podepsaná smlouva o spolupráci (tzv. memorandum) s MMR – Odborem pro sociální začleňování (Agentura) a schválený Strategický plán sociálního začleňování zastupitelstvem obce.

Dále je výzva určena i pro projekty vycházející z tzv. tematického akčního plánu vytvořeného na základě vzdálené dílčí a komplexní podpory MMR - Agentury pro sociální začleňování. Tematický akční plán je novým nástrojem, kterým MMR - Agentura pro sociální začleňování reaguje na situaci v lokalitách.

Mezi oprávněné žadatele patřily: nestátní neziskové organizace, sociální družstva, obce, organizace zřizované obcemi, organizace zřizované kraji, dobrovolné svazky obcí, poskytovatelé sociálních služeb. Podporovanými cílovými skupinami byly osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, a to:

- národnostní menšiny,
- osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách.

V rámci výzvy zaměřené na sociálně vyloučené lokality patří mezi podporované aktivity:

- Podpora sociálních služeb (služeb sociální prevence a odborného sociálního poradenství);
- Podpora profesionální realizace sociální práce;
- Podpora komunitní sociální práce a komunitní centra, včetně podpory koordinační role obcí v této oblasti;
- Podpora osob v přístupu k bydlení;

⁵³ Odhad proveden na základě dosažených hodnot indikátoru č. 61500 (indikátor kombinuje počty cizinců i příslušníků menšin – počty cizinců byli kvalifikovaným odhadem a na základě informací z projektů od celkové dosažené hodnoty „odečtení“). Odhad se týká pouze soutěžních projektů (nejsou zahrnuty podpořené osoby v rámci projektů ÚP ČR).

- Podpora programů právní a finanční gramotnosti a prevence a řešení zadluženosti a předluženosti;
- Podpora osob v přístupu k zaměstnání a jeho udržení;
- Podpora služeb pro ohrožené děti a rodiny a podpora směřující k obnovení narušených funkcí rodiny;
- Podpora služeb pro osoby závislé nebo závislostí ohrožené a pro jejich rodinné příslušníky;
- Podpora aktivit přispívající k boji s diskriminací;
- Podpora programů prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality a veřejného pořádku;
- Podpora služeb pro osoby po výkonu trestu.

MPSV jakožto řídicí orgán OPZ a OPZ+ zveřejňuje i další výzvy, které nejsou zaměřeny pouze na národnostní menšiny či osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách. Tyto cílové skupiny jsou však uvedeny ve výčtu cílových skupin podporovaných výzvou. Cílová skupina „Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách“ byla zařazena i do dalších výzev, mezi které patří:

Výzva č. 03_16_048 - Integrované územní investice (dále jen „ITI“) – průběžná výzva

- Výzva byla vyhlášena v rámci Investiční priority 2.1 OPZ s možností příjmu žádostí od 31. 3. 2016 do 30. 6. 2019

Výzva byla cílena na podporu řešení problematiky regionální politiky a rozvoj metropolitních oblastí prostřednictvím integrovaného nástroje. Jedná se o metropolitní oblasti a aglomerace – Brněnská, Plzeňská, Ústecko-Chomutovská aglomerace. Projekty podané do této výzvy musely splňovat charakter zásadního významu pro dané území, musí být cíleny na podporu nejdůležitějších potřeb území, jejichž vyřešení přinese v území významnou pozitivní změnu. Řešení problematiky bylo popsáno ve schválených integrovaných strategiích a má formu podpory aktivit při využití sociálních služeb, aktivit souvisejících s komunitní sociální prací, aktivit souvisejících s prevencí kriminality, aktivit souvisejících s propojením podpory bydlení, zaměstnání, zdraví a sociální práce.

- Výzva č. 03_18_088 – Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování – soutěžní výzva
- Výzva byla vyhlášena v rámci Investiční priority 2.1 OPZ s možností příjmu žádostí od 2. 10. 2018 do 8. 1. 2019
- Výzva byla cílena na podporu aktivit, které mají přímý dopad na cílovou skupinu, tj. aktivity zaměřené na přímou práci s konkrétní cílovou skupinou v oblasti sociálního začleňování.
- Výzva č. 03_16_047 – Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)
- Výzva byla vyhlášena s možností příjmu žádostí od 29. dubna 2016 do 31. srpna 2020.

Výzva byla vyhlášena v rámci Investiční priority 2.3 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a je určena pro Místní akční skupiny (dále jen „MAS“) se schváleným programovým rámcem Operačního programu Zaměstnanost příslušné strategie komunitně vedeného místního rozvoje (dále jen „SCLLD“). V této výzvě stanovuje Řídicí orgán OPZ závazné podmínky pro vyhlášení výzev MAS na předkládání integrovaných projektů v území MAS. Výzvy MAS musí být v souladu s výzvou řídicího orgánu a s příslušnou SCLLD. Integrované projekty získají podporu, pokud jsou řádně vybrány v rámci výzvy MAS navazující na výzvu ŘO.

Podporované aktivity:

- Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím poskytování vybraných sociálních služeb a prostřednictvím dalších programů a činností v oblasti sociálního začleňování
- Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení
- Podpora opatření v oblasti zaměstnanosti
- Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
- Podpora prarodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni

8.5. Dotační programy Ministerstva spravedlnosti

V roce 2021 byly Ministerstvem spravedlnosti financovány aktivity národnostních menšin v rámci čtyř dotačních titulů. Jmenovitě se jednalo o:

- Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy,
- Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele,
- Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a
- Podpora práce s rodinami odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „VTOS“).

Tyto dotační tituly nejsou přednostně zacíleny na práci s menšinami, avšak jejich účel (prevence kriminality a služby obětem trestné činnosti) a podporované služby umožňují podporovat aktivity národnostních menšin.

Ad 1) Předmětem dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy jsou probační programy ve smyslu zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), které svým obsahem reagují na konkrétní potřeby mladistvých v daném regionu a snižují rizika opakování trestné činnosti. Jedná se o programy zahrnující sociální výcvik, rozvoj sociálních dovedností, psychologické poradenství, rozvoj osobnosti, terapeutický program, činnosti vzdělávací, doškolovací, rekvalifikační a obecně prospěšné, které vedou k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvých a směřují k tomu, aby se mladiství vyhnuli chování, které by bylo v rozporu se zákonem, a k podpoře jejich vhodného sociálního zázemí, k urovnání vztahů mezi nimi a poškozenými. V roce 2021 bylo podpořeno 9 projektů v celkové výši 1.500.000 Kč.

Ad 2) Účelem dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele je podpora poskytování probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele, které jsou realizovány specifickou a strukturovanou metodou práce a jejichž cílem je ukončení kriminálního jednání a úspěšná resocializace pachatelů trestné činnosti. Programy mohou být postaveny na individuální nebo skupinové práci s pachateli, stejně jako na vhodné kombinaci skupinové a individuální práce; doplňkově mohou programy pracovat i s jinými subjekty (např. rodinní příslušníci). Programy zahrnují aktivity zaměřené na uvědomění si důsledků vlastního kriminálního jednání a jeho dopadu na osoby jím dotčené, přijetí odpovědnosti a spáchaný trestný čin, porozumění příčinám svého protiprávního jednání a rozpoznání jeho spouštěčů, osvojení si způsobu konstruktivního zvládnutí krizových/rizikových situací a přijetí způsobů jednání, které vedou k řádnému životu. V roce 2021 bylo podpořeno 9 projektů v celkové výši 2.000.000 Kč.

Ad 3) V rámci dotačního titulu Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, jsou podporovány projekty, jejichž náplní je poskytování služeb obětem trestných činů na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Dotaci je možné získat na projekty zaměřené na poskytování právních informací a restorativní programy (zahrnují činnosti a procesy usilující o obnovení stavu, který byl narušen v důsledku spáchaného trestného činu, např. mediace, rodinné konference atd.). V roce 2021 bylo podpořeno 20 projektů v celkové výši 9.100.000 Kč.

Ad 4) V rámci dotačního titulu Program podpory práce s rodinami odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody je zajišťována práce s rodinami odsouzených ve VTOS, jejichž cílem je udržení kontaktů osob ve VTOS se svými blízkými, včetně ekonomické a provozní dotace kontaktů s rodinou; udržení, případně i posílení rodičovské role u osoby ve VTOS, která je rodičem, snižování nepříznivého dopadu věznění některého z rodičů na děti; a podpora funkčních vztahů a rodinného zázemí uvězněných osob před nástupem, během výkonu a po propuštění z VTOS. Obsahem projektů je poskytování informačního servisu a poradenství, psychologické podpory, materiální a provozní podpory rodinám odsouzených, organizování společných aktivit odsouzených a jejich rodin a asistované návštěvy. V roce 2021 bylo podpořeno 8 projektů v celkové výši 2.000.000 Kč.

8.6. Dotační programy Ministerstva pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj, jakožto řídicí orgán Integrovaného regionálního operačního programu, zveřejňuje rovněž výzvy v rámci tzv. koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, jejichž realizátorem je Odbor pro sociální začleňování MMR (Agentura). I v rámci tohoto operačního programu je podporována především integrace romské menšiny.

8.7. Aktivity nad rámec dotačních programů státního rozpočtu

Ministerstvo kultury

Nad rámec výše uvedených dotačních programů poskytlo Ministerstvo kultury finanční prostředky na aktivity národnostních menšin i v dalších programech, jako je např. dotační program Knihovna 21. století Odboru umění, literatury a knihoven Ministerstva kultury. Seznam všech podpořených projektů v tomto dotačním programu je uveden v příloze č. 15.

Odbor výzkumu a vývoje podporuje od roku 2018 konsorciální projekt DG18P02OVV064 s názvem *Právní, historické a společenskovední aspekty nových a tradičních menšin v České republice*, jehož příjemci jsou Univerzita Karlova - Právnická fakulta, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., Slezská univerzita v Opavě - Fakulta veřejných politik v Opavě a Slezské zemské muzeum (viz též část 2.2.) . V rámci projektu je využívána i spolupráce s Radou⁵⁴.

Odbor ekonomický, oddělení investic a veřejných zakázek Ministerstva kultury v roce 2021 zajistil také investiční akce, týkající se rekonstrukcí objektů. V programu Podpora reprodukce majetku regionálních kulturních zařízení byly na národnostní menšiny zaměřeny dvě akce, a to:

- **Muzeum moravských Chorvatů – rekonstrukce objektu v Jevišovce.** Předmětem akce je vybudování muzea a kulturně společenského centra Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR. Akce je rozdělena do dvou etap, v rámci I. etapy byla zrekonstruována původní nemovitost, ve II. etapě byla řešena přístavba k muzeu za

⁵⁴ <https://www.rvvi.cz/cep?s=jednoduche-vyhledavani&ss=detail&n=0&h=DG18P02OVV064>

účelem rozšíření prostor pro expozice a zřízení společenských prostor. Během roku 2021 probíhaly stavební práce komplikované náleзовými stavy a dopadem mimořádných opatření v souvislosti s onemocněním covid-19. Celkové dotační prostředky pro potřeby akce jsou dle platného rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále jen „RoPD“) ve výši 24.986.233 Kč. K 31. prosinci 2021 bylo vyčerpáno celkem 24.299.546,89 Kč a akce má být dokončena k 31. březnu 2022. Dne 10. prosince 2021 požádal účastník o další navýšení dotace o 800.000 Kč na vybavení vnitřních prostorů.

V rámci podprogramu Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení byly podpořeny 4 projekty:

- *Demolice areálu vepřína v Letech u Písku a archeologický výzkum.* Předmětem akce je úplná příprava pozemků dotčených bývalým táborem v obci Lety u Písku, které má ve správě Muzeum romské kultury, s. p. o., k následné výstavbě památníku. Součástí akce je uskutečnění archeologického výzkumu na dotčených pozemcích, vypracování komplexního demoličního projektu s navazující stavební demolicí areálu výkrmny, kdy součástí stavebních prací bude finální úprava celého prostoru dotčeného demolicí, tj. zplanýrování, úprava cest a zatravnění. Během roku 2020 byla dokončena náleзовá zpráva, která je výstupem badatelského archeologického výzkumu této lokality. Dále byl dokončen projekt demolice, který bude nutno upravit dle výsledků architektonické soutěže pro vlastní ztvárnění památníku. Uváděná soutěž byla uskutečněna v roce 2020 a je financována z vlastních zdrojů organizace a ze zdrojů EHP Norských fondů. Celkové dotační prostředky pro potřeby akce demolice jsou dle platného RoPD ve výši 111.500.000 Kč. Během roku 2020 byly čerpány dotační prostředky ve výši 1.807.425 Kč. V roce 2021 byly čerpány dotační prostředky ve výši 172.788 Kč, které se převážně týkaly archeologického výzkumu. Také byla aktualizována kompletní projektová dokumentace v návaznosti na nově budovaný památník. Akce je dále prodloužena a bude ukončena k 31. březnu 2023.
- **MRK, Modernizace IT.** Předmětem akce byla modernizace informačních technologií v budově sídla Muzea romské kultury, s. p. o., Bratislavská 246/67 v Brně. Součástí této modernizace jsou stavební úpravy části stávající budovy MRK pro zřízení nové serverovny, dodávka a montáž dvou kusů serverů včetně SW, dodávka a montáž nového úložiště včetně SW, dodávka 12 ks uživatelských stanic včetně SW, dodávka 1 ks barevné tiskárny A3 a jednoho skeneru a dále připojení budovy novým optickým kabelem. Akce byla ukončena při dosažení plánovaných parametrů vydáním závěrečného vyhodnocení akce dne 12. srpna 2020. Z poskytnuté dotace ve výši 1.500.000 Kč byly na realizaci akce vyčerpány prostředky ve výši 1.487.320 Kč.
- **MRK, Dokončení expozic Památníku Hodonín.** Předmětem akce je dokončení expozic v uváděném památníku, který je ve správě Muzea romské kultury, s. p. o. Pro toto dokončení budou celkově provedeny ještě nové, dodatečné práce, kterými dochází k potřebné revitalizaci části venkovních ploch (je to i nový závazný parametr akce). Cíl akce ani výše dotace se nemění a je stále ve výši 3.500.000 Kč. Další uváděné práce a instalace, tj. infocentrum – grafika, včetně audio a video techniky, „listovací“ soubory, osvětlení vč. napojení objektu „Barák vězňů“ a zapojení osvětlení a dále venkovní informační systém, včetně celkové dodávky nosných prvků a části jejich založení. Celkové dotační prostředky pro potřeby této akce jsou dle platného RoPD ve výši 3.500.000 Kč a nemění se. Během roku 2020 a částečně i roku 2021 nebyly čerpány dotační prostředky z důvodů komplikací plynoucích ze sporů o autorská a licenční práva na „Projekt expozic“ a dále z důvodu rozšíření pandemie covid-19. Úplné dokončení akce bylo s ohledem na rozšíření prací o revitalizaci části venkovních ploch správcem programu stanoveno na nový termín ukončení akce k 30. červnu 2022. V průběhu roku 2021 poskytovatel provedl na místě odbornou dohledku a neshledal závad.

- **MRK, Zajištění infrastruktury v areálu bývalého vepřína v Letech.** Tato nová akce byla zařazena k realizaci z důvodu potřeby vybudování nové infrastruktury (celého kompletu) pro stavbu návštěvnického centra. Akce je ve vztahu i k dotačnímu projektu fondů EHP a Norska (KU-PDP01-001). Celkové náklady dotace jsou ve výši 6.347.134 Kč. Dokončení realizace se předpokládá v RoPD k termínu 31. května 2023. Z věcného hlediska se jedná o realizaci příjezdové cesty, parkoviště, terénních úprav, závlahového systému a základního mobiliáře.

Samostatné oddělení církví a náboženských společností (dále jen „SOCNS“) vyhlásilo pro rok 2021 jediné výběrové dotační řízení, a sice „Konkurz na podporu významných kulturních aktivit s náboženskou tematikou pro církve a náboženské společnosti a pro spolky“. V rámci tohoto konkurzu jsou podporovány aktivity zvyšující informovanost a zájem o náboženskou oblast vymezenou činností registrovaných církví a náboženských společností. SOCNS neposkytl v roce 2021 žádnou dotaci určenou primárně na podporu aktivit národnostních menšin. Podporou určité nábožensko-kulturní akce však mohlo dojít k nepřímé podpoře těchto skupin a jejich aktivit. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 16.

Samostatné oddělení ochrany kulturních statků realizovalo program Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II – Zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami (ISO II/A). Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 17.

Samostatné oddělení muzeí (dále jen „SOM“) v rámci dotačních programů ve své gesci v roce 2021 podpořilo projekty, které sice primárně nevycházejí z aktivit příslušníků národnostních menšin, avšak s příslušníky národnostních menšin na území dnešní ČR souvisejí. Jedná se o dotační programy „Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví“ a „Podpora expozičních a výstavních projektů“. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 18.

Jako další významné aktivity SOM v oblasti národnostních menšin lze uvést aktivity jednotlivých muzeí. **Národní muzeum** (dále jen „NM“) bylo partnerem akce 20. Setkání národnostních menšin a konference Reflexe a výhledy národnostních menšin (Nová budova NM, 4. listopadu 2021).

Moravské zemské muzeum (dále jen „MZM“) ve spolupráci s řeckou národnostní menšinou uspořádalo několik akcí:

- *Dva životy, dvě kultury, dvě země.* Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti (7. července – 8. srpna 2021), Putovní výstava ve spolupráci s Nadačním fondem Hellenika, Brno; pořadatel Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč.
- *Menšina v menšině – osudy tzv. řeckých monarchofašistů u nás* (15. srpna 2021), Přednáška; pořadatel Muzejní spolek Telč.
- *Dva životy, dvě kultury, dvě země* (27. září 2021), Beseda o autorské knize; pořadatel Lyceum Řekyň v ČR.
- *Řecko v duši* (vysílání 31. října 2021). ČT2 – Cesty víry; odborná spolupráce na TV dokumentu.

Dále v MZM proběhla jedna akce, která měla za cíl popularizaci kultury národnostních menšin obecně. Akce nesla název „Čtrnáct barev Vánoc“, konala se 17. prosince 2021 a její součástí byla mj. přednáška o vánočních svátcích v pojetí národnostních menšin. Pořadatelem byla Univerzita třetího věku, Masarykova univerzita v Brně.

V rámci projektu Czech-in připravilo MZM pro anglicky, rusky a vietnamsky mluvící menšinu komentované prohlídky s kurátorem na výstavách *Trojí život středověké keramiky* (19. května – 3. října 2021) a *Keltové, Brno a hvězdy* (10. listopadu 2021 – 3. července 2022).

Spolupráce probíhala také s MRK. V rámci festivalu Meeting Brno připravilo MZM ve spolupráci s MRK první veřejnou projekci dokumentárního filmu *Lety*. Projekce se konala ve středu 28. července 2021 v 17.00 v přednáškovém sále Dietrichsteinského paláce MZM. Po projekci odpovídali pracovníci MRK na dotazy a představili činnost muzea týkající se nového památníku v Letech.

Slezské zemské muzeum (dále jen „SZM“) připravilo v roce 2021 v rámci řešení projektu NAKI DG18P02OVV064 výstavu s názvem „*Staré“ a „nové“ menšiny v České republice* (10. září – 31. prosince 2021). Výstava se věnovala historii a současnosti národnostních a náboženských menšin v českých zemích po roce 1945 v kontextu společenského vývoje. Téma bylo prezentováno na základě historických dokumentů a rovněž uměleckou formou prostřednictvím fotografií Jindřicha Štreita. Výstava se týkala jak „starých“ menšin – Poláků a Němců, tak „nových“ menšin – Slováků, Maďarů, emigrantů z Volyně, Rumunska, uprchlíků z Řecka, v 70.–80. letech 20. století také z Vietnamu, Ukrajiny, Ruska či Mongolska.

V rámci řešení projektu SZM také vydalo kritický katalog „*Staré“ a „nové“ menšiny v České republice* a participovalo na přípravě *Atlasu národnostních a náboženských menšin v České republice a Atlasu národnostních a náboženských menšin ve Slezsku a na severní Moravě*.

Národní technické muzeum (dále jen „NTM“) poprvé představilo veřejnosti komplexní obraz osobnosti Jindřicha Waldese, podnikatele židovského původu, vlastence a mecenáše umění, a historii jeho firmy prostřednictvím výstavy pořádané v termínu 22. září 2021 – 20. února 2022 pod názvem *Jindřich Waldes. Podnikatel, sběratel, mecenáš*. Výstavu uspořádalo NTM ve spolupráci se Státním oblastním archivem v Praze při příležitosti 80. výročí úmrtí Jindřicha Waldese.

Technické muzeum v Brně (dále jen „TMB“) realizovalo výstavu *Vietnam včera a dnes* (2. listopadu – 31. prosince 2021). Kurátorka výstavy PhDr. Naděžda Urbánková spolupracovala s vietnamskou komunitou v Brně, mimo jiné s předsedou Svazu Vietnamců v Brně a na jižní Moravě a místopředsedou Svazu Vietnamců v ČR Ing. Truong Cong Su a s Mgr. Julíí Lien Vrbkovou z Magistrátu města Brna. Návštěvníci TMB mohli srovnat život ve Vietnamu v rozpětí více než sta let. Padesát skleněných kolorovaných stereodiapozitivů z přelomu 19. a 20. století, tedy v době, kdy byl Vietnam součástí Francouzské Indočíny, dokumentovalo vzhled tehdejších vietnamských měst a venkovských oblastí, typické kroje některých národnostních skupin, podobu tradičních oslav a svátků, ale i přítomnost evropských kolonizátorů. Snímky byly vystaveny v jedinečném historickém skupinovém prohlížecím přístroji v expozici TMB Panorama. V přílehlé Malé galerii TMB vytvořila kurátorka k těmto historickým stereosnímům protiváhu v padesáti velkoformátových fotografiích z roku 2019 od mladé brněnské fotografky Mgr. Zuzany Konvalinkové. Na soudobých snímcích mohli návštěvníci konfrontovat historii s pokrokem, kterého vietnamská společnost dosáhla navzdory válečným strastím během boje za národní suverenitu. Součástí výstavy byl infopoint se základními informacemi o vietnamské historii a tradicích. V rámci vernisáže mohli návštěvníci ochutnat i typické vietnamské jídlo.

Interpretace kultury českých Němců je základním pilířem činnosti **Muzea v přírodě Zubrnice**, jakožto organizační složky **Národního muzea v přírodě**. Na jaře 2021 byl ve spolupráci se spolkem Omnium, z. s. uspořádán dvoudenní workcamp, během kterého bylo ze skládky, založené v roce 1968 v souvislosti s likvidací zubrnického hřbitova, zachráněno na dvě desítky náhrobních stél a dalších fragmentů hrobů původních německých obyvatel. Akce měla mediální ohlas a v té souvislosti bylo muzeum osloveno Muzeem města Ústí nad

Labem s námětem výstavy náhrobků. Ta byla realizována přímo v uzavřené ulici v centru města. Smyslem této netradiční výstavy s názvem *Hřbitov na ulici a s podtitulem Ruhe sanft!/Odpočívej v pokoji?* (konec července – konec srpna 2021), která měla celorepublikový dosah a vzbudila vášnivé diskuze veřejnosti, bylo upozornit prostřednictvím „zubrnického případu“ na problematiku přístup současně společnosti v otázce přístupu k opuštěným a zanikajícím německým hřbitovům obecně. K výstavě byl vytištěn leták a na závěr byla uspořádána diskuze s veřejností.

Na akci záchrany náhrobků a následné uspořádání výstavy ve veřejném prostoru v závěru roku 2021 navázalo řešení expozice lapidária náhrobků přímo v Zubrnici. Ve spolupráci s umělci a pedagogy Fakulty umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, realizátory výstavy *Hřbitov na ulici*, byla uskutečněna expozice interpretující historii a osudy zubrnického hřbitova. Expozice také obsahuje návrh realizace a umístění symbolického pomníku smíření/uctění na místě zrušeného hřbitova. V roce 2022 bude doplněna obsáhlým dvojjazyčným letákem.

Spolupráce s potomky původních obyvatel proběhla v rámci příprav výstavy *Zaniklé obce pod Bukovou horou*, kterou Muzeum v přírodě Zubrnice připravilo ve spolupráci s Archivem města Ústí nad Labem, a zároveň také při přípravě tištěného knižního *Průvodce po zaniklých obcích, osadách a samotách pod Bukovou horou* (autor Petr Karlíček). Na jaře 2021 byla inzerována výzva pamětníkům ve vysídleneckém periodiku *Aussiger Bote*, která měla za následek dvě hodnotné reakce. Spoluprací muzea v Zubrnici a archivu v Ústí nad Labem byly následně získány cenné informace a historické snímky, které byly publikovány ve zmíněné knize, vydané muzeem a archivem na sklonku roku 2021. Součástí zmiňované výstavy se rovněž staly nově objevené a přeložené pověsti z okolí Bukové hory.

Podle plánu byl v roce 2021 vydán propagační komiks muzea, který svým zpracováním upozorňuje hravou formou i na problematiku poválečné vysídlení německy hovořících obyvatel.

Valašské muzeum v přírodě je jakožto organizační složka NMvP dlouhodobým partnerem mezinárodního festivalu *Romská píseň*. Dne 24. července 2021 proběhl v Dřevěném městečku muzea již 27. ročník mezinárodního festivalu *Romská píseň*, který organizovala Demokratická aliance Romů se sídlem ve Valašském Meziříčí. Festival začal ve 13.00 v amfiteátru Dřevěného městečka za účasti souborů a skupin z České republiky a Slovenska, a to Cimbálové muziky Polajka z Rožnova pod Radhoštěm, Brillant orchestru z Banské Bystrice, skupiny Romano Jilo z Brna a kapel Giňovci z Opavy, IMPERIO z Přerova a Gitans. Dřevěné městečko navštívilo celkem 1 206 osob.

Mimo rozpočet muzea získal dotaci na tento projekt také spolek Demokratická aliance Romů 144.800 Kč v rámci programu na podporu integrace příslušníků romské menšiny vyhlášeném odborem regionální a národnostní kultury.

Vzdělávací oddělení **Památníku Terezín** (dále jen „PT“) pořádá jednodenní a vícedenní vzdělávací semináře pro žáky, studenty a pedagogy se zaměřením na historii holocaustu, problematiku antisemitismu, rasismu, nebezpečí nacistické ideologie, na její projevy a na intoleranci ve společnosti vůbec. Tato problematika se práv židovské menšiny úzce týká. Výstavy PT často s problematikou holocaustu také úzce souvisí. V roce 2021 se jednalo např. o putovní dokumentární výstavu Centra pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí II. světové války, o. p. s. *Uloupené umění* (10. prosince 2020 – 28. února 2021) či o dokumentární výstavu Pasy pro život (10. června 2021 – 31. srpna 2021). Dne 8. února 2021 PT pořádal již druhý ročník akce *Pocta Bedrníkovi aneb modrá krev v protinacistickém odboji* o úloze šlechty v odboji proti nacistům, bohužel vzhledem k protiepidemickým opatřením bez účasti veřejnosti, které byla akce zprostředkována skrze platformu YouTube. Tato komponovaná přednáška se věnuje významným postavám

protinacistického odboje z řad příslušníků šlechty, tzv. modré krve, kteří byli řazeni mezi československou německou či rakouskou menšinu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Národnostní menšiny jsou jednou z cílových skupin sociálních služeb. Cílem sociálních služeb je poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci za účelem jejich sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Počet sociálních služeb pro cílovou skupinu etnické menšiny registrovaných k 25. ledna 2022 ukazuje následující tabulka. Mezi nejvíce zastoupené sociální služby patří odborné sociální poradenství, a terénní programy. Početné jsou dále sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež.

Tabulka č. 7 - Počet vybraných druhů sociálních služeb, které v registru poskytovatelů explicitně uvádí mimo jiné cílovou skupinu národnostní menšiny k 25. lednu 2022

Druh sociální služby	Počet
azylové domy	13
domy na půl cesty	1
kontaktní centra	3
krizová pomoc	3
nízkoprahová denní centra	1
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	52
noclehárny	2
odborné sociální poradenství	73
služby následné péče	1
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	42
sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
sociálně terapeutické dílny	1
sociální rehabilitace	13
telefonická krizová pomoc	9
terénní programy	65
Celkem	280

Zdroj: OK registr k 25. lednu 2022

Sociální služby MPSV jsou poskytovány bez rozdílu rasy, národnosti, náboženského vyznání a pohlaví, tzn., že sociálních služeb, které mohou využívat příslušníci národnostních menšin, je celkem okolo 5 500 druhů.

8.8. Dotační programy krajů na podporu příslušníků národnostních menšin

Aktivity příslušníků národnostních menšin v České republice jsou každoročně podporovány také z rozpočtů jednotlivých krajů. Výčet dotačních programů, prostřednictvím kterých byly v roce 2021 podporovány aktivity národnostních menšin (včetně dotačních programů na podporu integrace romské menšiny) jsou uvedeny níže.

Jihočeský kraj

Kraj nevyhlašuje samostatný dotační titul na podporu aktivit určených národnostním menšinám. V roce 2021 byl vyhlášen a realizován dotační program „Podpora služeb nedefinovaných v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách“, kde Opatření č. 2 bylo směřováno na Podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje. Účelem programu bylo spolufinancování konkrétních projektů, programů a dalších aktivit na podporu služeb pro občany ohrožené sociálním vyloučením, a to především v rizikových lokalitách Jihočeského kraje, které povedou k sociálnímu

začleňování jednotlivců případně rodin bez ohledu na etnickou příslušnost nebo jiné charakteristiky.

Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj vyhlašuje samostatný dotační titul na podporu činnosti národnostních menšin. Jedná se o dotační program Jihomoravského kraje na činnost národnostních menšin, který zahrnuje finanční podporu neinvestičních projektů zaměřených na podporu vzdělávacích programů v oblasti národnostních menšin, na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže (činnost výtvarná, taneční, dramatická a sportovní) v oblasti národnostních menšin, na kulturní aktivity a akce národnostních menšin (včetně vydavatelské činnosti), na podporu mimořádných kulturních akcí místního, regionálního i nadregionálního významu v oblasti národnostních menšin. Na tento dotační program byla v rozpočtu Jihomoravského kraje pro rok 2021 vyčleněna částka ve výši 1.000.000 Kč. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 21.

Aktivity příslušníků národnostních menšin v Jihomoravském kraji každoročně podporuje ze svého rozpočtu také statutární město Brno, které v roce 2021 podpořilo projekty v celkové výši 1.316.000 Kč. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 22.

Karlovarský kraj

Karlovarský kraj nezřizuje žádný dotační titul specificky zaměřený pouze na národnostní menšiny. Menšiny dotace čerpají z oblasti kulturní, sociální, vzdělávací a sportovní. Částky do 200.000 Kč schvaluje Rada Karlovarského kraje, nad tuto částku Zastupitelstvo Karlovarského kraje.

Nad rámec dotačního systému podpořil Karlovarský kraj v roce 2021 aktivity příslušníků národnostních menšin celkovou částkou ve výši 260.000 Kč. Konkrétně se jednalo o tyto podpořené kulturní akce:

Karlovarský kraj, v roce 2021 podpořil níže uvedené aktivity příslušníků národnostních menšin:

- Pro Obec Slovákov v ČR, z.s. – pobočka Karlovy Vary byla poskytnuta dotace (*Den národnostních menšin*) ve výši 180.000 Kč

Dále Karlovarský kraj v roce 2021 (v oblasti kulturní) podpořil:

- Svaz Madarů žijících v českých zemích, z.s. - pobočka v Karlových Varech, na Podporu kulturních aktivit v kraji částkou 20.000 Kč
- Západočeský symfonický orchestr Mariánské Lázně na *Mezinárodní hudební festival Lebendes Grenzland – Živé pohraničí* částkou 40.000 Kč
- Město Luby na *Oslavy přeshraničního setkávání občanů* částkou 20.000 Kč

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj zřizuje dotační program Podpora kulturních aktivit. V roce 2021 bylo z tohoto programu čerpáno 40.000 Kč. Konkrétně byl podpořen IV. ročník *Romského Festivalu* (příjemce dotace Džas dureder dživipnaha, z. s.) ve výši 40.000 Kč

Kromě dotačních programů je možné žádat o poskytnutí dotace i na jiný účel, který si žadatel stanoví sám v žádosti o dotaci. Podporu je možné poskytnout zpravidla jen v tom případě, že na účel, na který je dotace požadována, není možné žádat v řádném dotačním programu

Královéhradeckého kraje. O schválení dotace rozhoduje (dle požadované výše) v souladu se zákonem o krajích buď Rada Královéhradeckého kraje, nebo Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje. Konkrétně zde byly podpořeny *Aktivity k 30. výročí návratu černobylských krajanů do staré vlasti* (příjemce dotace Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, z.s.) ve výši 60.000 Kč. Dále byla podpořena účast Regionálního ukrajinského spolku ve východních Čechách na *krajských Dožínkách 2021* částkou 20.000 Kč.

Liberecký kraj

I v roce 2021 pokračoval samostatný dotační titul na podporu činnosti národnostních menšin v Libereckém kraji. Jedná se o program Podpora integrace národnostních menšin a cizinců, jehož celková alokace v roce 2021 činila 1.000.000 Kč. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 23.

Národnostní organizace a obce mohly dále žádat o finanční podporu v rámci Dotačního fondu Libereckého kraje jako například v programu na volnočasové aktivity, sport, zdravotnictví či kulturu. Dotace poskytované z Dotačního fondu Libereckého kraje představují formu finanční podpory kraje projektům věcně, finančně a časově vymezených podmínkami krajem vyhlášených programů resp. podprogramů jednotlivých resortů kraje a odpovídající příslušné výzvě k předkládání žádosti o poskytnutí dotace z rozpočtu kraje.

Národnostní organizace a obce Libereckého kraje se mohou hlásit do dotačních programů a podprogramů na republikové úrovni:

- Programy resortu školství, mládeže a tělovýchovy
- Programy resortu sociálních věcí
- Programy resortu cestovního ruchu, památkové péče a kultury
- Programy resortu regionálního rozvoje a evropských projektů

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj každoročně vyhláší dotační program zaměřený na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje. V roce 2021 byly organizace zajišťující aktivity pro příslušníky národnostních menšin podpořeny v rámci dotačního programu vyhlášeného na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje finanční částkou ve výši 1.650.000 Kč. Program na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2021 byl vyhlášen na základě usnesení Rady Moravskoslezského kraje usnesením č. 96/8424 ze dne 21. září 2020, kdy byly schváleny podmínky dotačního programu. Do programu bylo předloženo 30 projektů s celkovým požadavkem o dotaci ve výši 2.124.300 Kč. Bylo podpořeno 14 projektů organizací, realizujících aktivity pro polskou, slovenskou, řeckou, vietnamskou nebo romskou národnostní menšinu. O poskytnutí dotací v rámci tohoto dotačního programu rozhodlo Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje (usnesení č. 3/156 ze dne 17. března 2021 a 5/395 ze dne 16. září 2021). Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 24.

Moravskoslezský kraj podpořil v roce 2021 národnostní menšiny také v rámci individuálních dotací. Jeden projekt byl schválen v rámci dotačního titulu Program aktivit v oblasti kultury na rok 2021 - Prousalí Or Prusali Dimitra, projekt *Kulturní centrum Zámek Poruba*, výše dotace činila 89.400,00 Kč a byla schválena usnesením zastupitelstva kraje č. 3/155 ze dne 17. 3. 2021. Seznam těchto podpořených projektů tvoří přílohu č. 25.

Olomoucký kraj

Pro rok 2021 byl vyhlášen dále Program podpory kultury v Olomouckém kraji. V rámci dotačního titulu 2 Podpora kulturních aktivit mohly o dotaci žádat organizace realizující kulturní aktivity pro národnostní menšiny. V rámci tohoto programu bylo podpořeno celkem 3 projekty v celkové výši 10.000 Kč. Seznam podpořených projektů je uveden v příloze č. 26.

Další dotační program Olomouckého kraje, Podpora integrace romských komunit, byl směřován k sociálnímu začleňování a prevenci sociálního vyloučení osob. Zacielen byl na podporu akcí/projektů směřujících k sociálnímu začleňování a prevenci sociálního vyloučení příslušníků romských komunit na území Olomouckého kraje a to zejména na komunitní práci. Na tuto oblast byla v roce 2021 vyčerpána částka 102.800 Kč. Akcent na financování komunitní práce a komunitních aktivit byl zvolen s ohledem na skutečnost, že tato oblast je podporována i z dotačního programu Úřadu vlády ČR – Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, kde je požadavek minimálně 30% dofinancování žadatelem. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 27.

Nad rámec uvedených dotačních programů byla městu Hanušovice z rozpočtu Olomouckého kraje poskytnuta částka 1.500.000 Kč na realizaci projektu *Systém H-point*, který je zaměřen na osoby ohrožené sociálním vyloučením, převážně příslušníky romské menšiny, ve městě Hanušovice a jeho přilehlém okolí. Systém zahrnuje práci s celými rodinami, včetně dětí. Ve spolupráci se ZŠ byla vytvořena pozice sociálního pedagoga, která se ukazuje jako velmi funkční nástroj a je součástí rozsáhlého systému *H-point*. Jedná se o pokračování pilotního projektu H-point z roku 2020, jehož předmětem je zajištění finančních prostředků na mzdy klíčových pracovníků tj. vedoucích pracovních skupin. Pro úplnost uvádím, že uvedená podpora tohoto projektu se projevila rovněž úspěchem MAS Horní Pomoraví v programové oblasti 7 - Inkluze Romů a posilování jejich postavení: Posílení inkluze a postavení Romů z Norských fondů 2014-2021. Mimo jiné aktivity je do projektu zakomponováno i mapování historie Romů na Hanušovicku a prezentace romské kultury pro veřejnost.

Pardubický kraj

Pardubický kraj podpořil v roce 2021 16 projektů zaměřených na aktivity národnostních menšin nebo na předcházení sociálnímu vyloučení. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 28.

Plzeňský kraj

Plzeňský kraj nezřizuje žádný dotační titul zaměřený specificky pouze na národnostní menšiny.

V roce 2021 Odbor sociálních věcí Plzeňského kraje individuálně podpořil neziskovou organizaci Roma Plzňatar, z. s. částkou 30.000 Kč na podporu provozu a činnosti.

Hlavní město Praha

Aktivity organizací národnostních menšin hl. m. Praha dlouhodobě podporuje prostřednictvím speciálního dotačního programu⁵⁵.

⁵⁵ Hl. m. Praha má vedle dotačního programu na podporu aktivit národnostních menšin také svůj samostatný dotační program zaměřený na oblast integrace cizinců. V rámci „Programu v oblasti podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy pro rok 2021“ byla poskytnuta podpora projektům v celkové výši 4.000.000 Kč.

Pro oblast podpory národnostních menšin byl vyhlášen Program v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021 (jednoleté a víceleté financování). Konkrétně Okruh I. - Prezentace národnostních kultur v hl. m. Praze – kulturní, společenská a osvětová činnost národnostních menšin, Okruh II. - Publikační činnost související se vztahem národnostních menšin k hl. m. Praze“ a Okruh III. - Kontinuální víceletá činnost v oblasti prezentace kultury národnostních menšin v hl. m. Praze.

V roce 2021 bylo v rámci uvedeného programu podpořeno dotací z rozpočtu hl. m. Prahy celkem 75 (z 90 podaných žádostí) projektů v rámci jednoletého financování v celkové výši 4.000.000 Kč, žádný nový projekt v rámci víceletého financování podpořen nebyl a byla pouze vyplacena částka v celkové výši 160.000 Kč na 1 projekt schválený v roce 2018.

Přehled projektů schválených Radou / Zastupitelstvem HMP v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin dle jednotlivých Okruhů – viz přílohy č. 29, 30 a 31.

V roce 2021 bylo podpořeno celkem 6 projektů formou individuální účelové neinvestiční dotace v oblasti národnostních menšin v celkové výši 6.072.000 Kč.

Přehled těchto projektů, které byly schváleny Radou/Zastupitelstvem HMP - viz příloha č. 32.

Středočeský kraj

Středočeský kraj nezřizuje žádný dotační titul zaměřený specificky pouze na národnostní menšiny, ale v oblasti dotační politiky pro národnostní menšiny zaměřuje svou činnost především na podporu romské národnostní menšiny - podporuje činnost a aktivity sociálních služeb ve vyloučených lokalitách. V rámci dotačního řízení na podporu všech sociálních služeb Středočeský kraj v uplynulém roce rozdělil částku 2.282.512.100 Kč.

Ústecký kraj

Ústecký kraj nemá zřízený dotační program určený pro financování aktivit příslušníků národnostních menšin. Takový program byl však v průběhu roku připravován v rámci činnosti Výboru pro národnostní menšiny a očekává se jeho vyhlášení v roce 2022. Aktivity příslušníků národnostních menšin byly dosud podporovány individuální formou. Aktivity je možné financovat prostřednictvím Fondu Ústeckého kraje a individuální dotace, o níž rozhodují orgány kraje na základě podané elektronické žádosti žadatele o finanční prostředky. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 33.

Kraj Vysočina

Kraj Vysočina nezřizuje žádný dotační titul zaměřený specificky pouze na národnostní menšiny. V rámci programu Dotační podpora kraje 2021 jsou primárně podporovány aktivity, které mají zabránit sociálnímu vyloučení. Jednou z cílových skupin jsou ale i národnostní menšiny, na které jsou jejich aktivity zaměřeny.

Zlínský kraj

Zlínský kraj v roce 2021 nevyhlašoval žádný dotační program, prostřednictvím kterého by byly financovány aktivity příslušníků národnostních menšin.

8.9. Zahraniční zdroje financování aktivit národnostních menšin

Národnostní menšiny využívají ke své činnosti rovněž zahraniční zdroje financování. Jde především o podporu ze strany některých mateřských zemí národnostních menšin, ale také o podporu ze strany soukromých filantropů.

Chorvatská menšina

V roce 2021 získalo Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR příspěvek od Chorvatské republiky na činnost ve výši 330.792 Kč.

Maďarská menšina

Hlavním zahraničním finančním zdrojem na činnost Svazu Maďarů je Ministerstvo Maďarské republiky – Úřad vlády pro národní politiku a Nadace Gábora Bethlena v Maďarsku. Finance obdržel spolek na základě předložených žádostí o grant. Dotace je centrálně rozdělena s ohledem na jednotlivé plánované akce jednotlivých pobočných spolků podle vnitřních pravidel. Seznam příjemců zahraniční finanční podpory přikládáme v samostatné příloze.

Tabulka č. 8 - Zahraniční zdroje financování Svazu Maďarů

Příjemce finanční podpory	Název projektu/účel dotace	Název zahraničního donátora	Výše poskytnuté finanční podpory v roce 2021 (Kč)
Svaz Maďarů – Ústředí	Prágai Tükör – Pražské zrcadlo	Ministerstvo MR	512.500
Svaz Maďarů – Ústředí a 7 spolků	Kulturní aktivity	Ministerstvo MR	312.050
Svaz Maďarů – p. s. Ostrava	Kulturní aktivity	Nadace BGA MR	55.000

Německá menšina

Na základě Ujednání o spolupráci *Vereinbarung über die Zusammenarbeit* mezi Spolkem Němců a přátel německé kultury v ČR (Kulturverband) a Shromážděním německých spolků v ČR (Landesversammlung) z 25. listopadu 2016 je příjemcem dotací Shromáždění německých spolků v ČR, které následně převádí část vysoutěžených finančních prostředků na Spolek Němců. Ze zahraničních zdrojů bylo tedy v roce 2021 podpořeno právě Shromáždění německých spolků v ČR (Landesversammlung), přičemž donátorem bylo Ministerstvo vnitra Spolkové republiky Německo. Spolek byl podpořen částkou 196.532,62 EUR, a grant směřoval na provozní, osobní a projektové náklady spolku.

Polská menšina

V roce 2021 získal spolek PTTS Beskid Śląski grant na vydání jubilejní publikace, od Konzulátu Polské republiky v Ostravě ve výši 100.000 Kč.

Slovenská menšina

Rozhodujícím zahraničním donátorem části slovenské národnostní menšiny v České republice byl *Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí*. Granty jsou uvedeny na stránkách www.uszz.sk.

9. Závěr

Život organizací národnostních menšin na území České republiky byl i v roce 2021 značně ovlivněn pandemií covid-19. Nastalá situace zabraňovala realizaci spolkového života menšin, a to nejen na úrovni běžné komunikace, ale i v oblasti organizace kulturních a společenských akcí, přesto některé menšiny uspořádali až obdivuhodný počet akcí, zejména v letních měsících. Během měsíců, ve kterých platila protiepidemická opatření, včetně např. zákazu vycházení, probíhala komunikace příslušníků národnostních menšin většinou v online prostoru. Stejným způsobem byla také příležitostně realizována jednání základního institucionálního rámce pro podporu naplňování práv příslušníků menšin, tj. zasedání Rady vlády pro národnostní menšiny a výborů pro národnostní menšiny na úrovni krajů a obcí.

V roce 2021 proběhlo Sčítání lidu, domů a bytů 2021, klíčová událost, která přinesla nová demografická data týkající se národnostních menšin. V současné době jsou k dispozici jak výsledky za celou Českou republiku a za kraje tak i výsledky za nižší sídelní jednotky. Vzhledem k tomu, že výsledky za nižší sídelní jednotky byly publikovány v době finalizace této zprávy, není součástí této zprávy jejich hlubší analýza. Výsledky jsou k dispozici veřejně na webu ČSÚ až na úroveň obcí.

V roce 2021 nedošlo k žádným významnějším změnám právního a institucionálního rámce, jehož posláním je napomáhat realizaci práv národnostních menšin v praxi.

V roce 2021 byl nadále funkční základní institucionální rámec pro podporu naplňování práv příslušníků menšin spočívající v existenci Rady vlády pro národnostní menšiny a výborů pro národnostní menšiny na úrovni krajů a obcí. V Radě bylo nadále zastoupeno 14 národnostních menšin, a to menšiny běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská. Výrazným tématem Rady bylo zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách v Moravskoslezském kraji, návrh na znovuvyvoření ukrajinského kulturně-osvětového centra, které v Praze fungovalo v období mezi dvěma světovými válkami, žádost německé národnostní menšiny o rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a situace chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanském hřbitově.

V roce 2021 fungovalo celkem 5 výborů pro národnostní menšiny na úrovni kraje, z toho 3 byly zřízeny na základě zákonné povinnosti (Hl. m. Praha, Karlovarský a Moravskoslezský kraj) a 2 (Jihomoravský a Ústecký kraj) byly zřízeny nad rámec zákonných povinností, na základě vlastní iniciativy. Celkový počet výborů pro národnostní menšiny tak zůstal shodný jako v předchozím roce. Další kraje (s výjimkou kraje Jihočeského, Královéhradeckého, Středočeského a Zlínského) zřizovaly v roce 2021 další pracovní orgány, v rámci kterých bylo téma národnostních menšin také řešeno. I počet těchto orgánů zůstává ve srovnání s předchozími roky stabilní. Počet výborů pro národnostní menšiny na úrovni statutárních měst a obcí zůstal v roce 2021 obdobný jako v předchozích letech. Dvě statutární města (Karviná a Třinec) zřizovaly výbory pro národnostní menšiny na základě zákona, další 2

statutární města (Brno a Chomutov) zřizovaly výbor pro národnostní menšiny nad rámec zákona, v dalších šesti statutárních městech pak byly zřízeny další pracovní orgány věnující se národnostním menšinám. Co se týká výborů pro národnostní menšiny na úrovni obcí, tak většina z nich se nachází v Moravskoslezském kraji, a to díky vysoké koncentraci příslušníků polské národnosti. Dle sčítání lidu v roce 2011 by měl být výbor pro národnostní menšiny zřízen celkem v 55 obcích ČR. Dle dostupných údajů byl však výbor pro národnostní menšiny zřízen pouze ve 25 z nich, přičemž mezi důvody nezřízení výboru patří zejména nezájem o zřízení výboru ze strany příslušníků národnostní menšiny či proměna demografické situace v obci, zejména vlivem zvýšené migrace obyvatel.

K zachování a dalšímu rozvoji jednotlivých národnostních kultur a jazyků přispívá systematická dotační podpora Ministerstva kultury, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Úřadu vlády ČR. V rámci dotačních programů zaměřených specificky na podporu národnostních menšin bylo v roce 2021 poskytnuto 97.617.775 Kč, převážně na projekty podporující zachování kulturních tradic a jazyků národnostních menšin žijících v ČR. Zástupci národnostních menšin dlouhodobě upozorňovali na finanční podhodnocení tohoto velmi důležitého programu, který podporuje publikační a mediální činnost národnostních menšin v jejich mateřských jazycích; poukazovali též na nutnost novelizace podmínek poskytování dotací tak, aby reflektovaly vývoj, například v oblasti digitalizace.

Aktivita národnostních menšin byly podporovány i v rámci dalších dotačních programů ústředních orgánů státní správy a podpory prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů v rámci Operačního programu Zaměstnanost a Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání.

Významným partnerem pro rozvoj aktivit národnostních menšin v ČR jsou také kraje a obce. Zejména kraje podporují aktivity národnostních menšin buď v rámci specificky zaměřených dotačních programů (Jihomoravský, Pardubický, Liberecký, Moravskoslezský, Olomoucký a hl. m. Praha) nebo v rámci individuálních dotací. Jejich podpora se zaměřovala především na pořádání kulturních akcí národnostních menšin v kraji a podporu jejich celkové činnosti. Zpráva přináší v přílohové části komplexní seznam poskytnutých dotací.

Zájem příslušníků národnostních menšin se v mnoha případech soustřeďuje na výuku mateřského jazyka, případně na výuku v mateřském jazyce. Aktuální právní rámec sice umožňuje zřizování škol s menšinovým vyučovacím jazykem, avšak s výjimkou polské národnostní menšiny ostatní národnostní menšiny nenaplňují kvůli nízké početnosti a rozptýlenosti podmínky pro zřizování menšinových škol či tříd obcemi, kraji či Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Touto otázkou se nadále zabývala především německá menšina, která i v roce 2021 pokračovala v pilotním projektu k zahájení výuky v německém jazyce ve dvou třídách základních škol v Jablonci nad Nisou a Chebu, a to za spolupráce s Úřadem vlády ČR a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Z reflexí zástupců národnostních menšin v Radě je možné sestavit obraz situace národnostních menšin tak, jak jej v roce 2021 vnímali jejich samotní představitelé. I přes epidemiologická opatření se v roce 2021 členům národnostně menšinových organizací dařilo udržovat kulturní a sociální vazby v rámci svých komunit v jednotlivých regionech. Některé dlouhodobé problémy národnostních menšin přetrvávaly i v roce 2021, jak je patrné z textu 2. kapitoly této zprávy.

Přílohy

Příloha č. 1 Kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin

Běloruská menšina

V roce 2021 proběhly níže uvedené kulturní a společenské akce běloruské národnostní menšiny.

organizátor	název akce	místo konání	odhad účastníků
Svaz Bělorusů v zahraničí	Křik z Běloruska. Výstava prací běloruských umělců	Praha, Nová radnice	50
Jiří Králík, doprovod Běloruský taneční spolek	Putovní výstava běloruského kulturního dědictví UNESCO	St. Město, Hodonín, Brno, Hradec Králové, Šumperk	500-700
Exit poll v zahraničí, K. Šyjanok	Setkání běloruské diaspory se Sviatlanou Cichanouskou	Praha, Hradčany	400-500
Opona, o.p.s.	Concert pro Sviatlanu	Praha, Kampa	1000
Max Ščur	Piknik se spisovatelem S. Kalendou	Praha, Letohrádek Kinských	30
Svaz Bělorusů v zahraničí	Koncert Marharyty Liaučuk (soprano)	Praha, kostel sv.Šimona a Judy	100
A. Yasinski, A. Plotka	Večer běloruského umění: Baisan & Yasinski	Praha, kafe DAMU	40-50
Spolek Pahonia, Běloruský taneční spolek	Kupadelné svátky	Praha, Hloubětín	50
Meeting Brno, z.s., S .Smatryčenka	Diskusní forum Ambasády nezávislé běloruské kultury	Brno	35
Svaz Bělorusů v zahraničí, kancelář premiéra	Setkání běloruské diaspory s premiérem A. Babišem	Praha, Strakova akademie	10
Spolek Skaryna, A. Kovářová	Běloruská revoluce: rok poté. Diskuse.	Praha, Skautský institut	40
MFF Jeden svět/Člověk v tísni	Minulé a současné Bělorusko očima běloruských exulantů. Debata.	Olomouc, Konvikt Na Parkaně	30
Magistrát HMP	Setkání s běloruskými literáty	Praha, Staroměstská radnice	10
Divadlo Husa na provázku, S. Smatryčenka	Kvíz: Jak vidí Brno Bělorusové?	Brno, Divadlo Husa na provázku	30
Spolek Skaryna, S. Knyrevič	Exkurze k významným hrobům	Praha, Olšanské hřbitovy	20

	na Olšanech ke Dni zesnulých		
Spolek Skaryna, S. Knyrevič	Setkání s českými potomky významných osobností běloruské emigrace	Praha, DNM	15
Spolek Skaryna, R. Gaticiová	Prezentace knihy básní A. Dzikavického v poleském dialektu	Praha, DNM	20
Činohra Národ. divadla, Amnesty Int., BLRČR	Debata o politických vězních v Bělorusku	Nová scéna Národního divadla	50
O.Smolnikava	Vernisáž výstavy Metr za sekundu	Praha, Harddec core galerie	50
D. Rudzko, R. Bazlova	Pohlednice pro běloruské politické vězně	Praha, kafe DAMU	25
Spolek Skaryna, A.Ablameika	Běloruská liturgie	Praha, kostel sv. Kozmy a Damiána	20
M. Vymětal, M. Ščur	Běloruská ekumenická bohoslužba	Praha, kostel u Salvátora	30-40

Maďarská menšina

Přehled kulturních akcí maďarské národnostní menšiny za rok 2021 přináší následující tabulka.

Název organizátora akce/aktivity	Název akce/aktivity	Odhadovaný počet zúčastněných osob
Ústředí Svazu Maďarů	Slavnostní zasedání Svazu Maďarů k 30. výročí založení organizace	50
Svaz Maďarů p.s. Praha	Jubilejní výstava spolku maďarských výtvarníků Concordia v prostorách Galerie Staré čistírny odpadních vod v Bubenci	40
Svaz Maďarů p.s. Praha	Varhanní koncert u příležitosti zahájení Dní maďarské kultury v kostele svatého Jindřicha a Kunhuty	80
Svaz Maďarů p.s. Praha	Výstava obrazů akademické malířky Erzsébet Szabó Štefunkové v galerii Lisztova institutu - Maďarského kulturního střediska v Praze (Dny maďarské kultury)	40
Svaz Maďarů p. s. Brno	14. Babylonfest - Babylon pod Špilberkem / tradiční účast, koordinace festivalu a organizátor večera Žijí mezi námi	veřejná akce bez vstupné
Svaz Maďarů p. s. Brno	Pietní akt k výročí událostí roku 1956 v Maďarsku u pamětní desky maďarských jakobínů na Špilberku, odpolední mše svatá za hrdiny maďarského povstání 1956 v kostele svatého Michala na Dominikánském náměstí v maďarštině,	60

	následný koncert duchovní hudby v podání pěveckého sboru Szent Korona Kórus - Sbor svaté koruny (Dny maďarské kultury)	
Svaz Maďarů p. s. Brno	Galavečer Dní maďarské kultury s vystoupením swingové kapely Golddies	70
Svaz Maďarů p. s. Ostrava	Pietní akt na vězeňském hřbitově u symbolického hrobu Jánose Esterházyho v Mírově s mezinárodní účastí	28
Svaz Maďarů p. s. Ostrava	Kateřinské odpoledne a večer s vystoupením hudebníka Jánose Levendy (Dny maďarské kultury)	35
Svaz Maďarů p.s. Lovosice	Výstava s názvem Maďarské dezerty u příležitosti 100. výročí úmrtí světoznámého cukráře Émila Gerbeauda (ve spolupráci s Maďarským kulturním střediskem v Praze)	veřejná akce bez vstupné
Svaz Maďarů p.s. Lovosice	Hudební večer s vystoupením pedagogů místní hudební školy (Dny maďarské kultury)	20
Svaz Maďarů p. s. Teplice	Historická přednáška u příležitosti 230. výročí narození velikána maďarských dějin Istvána Széchenyiho (Dny maďarské kultury)	20
Svaz Maďarů p. s. Teplice	Katalinské setkání s mezinárodní účastí (Dny maďarské kultury)	40
Svaz Maďarů p. s. Karlovy Vary	Pietní akt - uctění památky studentů a jejich profesorů, kteří zahynuli koncem 2. sv. války v Hazlově, pamětní akce se zúčastnili i členové pobočného spolku v Teplicích	25
Svaz Maďarů p. s. Karlovy Vary	Charitativní koncert na podporu dětského oddělení JIP v kostele Povýšení sv. Kříže v Karlových Varech	98
Spolek Iglice	Celoroční výuka maďarského jazyka a dějepisu pro děti, výuka a kroužky v souladu s aktuální epidemiologickou situací probíhaly on-line, posléze prezenčně.	online, i prezenčně
Spolek Jánose Esterházyho	Vzpomínková slavnost na památku 64. výročí úmrtí Jánose Esterházyho na Motolském hřbitově	20

Německá menšina

Přehled kulturních akcí německé národnostní menšiny za rok 2021 přináší následující tabulka.

Název akce
Tradiční Vánoce a Mikulášská
Letní setkání německé menšiny + Zábava s němčinou
Adventní věnec s oslavou Mikuláše
Výroční setkání + Den matek

Německo-české kulturní dny v Hlučíně
6. ročník autorského čtení na Chebsku (Egerland)
Vzdělávací seminář v Lokti
Pomníky první světové války v západních Čechách
Smírčí kříže, kalvárie a kaple na Chebsku
Hrady a tvrze na Chebsku
Oslava Dne matek a podzimní slavnosti, Setkání německé menšiny
Vzdělávací seminář na Šumavě
Po stopách osídlení německé menšiny na Moravě
Den matek a vánoční večírek
Pouť - Klášter Broumov s návštěvou BGZ v Trutnově
Koncert smíření v Nové Senince (Spieglitz)
Studijní a poutní cesty a německé bohoslužby
Domácí setkání a vzdělávací seminář pro německou menšinu
Seminář pro příslušníky německé menšiny
Cyklus přednášek: Významné osobnosti Trutnova 2021
Vánoční koncert v Moravské Třebové
Kulturní akce s BGZ v Moravské Třebové
Setkání všech 5 místních skupin sdružení s výroční schůzí 2021
Vánoční trh v Hlučíně 2021, děti píší Ježíškovi
Zpěv generací 2021
Řekni, kde ty kytky jsou!
Jarní slavnosti 2021 v Hlučíně
DEHARA 2021
Sudetoněmecký den 2021
Nové impulsy pro BGZ Liberec
Malý divadelní festival proti násilí a xenofobii
Celoroční cyklus přednášek v BGZ
Den dětí
Příměstský jazykový tábor

28. setkání mládeže Teplá
Německo-český festival mládeže a českého folklorního souboru z Teplé v Chebu
Tvorba adventních věnců
Německo-český den dětí
Seminář pro mládež - německé kořeny
Soutěže pro mládež
Práce s mládeží: Komunikace kultury německé menšiny v České republice zaměřená na děti
Německo-český dětský den v Trutnově pro členy spolku a širokou veřejnost se zájmem o německou kulturu a jazyk 2021
Udržování zvyků na Hřebečsku - Lidový taneční soubor Schönhengster
Pohár Emmericha Ratha - mládežnický fotbalový festival rozmanitosti
Fórum německé mládeže v České republice
Den dětí - Best Friends in Hlučín na stadionu FC Hlučín
Malí rytíři - Hledání ztraceného pokladu
Debaty s mládeží
Cyklus přednášek se starými i mladými
Výměna mládeže s BGZ Chomutov
Mezinárodní letní tábor 2021

Polská menšina

Přehled kulturních akcí polské národnostní menšiny za rok 2021 přináší následující tabulka.

Akce	Organizátor	Místo realizace	Termín
Gorolský festival	HV PZKO + MS PZKO Jablunkov	Areál - Místní les v Jablunkově	31.7.-1.8.2021
Vystoupení folklorních kapel	HV PZKO + MS PZKO Dolní Líštná	Areál MS PZKO Dolní Líštná, Třinec	22.8.2021
Dolański Grom	HV PZKO+ MS PZKO Karviná - Fryštát	Areál Lodičky Karviná	27.8.2021
Dožínky na Fojtství	HV PZKO + MS PZKO Oldřichovice	Areál Fojtství, Třinec, Oldřichovice	28.8.2021
Zlot	HV PZKO + MS PZKO Bystřice	Areál MS PZKO Bystřice	4.9.2021
Dzień Oszedy	HV PZKO + MS PZKO Nebory	Areál MS PZKO Nebory	11.9.2021
Polské dny	HV PZKO + Polské Centrum KP v ČR	Karviná, Jablunkov, Třinec	podzim 2021
Třanovické dožínky	HV PZKO + MS PZKO Třanovice	Areál za Kulturním Domem Třanovice	25.9.2021
Setkání ženských	HV PZKO	Těšínské divadlo Český	23.9.2021,

klubů		Těšín, Kulturní dům Řeka	16.10.2021
Darkovský podzim	HV PZKO + MS PZKO Karviná Darkov	Kulturní dům - Karviná - Nové Město	17.10.2021
Festival slezských písní	HV PZKO	KaSS Střelnice, Český Těšín	10.11.2021
Melpomena	HV PZKO	Vendryně "Czytelnia"	19.-21.11.2021
Slezské dožínky	MS PZKO Havířov - Bludovice	Areál MS PZKO Havířov - Bludovice	4.9.2021
Kobzol Szół	MS PZKO Český Těšín - Svibice	Areál MS PZKO Český Těšín - Svibice	11.9.2021
Tłoczyni kapusty	MS PZKO Hrádek	MS PZKO Hrádek	19.11.2021
Výstava klubu Chłopa	MS PZKO Horní Suchá	MS PZKO Horní Suchá	15.-17.10.2021
Trunaj Barbórkowy Ringo	MS PZKO Český Těšín - Centrum	Sportovní hala, Český Těšín	4.12.2021
Den otevřených dveří - Dům Żwirki i Wigury	MS PZKO Těrlicko - Kostelec	MS PZKO Těrlicko - Kostelec	11.9.2021
Rozloučení s létem	MS PZKO Orlová - Poruba	Areál MS PZKO Orlová - Poruba	28.8.2021
Zahradní slavnost	MS PZKO Karviná - Ráj	Areál MS PZKO Karviná - Ráj	25.7.2021

Rusínská menšina

Přehled kulturních akcí rusínské národnostní menšiny za rok 2021 přináší následující tabulka.

Název akce	Organizátor	Místo konání
Společnost přátel Podkarpatské Rusi	Svět knihy	Výstaviště Praha
Společnost přátel Podkarpatské Rusi	Rusínský literární večer ve spolupráci se spolkem Babylon v knihovně Václava Havla	Knihovna Václava Havla
Společnost přátel Podkarpatské Rusi	Konference Domu národnostních menšin	Národní muzeum Praha
Skejušan	Folklorní festivaly	Chodov, Ústí nad Labem, Ostrava – Poruba, Rožnov p. Radhoštěm, Vrskman, Slovensko
Karpato-rusínské centrum	Z důvodu covidu-19 utlumilo svoji činnost.	

Ruská menšina

Přehled kulturních akcí ruské národnostní menšiny za rok 2021 přináší následující tabulka. Jedná se o akce spolku KULTURUS, z. s., akce dalších spolků jsou uvedeny v části 2.2.

Název akce/aktivity	Místo konání	Odhad počtu zúčastněných osob
09.2021 – 12.2021 Škola kulturní mládeže - jedná se o	Kavárna	200

<p>bezplatný vzdělávací program, který se skládá z 15 přednášek. Školu vymyslel a založil umělec a veřejný činitel Anton Litvin. Všichni přednášející, z nichž každý je specialistou ve svém oboru, čelí náročnému úkolu: v omezených časových podmínkách je nutné smysluplně a zajímavě podat velké množství informací, osvětlit dějinné události a nevyhnout se nejtěžším historickým tématům, ukázat všemnu rozmanitost současné Prahy jako multikulturní metropole, kde dnes žijí, studují a pracují tisíce lidí různých národností. Existuje od roku 2017. Grant MHMP.</p>	<p>Liberál, Heřmanova 6, Praha</p>	
<p>6.12. – 12. 12. KLTRS galerie na Art Praha - XX. ročník veletrhu současného umění ART PRAGUE KLTRS galerie vznikla v roce 2020, aby představila na uměleckých trzích v Česku a zemích střední a západní Evropy umělce z Ruska, Ukrajiny a Běloruska. Kurátor: Anton Litvin</p>	<p>Artivist Lab / Hyberská 4</p>	<p>1000</p>
<p>05.2021 – 12.2021. Integrační projekt „Anonymní migranti“. Soustředí se na psychologickou podporu imigrantů z Běloruska, Kazachstánu, Ruska a Ukrajiny. Jedná se o nový kurz složený ze čtyř skupinových psychologických konzultací s tematickými okruhy Já, My, Oni a Všichni. Kurz je pro zájemce zdarma, finančně iniciativu podpořilo Ministerstvo vnitra ČR a Městská část Praha 4. Kurz má pomoci ruskojazyčným imigrantům vyrovnat se se stresem, krizemi, či depresí v jejich nové domovině. Kurz vedou profesionální a zkušení psychologové z Běloruska, Ruska a Ukrajiny. Autor myšlenky a garant kurzu „Anonymní migranti“ Anton Litvin, organizátor kulturně-vzdělávacích projektů jako festivalu současné ruskojazyčné kultury KULTURUS, otevřených lekcí o české historii a kultuře „Škola kulturní mládeže“, hudebního open-air festivalu Vyso(L)ky fest a dalších, řekl, že tento kurz připravoval déle než rok. Začal řadou setkání s ruskojazyčnými psychology pracujícími v Praze, aby s nimi jako s profesionály probral svou původní ideu. Na základě těchto rozhovorů vznikl tým čtyř psychologů, kteří připravili unikátní program kurzu postavený na čtyřech skupinových lekcích.</p>	<p>Probíhá v budově Nuselské radnice na Praze 4</p>	<p>100</p>
<p>1.10.2021 – 3.11.2021 Kulturus fest. Festival byl založen v roce 2013 jako platforma pro diskusi mezi aktivisty v oblasti kultury o nejnaléhavějších problémech moderního světa: propaganda, migrace, uprchlictví, organizace společenského života, jednotlivé umělecké praktiky, lidská práva, dějiny a kolektivní paměť. Kultura v 21. století není jen zábavou, ale i schopností zapojit se do dialogu, poslouchat oponenta, porozumět moderní vizuální jazyky a adekvátně interpretovat politické procesy...</p>	<p>Lucerna. Vodičkova 36, Řehořova 943/19, Praha 3 (Kancelář senátora Marka Hilšera), Kavarna Langhans, Vodičkova 37, Ječná 545/19, Evangelická církev</p>	<p>200</p>

	metodistická.	
<p>Dne 7. 12. proběhla v Senátu konference "Ruská demokratická diaspora a dialog s Evropou". Konferenci jsme pořádali ve spolupráci s parlamentní platformou Přátelé svobodného Ruska, organizací Kulturus a Katedrou politologie a evropských studií filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.</p> <p>Konference se uskutečnila u příležitosti 100. výročí Masarykovy Ruské pomocné akce, a jejím cílem bylo prezentovat současnou Ruskou demokratickou diasporu v České republice a Evropě.</p> <p>Na konferenci vystoupila mj. jedna z hlavních tváří ruské politické opozice Dmitrij Gudkov.</p> <p>V rámci konference byla také představena myšlenka otevření nového ruského centra v Praze, které by bylo místem pro diskusi o ruské kultuře, historii či česko-ruských vztazích.</p>	Senát ČR	40
<p>20. květen 2021 – 12. červenec 2021. Výstava "Andrej Sacharov: Člověk epochy". Výstava ke stému výročí narození Andreje Sacharova. Organizátoři a partneři výstavy: Kulturus, Memorial Česká republika, platforma Přátelé svobodného Ruska, Senát, Fakulta sociálních věd UK, Gulag.cz</p>	Ve Valdštejnské zahradě na Malé Straně.	3000
<p>25.07. Jednodenní hudební open-air festival Vyso(Č)ký fest 25.července je dnem památky ruského básníka a zpěváka Vladimira Vysockého. V tento den dáme dohromady ruské, české, ukrajinské a běloruské písničkáře a básníky s kytarami, abychom si společně poslechli dobrou hudbu a zazpívali písně, které spojují.</p>	Letenské sady 1500/80	60

Řecká menšina

Spolkovou činnost řecké národnostní menšiny v roce 2021 zachycuje níže uvedená tabulka.

Název organizátora akce	Název akce/aktivity	Místo konání	Odhad počtu osob
Lyceum Řekyň v ČR	Koncert Podoby hudby	Brno	120
Asociace Babylon, z.s.	Babylonfest	Brno	1500
VNM Jihomoravského kraje	Den národnostních menšin Jihomoravského kraje	Brno	1200
Hellenika nadační fond a Moravské zemské muzeum v Brně	Slavnostní křest knihy „Dva životy, dvě kultury, dvě země“	Brno Dietrichsteinský palác	40
Hellenika nadační fond Obec Budkov	Putovní výstava s názvem Dva životy, dvě kultury, dvě země	Budkov Hasičská zbrojnice	120
Hellenika nadační fond Muzejní spolek	Putovní výstava s názvem Dva životy, dvě kultury, dvě země	Telč, Univerzitní centrum Masarykovy univerzity	800

v Telči, Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč			
Hellenika nadační fond Moravské zemské muzeum v Brně, Muzejní spolek v Telči	Přednáška PhDr. Jany Polákové, Ph.D., „Menšina v menšině“	Telč, Univerzitní centrum Masarykovy univerzity	40
Pravoslavná obec Brno	Krájení novoročního koláče Vasilopity	Brno	350
Řecká obec Šumperk	Taneční zábava	Dům kultury Šumperk	250
Řecká obec Javorník	10. ročník folklorního a dudáckého festivalu Folkmaj	Javorník – Travná	
Řecká obec Ostrava	Dětský den	Zoo Ostrava	
Řecká obec Karviná	Oslava Velikonoc	Areál Dvoru Olšiny – Karviná Staré Město	
MěDK Karviná a ŘO Karviná	Festival národnostních menšin		
Řecká obec Karviná	Oslavy svátků Řecké republiky „NE“ (OXI)	Sál SVČ Juventus – Karviná Nové Město	
Řecká obec Karviná	Oslavy konce roku 2021 „Kopsimo pitas“ a vítání nového roku 2022	Sál Obecního domu Družba v Karviné Fryštátě	
Řecká obec Krnov - Město	Řecké dny Krnov	Zahrada SVČ Krnov	
Řecká obec Ostrava	Zahájení „Řeckého léta“	Třebovický mlýn	
Řecká obec Ostrava	Tenisový turnaj		

Slovenská menšina

Přehled nejdůležitějších kulturních akcí slovenské národnostní menšiny v roce 2021

Název organizátora	Název akce/aktivity	Místo	počet
Asociace Etnica	Praha srdce národů	Praha	20000
Asociace Etnica	Folklór bez hraníc	Praha	500
Asociace Etnica	Škola oživených tradic	Praha	200
Asociace Limbora	Vianoce s Limborou	Praha	500
Asociace Limbora	Limbora v roce 2021	Praha	50
Asociace Limbora	Limborka a Malá Limborka v roce 2021	Praha	100
Asociace Limbora	Folklór bez hraníc	Praha	500
Asociace Limbora	Škola ozvěn domova	Praha	200
BONA FIDE	Slovenská mozaika na Rádiu ZET	ČR	
BONA FIDE	Festival české a slovenské tvorby	Praha , Zvolen	800
BONA FIDE	Čítajme, počúvajme a učme sa	ČR	600
BONA FIDE	Kouzlo ilustrací	Praha	150
ČeskoSlovenská scéna	Minifestival slovenského divadla	Praha	1200
ČeskoSlovenská scéna	20 let ČeskoSlovenské scény	Praha	80
ČeskoSlovenská scéna	CS: ContactS, ContextS	Praha	300
DOMUS SM v ČR	XVII.Pražská mezinárodní	Praha	200

	konferencia slovenských a českých stredoškôľákov		
DOMUS SM v ČR	Putovní výstava - Obraz menšín v regiónoch	Tachov	200
DOMUS SM v ČR	Dokumentácia slovenských hrobov vo vybraných regiónoch ČR	CR	200
Jánošíkov dukát, z. s.	Mezinárodní festival slovenského folklóru Jánošíkův dukát	Rožnov pod Radhoštěm	2500
Slovak World Network	Ozvuky Jánošík & Ondráš Folk Festu	Praha	80
Slovensko-český klub	Dny slovenské kultury po ČR	ČR, nově i v Brně	15000
Slovensko-český klub	Provoz Slovenského domu v Praze	Praha	28000
Slovensko-český klub	Komplexní program kulturních aktivit slovenské národnostní menšiny v ČR	ČR	6000
Slovensko-český klub	Zdenka Sojková 100 – konference, sborník a kult. pořad	Praha	120
Slovensko-český klub	Slovenské výstavy pro Prahu 1	Praha	1200
Slovensko-český klub	Velká česko-slovenská knižní burza	Praha	300
Slovenský literárny klub v ČR	Literární soutěž Jána Kollára	ČR	500
Slovenský literárny klub v ČR	Kvarteto	Brno, Praha	400
Slovenský literárny klub v ČR	Praha – dílna slovenských spisovatelů	Praha, Brno	800
Šarvanci	Folklorní večery a taneční školy pro veřejnost	Praha	500
Obec Slovákov v ČR	Kluby Koreňov	ČR	800
Obec Slovákov v ČR	Slovenský den v Ostravě	Ostrava	150

Velkou důležitost má velký počet akcí v regionech, organizovaných regionálními obcemi Slováků v ČR a kolektivními členy Slovensko-českého klubu, z. s.. Podobně je důležité udržování tradic folklórními soubory Poľana a Púčik v Brně, Šmykňa a Fogáš v Ostravě.

Významné jsou rovněž aktivity spolku Detvan, obce Slováků v Praze, spolku Slovenka, Společnosti M. R. Štefánika (především debaty historiků), aktivity Společnosti Jána Kollára, KSK, somvprahe.sk, nebo slovenských římsko-katolických farností (v Praze a Plzni), řecko-katolické farnosti v Praze, a celé Evangelické církvi a. v. v ČR.

Vietnamská menšina

Přehled kulturních akcí vietnamské národnostní menšiny v roce 2021

Název organizátora akce/aktivity	Název akce/aktivity	Místo konání – odhad počtu zúčastněných osob
Lam Cha Me CZ	Festival Podzimu	DDM Modřany - 800
Senát ČR	22. ročník fotbalový turnaj „TOLERANCE“ v malé kopané	Stadion Dukla Praha 3. místo pro FC Sapa Praha
	Dny národnostních menšin	Jihomoravský, Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský kraj

Příloha č. 2 Seznam odborných publikací, metodik i atlasů

Seznam metodik:

VÍŠEK, Jiří - SCHEU, Harald - PETRÁŠ, René. *Metodika k výuce práv menšin na vysokých školách zaměřených na veřejnou správu a policii*

VÍŠEK, Jiří - PETRÁŠ, René. *Metodika k výuce práv menšin na středních školách zaměřených na veřejnou správu a policii*

SCHEU, Harald - PETRÁŠ, René - PETERKA, Bohumil. *Metodika spolupráce veřejné správy, policie, nevládních organizací v otázkách práv menšin*

SCHEU, Harald - PETRÁŠ, René - PETERKA, Bohumil. *Metodika k právnímu postavení nových národnostních a náboženských menšin v činnosti správy*

SCHEU, Harald - PETRÁŠ, René - VÍŠEK, Jiří. *Metodika ke vzdělávání policistů v otázkách postavení a práv menšin*

SCHEU, Harald - PETRÁŠ, René - VÍŠEK, Jiří. *Metodika k právnímu postavení menšin a činnosti policie*

JANÁK, Dušan ml. – PILÁT, Miroslav a kol.. *Metodika výzkumu mikroregionu s menšinovou problematikou*

PETRÁŠ, René - JOUZA, Ladislav - ČERVENÁKOVÁ, Anna. *Právní vymezení menšin a jejich definice v praxi veřejné správy*

ČERVENÁKOVÁ, Anna - PETRÁŠ, René. *Právní postavení Romů a činnost veřejné správy*

BEDNAŘÍK, Petr - KOVAŘÍK, David - MARŠÁLEK, Zdenko - NOSKOVÁ, Helena. *Menšiny kolem nás*, dostupné na www.usd.cas.cz/pravni-historicke-a-spolecenskovedni-aspekty-novych-a-tradicnich-mensin-v-ceske-republice/

Seznam atlasů a map, které zachycují územní vymezení prostoru, který obývají nebo obývaly národností menšiny:

JANÁK, Dušan – HLAVIENKA, Lubomír – KOLÁŘ, Ondřej a kol. *Atlas národnostních a náboženských menšin v Českém Slezsku a na severní Moravě*, dostupný na adresách <https://www.slu.cz/file/cul/8687d067-c7a0-4029-b1e5-ebd7d86d461a>
https://naki.prf.cuni.cz/?page_id=324

HLAVIENKA, Lubomír – KOLÁŘ, Ondřej – KUKLÍK, Jan a kol. *Atlas národnostních a náboženských menšin v České republice*, dostupný na adresách <https://www.slu.cz/file/cul/9c9b9d34-cc1f-4753-a425-18e5fb4811c4>
https://naki.prf.cuni.cz/?page_id=324

BRAVENÝ, Libor - BRAVENÁ, Noemi - VEVERKOVÁ, Kamila a kol. *Mapová databáze křesťanských komunit v korelaci s Českou republikou*, dostupná na adrese https://naki.prf.cuni.cz/?page_id=324

VAISHAR, A. - NOSKOVÁ, H. - NOVÁKOVÁ, E. *Historický vývoj národnostního osídlení v regionu Vejprtska v letech 1945–2000 (specializovaná mapa)*, dostupná na adrese www.usd.cas.cz/pravni-historicke-a-spolecenskovedni-aspekty-novych-a-tradicnich-mensin-v-ceske-republice/

VAISHAR, A. - NOSKOVÁ, H. - NOVÁKOVÁ, E. *Historický vývoj národnostního osídlení v regionu Tachovska v letech 1945–2000 (specializovaná mapa)*, dostupná na adrese www.usd.cas.cz/pravni-historicke-a-spolecenskovedni-aspekty-novych-a-tradicnich-mensin-v-ceske-republice/

Seznam odborných publikací:

JANÁK, Dušan a kol. *Národnostní menšiny a migrace v Českém Slezsku a na severní Moravě ve 20. a 21. století*. Opava: Slezská univerzita v Opavě 2021, 280 stran

KOLÁŘ, Ondřej a kol. *"Staré" a "nové" menšiny v České republice (výstavní katalog)*. Opava: Slezská univerzita a Slezské zemské muzeum v Opavě 2021, 100 stran

BEDNAŘÍK, Petr - KOVAŘÍK, David - NOSKOVÁ, Helena - VAISHAR, Antonín. *National minorities: Life, traditions, and the present*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AVČR 2021, 94 stran

BEDNAŘÍK, Petr - NOSKOVÁ, Helena - VAISHAR, Antonín. *Obráz menšin v regionech (výstavní katalog)*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AVČR 2021, 129 stran

LÁŠEK, Jan Blahoslav - VEVERKOVÁ, Kamila - BRAVENÁ, Noemi (eds.) *Migrace v dějinách - výzvy a aktuální problémy I*. (E book <https://htf.cuni.cz/HTF-778.html> vstupní kód NAKI_2022) Chomutov: Nakladatelství Luboš Marek 2021, 164 stran

Výběr z článků projektu:

JANÁK, Dušan. *Československo-polské vztahy v letech 1945–1989*. In: Konflikt – rywalizacja – współpraca w Europie Środkowej w XX-XXI wieku. Meandry stosunków polsko-czeskich, Warszawa 2021, s. 135-168 + anglicky The Czechoslovak-Polish Relations in 1945–1989. In: JANÁK, Dušan - SKIBIŃSKI, Tomasz - ZENDEROWSKI, Radosław (red.): *Conflict–Competition–Cooperation in Central Europe in the 20th and 21st Centuries. The Intricacies of the Polish-Czech Relations*, Warszawa 2020, s. 113-140

NOSKOVÁ, Helena. *Národnosti v Československu v letech 1972-1977*. In: *Bezčasí. Československo v letech 1972-1977*, Praha 2021, s. 358-366

BEDNAŘÍK, Petr. *The Image of Ethnic Minorities in the Czech Media at the Beginning of the 21st Century*. In: *Central European Connections in National Minorities' Development at the Beginning of 21. Century*, Prešov 2021, s. 176-187

NOSKOVÁ, Helena. *Russians and Russian National Minority in the Czech Lands in the 20th and 21st Century*. In: *Central European Connections in National Minorities' Development at the Beginning of 21. Century*, Prešov 2021, s. 188-206

NOVÁ, Monika. *Organizational culture and intercultural management of foreign NGOs working in developing countries*. In: 3rd International conference on Decision making for Small and Medium-Sized Enterprises. Conference Proceedings, Karviná 2021, s. 445-451

NOVÁ, Monika. *Mongolská menšina v České republice a její integrace*. In: Klímová, V., Žitek, V. (eds.) *24th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*, Brno 2021, s. 648-653

VAISHAR, Antonín - NOSKOVÁ, Helena. *Cultural Population Structure of the Czech Borderland 70 Years after Resettlement. A case study: Tachov*. *Člověk a společnost* 3/2020, s. 34-47

JANÁK, Dušan ml. *Skryté menšiny: ke koncepčním otázkám výzkumu menšin ve veřejné správě*. Veřejná správa a sociální politika 1/2021, s. 73-92

HLAVIENKA, Lubomír. *National Minorities in the Western Borderlands of Czech Silesia from the Perspective of State Security Corps in 1945*. Border and Regional Studies 1/2021, s. 7-37

HLAVIENKA, Lubomír. *Národnostní problematika v okrese Bruntál mezi roky 1960–1989*. Slezský sborník 2/2021, s. 103-129

PETRÁŠ, René. *Aktuální krize cestovního ruchu, menšinové památky a právo*. In: Dušek, J. a kol. *Politiky a strategie pro regionální a udržitelný rozvoj v místním kontextu*. České Budějovice 2021, s. 99-110

Příloha č. 3 Seznam mateřských škol, kde je vyučovacím jazykem jazyk polský

REDIZO	IZO pracoviště	Název školy	Ulice	Místo	Počet tříd	Počet dětí
600133338	107622572	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 1	Vendryně	2	26
600133486	103480251	Mateřská škola	č.p. 70	Dolní Lomná	1	16
600133486	107621851	Mateřská škola	Školní 800	Jablunkov	3	62
600133541	107622602	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 615	Vendryně	1	9
600133613	107622173	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 74	Bukovec	1	25
600133648	107621339	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 440	Bystřice	3	58
600134032	102832391	Mateřská škola	Pod Výtopnou 190	Návsí	1	18
600134083	107621843	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 60	Písek	1	14
600134377	174102658	Mateřská škola	Konská 419	Třinec	1	13
600134601	107621983	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 104	Milíkov	1	18
600134636	107621754	Mateřská škola	č.p. 170	Hrádek	2	30
600134644	181067854	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 446	Hnojník	2	37
600134652	107622050	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 788	Mosty u Jablunkova	1	19
600135853	130005223	Mateřská škola	Lutyňská 400	Orlová	1	15
600136043	107623218	Mateřská škola	Moskevská 162/1	Český Těšín	3	55
600136043	181027267	Mateřská škola	Hrabinská 1016/51	Český Těšín	1	21
600136043	174101171	Mateřská škola	Polní 1832/10	Český Těšín	1	25
600136043	174101180	Mateřská škola	Akátová 1361/17	Český Těšín	1	24
600136108	108020011	Mateřská škola	Školní 11	Albrechtice	1	20
600136264	119701847	Mateřská škola	Koperníková 652	Dolní Lutyně	1	17
600136272	107623404	Mateřská škola	Selská 429/14	Havířov	1	24
600136299	119701278	Mateřská škola	č.p. 326	Stonava	1	17
600136515	107623439	Mateřská škola	Těrlická 407/5	Horní Suchá	2	30
600136566	107623668	Mateřská škola	Dr. Olszaka 155/1	Karviná	3	62
600136671	119701910	Mateřská škola	Přehradní 243/9	Těrlicko	1	24
650016718	107622211	Mateřská škola – Przedszkole	č.p. 311	Ropice	1	24
650019962	107622386	Mateřská škola – Przedszkole	Dolní Líštná 172	Třinec	1	25
650019962	107622467	Mateřská škola – Przedszkole	Štefánikova 772	Třinec	1	16
650019962	174102615	Mateřská škola – Przedszkole	SNP 447	Třinec	2	40
650019962	174102810	Mateřská škola – Przedszkole		Třinec-Neboř 126	1	11
650019962	174102828	Mateřská škola-Przedszkole	Oldřichovice 210	Třinec	1	27
650023501	107621991	Mateřská škola	č.p. 70	Košařiska	1	8

Příloha č. 4 Seznam základních a středních škol, kde je vyučovacím jazykem jazyk polský

REDIZO	IZO pracoviště	Typ školy	Název	Ulice	Místo	Počet tříd	Počet žáků
600133613	102068801	neúplná	Základní škola	č.p. 66	Bukovec	3	37
600133648	102080348	úplná	Základní škola	č.p. 366	Bystřice	11	175
600134032	102068852	neúplná	Základní škola	Pod Výtopnou 190	Návsí	3	38
600134601	102068577	neúplná	Základní škola	č.p. 104	Milíkov	2	21
600134636	102068861	neúplná	Základní škola	č.p. 77	Hrádek	3	34
600134644	102080224	úplná	Základní škola – Szkoła Podstawowa	č.p. 6	Hnojník	9	150
600134652	102080267	neúplná	Základní škola	č.p. 750	Mosty u Jablunkova	1	10
600134661	102080275	úplná	Základní škola	č.p. 234	Vendryně	9	135
600135853	102156328	neúplná	Základní škola	Lutyňská 400	Orlová	1	17
600136043	048805491	úplná	Základní škola	Havlíčková 213/13	Český Těšín	20	391
600136043	102113696	neúplná	Základní škola	Polní 1832/10	Český Těšín	3	47
600136108	102156204	neúplná	Základní škola	Školní 11	Albrechtice	2	22
600136264	102156476	úplná	Základní škola	Koperníkov a 652	Dolní Lutyně	6	43
600136272	102156506	úplná	Základní škola s pol.jaz.vyuč.	Selská 429/14	Haviřov	6	67
600136299	130005789	neúplná	Základní škola s p.j.v.	č.p. 326	Stonava	2	12
600136515	102168008	úplná	Základní škola	Těrlická 407/5	Horní Suchá	8	103
600136566	102168202	úplná	Základní škola - Szkoła Podstawowa	Dr. Olszaka 156/2	Karviná	9	154
600136671	102832765	neúplná	Základní škola	Přehradní 243/9	Těrlicko	2	20
650016351	102080895	úplná	Základní škola	Školní 438	Jablunkov	15	267
650016351	151014531	neúplná	Základní škola	č.p. 70	Dolní Lomná	1	16
650016718	102080038	neúplná	Základní škola s p.j.v.	č.p. 146	Ropice	3	31
650019962	102092664	úplná	Základní škola	Nádražní 10	Třinec	13	208
650019962	151008680	neúplná	Základní škola	Oldřichovice 210	Třinec	2	21
650023501	102068585	neúplná	Základní škola-Szkoła Podstawowa	č.p. 70	Košařiska	2	21

REDIZO	Název	Ulice	Místo	Vyučovací jazyk	Počet žáků
600016676	*Střední průmyslová škola	Žižkova 1818/1a	Karviná	český, polský	348
600016501	Polské gymnázium – Polskie Gimnazjum	Havlíčková 213/13	Český Těšín	polský	327
600016609	Obchodní akademie	Sokola-Tůmy 402/12	Český Těšín	český, polský	317
600020029	*Střední zdravotnická škola	Borovského 2315/1	Karviná	český, polský	381

Příloha č. 5 Seznam základních a středních škol, ve kterých jsou některé předměty vyučovány v německém jazyce

Název školy	Město	Ulice
Základní škola Marjánka, Praha 6, Bělohorská 52	Praha 6 - Břevnov	Bělohorská 417/52
Základní škola Zlín, Kvítková 4338, příspěvková organizace	Zlín	Kvítková 4338
Základní škola německo-českého porozumění a Gymnázium Thomase Manna, o.p.s.	Praha 8 - Střížkov	Střížkovská 32/27
Základní škola a Mateřská škola Děčín VI, Školní 1544/5, příspěvková organizace	Děčín	Školní 1544/5
Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Praha 4, K Milíčovu 674	Praha 4 - Háje	K Milíčovu 674/2
Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Svatoplukova 11, příspěvková organizace	Olomouc	Svatoplukova 65/11
Základní škola Ostrava-Zábřeh, Chrjukinova 12, příspěvková organizace	Ostrava	Chrjukinova 1801/12
Základní škola generála Zdeňka Škarvady, Ostrava-Poruba, příspěvková organizace	Ostrava	Porubská 831/10
6. základní škola Cheb, Obětí nacismu 16, příspěvková organizace	Cheb	Obětí nacismu 1127

Název školy	Město	Ulice
Gymnázium Na Pražačce, Praha 3, Nad Ohradou 23	Praha 3 - Žižkov	Nad Ohradou 2825/23
Gymnázium, Praha 8, U Libeňského zámku 1	Praha 8 - Libeň	U libeňského zámku 1/2
Obchodní akademie Neveklov	Neveklov	Školní 303
Gymnázium pod Svatou Horou, Příbram II, Balbínova 328	Příbram	Balbínova 328
Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní základní škola	České Budějovice	Jirsíkova 420/5
Masarykovo gymnázium, Plzeň, Petáková 2	Plzeň	Petáková 2055/2
I. Německé zemské gymnásium, základní škola a mateřská škola, o.p.s.	Brno	Mendlovo náměstí 1/4
Gymnázium Kroměříž	Kroměříž	Masarykovo náměstí 496/13
EDUCA - Střední odborná škola, s.r.o.	Nový Jičín	B. Martinů 1994/4
Gymnázium, Olomouc, Čajkovského 9	Olomouc	Čajkovského 68/9
Základní škola německo-českého porozumění a Gymnázium Thomase Manna, o.p.s.	Praha 8 - Střížkov	Střížkovská 32/27
Německá škola v Praze s.r.o. - zahraniční škola a gymnázium	Praha 5 - Jinonice	Schwarzenberská 700/1
Anglicko-české gymnázium AMAZON s.r.o.	Praha 1 - Staré Město	Rytířská 406/10

Příloha č. 6 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2021

Předkladatel, místo	Projekt	Dotace (Kč)
bulharská		
Asociace bulharských spolků v ČR z.s.	Krajanské setkání Bulharů v Mikulčicích	90.000
Asociace bulharských spolků v ČR z.s.	Smíšený pěvecký sbor HLASY BULHARSKA	50.000
o.s. Bulharská pravoslavná obec v České republice	Festivalové dny "Víra, Naděje, Lásky a Moudrost - všechno to, co nás sblíží!"	30.000
o.s. Bulharská pravoslavná obec v České republice	Krajanské setkání Bulharů v Mikulčicích 2021	24.000
Vazraždane	Dny bulharské kultury	87.000
Vazraždane	Klub Vazraždane - kulturně osvětová činnost	87.000
chorvatská		
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z.s	Dokumentace chorvatské národnostní menšiny	162.000
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z.s	29. chorvatský kulturní den (kiritof)	146.000
maďarská		
Svaz Maďarů žijících v českých zemích - Cseh-és Morvaország Magyarok Szövetsége, z. s.	Dny maďarské kultury - šíření maďarské kultury v českém prostředí	195.000
Svaz Maďarů žijících v českých zemích - Cseh-és Morvaország Magyarok Szövetsége, z. s.	Kulturní, informační a dokumentační činnost maďarské menšiny v České republice	664.000
německá		
Shromáždění německých spolků v ČR, z.s.	Velké kulturní setkání německé menšiny v ČR	236.000
Spolek Němců a přátel německé kultury v ČR	Kulturní aktivity Spolku Němců a přátel německé kultury v ČR ZO Kraslice na území ČR	40.000
Spolek Němců a přátel německé kultury v ČR	Videodokumentace akcí Spolku Němců a přátel německé kultury v roce 2021	66.000
polská		
Górole-Folklorní soubor, spolek	MEZINÁRODNÍ PŘEHLÍDKA LIDOVÝCH KAPEL A FOLKLORNÍCH SOUBORŮ 2021	77.000
Kongres Poláků v České republice, z. s.	Dokumentační centrum Kongresu Poláků v ČR	270.000
Kongres Poláků v České republice, z. s.	Kulturní aktivity Kongresu Poláků v ČR v roce 2021	338.000
Polské umělecké sdružení ARS MUSICA, z.s.	Popularizace sborového zpěvu, lidové hudby a divadelních forem na vysoké umělecké úrovni	50.000
Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.	Kulturně - společenské aktivity a dokumentační činnost PZKO	1.362.000
Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.	Polské dny 2021	99.000

Sdružení uměleckých a zájmových aktivit Třinec, z. s.	Podpora činnosti Polského pěveckého souboru HUTNIK	33.000
Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC - Sdružení polské mládeže v ČR, z.s.	Młode Zaolzie - Mladé Zaolzí 2021	30.000
Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC - Sdružení polské mládeže v ČR, z.s.	Těrlicko filmové léto - Cierlickie Lato Filmowe 2021	35.000
Sdružení přátel polské knihy, z.s.	Tu się czyta 2021 Tady se čte!	19.000
romská		
Slovo 21, z.s.	Světový romský festival Khamoro 2021	1.100.000
Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR	Putování výstavy "Zaniklý svět" 7 městy libereckého kraje	165.000
ruská		
Ruská tradice, z.s.	Kulturně-společenská činnost Ruské tradice v roce 2021.	198.000
Ruská tradice, z.s.	Vydání knihy: Olšany, nekropole ruské emigrace, průvodce.	90.000
řecká		
Asociace řeckých obcí v České republice, z.s.	Kulturní činnost řecké menšiny v ČR	588.000
Lyceum Řekyň v České republice	Zachování a rozvoj kultury řecké menšiny v ČR	125.000
slovenská		
Asociace ETNICA, z.s.	Praha srdce národů	421.000
Asociace ETNICA, z.s.	Oživené tradice	129.000
Asociace Limbora	Dětské soubory Limborka a Malá Limborka v roce 2021	96.000
Asociace Limbora	LIMBORA - 70 let spolku	253.000
BONA FIDE z.s.	Festival české a slovenské tvorby pro děti	82.000
BONA FIDE z.s.	ROZPRÁVKY JSOU POHÁDKY	135.000
ČeskoSlovenská scéna, z. s.	Prehliadka divadelníctva slovenskej národnostnej menšiny	51.000
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR, z.s.	Výzkum a dokumentace slovenské menšiny v ČR a doprovodné kulturní programy	163.000
Folklorní spolek Púčík	FOLKLORNÍ SOUBOR PÚČIK V ROCE 2021	160.000
Folklorní spolek Púčík	30 let Folklorního souboru Púčík	86.000
Folklorní soubor Šarvanci	Folklorní večery a taneční školy pro veřejnost	60.000
Folklorní soubor Šarvanci	Pravidelná činnost Folklorního souboru Šarvanci	95.000
JÁNOŠÍKOV DUKÁT, z.s.	MFSF v ČR Jánošíkov dukát 2021	180.000
Slovensko-český klub, z.s.	Dni slovenskej kultúry po ČR	80.000
Slovensko-český klub, z.s.	Komplexný program kulturních aktivit slovenskej národnostnej menšiny v ČR	348.000
Slovenský literární klub v ČR, z. s.	Kvarteto (+2)	90.000
Slovenský literární klub v ČR, z. s.	Živá dielňa slovenských spisovateľov	86.000

srbská		
Srbské kulturní centrum, z.s.	OSLAVA 10. VÝROČÍ OD ZALOŽENÍ SRBSKÉHO KULTURNÍHO CENTRA V PRAZE - multimediální kulturní pořad	50.000
Srbské sdružení sv. Sáva, z.s.	FOTODOKUMENTACE a SEZNAM pořádaných akcí k 20. výročí Srbského sdružení sv. Sáva - s prezentací	30.000
ukrajinská		
Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, z.s.	Duo MarOlja	35.000
Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, z.s.	Sbor sv. Vladimíra a spolková činnost SUPU, z. s.	130.000
Ukrajinská iniciativa v České republice, z.s.	Dny ukrajinské kultury v ČR 2021	197.000
vietnamská		
INFO-DRÁČEK, z.s.	Asie vzdálená a blízká slaví 70 let spolupráce České republiky a Vietnamu	145.000
Vietnamský spolek Moravskoslezského kraje a Ostravy, z. s.	Den dětí	47.000
ostatní spolky + multietnické		
Akademie národnostních menšin, z.s.	Konference Akademie NM a činnost spolku v roce 2021	30.000
INI Project, z.s.	Obrazy neviditelných	60.000
Národy Podyjí	XXII. Festival národů Podyjí	25.000
Ulpan Teplice	DNY ŽIDOVSKÉ KULTURY - TEPLICKÝ CIMES 2021	56.000
jiné subjekty (předkladatelem není spolek)		
EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	Všichni máme šanci 2021	23.000
RSDr. Vlastimil Fabišik - agentura MUZA	BABYLONFEST - Dny národnostních menšin v Brně	40.000
Židovská obec v Praze	Výstava: Hudební poklady Jeruzalémské synagogy	85.000
		9.924.000

Příloha č. 7 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora integrace příslušníků romské menšiny v roce 2021

Předkladatel, místo	Projekt	Dotace (Kč)
ARA ART, z.s., Praha 2	ARA ART 2021, celoroční činnost	261.110
Asociace romských představitelů Libereckého kraje, z.s., Liberec	Mezinárodní den Romů Liberec 2021	65.440
Centrum společného zájmu, z.s., Brno	Letní škola Romipen 2021	135.000
Demokratická aliance Romů ČR z.s., Valašské Meziříčí	Romská píseň 2021	144.800
DROM, romské středisko, Brno	Veselé a tvořivé dílny	185.550
Dživ Lačes, z.s., Valašské Meziříčí	Festival SPOLEČNĚ 2021	87.770
EUROTOPIA.CZ, o.p.s., Opava	Most k porozumění	20.550
Charita Olomouc	Romská pouť 2021	10.450
IQ Roma servis, z.s., Brno	Buďme spolu - Dny romské kultury 2021	44.120
KoCeRo - komunitní centrum Rovnost o.p.s., Český Krumlov	Pro radost	24.620
KoCeRo - komunitní centrum Rovnost o.p.s., Český Krumlov	Amaro Dživipen IV	43.660
Mezinárodní konzervatoř Praha, s.r.o.	Kale Bala – Původní romský muzikál pro mládež	280.000
Nadační fond IT People, Praha 4	Motivace romských dívek ve spojení s Počítače dětem	162.220
Oblastní charita Pardubice	Podpora romské hudební pěvecké a taneční skupiny Loly Růža	29.440
Ponton, z.s., Plzeň	Miro Suno 2021	32.000
R-Mosty, z.s., Praha 3	Bašaven Čhavele!	86.660
ROMA TANVALD z.s., Tanvald	3. letní festival - SPOLEČNĚ TO DÁME	34.660
Romodrom o.p.s., Praha 1	MIRI GILI 2021	182.550
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava, Brno	Kulturní aktivity SRNM Olomouc	36.160
SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o.p.s., Ostrava	Setkání vzájemného porozumění	35.440
Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, Hořice	Kulturní program - pietní akt Lety 2021	49.110
Vzájemné soužití, o.p.s., Ostrava	Romano Baripen 2021	27.770
Živá paměť, o.p.s., Praha 1	Putovní fotografická výstava - Osudy Romů za druhé světové války	104.370
		2.083.450

Příloha č. 8 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin v roce 2021

příjemce dotace	projekt	dotace Kč
Vazražďane, z.s.	Balgari <i>/Bulhaři/</i>	630.000
Bona Fide, z.s.	Slovenská mozaika	255.000
Kongres Poláků v České republice, z.s.	Głos <i>/Hlas/</i>	5.650.600
Řecká obec Praha, z.s.	Kalimera <i>/Dobry den</i>	220.000
Demokratická aliance Romů ČR, z.s.	Kereka <i>/Kruh</i>	1.600.000
Shromáždění německých spolků v České republice, z.s.	LandesEco <i>/Zemské echo</i>	1.840.000
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR, z.s.	Listy Slovákov a Čechov - ktorí chcú o sebe vedieť viac	1.435.000
Bejt Simcha, z.s.	Maskil <i>/Vzdělání</i>	290.000
Společnost přátel Podkarpatské Rusi, z.s.	Podkarpatská Rus	102.000
Ukrajinská iniciativa v ČR, z.s.	Porohy <i>/Prahy</i>	714.000
Svaz Maďarů žijících v českých zemích, z.s.	Prágai Tükör <i>/Pražské zrcadlo</i>	1.073.000
Asociace bulharských spolků v České republice, z.s.	Roden glas <i>/Rodný hlas</i>	500.000
Romano džaniben, z.s.	Romano džaniben <i>/Romské vědění</i>	526.000
Společenství Romů na Moravě	Romano hangos <i>/Romský hlas</i>	930.000
Romea, ops	Romano vodi <i>/Romská duše/</i>	840.000
Tuke.TV, z.s.	Amare lavutara	188.000
Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice, z. s.	Ruskoje slovo <i>/Ruské slovo</i>	1.750.000
Slovensko-český klub, z.s.	Slovenské dotyky	1.496.000
Viet Media, sro	Vůně lotosu	570.000
Srbské sdružení sv. Sáva, z.s.	Srpska reč <i>/Srbské slovo</i>	690.000
RUTA, z.s.	Ukrajinský žurnál	1.100.000
Polský kulturně-osvětový svaz v České republice, z.s.	Zwrot <i>/Návrat</i>	1.240.000
Spolek Němců v Čechách, z.s.	Heimatruf <i>/Volání domoviny</i>	37.000
Spolek Němců v Čechách, z.s.	Rádio+web+více	80.000
Slezský německý svaz, z.s.	Troppauer Nachrichten <i>/Opavský zpravodaj</i>	74.000
Regionální televize, sro	Žijí mezi námi, cyklus o lidech z menšin	1.020.000
		24.850.000

Příloha č. 9 Seznam podpořených projektů v dotačním programu na podporu integrace romské komunity v roce 2021

Registrační název žadatele	Název projektu	Přidělená dotace (v Kč)
Šance pro Tebe, z.s.	Předškolní příprava a včasná péče na Chrudimsku a ve Vysokém Mýtě	1.000.000
Slovo 21, z. s.	Dža dureder 2021	753.445
KoCeRo - komunitní centrum Rovnost o.p.s.	Barevný svět kolem nás	408.350
SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o.p.s.	Podpora vzdělávání TADY A TEĎ	449.000
ROMEIA, o.p.s.	Romský mentor 2021 – integrace romských dětí realizací volnočasových aktivit a doučování	535.433
Vějíř Kladno, z. s.	Přípravný program Vějíř	972.700
Oblastní charita Most	Učíme se učit prostřednictvím metody Grunnlaget	560.539
Dživ Lačes z.s.	KAMAS TE SIK'LOL 2021	327.272
Společnost Podané ruce o.p.s.	„Zažijí úspěch – zakusím respekt - učí se mi lépe II.“	214.506
Oblastní charita Pardubice	Zapojení romského koordinátora do spolupráce romských rodin a mateřské, základní školy a volnočasové aktivity napomáhající úspěšné integraci romských a ostatních dětí	150.502
Městská charita České Budějovice	Učíme se po škole 2021	255.112
Základní škola Brodek u Prostějova, příspěvková organizace	ZŠ Brodek u Prostějova - Škola pro všechny	201.894
Bunkr, o.p.s.	Odpoledne nap(i)lno	199.218
RSOP z.s.	Předškolní a školní vzdělávání romských dětí	176.000
Romano jasnica, spolek	Předškolní centrum Šneček v Trmicích	675.960
Inclusio o.p.s.	Klub Imagion 2021	363.400
Kleja, z.s.	Předškolní centrum Klíček	668.910
KAPPA-HELP, z.s.	S hudbou tady a teď	83.000
Aufori, o.p.s.	Učí (se) celá rodina - terénní pedagogická práce v sociálně ohrožených romských rodinách	986.588
RomPraha, z. s.	Komplexní poradenství romským rodinám a vedení romských rodin s cílem zvýšení zapojenosti romských dětí do institucionalizované předškolní přípravy.	289.000
Spolek pro mimoškolní aktivity PALAESTRA	Volnočasové centrum Palaestra	698.020
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava	Řemesla nás baví 2	238.336
Základní škola Kojetín, Svatopluka	Vzdělání je budoucnost	85.500

Čecha 586, okres Přerov		
Přátelé Lipiny, z.s.	Podpora vzdělávání a volnočasových aktivit v sociálně vyloučené lokalitě ulice Míru.	137.476
Centrum společného zájmu, z.s.	Spolu to zvládneme 2021	313.600
S.T.O.P., z.s.	Podpora vzdělávání a osobnostního rozvoje romských dětí	995.216
Charita Frýdek - Místek	Podpora vzdělávání romských dětí ve Frýdku-Místku	667.200
ČHAVORIKANO LUMA - kroužek her a nápadů, z.s.	Phure daja le čhavensa - mezigenerační volnočasové vzdělávání na sídlišti Horní Maršov (Krupka)	203.180
ZŠ a MŠ Krásná Lípa, příspěvková organizace	Klub Včelka 2021	265.643

Příloha č. 10 Seznam podpořených projektů v dotačním programu na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol v roce 2021

Dotace leden - červen 2021

Registrační název žadatele	Výše dotace (v Kč)
Střední odborné učiliště zemědělské a služeb, Dačice, nám. Republiky 86	6.000,00
Střední odborná škola MORAVA o.p.s.	20.000,00
Střední škola Brno, Charbulova, příspěvková organizace	20.000,00
Odborné učiliště a praktická škola Brno, příspěvková organizace	5.000,00
Střední zdravotnická škola Brno, Jaselská, příspěvková organizace	14.180,00
Mateřská škola, základní škola a střední škola Vyškov, příspěvková organizace	9.100,00
Střední odborné učiliště tradičních řemesel a Vyšší odborná škola, spol. s r.o.	14.000,00
Střední škola Gemini Brno, příspěvková organizace	5.000,00
Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace	21.200,00
Hotelová škola Světlá a Střední odborná škola řemesel Velké Meziříčí	21.200,00
Střední škola a Základní škola Sluneční, Hostinné	2.500,00
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166	5.000,00
Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola, Nové Město nad Metují	78.400,00
Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie arch. Jana Letzela, Náchod, příspěvková organizace	11.000,00
Střední odborná škola ochrany osob a majetku s.r.o.	13.200,00
Vyšší odborná škola DAKOL a Střední škola DAKOL, o.p.s.	12.000,00
Střední odborná škola a Základní škola, Město Albrechtice, příspěvková organizace	2.040,00
Střední odborná škola, Bruntál, příspěvková organizace	76.000,00
Odborné učiliště a Praktická škola, Hlučín, příspěvková organizace	21.500,00
Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace	5.000,00
Bezpečnostně právní akademie Ostrava, s. r. o., střední škola	14.000,00
Střední škola, Havířov-Prostřední Suchá, příspěvková organizace	17.200,00
Střední škola hotelnictví, gastronomie a služeb SČMSD Šilheřovice, s.r.o.	5.000,00
Odborné učiliště a Základní škola, Křenovice	152.600,00
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc	13.200,00
Střední škola řemesel a Odborné učiliště Lipová - lázně	145.000,00
Střední škola gastronomie, farmářství a služeb Jeseník	40.000,00
Střední odborná škola podnikání a obchodu, spol. s r.o.	13.200,00
Střední odborná škola, Šumperk, Zemědělská 3	5.000,00
Odborné učiliště a Praktická škola, Mohelnice, Vodní 27	24.000,00
Střední odborná škola Olomouc spol. s r.o.	15.000,00
Střední průmyslová škola Hranice	12.200,00
Střední škola polytechnická, Olomouc, Rooseveltova 79	8.510,00
Moravská střední škola s.r.o.	15.000,00
Střední škola, Bor, Plzeňská 231	51.400,00
Střední odborná škola managementu a práva, s.r.o.	425.000,00

Integrovaná střední škola, Jesenice, Žatecká 1	26.200,00
Obchodní akademie a Vyšší odborná škola, Příbram I, Na Příkopěch 104	17.000,00
Střední hotelová škola, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky s.r.o.	8.000,00
Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, Rumburk, příspěvková organizace	40.000,00
Střední škola obchodu a služeb s.r.o.	197.500,00
Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola, Varnsdorf, příspěvková organizace	339.300,00
Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Žatec, s.r.o.	50.400,00
Střední průmyslová škola elektrotechnická a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, spol. s r.o.	16.000,00
Soukromá obchodní akademie, spol. s r.o.	21.000,00
Střední škola obchodu, řemesel, služeb a Základní škola, Ústí nad Labem, příspěvková organizace	10.000,00
Střední škola technická, Most, příspěvková organizace	58.000,00
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Roudnice nad Labem, Neklanova 1806, příspěvková organizace	44.200,00
Odborné učiliště Kelč	169.600,00
Integrovaná střední škola - Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí	5.000,00
Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	25.200,00

Dotace září - prosinec 2021

Registrační název žadatele	Výše dotace (v Kč)
Střední odborné učiliště zemědělské a služeb, Dačice, nám. Republiky 86	13.000,00
Střední škola řemeslná a Základní škola, Soběslav, Wilsonova 405	5.000,00
Mateřská škola, základní škola a střední škola Vyškov, příspěvková organizace	13.200,00
Střední odborné učiliště tradičních řemesel a Vyšší odborná škola, spol. s r.o.	12.000,00
Střední škola Brno, Charbulova, příspěvková organizace	20.000,00
Střední odborná škola MORAVA o.p.s.	11.200,00
Střední zdravotnická škola Brno, Jaselská, příspěvková organizace	6.260,00
Střední odborná škola a střední odborné učiliště Hustopeče, příspěvková organizace	5.100,00
Střední odborné učiliště Kyjov, příspěvková organizace	4.300,00
Soukromá střední odborná škola manažerská a zdravotnická s.r.o.	5.000,00
Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace	18.800,00
Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola, Nové Město nad Metují	67.600,00
Střední škola a Základní škola Sluneční, Hostinné	4.000,00
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166	6.000,00
Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie arch. Jana Letzela, Náchod, příspěvková organizace	13.000,00
Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., střední škola	8.000,00
AHOL - Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství	9.800,00
Střední odborná škola a Základní škola, Město Albrechtice, příspěvková organizace	9.000,00
Vyšší odborná škola DAKOL a Střední škola DAKOL, o.p.s.	14.000,00

Střední odborná škola, Bruntál, příspěvková organizace	64.000,00
Střední škola společného stravování, Ostrava-Hrabůvka, příspěvková organizace	13.000,00
Odborné učiliště a Praktická škola, Hlučín, příspěvková organizace	10.300,00
Střední škola, Havířov-Prostřední Suchá, příspěvková organizace	14.800,00
Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace	6.000,00
Střední škola hotelnictví, gastronomie a služeb SČMSD Šilheřovice, s.r.o.	12.000,00
Střední odborná škola ochrany osob a majetku s.r.o.	10.400,00
Odborné učiliště a Základní škola, Křenovice	257.000,00
Střední škola řemesel a Odborné učiliště Lipová - lázně	172.000,00
Střední odborná škola podnikání a obchodu, spol. s r.o.	11.800,00
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc	11.800,00
Střední odborná škola Olomouc spol. s r.o.	10.720,00
Střední škola gastronomie, farmářství a služeb Jeseník	62.500,00
Střední škola gastronomie a služeb, Přerov, Štřava 7	44.600,00
Střední škola elektrotechnická, Lipník nad Bečvou, Tyršova 781	5.000,00
Moravská střední škola s.r.o.	8.000,00
Střední průmyslová škola Hranice	10.800,00
Odborné učiliště Chroustovice, Zámek 1	6.000,00
Střední škola, Bor, Plzeňská 231	31.800,00
Hotelová škola, Obchodní akademie a Střední průmyslová škola, Teplice, Benešovo náměstí 1, příspěvková organizace	20.000,00
Střední škola obchodu a služeb s.r.o.	155.300,00
Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola, Varnsdorf, příspěvková organizace	319.900,00
Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, Rumburk, příspěvková organizace	47.000,00
Soukromá obchodní akademie, spol. s r.o.	12.000,00
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Roudnice nad Labem, Neklanova 1806, příspěvková organizace	42.000,00
Střední škola technická, Most, příspěvková organizace	96.000,00
Odborné učiliště Kelč	174.900,00
Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	11.800,00

Příloha č. 11 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2021

Příjemce dotace	Název projektu	Dotace v Kč
Obec Hrádek	Dvojazyčně historií i současností obce Hrádek	35.000
Polský kulturně - osvětový svaz v České republice z.s.	Kalendarz Śląski 2022	77.958
Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, příspěvková organizace	XIX. ročník recitační soutěže Jana Kubisze 2021	64.000
Polský kulturně - osvětový svaz v České republice z.s.	Přednáškové aktivity Mezigenerační regionální univerzity (MUR)	53.160
Omnium Nord z.s.	Modelová dokumentace německého vesnického hřbitova	66.780
Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC - Sdružení polské mládeže v ČR, z.s.	Kurzy polštiny 2021	80.000
Polský kulturně - osvětový svaz v České republice z.s.	Polská menšina on-line prostřednictvím www.zwrot.cz	445.180
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR, z.s.	Dokumentace slovenských hrobů ve vybraných pohraničních regionech ČR	169.950
Ducatus Teschinensis z. s.	Nářeční fejetony z Těšínska	66.500
Slovenský klub, z.s.	Voda čo ma drží nad vodou, alebo - Slovenčina moja	30.302
Omnium Nord z.s.	Dokumentace historických německých hřbitovů na území Libereckého kraje	253.171
Ducatus Teschinensis z. s.	Od Cieszyna sypano dróżeczka	114.500
Univerzita Karlova	Další rozvoj webové podpory pro učitele a uživatele psané romštiny	260.220
KHER, z.s.	Romštinou a literaturou Romů ke vzájemnému pochopení III	292.500
BONA FIDE z.s.	Slovenská mozaika	431.165
Spolek Zaedno	Kamarádi, celoroční vzdělávací aktivity pro děti	536.000
Nová škola, o. p. s.	Romano suno 2021	406.106
Celkem		3.382.492

Příloha č. 12 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce v roce 2021

Příjemce dotace	Název projektu	Dotace v Kč
Vzájemné soužití o.p.s.	Pro nás s námi 2021	740.832,00
Diecézní charita ostravsko-opavská	Komunitní práce v Ostravě - Kunčičky, Přívoz a Vítkovice	952.580,00
Vzájemné soužití o.p.s.	Společně za práva a bezpečí	722.580,00
SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o.p.s.	Společně na Hanušovicku 2021	275.337,00
Diecézní charita České Budějovice	Komunitní práce Novohradská 2021	481.113,00
KoCeRo - komunitní centrum Rovnost o.p.s.	Cesta ke změně VIII	457.700,00
EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	Společnými silami k dialogu	358.530,00
Romodrom o.p.s.	BBB Písek	322.748,00
Koalice romských reprezentantů Libereckého kraje, z.s.	Komunitní práce v sociálně vyloučené lokalitě Liberec 2	465.264,00
Oblastní charita Šluknov	Komunitní práce ve Šluknově 2021	1.180.964,00
ROMA TANVALD, z. s.	Komunitní práce v Tanvaldu 5	316.650,00
Elim Opava, o.p.s.	Přibližujeme se k běžnému životu.	329.082,00
R-MOSTY z.s.	Férové bydlení	1.418.456,00
Člověk v tísni o.p.s	Komunitní práce a doplňkové aktivity v Přerově 2021	1.183.949,00
Bunkr, o.p.s.	Realizace komunitní práce v lokalitě Borek	730.808,00
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava	Aktivzace romské komunity ve Šternberku 3	472.775,00
Šance pro Tebe, z.s.	Zlepšení životních podmínek Romů Vysokomýtska	605.479,00
IQ Roma servis, z.s.	Dureder - Společně	800.848,00
MY Litvínov, z. s.	Komunitní práce Libuše v Janově	1.008.583,00
Slovo 21, z. s.	Manushe/Bidaripen - aktivizace romských komunit II	386.000,00
Cheiron T, o.p.s.	Společně za změnou	286.225,00
Dživ Lačes z.s.	Keras vareso! Dělejme něco! 2021	345.388,00
Celkem		13.841.891

Příloha č. 13 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora terénní práce v roce 2021

Příjemce dotace	Dotace v Kč
Obec Staré Křečany	150.000,00
Město Větrní	300.000,00
Obec Mikulovice	150.000,00
Město Nové Město pod Smrkem	300.000,00
Město Krásná Lípa	300.000,00
Obec Kobylá nad Vidnavkou	75.000,00
Město Odry	180.000,00
Město Bor	300.000,00
Město Velké Hamry	300.000,00
Město Dubí	290.000,00
Město Šluknov	111.607,00
Město Štětí	300.000,00
Obec Vrbátky	150.000,00
Město Velká Bystřice	150.000,00
Město Milevsko	225.000,00
Statutární město Ostrava, městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz	300.000,00
Město Sokolov	300.000,00
Statutární město Chomutov	900.000,00
Město Jaroměř	525.000,00
Město Vysoké Mýto	299.980,00
Město Česká Lípa	300.000,00
Statutární město Opava	300.000,00
Město Bruntál	150.000,00
Město Rumburk	600.000,00
Město Cheb	539.861,00
Statutární město Havířov	300.000,00
Město Bílina	300.000,00
Město Nový Bor	299.450,00
Město Náchod	600.000,00
Městská část Praha 14	300.000,00
Město Roudnice nad Labem	240.000,00
Město Tábor	240.000,00
Město Svitavy	300.000,00
Městská část Praha 7	157.500,00
Město Znojmo	225.000,00
Město Hranice	210.000,00
Celkem	10.668.398,00

Příloha č. 14 Seznam podpořených projektů pro cílovou skupinu Národnostní menšiny na IP 1.1 OPZ v roce 2021

Název projektu	Číslo projektu	Název příjemce	Výše dotace (v Kč)*
Výzva č. 40. realizace 2016 - 2018, již ukončeno			
Pomoc romským obyvatelům Opavy k pracovní integraci	CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_040/0002462	DŽIVIPEN o.p.s.	4.079 418,52
Výzva č. 53, realizace 1., 2.Q 2017 - 2019, již ukončeno			
NOVÝ SMĚR	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_053/0003952	LEADER ACADEMY, o.p.s.	5.544 551,25
Výzva č. 68, realizace 4.Q 2017 - 2019, již ukončeno			
Zkusme to	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007024	VS Rychleby s.r.o.	2.000 343,88
Správná příprava na zaměstnání	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007075	DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s.	4.936 227,50
Dokážeme to v menšině v Olomouckém kraji	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007134	Asociace pro rozvoj regionů z.s.	2.883 631,20
Zvládneme to v menšině v Jihomoravském kraji	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007150	RCI, z. s.	3.003 564,66
Umíme se domluvit	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007170	MAS Jablunkovsko, z. s.	3.936 578,75
Zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti osob ze sociálně vyloučených lokalit ve Varnsdorfu	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007200	MOST KE VZDĚLÁNÍ - BRIDGE TO EDUCATION, z.s.	4.969 752,10
Výzva č. 75, realizace 3. a 4.Q 2018 - 2020 či 2021, již ukončeno			
Rovné šance všem	CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009137	MAS Vladař o.p.s.	4.956 889,06
Pracovní podpora-cesta k úspěchu	CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009171	Romodrom o.p.s.	3.813 750,62
Rom-nejlepší zaměstnanec	CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009242	RomPraha, z. s.	5.991 400,00
Rozum a cit, pomáhejme si navzájem	CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009147	Charita Třinec	2.881 138,81
Vzděláváním k vyšším kompetencím II.	CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009186	Šedová clean service, o.p.s.	4.133 937,00
Výzva č. 90, zahájení 4.Q 2019 a 1.Q 2020			
Příležitostí k pozitivním přístupům	CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012472	DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s.	8.901 025,00
Asistenti pedagoga pro polské	CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012530	IVZ - Institut pro vzdělávání a	3.449 000,00

národnostní školství v ČR		sociální začleňování, z. s.	
Do práce na Hodonínsku	CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012534	Institut pro regionální spolupráci, o.p.s.	4.317 562,50
Podpora národnostních menšin v Jihomoravském kraji	CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012542	RCI, z.s.	5.439 500,00
Výzva č. 45 (ITI), zahájení 4.Q 2019 a 1.Q 2020			
Můj cíl - práce (ITI Ústecko-Chomutovsko)	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_045/0015558	DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s.	9.401 815,00
Umíme a chceme pracovat (ITI Plzeňsko)	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_045/0015015	RomPraha, z. s.	8.145 212,00

Příloha č. 15 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Knihovna 21. století Odboru umění, literatury a knihoven Ministerstva kultury v roce 2021

Příjemce dotace	Název projektu	Dotace
Regionální knihovna Karviná, příspěvková organizace	Doplnění knihovního fondu polské literatury pro potřeby všech věkových kategorií s důrazem na dětského čtenáře.	12.000 Kč
Knihovna města Ostravy, příspěvková organizace	JEKHETANES - SPOLEČNĚ	31.000 Kč
Jablunkovské centrum kultury a informací, příspěvková organizace	Náš region rázovitý	15.000 Kč
Městská knihovna Český Těšín	Literární festival čtení nad Olzou/ 12. ročník. Nákup knih v polštině	30.000 Kč

Příloha č. 16 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Samostatného oddělení církví a náboženských společností Ministerstva kultury – podpořené projekty týkající se židovské komunity v roce 2021

Příjemce dotace	Název projektu	Dotace
Federace židovských obcí v České republice	Koncert a setkání ke Dni památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti 2021	40.000
Židovská obec v Praze	Cyklus varhanních koncertů v Jeruzalémské synagoze – 9. ročník	50.000
Židovská obec v Praze	Výstava Hudební poklady Jeruzalémské synagogy	50.000
Židovská obec Plzeň	Osm světél	109.000
Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém, z.s.	Kulturou proti antisemitismu	20.000

Příloha č. 17 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II – Zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami (ISO II/A)

Podpořené položky	Žadatel	Výše dotace v Kč
Zabezpečení objektu, v němž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami*)	Památník Terezín	130.000
Zabezpečení objektu, v němž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostním systémem	Židovská obec Děčín	84.000

Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II – Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (ISO II/D)

Podpořené položky	Žadatel	Výše dotace v Kč
Klimatizační jednotka vč. montáže, 2 ks	Památník Terezín	116.000

Příloha č. 18 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Samostatného oddělení muzeí (SOM)

Název dotačního programu	Název příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace (v Kč)
Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví	Městské muzeum Františkovy Lázně	Egerlandská veselka - lidová tradice a symbolika chebského venkova	71.190
Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví	Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou	Synagoga promlouvá	13.125
Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví	Muzeum Cheb	Tradiční architektura a zvyky na chebské vesnici	79.440
Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví	Muzeum Kroměřížska	Kroměříž v soukolí dějin 1848-1948, 1. část	20.000
Podpora expozičních a výstavních projektů	Městská galerie Litomyšl	Příběhy z obrazů Josefa Voleského	144.000
Podpora expozičních a výstavních projektů	Památník ŠOA Praha	Made in Šumperk - Průmyslová tvář města Šumperka včera a dnes	42.000
Podpora expozičních a výstavních projektů	Vlastivědné muzeum v Šumperku	Pavel Dias, vzpomínky pro budoucnost	200.000

Příloha č. 19 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Kulturní aktivity – oblast kinematografie a dalších médií v roce 2021*

Název příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace (v Kč)	Popis projektu
Člověk v tísni o.p.s.	Jeden svět - 23. ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech	7.200.000	Jeden svět je největším dokumentárním festivalem s lidskoprávní tematikou na světě.
DOC.DREAM services s.r.o.	25 Mezinárodní festival dokumentárních filmů Ji.hlava 2021	10.917.300	Festival s výraznou dramaturgií, který systematicky dlouhodobě podporuje české dokumentární filmy v ČR i v zahraničí.
Pavel Nejtek	28. Seminář ruských filmů	150.000	Filmové snímky známých i neznámých ruských autorů pro rok 2021 s tématem 70MM ruské filmové hity od let 60 doposud.
Sdružení přátel Těšínska, z.s.	23. Kino na hranici – Kino na granicy	300.000	Filmová přehlídka konaná v Českém Těšíně a Cieszyně zaměřená na filmografii českou, polskou a slovenskou.
LUCERNA – BARRANDOV spol. s r.o.	Das Filmfest 2021	50.000	Festival zaměřující se na nejaktuálnější německou, rakouskou a švýcarskou filmovou produkci vč. doprovodného programu.
Unijazz - sdružení pro podporu kulturních aktivit	Boskovice 2021 - festival pro židovskou čtvrť, filmová část	50.000	Filmová přehlídka je nedílnou součástí festivalu – zaměřuje se na celovečerní a studentské filmy reflektující naši nedávnou historii (dokumenty) vč. besed.
KOLNOA CZ, z.s.	Festival izraelského filmu KOLNOA 2021	50.000	Festival, který představuje českému publiku současnou i historickou izraelskou kinematografii

* Tyto projekty, které stojí za zmínku, jsou svým rozsahem, co do počtu diváků či území poměrně malé či regionální, ale tematicky jsou zaměřeny na národní kinematografie

Příloha č. 20 Seznam podpořených projektů v dotačním programu na podporu vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2021

Registrační název žadatele	Název projektu	Přidělená dotace (v Kč)
Post Bellum, z. ú.	Zážitkové workshopy a kinopříběhy Paměti národa	637.844
Spolek Zaedno	Kamarádi, celoroční vzdělávací aktivity pro děti z národnostních menšin	457.000
Klášter Pražského Jezulátka	Stopy lidí	460.000
Lyceum Řekyň v ČR	Výuka řeckých tanců a písní	438.000
R-Mosty, z.s.	Metodická a informační podpora pedagogů, kteří se setkávají se sociokulturními specifiky romských žáků	405.756
InBáze, z. s.	Multikulturní vzdělávací programy pro děti a žáky: Bedýnky příběhů 2021	275.000
Asociace Limbora, z. s.	Škola ozvěn domova	460.000
Sdružení D, z. ú.	Prožitkem k potírání nesnášenlivosti a rozvoji humanismu (rozšíření) - interaktivní vzdělávací programy pro žáky základních a středních škol ve třech krajích ČR	499.500
BONA FIDE z.s.	Čítajme, počúvajme, učme sa!	276.324
Ukrajinská iniciativa v České republice, z. s.	Dětský klub Smoloskyp 2021	329.000
Vietnamský spolek Moravskoslezského kraje a Ostravy, z.s.	Výuka vietnamského jazyka v Moravskoslezském kraji pro děti a mládež vietnamské národnosti menšiny	291.000
Asociace ETNICA, z.s.	Škola oživených tradic	261.000
Kongres Poláků v České republice, z. s.	Zelená škola na Baltem – Podpora vzdělávání žáků osmých tříd polských menšinových škol v přirozeném prostředí	310.000
Slavonická renesanční, o.p.s.	„Kde domov můj - Wo ist mein Heim 2021?“	247.500
Židovská liberální unie v České republice, z. s.	Kontinuita židovské menšiny v České republice po holocaustu a po r. 1948	249.000
Nová škola, o.p.s.	Vaker romanés 2021	313.655
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR, z.s.	Národnostní menšiny – hledání minulosti. Pražská mezinárodní konference Středoškolákův odkaz J. A. Komenského	207.500
Slovenský literárny klub v ČR, z.s.	Literární soutěž Jána Kollára (17. ročník)	190.000
Romano džaniben, z.s.	Krajinou příběhů romské historie 2021	185.500
Federace židovských obcí v České republice	Židovské zvyky a tradice	150.000
Centrum pro pomoc	Multikulturní svět kolem nás a dějiny 20.	162.500

dětem a mládeži, o.p.s.	století 2021	
Středisko vietnamského jazyka v Praze, z.s.	Provozování v roce 2021 bezplatné výuky vietnamštiny pro vietnamské žáky ve věku 8 – 15 let	185.000
Matice školská u Základní školy s pol. jaz. vyuč.	Rozvíjení kompetencí žáků základní školy s pomocí kulturních aktivit	147.050
Živá paměť o.p.s.	Zmizelí Romové a Romové dnes – interaktivní vzdělávací program využívající skutečné příběhy romských přeživších nacismu a jejich potomků	193.031
Sdružení přátel polské knihy, z.s.	S knihou na cestách 2021	138.000
Ruská tradice, z.s.	Slovo mládeži (slovo molodym) – příloha časopisu Ruskoje slovo	304.000
Folklorní spolek Púčik	Naučme sa spoločne slovenské ľudové piesne, muziku a tance	95.000
Základní škola německo-českého porozumění a Gymnázium Thomase Manna, o.p.s.	Podpora vzdělávání dětí německé národnostní menšiny v nemenšinovém běžném školství	174.500
Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín	Čtení, čtení, základem je k vědění!	25.000
Spolek Iglice	Zpřístupnění maďarského jazyka a maďarské kultury dětem příslušníků maďarské menšiny a dětem z česko-maďarských rodin	872.395
Janošíkov dukát, z.s.	Nauč sa a ukáž to	95.000
Základní škola Kojetín	Škola v Evropě	84.350
Střední odborná škola obchodu, užitého umění a designu, Plzeň, Nerudova 33	Otevři oči, vnímej a přemýšlej!	214.310
Základní škola a mateřská škola Brno, Jihomoravské nám. 2	Děti ze země draka	221.000
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z.s.	Othmar Růžička – malíř moravských Chorvatů	188.500
KHER, z.s.	Romští spisovatelé v roli kronikářů – interkulturní program a výukové pomůcky	146.000
Cimbál, z.s.	Kde je tráva zelenější?	341.240
Základní škola Mělník, Jaroslava Seiferta 148, příspěvková organizace	Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2021	320.588
Institut Tereziánské iniciativy, o.p.s.	Nechte mě být, jaká jsem – vrstevnické vzdělávání a historická gramotnost	387.791
Pirin, z.s.	Výuka bulharských lidových tanců a písní	61.000

Příloha č. 21 Seznam podpořených projektů dotačního programu Jihomoravského kraje na činnost národnostních menšin v roce 2021

příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace
Polonus - Klub Polski w Brnie, z.s.	Kulturně-společenská činnost spolku Polonus - Klub Polski w Brnie, z.s. v roce 2021	71.000
Ruský kulturní osvětový spolek na Moravě	Kulturní a vzdělávací činnost RKOSM.z.s. v roce 2021	47.000
Folklorní spolek Púčik	Slovenská tradiční lidová kultura v JMK	56.000
Folklorní spolek Púčik	Kroje a krojové součástky	42.000
Obec Slovákov v Brne, z.s.	Kulturní a vzdělávací činnost Obce Slovákov v Brne	47.000
Obec Slovákov v Brne, z.s.	Činnost Obce Slovákov v Brne v roce 2021	40.000
Porta Balkanica, z. s.	Poznáváme Balkán a jihovýchodní Evropu v roce 2021	20.000
Hellenika nadační fond	Hellenika, zachování řeckého kulturního povědomí	51.000
Národy Podyjí	XXI. Festival národů Podyjí	63.000
Svaz Maďarů - CSMMSZ, z.s., p.s. Brno	Uchování, rozvoj a prezentace kultury maďarské národnostní menšiny	61.000
Lyceum Řekyň v České republice	Udržení řeckých kulturních tradic	86.000
Ukrajinské kulturně-vzdělávací centrum v Brně z.s.	Podpora činnosti Ukrajinského kulturně-vzdělávacího centra v Brně	29.000
Ukrajinská iniciativa jižní Moravy z.s.	Podpora činností spolku a jeho akcí	35.000
Asociace Babylon z.s.	BABYLONFEST 2021 - Minoritas quo vadis - koncert	56.000
Vietnamská menšina v Česku, Au Co, z.s.	"Vietnamci a integrace, zachování kultury a rozvoj v ČR"	39.000
Centrum společného zájmu, z.s.	Spolu to zvládneme 2021	27.000
Pirin, z.s.	Uchování bulharských lidových tradic a tanců	27.000
Pirin, z.s.	Výuka bulharských lidových tanců a písní	18.000
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava	Podpora volnočasových a kulturních aktivit	75.000
Centrum společného zájmu, z.s.	Letní škola Romipen 2021	26.000
IQ Roma servis, z.s.	"Berš Jekhetane" - Rok spolu	60.000
SOLITON-TEAM, z. s.	Ukrajinsko-český a česko-ukrajinský matematický slovník	64.000
CELKEM		1.000.000

Příloha č. 22 Seznam podpořených projektů v dotačním programu statutárního města Brna na činnost národnostních menšin v roce 2021

příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace
Ruský kulturní osvětový spolek na Moravě, z. s.	Posilování kulturních a společenských vztahů činností RKOSM, z. s. ve městě Brně i na Moravě	90.000
POLONUS – klub Polski v Brně, z. s.	Kulturně-společenská činnost Polského klubu Polonus v Brně v roce 2021	96.000
Bulharský spolek Brno	Bulharská kultura, jazyk a lidové tradice	89.000
Svaz Maďarů – CSMMSZ, z. s., p. s. Brno	Provoz Maďarského kulturního a informačního centra (MKIC) a vydávání zpravodaje Brünni Magyar Futár (BMF)	98.000
Ukrajinská iniciativa Jižní Moravy, z. s.	Prezentace Ukrajinců a jejich činnosti v Brně	94.000
Obec Slováků v Brně, z. s.	Kulturní a společenská činnost Obce Slováků v Brně	90.000
ASOCIACE ŘECKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE, z.s. – Řecká obec Brno, pobočný spolek	Řekové v Brně v roce 2021	80.000
Lyceum Řeků v České republice	Rozvoj řecké kultury a vzdělávací činnost v Brně	70.000
Folklórní spolek Púčík	Slovenská tradiční lidová kultura v Brně	75.000
Německý kulturní spolek region Brno	Zachování a rozvíjení kulturní identity německé menšiny se zaměřením na informační a vzdělávací aktivity vhodné i pro mladou generaci většinové společnosti 45 14. Německý jazykový a kulturní spolek Brno, z. s. - žádost 45 tis. Kč Jazykové, kulturní a osvě	45.000
Německý jazykový a kulturní spolek Brno, z. s.	Jazykové, kulturní a osvětové vzdělávání členů spolku a zájemců německé jazykové komunity	42.000
Společenství Romů na Moravě - Romano jekhetaniben pre Morava	Romano Hangos	15.000

Pirin, z. s.	Rozvoj bulharské kultury a folklóru v Brně	35.000
Přátelé Podkarpatské Rusi	Činnost spolku	35.000
Au Lac, z. s. – Vietnamský spolek Jihomoravského kraje	Vietnamci a integrace, zachování kultury a rozvoj v ČR	82.000
nadační fond HELLENIKA	Řecká informační a kontaktní kancelář v Brně	35.000
Slovensko-český klub, z. s.	Výstava Nikolaje Fed'koviče v rámci Dnů slovenské kultury v Brně	45.000
Dr. Vlastimil Fabišik	Babylonfest – Dny národnostních menšin v Brně	200.000
C e l k e m		1.316.000

Příloha č. 23 Seznam podpořených projektů v dotačním programu Podpora integrace národnostních menšin a cizinců Libereckého kraje v roce 2021

Organizace	Název projektu	Výše dotace v Kč
Asociace romských představitelů z.s.	Roma Activa IV	90.000,00
Romany art workshop z.s.	„IDENTITOU PROTI BARIÉRÁM“ Edukační a informační činnost pro děti a mládež školního věku v Mikroregionu Tanvaldsko 2021	100.000,00
Fortuna in natura z.s.	Aktivity v rámci komunitního centra Fortuna in natura z.s.	31.000,00
Roma Tanvald z.s.	Komunitní práce na Tanvaldsku 5	99.150,00
Cimbál z.s.	Romská hudební škola	60.000,00
Dramacentrum Bezejména, z.s.	On	90.000,00
Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.	Snáze v Česku	98.665,00
Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace	Prevence rizikového způsobu života národnostních menšin a cizinců	100.000,00
Komunitní středisko KONTAKT, p.o.	Letní festival cizinců a národnostních menšin "Liberec - jedno město pro všechny"	100.000,00
Rodina v centru, z.ú.	Komunitní aktivity zaměřené na podporu etnoemancipace romských dětí a žáků	53.000,00
Comunités, z.s.	Komunitní práce v sociálně vyloučené lokalitě Liberec 2	57.500,00
Koalice romských reprezentantů Libereckého kraje, z.s.	Komunitní práce v sociálně vyloučené lokalitě Liberec 2	100.000,00

Příloha č. 24 Seznam podpořených projektů v Programu podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje v roce 2021

Žadatel	Projekt	Schválená dotace (v Kč)
Kongres Poláků v České republice, z. s.,	Dokumentační centrum Kongresu Poláků v ČR 2021	80.000
Městský dům kultury Karviná, příspěvková organizace	Prolínání kultur 2021 - festival národnostních menšin	80.000
Kongres Poláků v České republice, z. s.,	Kulturní aktivity Kongresu Poláků v ČR v roce 2021	80.000
Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC - Sdružení polské mládeže v ČR, z.s.,	Młode Zaolzie - Mladé Zaolzí 2021	50.000
Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.,	Polské dny 2021	80.000
ASOCIACE ŘECKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE, z.s. - Řecká obec Karviná, pobočný spolek,	Oslavy konce roku 2021- vítání Nového roku 2022, „Kopsimo pitas“	24.000
Místní skupina Polského kulturně-osvětového svazu v Havířově-Bludovicích z.s.,	Dożynki Śląskie""	80.000
ASOCIACE ŘECKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE, z.s. - Řecká obec Krnov-Město, pobočný spolek,	Řecké dny Krnov 2021	80.000
Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC - Sdružení polské mládeže v ČR, z.s.,	Wakacje na Zaolziu - Prázdniny na Zaolzí	80.000
EUROTOPIA.CZ, o.p.s;	Most k porozumění	50.000
Sdružení přátel polské knihy, z.s;	S knihou na cestách 2021	70.000
Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.;	Divadelní festival Melpomeny	52.000
Místní skupina Polského kulturně-osvětového svazu v Třinci - Dolní Lištné z.s.	Přehlídka lidových kapel a souborů na Trojmezí - XV. ročník	31.000
Folklorní Klub Fogáš z. s.	Tanečný dom Slovenského folklóru v Ostravě.	40.000
		877.000

Příloha č. 25 Seznam projektů podpořených v rámci individuálních dotací Moravskoslezského kraje a v rámci dotačního programu Program aktivit v oblasti kultury v roce 2021

Žadatel	Projekt - Účel	Schválená dotace (v Kč)
Římskokatolická farnost Ostrava - Kunčičky	Slavnosti ukončení léta (setkání tří národů - Češi, Slováci, Poláci)	80.000
Občanské sdružení Sdružení Romů Severní Moravy z.s.	23. Karvinský romský festival	50.000
Místní skupina Polského kulturně - osvětového svazu v Bukovci z.s.	Malé regionální muzeum Karola Piegzy	150.000
TJ Dolní Lomná z.s.	XIII. Euroregionální jarmark	80.000
Místní skupina Polského kulturně - osvětového svazu v Jablunkově z.s.	74. Mezinárodní folklorní setkání „Gorolski Święto”	250.000
Člověk na hranici, z.s.	Mezinárodní divadelní festival BEZ HRANIC/BEZ GRANIC - 30. jubilejní edice	350.000
Místní skupina Polského kulturně - osvětového svazu v Karviné - Fryštátě z.s.	Přístřešek v zahradě u objektu PZKO Karviná - Fryštát	150.000
Celkem		1.110.000

Program podpory aktivit v oblasti kultury na rok 2021

Žadatel	Projekt	Schválená dotace (v Kč)
Proušali Or Prusali Dimitra	Kulturní centrum Zámek Poruba	89.400
Celkem		89.400

Příloha č. 26 Seznam projektů podpořených v rámci podpory kultury v Olomouckém kraji v roce 2021

Žadatel	Název projektu	Poskytnutá částka v Kč
ASOCIACE ŘECKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ, z.s. - Řecká obec Javorník, pobočný spolek	Mezinárodní folklorní a dudácký festival - FOLKMÁJ - 10. ročník Mezinárodní dudácký a folklorní festival, festival lidové kultury a tradic České republiky, národnostních menšin žijících v ČR a hostujících souborů a jednotlivců ze zahraničí.	25.000
Česko-polské pojiwo Travná, o.s.	Česko-polské pojiwo Multižánrový hudební festival v jesenicko- kłodském regionu. Cílem je vytvoření zajímavého česko-polské kulturního fóra a chybějících kulturních akcí v této oblasti, představeny byly amatérské kapely z obou zemí.	35.000
Židovská obec Olomouc	Stolpersteine 2021 Pamětní kameny připomínající oběti holocaustu, které se pokládají před dům, z něhož byl dotyčný člověk nacisty deportován do koncentračního tábora a tam zavražděn.	40.000
Celkem		100.000

Příloha č. 27 Seznam projektů podpořených v rámci dotačního programu Podpora integrace romských komunit v Olomouckém kraji v roce 2021

Žadatel	Název projektu	Poskytnutá částka v Kč
SPOLEČNĚ- JEKHETANE, o.p.s. U Tiskárny 515/3 Ostrava 70200	Komunitní aktivity pro děti na Hanušovicku 2021 Uspořádání dvou akcí podporujících integraci Romů žijících na Hanušovicku. 1. Loučíme se s prázdninami a 2. výlet dětí do ZOO a do DinoParku.	21.000
SPOLEČNĚ- JEKHETANE, o.p.s. U Tiskárny 515/3 Ostrava 70200	GOMBÍK - komunitní centrum v Hanušovicích Pravidelná práce s předškolními dětmi, které nenavštěvují mateřskou školu. Působení na jejich emoční dozrávání a socializaci. Dále společná setkávání s rodiči.	21.000
Charita Přerov Šířava 1295/27 Přerov 75002	Poznávejme svět společně Realizace různých aktivit (rodinné vaření, výlety), které mají minimalizovat dopad negativních jevů v rámci zařízení RKC Žížalka.	16.800
Charita Olomouc Wurmova 588/5 Olomouc 77900	Romská pouť 2021 Duchovně-kulturní akce, jejímž cílem je vytvořit prostor pro duchovní sdílení, společné setkání, prezentování vlastní kultury a příspěví ke sblížení romské menšiny s majoritní společností. Akce se koná 11. září 2021.	28.400
Člověk v tísni, o.p.s. Šafaříkova 635/24 Praha 12000	Cvičením nejen ku zdraví Vybudování komunitního místa, které bude sloužit pro schůzky aktivních obyvatel s komunitními pracovníky a zároveň jej budou moci využívat obyvatelé pro cvičení a další volnočasové aktivity.	15.600
Celkem		102.800

Příloha č. 28 Seznam projektů v oblasti podpory aktivit národnostních menšin podpořených Pardubickým krajem v roce 2021

název příjemce finanční podpory	název projektu	výše poskytnuté finanční dotace
Šance pro Tebe	Neflákáme se, ale šijeme	20.000
Šance pro Tebe	Předškolní příprava a včasná péče na Chrudimsku a ve Vysokém Mýtě	1.000.000
Šance pro Tebe	Program zlepšení životních podmínek Romů Vysokomýtska	20.000
Šance pro Tebe	Rodinné centrum na "Farmě" ve Vysokém Mýtě	250.000
Šance pro Tebe	Zlepšení životních podmínek Romů Vysokomýtska	605.479
Šance pro Tebe	Dětský klub Čankovice a Vysoké Mýto	50.000
Šance pro Tebe	Společně do školy	50.000
Šance pro Tebe	Dětský klub Chrudim, Čankovice a Vysoké Mýto	350.000
SKP-CENTRUM, o.p.s.	Podpora činnosti nízkoprahového zařízení pro děti a mládež	85.000
Světélko z.s.	Světélko z.s. 2021	5.000
Artco Pardubice	Promítání dokumentu Human - debata o rasismu	6.800
Alliance Francaise de Pardubice, z.s.	Festival Bonjour Pardubice	44.500
Doležalová Šárka	Pardubický festival menšinových žánrů	14.800
Ruský domov	Neseme vám noviny - koledy, koljady, koljadky	7.400
Naděje	Terénní sociální práce a provoz nízkoprahového zařízení na sídlišti Borek	1.380.000
Charita Přelouč	Nízkoprahové zařízení Jakub klub a Práce s rodinou	220.000

Příloha č. 29 Seznam projektů podpořených v rámci programu v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021 - Prezentace národnostních kultur v hl. m. Praze, kulturní, společenská a osvětová činnost národnostních menšin

Příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace v Kč
Akademie národnostních menšin, z.s.	Akademie NM - činnost	53.000 Kč
ARA ART, z. s.	ARA ART 2021 - celoroční činnost	157.700 Kč
ARBESAČKY, z.s.	Akce pro děti z „Arbesáku“	130.000 Kč
Asociace bulharských spolků v ČR z.s.	Festival pěveckých sborů národnostních menšin, Praha 2021 (V. ročník)	43.000 Kč vrácena plná výše dotace – projekt nerealizován
Asociace bulharských spolků v ČR z.s.	Smišený pěvecký sbor Hlasy Bulharska	20.000 Kč
Asociace ETNICA, z.s.	TRADICE V ETNICE	30.000 Kč
Asociace Limbora, z. s.	Limbora v roce 2021-70.výročí	60.000 Kč
Asociace Limbora, z. s.	Limborka a Malá Limborka v roce 2021	50.000 Kč
Asociace Limbora, z. s.	FOLKLOR BEZ HRANIC	60.000 Kč
BONA FIDE	ROZPRÁVKY JSOU POHÁDKY	50.000 Kč
BONA FIDE	Učíme sa s kalendárom - komplexní celoroční projekt sestávající z workshopů, vydání kalendáře a výstavy	40.000 Kč
Buči z.s.	Dětský soubor romského folkloru Marcinovci – činnost 2021	40.000 Kč
Buči z.s.	Oslavy Mezinárodního dne Romů 2021	20.000 Kč
Bulharská kulturně osvětová organizace Sv. Cyrila a Metoděje v Praze, z.s.	Klubová činnost a Cyrilometodějský festival 2021	15.000 Kč
Česko-chorvatská společnost, z.s.	13.GAVRANFEST - divadelní festival	30.000 Kč
Česko-chorvatská společnost, z.s.	Přednášky o chorvatském jazyku, literatuře, osobnostech	10.000 Kč
Česko-chorvatská společnost, z.s.	Škola chorvatského jazyka a kultury	20.000 Kč
ČESKO-RUSKÉ DIVADLO KS z.s.	ČESKO-RUSKÉ DIVADLO KS 2021	50.000 Kč
ČHAVORIKANO LUMA - kroužek her a nápadů, z.s.	Kulturní prezentace spolku: Vernisáž obrazů a křest zpěvníku „Romské hity a šansony“ - 2. díl	40.000 Kč
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny	Pražská mezinárodní konference středoškoláků - Národnostné menšiny - hledání minulosti	60.000 Kč

v ČR		
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny	Výzkum a dokumentace slovenské menšiny v ČR a doprovodní kulturní programy	30.000 Kč
v ČR		
Dům národnostních menšin o.p.s.	20. setkání národnostních menšin - konference a společenský večer	312.000 Kč
Dům národnostních menšin o.p.s.	Aktivity a propagace Domu národnostních menšin	389.000 Kč
Federace židovských obcí	Židovské zvyky a tradice	30.000 Kč
v ČR		
„Folklorní soubor Šarvanci“	Folklorní večery a taneční školy pro veřejnost	30.000 Kč
„Folklorní soubor Šarvanci“	Pravidelná činnost Folklorního souboru Šarvanci	30.000 Kč
"INFO-DRÁČEK, z.s."	Asie pod pokličkou	30.000 Kč vrácena plná výše dotace – projekt nerealizován
"INFO-DRÁČEK, z.s."	Babiččiny aktivity	40.000 Kč
"INFO-DRÁČEK, z.s."	Vietnam pod pokličkou	30.000 Kč
KHER, z.s.	Společná místa, společná minulost – romští spisovatelé v roli kronikářů	30.000 Kč
Klub Polski v Praze , z.s.	Oslava k 230. výročí Konstituce 3. máje	20.000 Kč
Klub Polski v Praze , z.s.	Podpora v činnosti KPVP z.s.	20.000 Kč
Klub Polski v Praze , z.s.	Výstava malířských děl výtvarnice Elzbiety Grosseove	12.500 Kč
Městská část Praha 14	Setkání kultur 2021	50.000 Kč
Městská část Praha 4	Romský Bašavel 2021	50.000 Kč
o.s. Bulharská pravoslavná obec v České republice	Návrat k Bulharským kořenům	15.000 Kč
o.s. Bulharská pravoslavná obec v České republice	Zažít Americkou jinak 2021	5.000 Kč
"Operace Ester"	Osvětová činnost v oblasti propagace židovské kultury	30.000 Kč
ROMANO DŽANIBEN, z.s.	Krajinou příběhů romské historie 2021	50.000 Kč
RomPraha, z. s.	Akce pro neorganizované děti, mládež a dospělé Romy	110.000 Kč
Ruská tradice, z.s.	Klubová a kulturně-společenská činnost ruské národnostní menšiny v DNM v roce 2021	50.000 Kč

Řecká obec Praha, z.s.	Kulturní, společenská a osvětová činnost	80.000 Kč
Řecká obec Praha, z.s.	Pěvecký a taneční soubor Akropolis - dospělí	19.000 Kč
Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, z.s.	Pěvecké Duo MarOlja	30.000 Kč
Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, z.s.	Sbor sv. Vladimíra a spolková činnost SUPU, z.s.	60.000 Kč
Slovenský literární klub v ČR, z.s.	Kvarteto	20.000 Kč
Slovenský literární klub v ČR, z.s.	Literární soutěž Jána Kollára	20.000 Kč
Slovenský literární klub v ČR, z.s.	Praha - dielňa slovenských spisovateľov	20.000 Kč
Slovo 21, z. s.	Gavoro - podpora romské literatury a romských spisovatelů v Praze	50.000 Kč
Společnost přátel Lužice	Kulturní most mezi Prahou a srbskou Lužicí 2021	120.000 Kč
Společnost přátel Podkarpatské Rusi, zapsaný spolek	Jednání (setkání) členů Světové rady Rusínů v Praze	10.000 Kč
Spolek Iglice	Zpřístupnění maďarského jazyka a kultury členům maďarské menšiny i většinové společnosti	70.000 Kč
Spolek Němců a přátel německé kultury v ČR	Prezentace a dokumentace kultury národnostní menšiny Němců žijících na území ČR	35.000 Kč
Spolek rodičů a přátel Polské školy v Praze, z.s.	Podpora činnosti spolku rodičů a přátel Polské školy v Praze (náklady na provoz: nájem a teplo)	20.000 Kč
Spolek Zaedno	Soutěž „Vícejazyčnost je bohatství“ – 9. ročník	50.000 Kč
Spolok Detvan, z. s.	Detvianske večery	10.000 Kč
Srbské kulturní centrum, z.s.	Oslava 10. výročí od založení srbského kulturního centra v Praze - multimediální kulturní pořad	20.000 Kč
Srbské sdružení sv. Sáva, z.s.	X.DNY SRBSKÉ KULTURY V PRAZE	30.000 Kč
Srbský kulturní spolek Radost	Pravidelná činnost folklorního souboru srbského kulturního spolku Radost v roce 2021	60.000 Kč
Srbský kulturní spolek Radost	Škola srbského jazyka pro děti	30.000 Kč
Studentský kroužek Endre Adyho - Ady Endre Diákkör, z.s.	Pěstování maďarské studentské kultury v Praze	30.000 Kč
Svaz Maďarů - CSMMSZ, z.s. Pobočný spolek Praha, z.s.	Celoroční kulturní aktivity a Dny maďarské kultury v Praze	50.000 Kč
Svaz Maďarů - CSMMSZ, z.s. Pobočný spolek Praha, z.s.	Folklorní soubor Nyitnikék	43.800 Kč
TramPOLina	S TramPOLinou přeskočíme COVID - fungujeme online!	50.000 Kč

Ukrajinská iniciativa v České republice, z.s.	Koncertní a osvětová činnost ukrajinské skupiny Ignis v Praze	35.000 Kč
VAZRAŽDANE	Dny bulharské kultury - 20 let od založení spolku Vazraždane	60.000 Kč
VAZRAŽDANE	Klub Vazraždane - kulturně osvětová činnost	50.000 Kč
Židovská obec v Praze	Kultura na Židovské obci v Praze - výstava, divadlo, společenské akce. Projekty na rok 2021.	130.000 Kč
Židovská obec v Praze	Oslavy židovských svátků v roce 2021. Chanuka a Purim, Svátky světél. Hudebně dramatická představení a komponované pořady na oslavu židovských svátků	30.000 Kč
Židovská obec v Praze	Třígenerační komunitní centrum v Domově sociální péče Hagibor - Oslava svátku Purim 2021	25.000 Kč
Celkem		3.600.000 Kč

Příloha č. 30 Seznam projektů podpořených v rámci programu v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021

Publikační činnost související se vztahem národnostních menšin k hl. m. Praze

Příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace
ČHAVORIKANO LUMA - kroužek her a nápadů, z.s.	Vydání zpěvníku „Romské hity a šansony“ - 2. díl	60.000 Kč
KHER, z.s.	Romštinou a literaturou Romů ke vzájemnému pochopení III	50.000 Kč
ROMANO DŽANIBEN, z.s.	Časopis Romano džaniben 2021	140.000 Kč
Slovo 21, z. s.	Vydání básnické sbírky E Phuv /Země	50.000 Kč
Spolek Zaedno	Kamarádi, časopis pro děti z národnostních menšin (X. ročník)	100.000 Kč
Celkem		400.000 Kč

Příloha č. 31 Programy v oblasti podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2021

Kontinuální víceletá činnost v oblasti prezentace kultury národnostních menšin v hl. m. Praze

Příjemce dotace	Název projektu	Výše poskytnuté dotace
Bona Fide	Festival české a slovenské tvorby pro děti	160.000 Kč
Celkem		160.000 Kč

Příloha č. 32 Přehled poskytnutých finančních prostředků v roce 2021 mimo oblast dotačního programu formou individuální účelové dotace - oblast národnostních menšin

Akt, na základě kterého byla podpora poskytnuta	Název příjemce finanční podpory	Název projektu	Výše poskytnuté finanční podpory v Kč	Základní informace o aktivitě
Usnesení ZHMP č.25/72 ze dne 18.3.2021	Dům národnostních menšin o.p.s.	Dům národnostních menšin o.p.s. – provozní náklady na rok 2021	2.000.000	Zajištění provozu Domu národnostních menšin o.p.s. – technický provoz, zajištění administrativní a technické činnosti.
Usnesení ZHMP č. 26/47 ze dne 22.4.2021	Slovo 21, z.s.	Světový romský festival Khamoro 2021	2.000.0000	Realizace projektu Světového romského festivalu Khamoro 2021.
Usnesení ZHMP č. 26/47 ze dne 22.4.2021	Asociace Etnica, z.s.	Praha srdce národů 2021	1.570.000	Realizace projektu festival Praha srdce národů 2021.
Usnesení ZHMP č. 26/47 ze dne 22.4.2021	ARA ART, z.s.	Oslavy Mezinárodního dne Romů 2021	270.000	Realizace projektu Oslavy Mezinárodního dne Romů 2021.
Usnesení RHMP č. 2138 ze dne 30.8.2021	Dům národnostních menšin o.p.s.	Náklady spojené s chodem Domu národnostních menšin o.p.s.	64.000	Náklady spojené s chodem organizace (včetně knihovny a vzdělávacího centra).
Usnesení RHMP č. 3123 ze dne 13.12.2021	RomPraha, z.s.	Zavedení a průběh terénní práce pro přistěhované romské rodiny ze Slovenské republiky v lokalitě Praha 9	168.000	Dotace na zajištění terénní práce z důvodu mimořádné situace spojené se zvýšeným výskytem sociálně-patologických jevů v lokalitě MČ Praha 9 (realizace spolkem spolupracujícím s MČ Praha 9, která projekt spolufinancuje).
CELKEM			6.072.000	

Příloha č. 33 Seznam projektů podpořených mimo oblast grantového řízení formou individuální účelové dotace pro oblast národnostních menšin v Ústeckém kraji v roce 2021

Název příjemce finanční podpory	Název projektu	Výše finanční podpory v Kč
Svaz Vietnamců v Ústeckém kraji, z.s.	Vietnamský Nový rok v Ústeckém kraji 2022	100.000
Ulpan Teplice (spolek)	Dny židovské kultury, Teplický cimes 2021	70.000